

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 20 november 2013

§ 4 Förslag till budget 2014 för Stockholms stad och inriktning för 2015–2016 samt ägardirektiv 2014–2016 för koncernen Stockholms Stadshus AB, (se även bilaga med uppgift om delbeslut) samt beslut enligt bilaga till kungörelsen

Inledning

Anförande nr 1

Borgarrådet Nordin (M): Fru ordförande! När Alliansen i dag lägger fram förslaget till budget för 2014 är det inte bara det, utan det är själva fundamentet för de kommande fyra åren, för 2014–2018. Det är också en budget för att fortsätta förverkliga stadens vision för 2030.

Fru ordförande! Själva hjärtat i budgeten handlar om stockholmarnas livskvalitet. I olika skeden av livet har vi olika behov av en väl fungerande stad, en väl fungerande kommun, en väl fungerande offentlig verksamhet. Det skapar en viktig del för att vi ska kunna ha ett liv med livskvalitet. Det är så ett arbete måste bedrivas.

Inom kort kommer Stockholm att vara en av Europas miljonstäder. Det skapar stora möjligheter, men det skapar förstås också stora utmaningar när det gäller att lösa frågor kring bostäder och sociala problem. Detta kräver ett politiskt ledarskap. Det kräver ett ledarskap som kan fånga och ta till vara tillväxten, samtidigt som vi bevarar Stockholms själ av grön tillväxt och sammanhållning.

Skolan är något av hjärtat i en kommuns ansvar. Det handlar förstås om barnen, och det handlar om framtiden. I den här budgeten lägger vi 800 friska miljoner till skolan. Det handlar om att ge trygghet och arbetsro i skolan. Särskilt fokus är på de mindre barnen, som naturligtvis är extra sårbara men som kommer med all sin nyfikenhet. Vi vet att där läggs grunden för en lyckad skolgång.

I jämförelser slår vi redan andra storstäder, men vi är ändå inte nöjda. Vi kommer att gå vidare för att se till att barnen går ut skolan med full gymnasiekompetens. Lärarnas arbetssituation förbättras, deras löner lyfts och vi bedriver en skattepolitik som gör att lärarna får behålla sina löneökningar.

När skolan är klar handlar det om jobben. Stockholm är en tillväxtkommun, och nu har vi till och med blivit utnämnda till årets tillväxtkommun. Varför är det intressant? Jo, därför att tillväxten handlar om välfärden, att vi just kan trygga välfärden i stadens verksamheter, men förstås viktigt för de enskilda människorna och de enskilda familjerna.

Sedan 2006 har det tillkommit 80 000 nya jobb i Stockholms stad. Det är att vara en tillväxtstad på riktigt. Men vi är också oerhört aktiva och ledande, och visar det i den här budgeten, för dem som inte kommer in på arbetsmarknaden, som har halkat utanför, som har hamnat i långvarig arbetslöshet. Stockholm är innovativt och ledande i att utveckla nya metoder, framgångsrika metoder för att föra människor tillbaka till jobb. Kvittot blir ju att trots att vi är en miljonstad är det färre än 10 000 hushåll som är beroende av ekonomiskt bistånd.

Jobben och tillväxten kräver bostäder. Vi bygger som på 70-talet redan i dag, fast bättre. Men det här räcker inte därför att vår attraktionskraft är så stark. Ska den fortsätta att vara stark, fru ordförande, krävs det bostäder. Därför presenterar vi i den här budgeten ytterligare höjda ambitioner, 40/20. Under de kommande åren 2014–2018 ska det byggas 40 000 lägenheter, varav hälften, 20 000, ska vara smålägenheter. Fram till 2030 ska vi klara av 140 000 nya bostäder.

Fru ordförande! Livskvalitet, skola, jobb och bostäder kräver ett starkt politiskt ledarskap, ett ledarskap som inte fastnar i långbänkar och splittring, ett ledarskap som står upp för hela staden. Vi har en unik chans när staden växer och vi ska bygga alla dessa nya bostäder att se till att staden växer samman, att Rinkeby, Tensta, Skärholmen blir våra nya utvecklingsområden. Där kommer nya bostäder, där kommer nya jobb. Vi tar vår del genom att flytta förvaltningar och se till att lägga grunden för att andra arbetsplatser ska etablera sig där. På det sättet har vi ett Stockholm som växer och håller samman. Den här budgeten lägger grunden för det.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 2

Borgarrådet Wangård (S): Ordförande, fullmäktige! Stockholm är en stad att vara stolt över. Hit reser folk från hela världen för att ta del av stadens skönhet, vår kultur och vårt nöjesutbud och inte minst för att ta del av de senaste trenderna inom mode, mat, musik och miljö. Här startas varje år tusentals nya företag som är innovativa, och hit söker sig nya invånare varje dag.

Stockholm är och ska vara en möjligheternas och drömmarnas stad. Men på flera områden finns det hinder som hämmar och bromsar utvecklingen. Den moderata politiken har nu prövats i snart åtta år, och fakta talar för sig själv. Bokslutet ser ut så här: tredubblad ungdomsarbetslöshet, sjunkande skolresultat, rekordmånga som står i kö för en bostad i Stockholm.

Det här är problem som borde vara lösta men som har cementerats av passivitet och idélöshet. Vi har fått tillbaka en historiskt svår situation. Låt mig läsa en 150 år gammal problembeskrivning: Massor av människor flyttade in i staden, men endast en del av dem kunde få arbete. Bostadsbristen blev värre, särskilt som många av slumkåkarna revs. Nya dyra lägenheter byggdes i stället, men dit kunde inte de som behövde bostad flytta. De fick försöka att tränga sig ihop i de ruckel som fanns kvar.

Så beskrivs situationen i vår stad runt 1870 i Per Anders Fogelströms *Mina drömmars stad*. För många känns beskrivningen tyvärr aktuell i dag. För den som vill flytta till Stockholm för att arbeta eller studera, för den unga människa som vill flytta hemifrån, för företaget som vill etablera sig i vår stad är bostadsbristen det mest påtagliga hindret. Bristen på bostäder hindrar stadens utveckling och står i vägen för tillväxt och människors drömmar. Ansvar för det finns i den här salen.

Ordförande! I dag stannar närmare 4 500 ungdomar hemma utan vare sig jobb eller studieplats. Precis som alla andra som växer upp i vår stad har de drömmar om ett bättre liv. Stadens svar på deras drömmar är passivitet, en vänta-och-hoppas-politik som håller ungdomar i förödande utanförskap. När vi socialdemokrater vinner valet 2014 inför vi en 90 dagars garanti för ungdomar. I Stockholm ska inte någon ung

längre lämnas utanför. Stockholm har unika förutsättningar för en politik för arbete och tillväxt. Många företag vill etablera sig här men har inte alltid lätt att hitta den arbetskraft som behövs.

De människor som i dag är drabbade av arbetslöshet måste få en chans att utbilda sig och ta plats på en växande arbetsmarknad. Att sätta staden i arbete kräver en aktiv politisk ledning.

Ordförande, fullmäktige! Stadens framtid skapas och formas i skolan. Ett samhälle som slarvar med sin skola slarvar med den viktigaste resurs man har. När drygt 13 procent av eleverna lämnar grundskolan utan behörighet till gymnasiet och 28 procent inte klarar av gymnasiet är det ett slöseri. Att bryta skolans negativa utveckling mot segregation och sämre resultat är den viktigaste arbetsuppgift jag ser för Stockholm.

Vi socialdemokrater är beredda att ta ansvar för att vända utvecklingen i skolan. Vi vill öka kommunens ekonomiska utrymme för att minska klasserna, ge stödundervisning och minska lärarnas administrativa börda.

Ordförande! Tiden har runnit ut för ogenomtänkta experiment och en förlamande passivitet. Ska Stockholm kunna utnyttja sin fulla potential måste staden få en politik som ser människors drömmar som viktiga resurser. Säkert har Moderaterna haft goda intentioner, men nu har vi ett kvitto på utfallet. Har inte politiken fungerat på åtta år så fungerar inte politiken. Så enkelt är det.

Vi har ett starkt program där utbildning, jobb och bostäder står i fokus.

Bifall till den socialdemokratiska budgeten 2014, *Nystart för Stockholm*.

Anförande nr 3

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande, kära stockholmare! Vi står inför ett mycket tydligt vägskäl i Stockholm. Valet 2014 kommer att handla om vilket Stockholm vi vill ha i framtiden. För trots att Stockholm är en fantastisk stad, med öppna vattenspeglar, vackra parker, grönområden, sprudlande stadsdelar och ett livligt uteliv är Stockholm också i dag, tyvärr, en stad där bilar prioriteras mer än kollektivtrafik och cykelbanor.

Det är en stad där våra barn utvecklas olika i skolan beroende på var de bor. När vi ser att det varje dag är tusentals barn som går till skolan i så smutsig luft att det bryter mot EU:s riktlinjer rycker ni i Alliansen på axlarna och skjuter ansvaret på någon annan. Ni lovade 4 400 studentbostäder under mandatperioden, men har lyckas leverera bara några enstaka hundratal. Sten Nordin kallar våra satsningar på förskola, skola och fritids för okynnessatsningar. Det blir tydligt att den stad som Moderaterna och Alliansen bygger för framtiden inte är den stad som Miljöpartiet vill se i framtiden.

Jag är övertygad om att vi måste bygga framtidens stad i dag. Det kan inte vänta. Miljöpartiets vision om ett modernt, mänskligt och miljövänligt Stockholm känns därför mer viktigt än någonsin. Vi behöver göra investeringar för framtiden i dag för att vända utvecklingen.

I vår budget för 2014 vill vi rusta Stockholms barn och unga för framtiden. Totalt satsar vi en halv miljard mer än Alliansen på att stärka skolan, minska barngruppernas storlek på förskolan och ge fritids ett rejält lyft.

Vår budget och vår vision för Stockholm visar att det finns en annan väg. Vi kan bygga fler bostäder utan att för den delen sänka våra miljö- och hälsokrav. Vi kan bygga många studentbostäder snabbt. Vi vill ge stadens kommunala bostadsbolag i uppdrag att köpa in tusentals mobila studentbostäder som raskt kan vara på plats. Med våra förslag löser vi bostadsbristen, och studenterna får sina studentbostäder.

Varför gå över ån efter vatten? Varför bygga bort våra grönområden när vi kan bygga en ny stadsdel med 50 000 bostäder vid Bromma parkstad? Alla vinner på det. Stockholm slipper bullret, vi får en bättre hälsa och det möjliggör att bygga fler bostäder över hela Stockholm. Det går att göra. Det är möjligt att ställa om Stockholm till en modern, mänsklig och miljövänlig stad. Vi kan bygga ett långsiktigt hållbart Stockholm.

Vår budget och vår vision för Stockholm visar att det finns en annan väg Stockholm kan ta, en väg med färre bilar. Det går att minska biltrafiken i Stockholm med 30 procent. Det vill vi göra, inte för att det är ett lätt beslut utan för att det är rätt beslut, för framtiden, för miljön och för framkomligheten.

Vi menar allvar när vi säger att Stockholm ska bli en cykelstad. Vi vill inte se att det byggs fler för smala cykelbanor trots att riktlinjerna säger någonting annat eller se invigningar av cykelleder som bara fått en ny skylt. Vi vill göra rätt från början. Vi vill satsa 1½ miljard under sex år för att öka framkomligheten, höja säkerheten och rusta Stockholms cykelbanor. Det behövs. Stockholms 150 000 cyklister förtjänar det.

När fler går, cyklar och åker kollektivt blir det mindre trängsel på våra gator, mer utrymme för det som är viktigt och som gör Stockholm attraktivt – fler träd, fler parker och mer folkliv. Inte minst minskar vi utsläppen av koldioxid och andra luftföroreningar så att vi når klimatmålen. Det är viktigt att tänka långsiktigt när vi bygger framtidens hållbara stad. Jag är övertygad om att kommande generationer kommer att döma oss utifrån hur vi hanterar klimat- och miljöfrågorna, hur vi förvaltar vår planet, vår stad och vad vi lämnar efter oss.

Miljöpartiet vill lämna efter ett Stockholm med ren luft och rent vatten och en stad där våra barn inte exponeras för giftiga kemikalier. Vi vill se ett Stockholm där det är lätt att göra klimatsmarta val och där den biologiska mångfalden bevaras. Därför lägger vi en miljard på klimatsatsningar som gör Stockholm ledande när det gäller att minska klimatpåverkan. Vi bygger framtidens stad i dag.

Valet 2014 närmar sig, och skiljelinjen mellan vår politik och Alliansens är tydligare än någonsin. En grön omställning är nödvändig om vi inte ska vandra baklänges in i framtiden.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets budget för 2014.

Anförande nr 4

Borgarrådet Edholm (FP): Ordförande, fullmäktige! Stockholm är Sveriges mest liberala stad. Jag vet att det retar gallfeber på den rödgröna oppositionen när man säger så, men icke desto mindre är det faktiskt sant. Stockholm är Sveriges mest liberala stad.

Ingen annanstans kan man leva sitt liv så utan pekpinnar som här. Ingen annanstans finns ett kulturliv som vårt. Ingen annanstans är möjligheterna så stora att ta ett eget ansvar för sitt liv genom jobb och utbildning. Stockholm är en stad där friheten är stor men där den sociala omsorgen för de bortglömda, det glömda Stockholm, också är stor.

Den viktigaste vägen till frihet är utbildning. Redan i början av 1800-talet förstod dåtidens liberaler att om friheten skulle öka och Sverige bli ett utvecklat land krävdes det att barn och ungdomar fick gå i skolan. 1848 års skolreform där barnen rycktes upp från potatisåkrarna för att i stället placeras i skolbänkar var inte okontroversiell, likväl genomfördes den.

Dagens utmaningar är lika stora som i mitten av 1800-talet. Globalisering och ökad tillväxt, både i Asien och numera också i Afrika, gör att konkurrensen aldrig varit så stor. Och svaret på utmaningen är densamma – utbildning, utbildning, utbildning.

Därför är det roligt att nu kunna konstatera att det går bra för Stockholms skolor. Slutbetygen i nian är i dag betydligt högre än för tio år sedan. År 2013 förbättrades betygen mest bland de elever som har de största utmaningarna. Vi är på väg bort från treämnesskolan, det vill säga att skolor bara satsar på att göra eleverna behöriga till gymnasiet och struntar i andra ämnen. Aldrig tidigare har så många elever varit behöriga i samtliga ämnen. Och aldrig tidigare har så många elever fortsatt till högre studier som i dag.

När Socialdemokraterna svartmålar Stockholms stads skolor glöm inte bort att på åtta av tio av de viktigaste punkterna är kunskapsresultaten bättre än när sossarna styrde skolpolitiken.

Stockholm växer inte bara i antal invånare. Stockholm växer också som kunskapsregion. Vi lever i en av världens mest innovativa regioner. Men Stockholm är en tillväxtkommun, vilket ställer oss inför stora utmaningar. Fler ungdomar måste välja naturvetenskapliga utbildningar, fler högutbildade måste tillåtas att bosätta sig i Stockholm. Vi måste skapa en bättre infrastruktur för att möta inflyttningen.

Inte minst när det gäller bostadsbyggandet måste vi bli ännu bättre. Visserligen tar Stockholm redan i dag ett stort ansvar för regionens bostadsbyggande, men nu snäpper vi upp takten ytterligare. Fram till 2022 ska 58 000 fler bostäder vara byggda, och hälften av de lägenheterna ska vara smålägenheter. För att klara det här måste stora investeringar ske i vägar och spår. Regeringens miljardsatsning på Stockholms tunnelbanesystem är nödvändig och välkommen.

Men Stockholm ska också vara en stad med frihet för den som söker sig hit, många gånger med väldigt små medel. Vi är många stockholmare som upprörs varje dag över det ökande tiggeriet på våra gator. Det finns en del som säger: Förbjud tiggeri.

Sparka ut dem från tunnelbanan. Men det gör inte vi liberaler. Tiggeriet är fruktansvärt, men det blir inte bättre för att vi tar bort symtomen. Betänk att trots ett uselt liv här är det ändå bättre för dessa människor än hemma i Rumänien. Villkoren för framför allt romer är nu så förfärliga i Rumänien att de hellre sitter på våra iskalla gator än lever i sin egen hembygd.

Rumäniens regering är en skammens regering, men vi kan inte bara konstatera det. Vi måste som anständiga människor hjälpa till så gott det går. Det gör Stockholm. Vi tar ansvar också för dem som har det svårt.

Nästa år är det val, och det blir i högsta grad ett val mellan att fortsätta på den frihetliga linjen och att återgå till en pekpinnepolitik kombinerad med höga skatter. Jag är helt övertygad om att de flesta som sökt sig hit för att leva i en stad där de förväntas ta eget ansvar men med en stark visshet om att det sociala stödet finns där om det skulle behövas.

Stockholm ska vara en tolerant och öppen stad som välkomnar alla men som också tror på individens ansvar. Höga skatter och pekpinningar kanske går hem i andra städer, men inte här i Stockholm.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 5

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Ordförande, kära stockholmare! Nu står vi här igen. Sten är här för att berätta vilken välmående underbar stad han leder, och jag för att säga: Men hallå där, har du inte glömt något, Sten? Har du inte glömt hemlösa Barbro, som förpassas i ett fabriksområde utanför staden när ni flyttade på Ny Gemenskap? Har du inte glömt Olle och Karin som flyttar från Stockholm på grund av hyreshöjningarna? Har du glömt att prata med Kemal i Husby? Han är inte ett dugg förvånad över att bilar brinner i hans stadsdel. Han säger: Nu lyssnar de i alla fall på oss.

Kemal, Karin, Olle, Barbro hör till Stockholm. De ska vara stockholmare och bygga staden tillsammans med oss. Att bygga en stad är inte riktigt som att spela Sim City, ni vet det där datorspelet där man kan bygga sin egen stad i datorn utifrån en tom ruta. Jag tror, Sten, att du har ett Nordin City i din dator där du såklart är borgmästare och kung. Du har jättekul, styr och fixar, ställer till det för dina kompisar, skapar en stad i världsklass. Men det är inte riktigt lika kul i verkligheten, Sten, när riskkapitalisterna fått börjar leka Sim City med våra verksamheter. Visst var det en stor katastrof när Sivers fick hand om skolorna, Boulton om centrumanläggningarna och Carema och Attendo om de gamla. När till och med folkpartiledaren Jan Björklund låter som om han håller tal på Vänsterpartiets kongress när han förfasar sig över riskkapitalisternas framfart är det dags att göra något. Det är dags, Sten, att skicka de här herrarna och deras bolag med enkel biljett till Jersey men utan ett enda öre från våra skattepengar.

Att vara hyresgäst i Stockholm blir mindre och mindre kul. I dag är man gladare över att få ett tredjehandskontrakt i ytterstaden än att vinna på Postkodlotteriet. Det kräver, som du sade tidigare, Sten, politiskt ledarskap, så det kanske är dags att visa det nu när det gäller bostadspolitiken. Fördubbla markanvisningarna till

allmännyttan, ge allmännyttan direktiv att bygga. Det är vi som bestämmer; det är politiken som bestämmer. Se till att de bygger hyresrätter med hyrestak och bygg inte fler hårt segregerade bostadsområden som Djurgårdsstaden. Sluta höja hyrorna. Hyresstopp i två år kostar 240 miljoner. Jämför det med de fyra miljarder av hyresgästernas pengar som ni roffat åt er från bostadsbolagen.

Några som kan berätta för dig om verkligheten i Stockholm, Sten, är våra anställda som jobbar inom äldreomsorgen och hemtjänsten. Vet du att i dag har Stockholms stad anställda mer betalt för att ta hand om fastigheter än för att ta hand om sjuka och gamla? Ett vårdbiträde tjänar ungefär 22 000 – 23 000 kronor i månaden. En fastighetsingenjör med ansvar för värme och ventilation får nästan det dubbla, över 40 000.

Jag vet, Sten, att du inte är någon feminist. Men kanske någon i Alliansen kunde ta på sig jämställdhetsglasögonen och rätta till de här orättvisorna. Vi i Vänstern satsar 150 miljoner för att höja lönerna för dem som tjänar minst, korta arbetstiden för dem som sliter mest och ge rätt till heltid för alla som vill.

Finansborgarrådet har berättat om en stad med lysande ekonomi. Men var finns pengarna? Var finns pengarna till kulturen i ytterstaden, förebyggande arbete för de unga, fältassistenter, för en vettig arbetsmarknadspolitik? Jo, de pengarna finns i vår budget. Därför, fru ordförande, föreslår jag att ni röstar för den, för då skulle vi få en stad som jag ska beskriva i en dikt som Susanna Alakoski har skrivit för oss som också finns i vår budget och som jag tycker att ni alla i den här salen ska läsa.

Den låter så här:

I mitt Nordens Venedig finns inga hemlösa

Barnfamiljer kan inte vräkas

Social hållbarhet är stadens viktigaste ord

Och våldet har så gott som upphört

Inga skolor brinner och inga bilar

Kriminaliteten krymper och krymper

Och folk knarkar inte lika mycket längre

Sjukskrivna deppiga bor granne med stressade affärsjurister

Vi hejar på varandra och känner till varandras livsvillkor

Vi är stockholmare

Bifall till Vänsterpartiets budget.

Anförande nr 6

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Definitionen av en högt utvecklad stad är inte en plats där de fattiga har börjat köra bil. Det är snarare en plats där även de rika har börjat åka kollektivt. Definitionen av en högt utvecklad stad är inte en plats där de fattiga har börjat köra bil. Det är snarare en plats där även de rika åker kollektivt.

De orden kommer från Enrique Peñalosa, tidigare borgmästare i Bogotá. Som borgmästare använde han stadsbyggandet och stadsplaneringen som instrument för att överbrygga sociala klyftor. Vad många sedan upptäckte var att hans reformer med dedikerade busskörfält, minskad bilism och satsningar på cykelbanor ledde till en trevligare och tryggare stad men också till en mycket mer miljövänlig stad. Peñalosa var också mannen bakom Open streets, som infördes i Bogotá. Senare som rådgivare till New Yorks borgmästare Bloomberg var han med för att öppna vägen för liknande reformer där.

Kära fullmäktige! Jag tror att de flesta stockholmare har greppat att de flesta av oss, kanske inte alla, tycker att det är viktigt att Stockholm växer. Vi vill bygga många bostäder. Det är dags att vi börjar lägga ned mer tid på att diskutera hur vi ska bygga Stockholm.

Centerpartiets huvudbudskap är att när Stockholm växer kan vi investera i att göra staden ännu mer hållbar. Ett tydligt exempel är det investeringsbeslut vi står inför när det handlar om att bygga ett nytt reningsverk i Henriksdal. Att vi bygger fler bostäder i Bromma och att vi bygger för fler invånare i Stockholm innebär också att vi samtidigt kan halvera utsläppen av fosfor och kväve till Östersjön och minska utsläppen till Mälaren.

Den här budgeten är ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar. Som ansvarig för miljöpolitiken i Stockholm och som företrädare för Centerpartiet har jag all anledning att känna mig glad över de många satsningar på miljön som finns i budgeten. Bara för att nämna några stycken: Vi gör en stor satsning på att Stockholm ska bli en giftfri stad, på att inrätta ett kemikaliecentrum som ska arbeta med stockholmarnas och Stockholms företag och med Stockholms stads organisation för att se till att vi inte får fel golv i skolor och förskolor som innebär hormonstörningar hos våra barn. Vi ska leva upp till målet att vi ska ha en giftfri stad precis som vi ska ha en giftfri miljö i hela landet.

Vi gör en jättestor satsning på elbilar och bilpooler. Även om vi behöver ha färre bilar i trafik i framtiden kommer vi att ha bilar. Det är någonting vi inser på den här sidan. Men då gäller det att se till att de bilarna är så miljövänliga som möjligt och att fler personer använder varje bil.

I hela Sverige finns i dag 15 stycken snabbladdningsstationer för elbilar. Under nästa år ska Stockholms stad bygga tio. Då tror jag att de flesta förstår storleken för den ambitionen.

Vi gör ännu fler satsningar på cykel i Stockholm. Vi har redan satsat en cykelmiljard som är i full fart att genomföras. Vi ska nästa år bygga 2 000 cykelparkeringar i Stockholm. Vi gör också en sak som stockholmarna kommer att märka mycket, det vill säga att vi sänker hastigheten på en del gator i Stockholm för få ned

partikelhalten och skapa en bättre stadsmiljö och en tryggare trafikmiljö förstås så att färre dör i trafiken, inte minst cyklister.

Vi har under året blivit granskade av OECD och London School of Economics. Jag vet att ni inte litar på mig när jag säger att vi är i världsklass när det gäller miljöpolitik, men de säger också det. Lysande betyg får vi. De pekar oss som global leader. Det vi ville ha av dem är goda råd om hur vi kan ta det vidare, hur vi kan skapa grön tillväxt. Det får vi, och det implementerar vi i nästa års budget genom att vi ska anstränga oss för att anlägga ett cleantechkluster där de framtida miljöteknikföretagen i Stockholm inte bara kan visa upp våra fina miljöprofilområden utan också faktiskt kan interagera med varandra och anställa Stockholms ungdomar.

Ni vet att jag brinner för det gröna sköna Stockholm, hur vi får attraktionskraft i Stockholm som gör att folk vill bo här och flytta hit. Det är stora satsningar på Open streets även under nästa år. Vi ökar antalet Food Trucks i staden från 20 till 100. Vi kommer också att arbeta med att göra ytorna som är lite bortglömda i Stockholm så att de används mer och ta till vara medborgarnas initiativ, inte minst när det handlar om ombyggnaden av Slussen, som är en viktig plats i Stockholm.

Vi arbetar med social hållbarhet. Vi ska ha fler platser för att ta hand om människor från andra länder som inte har tak över huvudet. Vi ska ta bättre hand om människor som flyr eller flyttar hit till Stockholm genom fadderverksamhet.

Det är, vilket ni vet, en ekonomiskt stark budget. Vi klarar av att göra allt detta utan att höja skatten. I vårt politiska uppdrag ingår att vara varsam med stockholmarnas pengar. Det är kanske den tuffaste uppgiften, och även den klarar vi.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 7

E w a S a m u e l s s o n (KD): Fru ordförande, fullmäktige! Det går bra för Sverige, och det går bra för Stockholm. I många internationella undersökningar hamnar vi som etta eller bland de första. Senast presenteras Sverige som världens bästa land att åldras i när man slår ihop ett antal olika parametrar, och Stockholm får pris som årets tillväxtkommun.

Det intressanta är att särskilt oppositionen inte verkar kunna glädjas över det. Att vi får goda omdömen betyder inte att allt fungerar på topp. Vi ska fortsätta vägen mot att bra ska bli bättre. Men ändå – visst kan vi väl lyfta lite av det goda.

Inför 2014 kan vi glädjas över stadens mycket välsköta ekonomi. Det gör att vi kan satsa och planera för inte bara 100 000 nya bostäder utan 140 000 till 2030. Det ska byggas blandade bostadsområden, och efterfrågan på mindre bostäder ska tillgodoseas. Den stora infrastruktuursatsningen på nya tunnelbanelinjer och vägar som förbifarten, där vi är medfinansiär, är helt unik och gör att Stockholm kan fortsätta växa. Det påverkar rörligheten, särskilt på arbetsmarknaden, när människor på ett enkelt sätt kan förflytta sig mellan bostad och arbete över längre sträckor.

Inom äldreomsorgen, inte minst på demensområdet, fortsätter satsningarna. Alla medarbetare som arbetar med demenssjuka ska utbildas med demens ABC. Tillgänglighet i sin bredaste bemärkelse ska öka i allmänhet, och för enskilda personer med funktionsnedsättning i synnerhet. Det ska vara lätt att röra sig och ha kontakt i Stockholms stad.

För oss kristdemokrater är det viktigt att tala om värderingar och arbeta för ett samhälle med en människosyn som visar att människovärdet inte beror på om du är med i produktionen eller inte utan på att du är en människa. Därför ska du mötas med respekt och värdighet. Det gäller också dem som kommer hit av olika skäl för att möta en bättre vardag. Det tål att upprepas gång på gång.

Enskilda familjer ska få mer att säga till om. Människors möjligheter att påverka och få större makt över sina egna liv har ökat genom valfriheten i förskolan, skolan och äldreomsorgen. Politikens gränser ses hela tiden över, och beslut som ska fattas hemma hos familjer och enskilda ska också fattas där.

Människor växer med förtroende, och politiken ska spegla människors förmåga att ta ett personligt ansvar.

I dag är det internationella barndagen. Det är 24 år sedan barnkonventionen fastställdes, och Sverige skrev på några månader senare. Stockholm ska vara världens bästa stad för barn och unga att växa upp i. Familjen är den viktigaste basen. Barnen har rätt att växa upp under trygga förhållanden. Att bygga relationer tar tid. Det räcker inte med kvalitetstid, som en del förespråkar. Nej, det handlar om kvantitet i tid, inte minst tid för barnen.

Familjer ska ha samhällets stöd. Det är därför positivt att se föräldrarnas stora gensvar på erbjudandet om föräldrastöd. Föräldrarna ska ha stor valfrihet när det gäller val av barnomsorg. I småskolan ska särskilt småbarnsgruppernas storlek följas upp så att varje barn ges tid och stöd.

I Kristdemokraternas Stockholm har det civila samhället en viktig plats. Där möts människor i föreningsliv, idrottsklubbar, kyrkor, på föräldramöten, under nattvandringar och som volontärer i olika frivilligorganisationer. Många beslut som fattas där påverkar människors vardag, och i de sammanhangen möts man av egen fri vilja.

Människors vilja att göra gott ser vi inte minst nu senast i samband med katastrofen på Filippinerna. Den viljan ska samhället ta till vara. En positiv samhällsutveckling är beroende av att människor är delaktiga och tar sitt ansvar. Ett utvecklat civilsamhälle är en garant för en sådan utveckling, och det vill vi se mer utav.

Till sist: Människor är inga öar. Vi finns med i olika sammanhang, och vi behöver varandra. Det ska politiken hela tiden ha för ögonen.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 8

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! När barnen var små och ville ha grejor fick man som alla föräldrar ibland svara: Nej, pappas pengar är slut. Då fick man svaret: Men kan du inte hämta mer i bankomaten? Det är precis Vänsterpartiets

ekonomiska politik. Ni hoppas på Sten Nordins bankomat där ni kan hämta pengar. Hela er politik förutsätter Alliansens välfyllda kassa och starka ekonomi.

Detsamma är det med Miljöpartiet. Det är också ett bankomatparti som hoppas och tänker: Det finns nog pengar där som Sten Nordin och Alliansen har fixat. Själva drar de i nödbromsen för allting. Förbifarten ska inte byggas, bilarna ska stanna. Tunnelbanan – nja, det är ni för i Miljöpartiet, men vill ni finansiera den? Cykelbanor talar ni varma för, men kan ni finansiera dem? Det är synnerligen tveksamt.

På Socialdemokraterna har man andra förväntningar. Men det är en nostalgitripp som de ägnar sig åt. Nu nöjer man sig inte med att gå till 50-talet, utan nu forsar ni tillbaka till 1860-talet för att hämta kraft i er politik. Den har gjort att ni har glömt hur man måste ta ansvar för en sammanhållen ekonomisk politik. På riksplanet har vi Löfven Economics. Det innebär att man den 31 december använder pengar till utgifter, och den 1 januari använder man samma pengar till skattesänkningar.

Här har vi Wanngård Economics. De innebär att man använder engångspengar, återbetalda försäkringspengar, till stora satsningar. Knappt lagligt, men vad händer år två, Karin Wanngård, med dina 300 miljoner som du satsar när du tar engångspengar? Eller vad händer när du tömmer central medelsreserv? Det är inga extra pengar som ligger och skvalpar bara för kul. Dem ska vi ha till tillkommande skolbarn och förskolebarn under året som kommer.

Nej, det är så att Karin Wanngård vill ha beröm för att hon bara höjer skatten med 15 öre, men lägger egentligen grunden för en lika kraftfull skattehöjning som de andra två partierna på oppositionssidan.

Så här kan vi se en ekonomisk politik hos oppositionen som på inget sätt hänger ihop annat än i viljan att höja skatten för vårdbiträdet, läraren och metallarbetaren. Det är det som håller er samman.

Anförande nr 9

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Det som håller oss samman, Sten Nordin, är att vi har högre ambitioner för skolan, jobben och bostäderna. Det håller oss samman i oppositionen mot din politik som handlar om skattesänkningar och privatiseringar. Det är det som du är stolt över.

Just nu är du ganska idélös. Du är idéfattig. Jag har några frågor till dig, Sten Nordin. Hur ska vi få fler ungdomar i jobb som inte ens klarar sig genom grundskolan? Hur ska er politik som inte lyckats vända utvecklingen hitintills kunna ge resultat? Varför föreslår du ingen förnyelse när du ser att resultaten inte förbättras. Det är närmare 4½ tusen ungdomar som i dag har varken jobb eller studieplats.

Hur ska du förbättra politiken, Sten Nordin? Det vill jag ha svar på.

Anförande nr 10

Borgarrådet N o r d i n (M): Jag är glad att Karin Wanngård tar upp ungdomarna och jobben, för är det något som vår budget är fylld av är det just olika förslag till åtgärder för att unga ska komma i arbete – alltifrån sommarjobb till att söka upp aktivt dem som har hoppat av gymnasiet och få tillbaka dem till utbildning eller till

jobb, coacha dem och hjälpa dem. Stockholm är ju ledande på den här fronten. Därför är det någonting som jag gärna pratar om.

Men man måste också, Karin, ha tillväxt. Vi måste ha jobb som kommer fram. Det har kommit 80 000 nya jobb sedan Alliansen fick ansvaret i Stockholm. Det är så politiken måste bedrivas. Man kan inte bara bedriva politiken med skattehöjningar och utgifter. Då har man snart dragit i den nödbroms som dina kompispartier drar i.

Jag förväntar mig faktiskt av socialdemokratin att ni ändå ska stå för tillväxt, men ni är på väg att lämna till och med det. Det bekymrar mig väldigt mycket.

Anförande nr 11

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Sten Nordin pratar om tillväxt, och då tänker jag genast på unga och studenter, framför allt på studenter. Ni har roat er med att lova 4 400 studentbostäder, men ni har färdigställt bara 86 stycken sedan 2010.

I snitt byggs ungefär 3 350 lägenheter per år, och prognosen från den borgerliga majoriteten är 140 000 bostäder fram till 2030. Ser det inte ganska mörkt ut? Med dagens byggtakt borde det snarare landa någonstans vid 60 000 fler bostäder.

Samtidigt har ni ägnat er åt att omvandla massa med lägenheter till bostadsrätter, vilket gör att man har svårare att styra bostadsmarknaden. Vi vet att det står 365 000 personer i bostadskön, varav 69 000 är aktivt bostadssökande. Det är alltså en akut bostadsbrist i Stockholm, framför allt problem för studenter, och ni lyckas inte lösa det.

Jag skulle vilja veta, Sten, med tanke på tillväxt hur ni ska lösa det här. Hur ska det gå utan studenter som kan utbilda sig och vara här?

Anförande nr 12

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Att räkna kanske inte är Miljöpartiets bästa gren. Det är betydligt fler studentbostäder som har blivit klara, och det är väldigt många studentbostäder som snart kommer att vara inflyttningsklara. Vi har tusen på väg i Spånga, tusen i Albano, nya kluster av studentbostäder, sammanlagt mellan 6 000 och 7 000 nya studentbostäder.

Det är inte så att Miljöpartiet har gjort sig känt för att vara pådrivande när det gäller byggande. Ni talar gärna i debatter om att ni ska bygga. Men när det kommer till vardag i stadsbyggnadsnämnden eller i exploateringsnämnden är ni felsökarnas parti. Nja, nej, vi skjuter på det här, kan vi inte bordlägga ärendet, kanske på ett annat ställe.

Att försöka putsa upp fasaden och någon gång i framtiden bygga 50 000 bostäder på den sannolikt rätt förgiftade marken på Bromma är inte en realistisk bostadspolitik. Så Daniel Helldén är hjärtligt välkommen att stötta vårt förslag om 140 000 bostäder, men lite mer aktivt än vad ni har gjort tidigare.

Anförande nr 13

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Någon större tilltro till din bankomat har jag inte, Sten. Jag har sett hur många år ni har hållit på att trassla för att få en

bankomat i Rinkeby. Mitt förtroende för er är väldigt lågt på den punkten, skulle jag vilja säga.

Vi vågar höja skatten, Sten, och vi står för det. Vet du varför? Därför att offentlig konsumtion skapar också jobb. Offentlig konsumtion sänker arbetslösheten. Det har hur många ekonomer som helst bevisat.

Vi vet att personalen inom hemtjänsten, inom äldreomsorgen, inom skolan, ja, inom våra offentliga verksamheter går på knäna. Varför är du så himla rädd att höja skatten några ören för att anställa människor där de behövs? Det vi kan styra över från politiken är vår egen verksamhet, våra egna jobb. Sedan kan du sitta och ge massa subventioner till dina kompisar i näringslivet, men de kan inte bestämma. Du kan bestämma. Har du några som helst ambitioner att anställa mer personal i vår offentliga sektor, Sten?

Anförande nr 14

Borgarrådet N o r d i n (M): Jag tror att det blir en pedagogiskt svår uppgift för Ann-Margarethe Livh att förklara för vårdbiträdet varför han eller hon ska betala ytterligare ett par tusenlappar i skatt för att genomföra de satsningar som Stockholm så väl behöver när Stockholm har pengar, när vi bedriver en tillväxtpolitik som gör att vi har pengar så att vi kan göra de investeringarna, Ann-Margarethe Livh. Det är det som vi visar.

Problemet är också att när vi bygger samman Stockholm då säger du: Nej. Det är helt märkligt. När vi bygger i Rinkeby inte står du på barriaderna och säger: Ja, jättebra. I stället är det nej, nej. När vi har byggt E18 till exempel som gör att vi kan bygga flera hundra nya bostäder och bygga samman bostadsområden som har skilts åt av barriärer, står du på barriaderna och är för detta? Nej, nej, nej, det gör du inte.

Det är samma sak här. Du är bra på att läsa dikter i kommunfullmäktige, men det blir inte mycket till stöd i politiken.

Anförande nr 15

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Sten Nordins svar på mina frågor visade tydligt på en majoritet som hellre blundar för våra ungdomar än kommer med lösningar på de problem som vi faktiskt ser. Antingen bottnar det i en ovilja att se problemen eller på brist på lösningar.

Stockholm behöver en ny start. Nu har det gått snart åtta år med Alliansen vid rodret, en moderatledd majoritet med två idéer: den ena är skattesänkningar, den andra är privatiseringar. När verkligheten kräver annat är ni handfallna och idélösa. Vad är resultatet av Sten Nordins ledarskap? Ni har sänkt skatten, skolresultaten har försämrats. Ni har privatiserat, och arbetslösheten biter sig fast. Ni har slumpat bort våra gemensamma tillgångar och bostadskön har växt. När kommer ni att se sambandet?

Vi socialdemokrater har förslag som bryter den negativa utvecklingen. Vi vill gå från en passiv politik som hindrar Stockholm och stockholmarna från att utvecklas till en aktiv och ansvarsfull politik. Det är därför vi lägger 500 fler platser i vuxenutbildningen för dem som behöver höja sin utbildningsnivå. Det är därför vi tänker anställa

600 långtidsarbetslösa ungdomar som behöver förankra sig på arbetsmarknaden. Det är löften till de ungdomar som går sysslolösa.

Ordförande! För att vi ska få ordning på den här staden måste vi bygga. För att öka byggandet måste kommunen våga använda sina muskler. Man kan inte bo i en skattesänkning, Sten Nordin. Det är ett val vad man vill göra, om man vill bygga eller om vill prata om byggande, om man vill satsa på skolan eller fortsätta att låta unga få sämre förutsättningar. Så enkelt kan det vara i politiken.

Bifall till Socialdemokraternas förslag till budget!

Anförande nr 16

Borgarrådet N o r d i n (M): När det gäller bostadsbyggandet, Karin Wanngård, tycker jag för all del att vi rätt ofta får stöd av er. Men allvarligt talat: Hur ofta är ni först på bollen? Det är rätt sällan. När Alliansen lägger fram förslag om ett kraftigt ökat bostadsbyggande hakar ni gärna på och försöker underminera det genom att säga att det redan borde ha skett. Men jag har inte upplevt er att vara först på bollen och särskilt pådrivande att höja stadens ambitioner. Vi gör detta successivt.

Men frågan är, Karin Wanngård: Hur ska du bedriva tillväxtpolitik? Du talar om att ni har enighet om skattehöjningar i alla fall. Det har vi sett. Men hur ska du bedriva tillväxtpolitik med Miljöpartiet som vill stoppa förbifarten och som grumlar när det gäller finansiering av tunnelbanan och andra saker? Hur ska det kunna bli en riktig tillväxtpolitik om folk inte kan ta sig till jobbet, Karin Wanngård?

Anförande nr 17

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Vi hade höga bostadsmål redan i vår förra budget med 7 000 lägenheter. Nu har vi mellan 7 000 och 8 000 lägenheter, och vi lägger en fördubbling på allmännyttan. Det är spännande att du frågar om hur jag ska styra i den här staden, för jag tänker styra staden med de partier som är beredda att ha en ökad ambition för skolan, ökad ambition för jobben och en ökad ambition för bostäder.

Nu ska jag be att få hämta en sak som jag ska visa upp. Eftersom jag förstod att du skulle komma med den frågan till mig ska jag fråga dig: Hur tänker du styra staden? Här på bilden ser vi din bil som du har kört i fem år. Vi ser hur moderatdäcket är överpumpat med luft, hur folkpartiluften pyser och hur Kristdemokraterna och Centern kör på fälgarna. Den här skruvar bara till höger, du går runt i cirklar, Sten Nordin. Hur ska du styra staden?

Anförande nr 18

Borgarrådet N o r d i n (M): Den har i alla fall fyra hjul!

Anförande nr 19

Borgarrådet E d h o l m (FP): 15, 50, 60 – det är ingen vanlig talserie. Det är så mycket som Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet vill höja skatten i staden. De kanske får kompromissa ihop sig. Men risken är stor att det blir plus på alla de här siffrorna, 1,25 i skatteökningar. Det finns faktiskt inga som helst förslag som är desamma i era budgetar. Ni har inte ansträngt er det minsta för att försöka komma överens på en enda punkt.

Frågan som stockholmarna ställer sig och som också jag ställer mig är: Hur ska ni komma överens? Vilken skattehöjning blir det? Blir det 15, 50 eller 60 eller blir det 1,25?

Anförande nr 20

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det är väldigt spännande matematik som Lotta Edholm presenterar. Sedan kan vi fundera på hur det går. Jag kommer att styra staden med de partier som är beredda att ha högre ambitioner för skolan, som är beredda att ha högre ambitioner för jobben och högre ambitioner för bostäderna. Det är jag oerhört tydlig på.

När det gäller skatten är skatter inte sig ett egenintresse, utan skatten ska finansiera vår gemensamma välfärd. Vi lägger en skattenivå som gällde 2012 i staden, och den är fortfarande relativt låg jämfört med övriga kommuner, men vi ser att ni lämnar tusen ungdomar som inte klarar behörigheten till gymnasiet. Ni lämnar 4½ tusen ungdomar som saknar jobb eller studieplats, och ni har inga större ambitioner för att allmännyttan ska få bygga hyreslägenheter.

Jag tänker styra med de partier som är beredda att uppnå det målet.

Anförande nr 21

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Jag har läst budgeten, så det är dags för dig att bli lite orolig, Karin, för jag har tittat noga. Jag tittar på den sida när ni beskriver det som ska inbringa till staden. Ni skriver nämligen att det är en oroväckande utveckling att Stockholms stad endast rankas 41 i Svenskt Näringslivs näringslivsrankning för företagsklimat. Men ni nämner inte att Alliansen gjort att rankningen har förbättrats med nästan 60 placeringar sedan ni styrde sist. Det har alltså varit en snabb stigning i den här rankningen. Är det detta som du ser som en oroväckande utveckling?

Jag försöker även i år få dig att ta upp den kastade handsken eller de kastade bambukalsongerna och diskutera lite miljön. Det här är alltså grunden för den politik ni vill driva under nästa mandatperiod. Jag ser inte miljön någonstans, jag hör er inte prata om miljön över huvud taget. Jag vet att ni lägger väldigt många miljoner på väljarundersökningar och konsulter. Vilken konsult är det som har sagt åt er att stockholmarna inte bryr sig om miljön, för det verkar ni faktiskt inte göra?

Anförande nr 22

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Är det någonting som vi bryr oss om är det miljön. Vi står upp för att vi ska ha hårdare byggkrav i Stockholm och att vi ska ha bättre miljökrav i Stockholm än i övriga landet. Det står vi fast vid. Vi står fast vid att vi tycker att det är viktigt att värna utomhusmiljön, att vi ska ha bra förskolemiljöer och att vi ska ha bra miljöer vid våra skolor.

Jag tror inte att det är någon nyhet varken för Per Ankersjö eller för stockholmarna att vi står fast vid hårda miljökrav. Det är därför jag ser fram emot att ha ett miljöparti vid min sida som också är väldigt pådrivande när det gäller miljöfrågorna, med en stor kunskapsbank.

Men det vi ser gemensamt är att vi måste höja utbildningsresultaten, att vi måste komma ned när det gäller arbetslöshetssiffrorna och att vi måste bygga mer lägenheter, med hårda miljökrav. Det är ingen hemlighet.

Anförande nr 23

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande! Precis som på det nationella planet är det naturligtvis intressant att se hur den här staden skulle kunna styras av tre partier som står så långt ifrån varandra, utom när det gäller skattehöjningar.

Skattehöjningar har också med människosyn att göra: när människor ska betala mer i skatt, får mindre i plånboken, inte kan bestämma över sina egna liv och inte kan bestämma var de vill lägga sina pengar.

Jag undrar: Hur tänker du se till att ni kan komma överens i en fråga som är så otroligt viktig för den enskilda människan i Stockholms stad?

Anförande nr 24

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag är inte ens orolig över huruvida jag kommer att komma överens med andra partier när det gäller skattenivån. Jag vet att det är en fråga om förhandling, och jag vet att jag är en ganska duktig förhandlare.

Det jag är garanterat tydlig på är att den här staden behöver en bättre skola, den här staden behöver fler lägenheter och den här staden behöver trycka ned ungdomsarbetslösheten. Det har inte ni lyckats med.

Men du sade också i ditt inlägg, Ewa Samuelsson, att du var nöjd, att du var nöjd med att ha höga rankningar i vissa undersökningar. Men jag är inte nöjd. Jag ser problem i den här staden som jag vill få bukt med, och jag vet att det är minst två andra partier i salen som har samma problembeskrivning.

Anförande nr 25

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Du är hjärtligt välkommen till stadsbyggnadsnämnden, Sten Nordin. Det hade också varit roligt om du varit här vid förra fullmäktige när vi diskuterade bostadsfrågan och ni bromsade mer byggande. Det ser inte du, för du låter bli att titta på de sakerna. Det finns ett mantra där som säger att det skulle vara något parti som inte vill bygga. Här handlar det om att bygga rätt, att göra den rätta staden för Stockholm. Det är dit vi ska gå. Det är det som det här valet handlar om.

Vi vet att en av de viktigaste förutsättningarna för att kunna förverkliga sina drömmar är en egen bostad. Trots det växer Stockholm, och efterfrågan på bostäder är sedan länge så stor – bostadskrisen är akut. Ni har suttit i sju år. Det är ni som håller i makten just nu – inte så länge till – men ni har inte lyckats med de här frågorna.

Vad gör ni då? Jo, ni sätter i gång att plussa på siffrorna. Ni lägger på mer bostäder som ska byggas, och då ser det ut som om ni kanske når något mål någonstans. Det här är en viktig sak, för bristen på bostäder, på små bostäder, kommer att ställa till stora problem och är redan ett stort problem. Vi måste lösa den akuta bostadsbristen.

Vi vill att staden ger direktiv till byggherrarna att bygga dubbelt så många ettor som i dag. Vi vill att de kommunala bostadsbolagen ska ta fram en gemensam modell som möjliggör att snabbt uppföra tillfälliga studentbostäder. Vi vill också se att staden köper in i första steget 500 studentbostadsmoduler och använder dem på platser där det i dag finns planer på att bygga permanenta bostäder. Det här är ett sätt att göra det på, och vi får ingen respons på detta.

De kommunala bostadsbolagen har ett ansvar att inte bara förvalta lägenheter, utan de måste också vara med och möta behovet i Stockholm. Miljöpartiet använder stadens bostadsbolag för att ge dem direktiv att bygga fler små, billiga hyresrätter som unga studenter kan efterfråga. Men vad gör ni, Sten Nordin?

Anförande nr 26

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Ja, redan i vår, Daniel Helldén, blir det upp till bevis för Miljöpartiet i exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden när 40/20-programmet ska förverkligas, när vi börjar ett hårt arbete för att ytterligare höja tempot i bostadsbyggandet. Men hittills har ni gjort er kända för att gå emot regelförenklingar som man föreslår på riksplanet, som är helt nödvändiga för ett växande Stockholm. Då säger ni nej. Det som Per Ankersjö tog upp förut när det gällde flytten av Stockholm Vattens anläggning som öppnar för ett par tusen bostäder säger ni nej till.

Så där kan man inte hålla på och prata om bostadsbyggandet och vara trovärdig. Ert engagemang för bostäder är i första hand för dem som redan har bostad, inte för dem som är utan bostad. Så allvarligt är det, Daniel Helldén.

Jag ska avsluta med en fråga, som jag tror att många är nyfikna på svaret på: Kommer Miljöpartiet att sätta sig i en regering lokalt som bygger Förbifart Stockholm?

Anförande nr 27

Borgarrådet H e l l d é n (MP): På den första frågan kan jag att säga att Förbifart Stockholm inte kommer att byggas. Det är en katastrof för den här staden att göra det. Då kommer vi inte att klara våra klimatmål. Vi behöver fortsätta utbyggnaden av tunnelbanor, utöver de saker som ni nu har planerat – som är de 40 år gamla projekten – och det behövs mycket mer. För att finansiera det behöver vi de pengarna. Det vet alla partier. Vi kommer att landa där på rätt sätt.

När det gäller bostadsbyggandet, Sten Nordin, pekar du på regelförenklingar. Vi tar ansvar för stockholmarnas hälsa. Ni vill att man ska kunna bygga bostäder där det är så bullrigt att Naturvårdsverket till exempel säger att det inte är lämpligt, att vi inte ska göra det på det sättet. Vi tycker att man ska bygga på rätt plats, inte runt motorvägar, som ni har som förslag. Det ska vara runt kollektivtrafiken – tunnelbanorna, bussarna och spårvägarna; där ska vi bygga.

Sedan är det lite fascinerande att ni vill att Stockholm ska få ett undantag för flygbullret, som gör att ni dagtingar med stockholmarnas hälsa.

Anförande nr 28

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! När man läser Miljöpartiets förslag till budget är inte det första man slås av ett starkt miljöengagemang. Det första man slås av är att det här är ett parti som vill lägga livet till rätta för väldigt många människor och bestämma på vilket sätt man ska göra det. Här finns allt, från att Miljöpartiet vill bestämma över hur våra anställda ska ta sig till jobbet till vad våra medborgare ska äta för mat. Den uppmärksamme kan också läsa hur detta ska gå till. Det ska vara en väldig massa generaler på stadsledningskontoret som ska se till att det här genomförs, att medborgarna verkligen får del av den här goda politiken.

Min fråga är helt enkelt: Varför byter ni inte parti, från Miljöpartiet till pekpinnepartiet?

Anförande nr 29

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Ja, Lotta, jag vet inte riktigt vad jag ska svara på den frågan.

Vad som händer i vår budget är att vi till exempel när det gäller skolbarnen ger dem möjligheter att få en bra mat. Vi satsar 50 miljoner varje år på att bygga ut skolköken och göra utredningar så att vi kan ta reda på hur det egentligen fungerar med skolmaten och när barnen får äta. Det tycker vi är viktigt. På så vis får barnen en bra mat och en god mat.

När det gäller hur folk ska transportera sig ska vi ägna oss åt den planeringen och se till att stockholmarna har möjligheter att ta sig fram på ett bra sätt. Vi lägger till exempel ett förslag på att det ska finnas en klimatfunktion under kommunstyrelsen så att det styrs centralt och staden verkligen tar ansvar för klimatet. Det görs inte i dag. Vi ser verkligen fram emot att om ett år få stå här och införa de här sakerna. Det ska bli jättekul.

Anförande nr 30

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige! Det är nästan övermaga, tycker jag, av Miljöpartiet att klaga på bostadsbyggandet. Är det någonting som Alliansen tar ansvar för framåt och har en vision om är det verkligen att öka bostadsbyggandet. Vi har många gånger här i fullmäktige fått höra att ni hela tiden vill minska eller säger nej till bostadsbyggande. För mig går det inte ihop att säga att ni tar ansvar för bostadsbyggandet.

Det är också intressant, just det som Lotta var inne på tidigare, hur ni vill styra och ställa i människors liv och i de verksamheter som finns runt om i staden. Jag undrar: Går det i Miljöpartiets Stockholm att köra bil framöver? Eller ska alla köra häst och vagn? Jag hörde en 85-årig dam säga det. Om Miljöpartiet får bestämma är det väl tillbaka dit. Jag vet hur det är.

Anförande nr 31

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag visste inte att du var så gammal, Ewa. Men om du tittar på siffrorna, där vi säger att vi ska minska biltrafiken med 30 procent, kan du snabbt räkna ut att det inte innebär att biltrafiken försvinner. Men vi får en bättre stad. De transporter som behövs finns kvar. Det är det vi måste lösa. Om vi inte gör

det kommer den här staden att korka igen. Vi vet redan nu att när Norra länken öppnas kommer det att ta fem år innan vägnätet återigen är igenkorkat.

Vad ni gör är att bygga nya vägar och motorvägar, och ni tror att det ska lösa några problem. Men lösningen är att minska biltrafiken, fortsätta en stor och stark utbyggnad av kollektivtrafiken och bygga på rätt platser. Det står vi för. Ni bygger på fel platser. Jag tycker att det är jätteintressant att se de förslag som ni lägger där ni bygger runt vägarna, där det är dålig luft och bullrar något otroligt, i stället för att hitta de rätta platserna. Det är det som det handlar om. När vi föreslår de platserna lyssnar inte ni.

Anförande nr 32

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Det är bra att vi närmar oss jul, Daniel Helldén, eftersom ert budgetförslag är som en enda lång önskelista. Er svaga punkt är finansieringen och att ni underpresterar när det handlar om att skapa förutsättningar för riktiga jobb och en långsiktig, ansvarsfull ekonomi i staden.

Man kan kort och gott säga så här: Ni gör ungefär samma miljöinsatser som vi redan i dag gör eller planerar, fast ni saknar analyser och gör det till en mycket högre kostnad. Jag tycker att det är ganska fantastiskt att ni lyckas med det. Det är nämligen ingen hejd på investeringsmiljarderna. Samtidigt vill ni strypa inflödet av pengar genom att stoppa fastighetsförsäljningar. Visst: Ni höjer skatten med 50 öre. Men det är ju till driften. Med era kalkyler skulle stadens ekonomi kollapsa inom några år. Och då har vi inte ens hunnit prata om de 7–8 miljarder som skulle krävas för att köpa Fortum Värme som ni ställer krav på.

Apropå jul: Årets julkalender blir *Barna Hedenhös*. Jag tycker att det temat passar bra för er politik. Ni kallar den modern, men den är i själva verket teknik- och utvecklingsfientlig.

Anförande nr 33

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Om du läser riktigt ordentligt ska du se att den är modern, till skillnad från Centerpartiets politik. Ni har en hel del intressanta idéer, men om du läser vår budget kan du se att det är där de finns. Där finns också kraften och viljan att genomföra det här. Ni pratar om många saker, och vad händer? Det blir fel hela tiden.

Du tar upp någonting om att vi stoppar fastighetsförsäljningar. Det är då lite intressant att ni vill sälja ut ett hus på Sveavägen där en central och viktig funktion för RFSL ligger, där ni inte kan garantera deras verksamhet. Vi tar ansvar och ser till att de här verksamheterna faktiskt får den möjlighet de behöver. Det handlar om att inte köra på som ni gör. Ni säljer ut bostadsrätterna. Ni säljer ut fastigheterna. Ni tittar inte innan ni gör det. I underlagen talar ni heller inte om varför ni gör de här sakerna.

Som opposition ställer man frågor, och när svaren inte finns, vilket tyvärr är alltför ofta, måste man dra lite grann i bromsen.

Anförande nr 34

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! När man sitter på sin kammare och ska skriva anförande nr 2 måste man försöka förutse vad de andra gruppledarna har pratat om i sitt första inlägg. Det kanske kan verka svårt, men man kan ändå göra några kvalificerade gissningar.

En gissning är att den samlade oppositionen har talat om hur dåligt allting har blivit. Det finns ingen hejd på alla tråkigheter som har drabbat den här staden sedan Alliansen tog över 2006. Bättre var det förr, har vi också fått veta.

En annan kvalificerad gissning är att den samlade rödgröna oppositionen är synnerligen osamlad. Det finns i dagsläget ingenting som tyder på att man har någon beredskap att regera ihop eller, vad kanske är värre, någon vilja att regera ihop. Min egen fundering kring det här är att oppositionen inte ens själv tänker tanken att de kanske får väljarnas förtroende om ett år.

De tre oppositionspartierna har i alla fall en sak gemensamt: övertygelsen om att stockholmarna betalar alldeles för lite i skatt. Hur pengarna ska användas är man däremot inte överens om. Men kanske är höjda skatter den enda minsta gemensamma nämnaren för en i övrigt totalt splittrad opposition.

Socialdemokraterna föreslår faktiskt en hel del besparingar, inte minst på stadsledningskontoret, som man anser har tillåtits växa bortom all kontroll. Jag är själv ingen vän av onödig byråkrati, men jag vill påminna om hur samma stadsledningskontor utvecklades senast då de rödgröna hade makten i Stockholm. Mellan åren 2002 och 2006 ökade antalet anställda på stadsledningskontoret med hela 55 procent. En socialdemokratisk budget i opposition är en sak – verkligheten i ett rödgrönt Stockholm något helt annat. Väljarna skulle få en ständigt ökande byråkrati om olyckan vore framme.

För övrigt behövde jag inte ändra en enda rad i det här andra anförandet.

Anförande nr 35

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag noterar nu med glädje att Folkpartiet ska köra jämställdhetsfrågan högst upp på dagordningen inför valet. Men ska man vara trovärdig när det gäller jämställdheten klingar det väl inte så jättebra ihop med vårdnadsbidraget. Sedan ni införde vårdnadsbidraget i Stockholm har fler kvinnor med utländsk bakgrund stannat hemma med sina barn. Det finns ingen annan grupp där arbetslösheten har ökat så mycket, och en stark orsak är vårdnadsbidraget.

Jag vet inte om du gillar det här systemet eller inte med tanke på arbetslinjen. Men nu uppstår ju det lustiga att ni betalar ut 30 miljoner kronor i vårdnadsbidrag för att kvinnor inte ska arbeta och föreslår 5 miljoner kronor till särskilda insatser för kvinnor med utländsk bakgrund. Det är ju bra, men en tusenlapp per person lär inte lösa problemet.

Hur ser du på vårdnadsbidraget, Lotta Edholm?

Anförande nr 36

Borgarrådet E d h o l m (FP): Det är mycket enkelt. Om Folkpartiet hade haft egen majoritet hade vi aldrig infört vårdnadsbidraget. Vårdnadsbidraget är en del av en förhandlingslösning här i Stockholm. Jag kan lova, Karin Wanngård, att de uppoffringar som du behöver göra om du ska sätta dig och regera ihop med Miljöpartiet och Vänsterpartiet kommer att vara oerhört mycket större än ett litet vårdnadsbidrag.

Anförande nr 37

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Små eller stora saker!

I det inledningsanförande som du hade tänkt hålla från början, Lotta, pratade du om skolan och hur bra det är i skolan i Stockholm. Du säger att vi kanske bara skulle kritisera dåligheter. När det gäller skolan vill jag ändå ställa en fråga till dig.

Vi kan se i Stockholm att kunskapssegregeringen har ökat och att man får olika kompetens beroende på var man bor. Vi kan se till exempel när det gäller Kälvesta i Hässelby-Vällingby att alla nior har gymnasiebehörighet. Om man går ett par kilometer därifrån till Grimsta saknar mer än var fjärde behörighet.

Du har suttit som skolborgarråd länge, och din partikollega i regeringen har också styrt skolan länge, och ändå finns dessa problem. Jag undrar hur det kommer sig. Hur kan ni ha en skola på det här sättet, och hur kan du säga att den är bra när vi har denna segregering och dessa skillnader mellan skolorna i Stockholm?

Anförande nr 38

Borgarrådet E d h o l m (FP): Faktum är att kunskapssegregationen när det gäller skolresultaten minskar i Stockholm. I betygsresultaten för 2013 förbättrades resultaten mest för de elever som har de svåraste förutsättningarna i de skolorna. Vi har 17 fokusskolor i Stockholm som har de största problemen att uppnå full gymnasiebehörighet. I 11 av de skolorna förbättrades resultaten vårterminen 2013. Du ska inte gå på Socialdemokraternas myter om ständigt sjunkande kunskapsresultat, för de är inte sanna.

Vi förbättrar betygen – de har aldrig varit så höga. Vi förbättrar de nationella proven. Det är fler än någonsin tidigare som går vidare till högre studier i den här staden. Jag kan göra listan lång. Men den blir inte mer sann för att du säger att kunskapsresultatet sjunker, för det är inte sant. Kunskapsresultaten i Stockholm ökar.

Anförande nr 39

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Du har rätt, Lotta – våra frågor är rätt förutsägbara. Vi står för lite olika politik och olika ideologier.

Jag tycker att det var rörande när du oroade dig så mycket för hur vi tre eventuellt ska komma överens och styra staden och vilka kompromisser vi ska göra. Sedan säger du glatt att ni var tvungna att kompromissa om att införa vårdnadsbidraget, som är en av de viktigaste jämställdhetsfrågorna, tycker jag. Er partiledning har också lyft fram det som en av de stora orättvisorna mellan kvinnor.

Jag vet att Sten inte är någon feminist – det har jag inga förhoppningar om – men jag hade hoppats att du skulle ta på dig jämställdhetsglasögonen, Lotta, speciellt efter

den stora driven på er årskonferens. Jag vill fråga dig, eftersom Sten inte vill svara: Tycker du att de offentliganställda kvinnorna i vården och omsorgen i vår stad har rättvisa löner? Är du beredd att göra något för att ändra på det?

Nu vet jag att ni måste kompromissa med KD:s enda mandat om vårdnadsbidraget, men jag vill fråga: Vilka andra jämställdhetsfrågor tänker ni folkpartister driva i Stockholms stad?

Anförande nr 40

Borgarrådet E d h o l m (FP): Folkpartiet har de senaste åren satsat oerhört mycket energi på att höja lönerna för våra lärare. Lärare är Sveriges viktigaste kvinnliga akademiker yrke. Det är där vi måste göra de stora insatserna de kommande åren. På 50-talet tjänade en lärare ungefär lika mycket som en riksdagsledamot. Jag kan avslöja att en lärare inte tjänar så mycket i dag. De har fyra fem års utbildning men har halkat efter något enormt. Att höja lärarlönerna är bland det mer feministiska vi kan göra.

Ann-Margarethe Livh säger att vårdnadsbidraget var en stor och farlig kompromiss. Då undrar jag hur hon ska kunna kompromissa. Du är ju för att vi ska avskaffa valfriheten, att alla bolag ska försvinna när det gäller vård och omsorg och att vi inte ska ha några friskolor. Snacka om att det kommer att bli kompromisser för din del!

Anförande nr 41

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Först vill jag vända mig till Sten Nordin angående infrastruktuursatsningarna.

Ja, det är sant, Sten, att jag har bråkat, kämpat och motsatt mig en del av de infrastruktuursatsningar ni har gjort på Järvafältet. Vet du varför? Vi kan gärna ta en promenad där, du och jag, så ska jag visa dig att de motorvägar och de trafikplatser ni har byggt där får en tysk motorvägskorsning att framstå som ett naturreservat. Det ser förskräckligt ut. Det har jag alltid motsatt mig, och det kommer jag alltid att motsätta mig. Hade däremot våra planer för E18 gått igenom, att lägga den i tunnel i stället för i ytläge som ni har gjort, hade vi kunnat bygga många fler hyresrätter än vad ni bygger nu. Det tycker jag att ni alltid ska komma ihåg när ni står där och anklagar oss för att inte vilja bygga bostäder. Hela den här satsningen på Järvafältet har gett miljörasismen ett ansikte.

Hade du läst lite fler dikter, Sten, kanske du haft lite större inlevelseförmåga och sett till våra grönområdets värden och även till våra mjuka värden i den här staden. Fler dikter, Sten! Du behöver inte nödvändigtvis läsa dem här i fullmäktige men kanske hemma på din kammare.

I vår budget har vi drygt en miljard mer än vad ni har. Det är pengar som vi har för att vi har höjt skatten. Det står vi för. Varför har vi höjt skatten, och vad använder vi pengarna till? Vi använder dem till förskolan, 155 miljoner. Vi använder dem till skolan för att satsa på skolorna i ytterstaden. Det är ju inte så, som Lotta säger, att kunskapsresultaten har höjts i alla skolor, speciellt inte i vissa skolor i ytterstaden. Vi avsätter 174 miljoner kronor för en arbetsmarknadspolitik värd namnet och tolv månaders praktik för ungdomar i staden. Vi satsar på komvux för att man ska kunna utbilda sig i stället för att sitta på jobbtorgen och lära sig att skriva sitt cv.

Ni, Sten, styr den här staden efter plånboken och inte efter behoven. Vi styr staden efter behoven och inte efter plånboken. Och då är det värt några örens skattehöjning för att kunna genomföra det.

Anförande nr 42

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! När vi någon gång tar en fika, du och jag, på det nya Rinkebystråket ska jag gärna läsa några dikter för dig ur alla diktsamlingar som jag har därhemma, eftersom jag har läst dikter sedan jag lärde mig läsa ungefär.

När vi har läst dikter kan vi ta upp listan över allt du motsätter dig och Vänsterpartiet har motsatt sig när det gäller utvecklingen av ytterstaden. Det är ju det som ni har gjort och som du själv bekänner här, att ni har motsatt er och bråkat om olika investeringar som ska komma till stånd. Vi ska ta promenaden och titta på de nya bostäder som kommer att växa fram, titta på det nya Rinkebystråket och titta på de nya vägarna som kan förbinda bostadsområdena med Järvafältet. Inget av det har åstadkommit på grund av Vänsterpartiet.

Till sist: Du ska väl ha beröm för att du inte åker tillbaka till 1860-talet utan nöjer dig med 1970-talet. Men den tiden var inte bättre för kvinnorna i vården. Den tiden var inte bättre för alla dem som jobbade i offentlig sektor. Man hade låga löner, man hade dessutom höga skatter och man hade ingen möjlighet till valfrihet när det gällde arbetsgivare. Det var inte en bättre situation, och det är dit du vill tillbaka. Det tycker jag är helt obegripligt.

Anförande nr 43

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Ja, men nu ska vi inte diskutera 70-talet, Sten, utan vi ska diskutera de sju åren som ni har styrts den här staden och har haft ansvaret. Ni har inte gjort ett smack för att höja lönerna för dem som tjänar sämst, och det är kvinnor. Du ska inte tro att de kommer att fortsätta att bära upp välfärden på sina axlar med sina dåliga löner. Det är slut på rean. De kommer att säga nej till det. Precis som du sade i inledningen: Ta ditt politiska ledarskapsansvar och se till att de här kvinnorna vill arbeta kvar i vården!

Du kan läsa i vår budget att vi när det gäller satsningar på bostäder och satsningar på att knyta ihop innerstaden har ett helt bostadspolitiskt program där vi säger: Bygg minst 25 000 hyresrätter under den här mandatperioden! Men det vi säger är också för vem vi ska bygga. Det säger ni aldrig. Ska ni bygga fler hårt segregerade stadsdelar som Djurgårdsstaden, där man måste ha minst 350 000 kronor om året för att kunna bo? Är det sådana stadsdelar ni ska bygga? Nej, säger vi. Ge allmännyttan direktiv att bygga med hyrestak så att människor med vanliga inkomster, folk som inte har så mycket pengar i plånboken, kan bo! Det har ni aldrig svarat på: För vem bygger ni i den här staden?

Anförande nr 44

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Ordförande! Vänsterpartiet slår rådssalsrekord i skattehöjning även i år, även om Miljöpartiet inte kommer så långt efter. Så långt är allt i sin ordning. Men jag måste ändå få kritisera den lite lättsinniga hållningen till skattebetalarnas pengar.

För att göra det tänkte jag citera er själva. I uppräknningen av satsningar på den visionära förstasidan i er budget är det någonting som inte stämmer. Jag läser innantill: ”Vi investerar 3 miljarder under mandatperioden i en bostadsmiljard, en klimatmiljard och en personalmiljard samt 1 miljard i sociala investeringsfonder.” Det var 4 miljarder! Det kan du säkert förklara.

Jag hörde att du sade i debatten att offentlig konsumtion skapar arbete och sätter i gång ekonomin. Ja, det fick jag höra på någon av de första lektionerna när jag läste nationalekonomi. Jag stannade kvar och lyssnade på några lektioner till, och då fick jag bland annat veta att det är väldigt viktigt att se till att man har pengar att spendera, om man nu ska spendera som kommun till exempel. Vad tänker ni göra för att skapa tillväxt? Vad tänker ni göra för att få fler företag i Stockholm?

Anförande nr 45

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Du kanske inte gick hela kursen i nationalekonomi. Det finns nämligen mycket bra litteratur om hur offentliga satsningar sätter i gång både tillväxten och samhällsekonomin. Till och med väldigt borgerliga ekonomer förespråkar offentliga insatser, speciellt när det är ekonomiska kriser. Jag vet inte hur noga du följde den där kursen i nationalekonomi.

För oss är det i alla fall väldigt viktigt, både för att få fart på ekonomin och framför allt för stockholmarnas välfärd. Jag har själv varit ute och arbetat inom hemtjänsten, och folk går på knäna. Varför är det så himla farligt att höja skatten några ören så att de som jobbar där kan få anständiga löner och framför allt så att vi kan anställa folk så att det räcker? Jag förstår faktiskt inte varför ni är så himla rädda för att slå vakt om våra anställda i den här staden.

Anförande nr 46

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige! Jag hade faktiskt fastnat för samma sak som Per, när du pratade om vikten av höjd konsumtion för att få fler i arbete. Det blir lite motsägelsefullt när man vill ta pengar från stockholmarna, ta pengar från deras egna plånböcker: Hur ska de då kunna höja sin konsumtion och vi i nästa steg kunna se till att fler kommer i arbete?

Återigen är det en helt annan syn på människors vilja att ta ansvar som vi företräder än som ni företräder. Ni säger: Vi höjer skatten – okej, då får ni lite billigare bad. Men ni måste välja att just gå och bada, för då får ni tillbaka det som vi höjer skatten med. Vi säger: Låt människor ha pengarna i sin egen plånbok och se till att de själva får välja. Varför ska det vara så svårt?

Anförande nr 47

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Du vet ju att det handlar om klassfrågor, Ewa. Det handlar inte bara om stockholmarna som en grå massa. Det finns faktiskt klassfrågor. För en del är en skattesänkning på några ören ingenting värt. Andra tjänar på att ha ett välfärdssystem. Många tjänar ekonomiskt på ett välfärdssystem där de offentliga tjänsterna är överkomliga. Andra tjänar mänskligt och socialt på det, eftersom man inte vill ha en splittrad stad.

Det är välfärden som håller ihop Stockholm. Det är välfärden som ska vara kittet i Stockholm. Det är den vi satsar på. Vi satsar på offentlig konsumtion. Offentlig

konsumtion betyder kulturskola för alla barn. Det betyder fantastiska öppna förskolor. Det betyder familjecentraler, som ni tyvärr lade ned i början av mandatperioden, som var oerhört populära bland småbarnsföräldrar i alla fall på Järvafältet. Det betyder bra skolor. Det betyder bra äldreomsorg. Det är det som är offentlig konsumtion, och det är det som vi satsar på och uppmuntrar.

Anförande nr 48

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Jag har också ägnat en viss energi åt att läsa Vänsterpartiets förslag till budget, och det jag har fastnat för är fyraårsplanen för att förbättra den lokala demokratin. Möjligtvis kan väljarna undra varför man ska vänta i fyra år med att förbättra den lokala demokratin. Men det är ändå en stor förbättring jämfört med de femårsplaner som vi är vana vid från den där kanten som handlar om att avskaffa demokratin.

Min fråga är egentligen: Kan ni inte lämna det här med flerårsplaner bakom er och lämna kommunismen bakom er? Det funkade inte i Sovjet, och det kommer inte att funka här heller.

Anförande nr 49

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Nu har väl inte jag lagt fram så fruktansvärt många femårsplaner i den här kammaren. Har jag det? Nej. Jag tycker att det är lite löjligt att hålla på och prata om det, och det är ganska kontraproduktivt. Precis som alla budgetar, inklusive er egen, innehåller vår budget en plan för de närmaste fyra fem åren. Det är väl att slå in öppna dörrar, eller hur? Jag tycker att debatten ska hållas på en lite annan nivå.

Det tar kanske fyra år, till och med fem år, att återupprätta den lokala demokratin eftersom ni har skalat av stadsdelsnämnderna varenda möjlighet att utöva inflytande och makt. Stadsdelsnämnderna är i dag en remissinstans för statliga och kommunala förslag. De har inte längre någon lokal makt. Och det märks på människor. Det märks när människor besöker stadsdelsnämndernas möten. Det finns inte längre några svar att få från politikerna. Det är väldigt olyckligt, för vill vi bygga en stad tillsammans med stockholmarna är den lokala demokratin jätteviktig. Jag vill naturligtvis bygga upp den snabbare än fyra år, men i och med att ni har nedrustat den, förstört den och nonchalerat den kommer det att ta tid att bygga upp den när vi kommer tillbaka till makten.

Anförande nr 50

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Nu får ni hänga med, för jag tänkte ta med er på en resa i fantasin till oppositionens Stockholm år 2030.

Vi landar på Bromma flygplats, som naturligtvis finns kvar eftersom avtalet löper till 2038. Och där försvann 50 000 lägenheter i Miljöpartiets bostadsförsörjningsprogram!

Sedan tar vi oss till Alvik med spårvagnen, som borgarna byggde på 10-talet. Därifrån blir det tunnelbana, men på gröna linjen är det trångt sedan Socialdemokraterna intagit förhandlingspositionen att om inte staten betalar allt blir det ingenting. Vi åker till T-centralen. Där ser det ut som vanligt. Miljöpartiet har fått igenom sin politik där siluetten absolut inte får röras.

Om vi är teatersugna? Ja, inte blir det till Stadsteatern vi går, för den har slagit igen. Det skedde samtidigt som skatten nådde 40-kronorsstreckets häromåret. När Vänsterpartiets nej till vinster i välfärden gick igenom försvann allt effektiviseringstryck, och SKL:s mardrömsscenario med chockhöjd kommunalskatt infriades.

Vi går genom Gamla stan där graffitimålningarna pryder Stortorget sedan den nya klotterpolicyn togs. Vi möter en glad Tomas Rudin som pekar på en husvägg. Solklar Banksy, säger han stolt.

Avslutningsvis går vi till Skeppsbron och Slussen. Där står Daniel Helldén i snålblåsten och njuter av de fria siktlinjerna i det som finns kvar efter att betongen vittrat sönder. Men konturen av 1900-tals-Stockholms största hyllningsmonument till bilen går fortfarande att urskilja, förutom att där åker inga bilar, för i Vänsterpartiets Stockholm är även elbilar med nollutsläpp portade vid tullen. Och någon förbifart blev det förstas aldrig.

Kära Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet! Vad är det ni går till val på? Så länge ni inte berättar det, så länge ni inte har en bil med åtminstone tre hjul, får vi andra nämligen lägga ihop era tre olika förslag – som är väldigt olika – och kombinera dem med en portion av verkligheten och lite kalkyler. Då kan det eventuellt bli så här. Det var en fantasi, men det var en mardröm för mig. Vad är det ni går till val på? Vilket Stockholm har ni 2030?

Anförande nr 51

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det är spännande att se din framtidsvision om Stockholm, Per Ankersjö. Det är inte riktigt där som jag är i min framtidsvision. Jag kan vara väldigt tydlig med att Socialdemokraterna har ett starkt program för utbildning, för jobb och för bostäder. Vi vill inte lämna våra unga efter i den här staden, som sker med det alliansstyret du är aktiv i som ett av de pysande däcken på bilen på den färd som är ständigt högervriden i högersnuren i dina rondeller.

För att vi ska få tillväxt i den här staden, som du i alla fall pratar om men kanske inte riktigt har lösningarna på, måste vi nämligen ha fler bostäder, måste vi se till att ha utbildad arbetskraft och måste vi få bukt med arbetslösheten. Det är då företagen vill etablera sig här, och det är då vi kan vara stolta över att vara Sveriges tillväxtmotor nr 1.

Anförande nr 52

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Till att börja med måste jag säga, även om det kanske är självklart för dem som är insatta i politiken, att du ger en grovt felaktig bild av allianssamarbetet. Vi är fyra partier, och det är ganska tydligt att vi alla fyra partier sätter var sin färg på miljöarbetet och på Stockholm. Jag kan till exempel mycket stolt presentera en rad stora miljöåtgärder, som ni inte verkar ha speciellt mycket emot eftersom ni ansluter er till dem i ert budgetförslag och dessutom i debatterna här i fullmäktige.

Men jag tycker att ni inte riktigt förklarar för stockholmarna hur ni tänker regera om olyckan skulle vara framme och ni skulle få makten. Ni har ingen lösning för Förbifart Stockholm. Ni har ingen lösning för hur vi ska kunna bygga bostäder; det

verkar vara en av dina talepunkter, som du pratar väldigt mycket om. Ni har ett parti som är ganska stort som har väldigt svårt för att bygga bostäder.

Det är väl snarare så här: Jag pratade om julkalendern tidigare. *Teskedsgumman* har gått i repris några gånger, men den kanske skulle kunna gå i repris en gång till då den passar ganska bra. När både du och din partiledare ska prata just om frågan hur ni ska styra blir ni tio centimeter höga.

Anförande nr 53

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag vet inte om du möjligtvis har en sådan näsa som Pinocchio hade, herr Ankersjö. Först och främst undrar jag om du läser dokument. Man kan läsa i avtalet när det gäller Bromma att det kan sägas upp på tre år. Det går alldeles utmärkt. Så är det ibland med avtal. Sedan är det en annan sak att det måste göras av en regering. Men en regering kan också vara klok ibland, och där kommer vi att ha en klokare regering.

Det här med Stockholm och hur det kommer att vara i framtiden, Per: Är du medveten om vad du ställer till med som den person som är ansvarig för miljö och hälsa i Stockholm? Tusentals barn går varje dag till förskolan i alldeles för smutsig luft. Det kan vara så att upp till 8 procent av all barnastma beror på att ni inte gör någonting åt problemen. Länsstyrelsen vill ha ett utökat dubbdäcksförbud. Egentligen borde man genast införa ett dubbdäcksförbud, men ni gör ingenting åt det. I stället låter ni barnen gå till skolan och få dåliga lungor och äldre få hjärt-kärlsjukdomar. Jag vet inte hur du kan stå här och prata på det där sättet.

Anförande nr 54

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Det vet du mycket väl, för du läser också dokumenten. Du ser till exempel att vi bara för nästa år lägger på ytterligare 8 miljoner för att bekämpa partiklarna i Stockholm, i väntan på att vi ska få de besked från regeringen som vi behöver om det vi håller på att driva fram när det gäller dubbdäcksavgifter.

Du slinker gärna undan från diskussionen om bostadspolitiken. Det märker jag hela tiden. Du säger att det är många om och men, hängslen och livremmar, om din plan för 50 000 bostäder på Bromma ska gå igenom. Vad är din plan B? Det hör jag aldrig. Jag läser ibland i era dokument att ni ska bygga på redan hårdgjorda ytor. Samtidigt är det väldigt viktigt för er, och för dig personligen, att man ska bygga med försiktighet i staden. Ni säger ofta nej till att bygga på höjden, inte minst när det är nära en enmilsradiegräns från Sergels torg.

Jag tror att du ska vara beredd på frågan, om det nu inte blir av att du kan stänga av Bromma – för då ska du övertyga dels dem här, dels en regering – och kanske ha ett svar på var du ska bygga då. Jag är ledsen, Daniel, men du har inte det svaret.

Anförande nr 55

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Det var någon som skrev att de största segrarna vinner man i sina motståndares hjärtan när de anpassar sig till ens egen politik. Därför vill jag faktiskt tacka dig. Nu blev det väldigt märkligt här. Du har ju antagit så många av våra förslag när det gäller miljöpolitiken och när det gäller en bilfri innerstad. Du kallar det Open streets. Jag tycker att det låter lite fånigt. Det är bättre med bilfri innerstad, som det stod från början i vår motion. Men jag skulle vilja

fråga dig hur du tänker gå vidare med det. Vi har en hel hög motioner som du kan få från oss med samma bra idéer som du redan har börjat använda. Det skulle vara väldigt intressant att höra.

En annan fråga som är lite tuffare handlar om luften och miljön i Stockholm. Du vet ju att luftkvaliteten vid stadens stora vägar överskrider både internationella och nationella gränsvärden. Det finns till och med forskning som visar att ungefär 20 personer dör och flera tusen skadas på grund av detta. Ni skulle ju kunna både förbjuda dubbdäck och vidta andra åtgärder. Vad tänker du göra åt det, Per?

Anförande nr 56

Borgarrådet **A n k e r s j ö** (C): Det här är jätteroligt: att först bli utskälld av Miljöpartiet och sedan bli hyllad av Vänsterpartiet för samma sak. Det är ganska fantastiskt.

När det gäller Open streets är det en lite annan sak än att säga bilfri innerstad. Jag tror att vi kommer att behöva ha bilar i Stockholm även i framtiden, men gärna mycket färre bilar, gärna elbilar och tystgående bilar som har nollutsläpp. Det är det min politik går ut på, och det ska vi snart också diskutera i den färdplan som kommer upp på fullmäktiges bord någon gång under vintern.

Förutom de 8 extra miljoner som nu läggs för att bekämpa partiklar under nästa år har vi dessutom gjort någonting som kommer att synas och märkas mycket i stockholmarnas vardag. Det är att vi sänker hastigheten på de gator som det handlar om från 50 till 30. Det är också ett sätt att få ned partikelhalterna. Sedan får vi se om det räcker – det vet vi inte. Jag är intellektuellt hederlig i den frågan. Det är i alla fall två saker vi gör under nästa år, tillsammans med de många andra saker vi gör sedan gammalt, som att städa och mycket annat. Sedan behöver vi också redskapen från regeringen. Vi behöver en dubbdäcksavgift.

Anförande nr 57

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige! Det är intressant att höra oppositionen klaga på allt som har varit dåligt under de sju, snart åtta, år som Alliansen har styrt här i Stockholm. Ibland lönar det sig att titta bakåt lite grann på hur det verkligen har sett ut.

Det fanns en tid när det inte lönade sig att gå från bidragsberoende till arbete. Gränsen var utsuddad. I dag får vi gå tillbaka till 1982 för att se så få som hade försörjningsstöd. 18 000 personer har gått till arbete med hjälp av jobbtorgen. Det var okej att tjäna pengar på att städa kontor men inte att städa i andras hem. Oppositionen säger att de är för valfrihet men motverkar gärna införandet av LOV. Ändå har de båda sistnämnda givit fler jobb till inte minst kvinnor, och också kvinnor som företagare. Det är märkligt att man ska ifrågasätta det.

Det fanns en tid då vi inte kunde välja vilken vårdcentral vi ville gå till. Det hör inte hemma här, men det hör till människors valfrihet. Det fanns en tid när vi inte heller kunde välja hemtjänst. Äldre personer var inte myndigförklarade att själva besluta om vem som skulle komma hem och utföra hemtjänsten. Människans frihet har faktiskt ökat under de senaste sju åren, och det är jag glad över.

Oppositionen vill tillbaka. I Vänsterpartiets budget vill man att allt ska ske i kommunal regi. Man tilltror inte privata utförare att kunna utföra arbete trots att vi vet att det inte går en skiljelinje mellan kommunal och privat regi, utan det är kvaliteten som ska mätas i båda verksamheterna. Genom den höjda skatt som ni alla tre nu är överens om påverkar det ytterligare människors vardag.

Vi ser att jobbskatteavdraget, som nu har gjorts i flera steg, har givit en extra månadslön till människor som är lärare och undersköterskor. Vi har gjort skillnad i människors vardag, och jag vill gå vidare i den frihetens satsningar.

Anförande nr 58

Borgarrådet **W a n n g å r d** (S): Ordförande, fullmäktige! Ja, Ewa Samuelsson, du är stolt, mätt och nöjd med vad du har åstadkommit. Och jag förstår lite varför det kanske är din sista gruppleddardebatt, för de nya idéerna haglar inte. De nya idéerna haglar inte från Kristdemokraterna. Den här staden betalar ut 500 miljoner kronor i försörjningsstöd varje år till människor på grund av att de saknar arbete. Hälften av det försörjningsstöd vi betalar ut beror på att människor saknar arbete.

Vad har du gjort för att trycka tillbaka den arbetslöshet som vi ser i den här staden, som biter sig fast? Trots att vi har tillväxt och trots att Stockholm går oerhört bra har vi en arbetslöshet som biter sig fast. Vad gör du åt det, Ewa Samuelsson?

Anförande nr 59

E w a S a m u e l s s o n (KD): Först är jag glad att säga att jag inte delar den människosyn som du visade när du inledde din replik.

Någonstans går det en gräns för när man tröttnar på allt klagande från er sida över att det inte kommer några nya visioner. Vad har vi gjort? Jag sade nyss i mitt anförande att 18 000 personer har kommit i arbete med hjälp av jobbtorgen. Vi har satsat på fler praktikplatser när det gäller personer med funktionsnedsättning till exempel. Vi har Stockholmsvärdar runt om i staden som arbetar och ser till att staden hålls snygg och ren. Vi har gjort jättemycket för att fler ska komma i arbete, och vi fortsätter den satsningen. Vi är långt ifrån klara, men vi visar på en väg som går framåt.

Anförande nr 60

Borgarrådet **H e l l d é n** (MP): Fru ordförande! Två saker tänkte jag ta upp med dig, Ewa. Det ena är att ni först lade fram en budget och sedan lade fram en ny budget som dök upp förra veckan. Ni hade gjort ganska stora neddragningar för funktionsnedsatta. Ni räknade inte upp för pris- och lönekomensation, vilket fick en stor effekt på det här området. Sedan kom det protester, och då lade ni tillbaka lite pengar. Ni fiskade dem i centrala medelsreserven, någonting som man här borta tidigare sade att vi inte gör med budgetar. Men ni gjorde det. Jag är lite förvånad, Ewa, att ni i den första budgeten gjorde så stora neddragningar. Det är fortfarande stora neddragningar, men ni har bättrat er, ska jag säga. Jag tänkte att du kunde kommentera det.

Det andra är, lite grann utifrån diskussionen med Per Ankersjö: Hur känner du inför att barnen i Stockholms skolor lever med den dåliga luften och att ni inte gör någonting åt det? Det finns åtgärder. Länsstyrelsen har föreslagit vad som ska göras, men ni gör inte det.

Anförande nr 61

E w a S a m u e l s s o n (KD): Först när det gäller frågan om neddragningar för funktionsnedsatta skulle jag vilja säga att ingen av er i oppositionen hade skrivit någonting om det i era budgetar. Ingenting nämndes om det i fackliga förhandlingar. Jag tror att vi får erkänna att det var en miss att vi inte såg det från början, och jag tycker att vi ska vara ärliga och säga det. När vi upptäckte detta ändrade vi det, och vi lägger nu ett annat förslag där pengarna finns med till de personer som behöver det stödet och den hjälpen. Det finns ingen som kan slå sig för bröstet och säga att man har någon annan förklaring i den delen.

Anförande nr 62

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Ordförande! Bidrag är det absolut fulaste ord som finns i Alliansens språkbruk – utom just vårdnadsbidraget förstås, som plötsligt är ett väldigt fint bidrag.

Apropå detta med jobbtorgen och hur många som har kommit i arbete har det kommit en ny utvärdering från något som heter Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering. De har intervjuat brukarna, och det är väldigt bra att de gör det eftersom det är brukarna som ska bli hjälpta av det här. Utvärderingen visar att ungefär 50 procent tycker att den utbildning de har fått är dålig, att 10 procent tycker att den är mycket dålig och att bara 10 procent tycker att den är bra.

Stämmer inte det till eftertanke om er arbetsmarknadspolitik, Ewa? Är det inte dags att ni ändrar på den och utgår ifrån vad människor säger att de själva behöver och vill?

Anförande nr 63

E w a S a m u e l s s o n (KD): Att göra undersökningar är alltid viktigt, och man ska ta till sig siffror. Men det gäller också att man hela tiden har färsk statistik så att man kan använda den som visar det allra senaste. Sedan kan man välja att se det som visar på en positiv utveckling, eller också kan man bara stanna på de mindre siffror som man inte är lika nöjd med.

Jobbtorgen har varit framgångsrika. 18 000 har fått jobb. Det är det som vi vill understryka i det arbete som vi nu fortsätter med, att se till att fler ska gå från bidrag till arbete. Det är en väg framåt.

R I FINANSROTELN

R II TRAFIK- OCH ARBETSMARKNADSROTELN

Koncernen Stockholms Stadshus AB, Stockholms Hamn AB, AB Stokab, S:t Erik Försäkrings AB, S:t Erik Livförsäkring AB, S:t Erik Markutveckling AB, Mässfastigheter i Stockholm AB, AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad, Stadsdelsnämnderna: Övergripande Punkt 21, 27, 28, 33, 34, 35, 36, 37)

Anförande nr 64

M o n i k a L i n d h (S): Fru ordförande! Vi ska gå direkt in på väsentligheterna i detta med bolag, och vi ska prata om parkeringsbolaget, Stockholms Stads Parkerings AB.

I finansborgarrådets förslag till budget finns en punkt som kanske inte är märklig men är lite underlig. Det skrivs inte särskilt mycket om det i texten, absolut inte, men i punkt 11 i uppdragen står det: ”outsourca driftverksamheten”. Det kan ju tyckas enkelt. Vad det innebär vet inte jag, men med tanke på att Stockholms Stads Parkerings AB i allt väsentligt är en driftorganisation undrar jag vad finansborgarrådet menar med den punkten.

(O r d f ö r a n d e n : Stockholms parkeringsbolag kommer vi att behandla först i morgon.)

Förlåt! Då har du tid att tänka, Sten Nordin, för jag vill ha ett bra svar.

Anförande nr 65

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Ordförande, fullmäktige! Vem vill inte känna sig trygg när man går hem från tunnelbanan? Vem vill inte känna sig säker på att hemmet är den lugna vrån? Och vem vill inte slippa oroa sig över inbrott och skadegörelse? Ja, den personen finns nog inte, och just därför är stadens trygghetsarbete så viktigt.

Våra 14 stadsdelar har en nyckelfunktion, för det är där verkstaden ligger. Vi har som mål att skapa en tryggare stad. Den senaste trygghetsmätningen visar att vi är på rätt väg, men arbetet måste fortsätta.

I våras när bilar stacks i brand och det under några dygn var närmast upplopp blev det här extra tydligt. Tillsammans med polis, fältassistenter, socialtjänst och andra delar av stadens verksamheter gick hundratals människor man ur huse för att ta tillbaka sina stadsdelar. Det visar att långsiktigt resultat handlar om samarbete och åter samarbete, engagemang och åter engagemang. Det finns inga genvägar.

Alla stadsdelar är olika, och därför kan trygghetsarbetet se olika ut. Men vissa saker är gemensamma. Alla stadsdelar genomför trygghetsvandringar. Vilka känner bäst till hur det känns att gå hem från busshållplatsen en sen kväll om gångvägen är dåligt upplyst? Jo, det är förstås de som bor där. Ett nära samarbete med ett gott stöd till alla goda krafter – och jag lovar att de är många – gör att alla drar åt samma håll, och

det är då som det bästa resultatet nås. Jag säger bara: nattvandrare, grannstödjare, grannsamverkan och polisens volontärer.

Men trygghetsarbete handlar inte bara om åtgärder här och nu utan också om att förebygga. Feriejobb till ungdomar, åtgärder för att snabbt fånga upp ungdomar på glid, upprustning av parklekar, stöd till föreningsverksamhet och öppna verksamheter är bara några exempel.

Alla ska också ha rätt att känna sig trygga i det egna hemmet, och därför är arbetet mot våld i nära relationer en av de viktigaste åtgärderna. Vårt utökade stöd till kvinnojourer och frivilligorganisationer är en viktig pusselbit.

En del säger att vi lever i trygghetsnarkomanernas land. Så kan bara den säga som inte har känt rädslan bränna in på bara kroppen. Att känna trygghet ute på Stockholms gator, på torg och i parker och att känna trygghet i det egna hemmet är en mänsklig rättighet.

Under de år som Folkpartiet har varit med och styrt Stockholm har vi haft stort fokus på att utveckla trygghetsarbetet, och det har gett resultat. Men vi slår oss inte till ro, utan arbetet fortsätter. Det syns i vårt förslag till budget, och det syns framför allt på allt arbete som sker ute i våra stadsdelar.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 66

A w a d H e r s i (MP): Hej, Ann-Katrin! Jag trodde att vi var eniga om att vi har en hel del att göra när det gäller trygghetsfrågorna och att inte minst den stadsdelsnämnd som du är ordförande i har det största antalet människor som upplever otrygghet. Det är viktigt att du lyfter upp det, men jag trodde att du skulle säga något mer.

Jag läste i tidningen i går att signaturen Viktoria skrev: Jag känner mig otrygg. Det gällde ditt stadsdelsområde. Vad vill du säga till henne när du slår dig för bröstet och säger att vi är trygghetsnarkomaner? För många människor just i din stadsdel handlar det om en rejäl oro.

Anförande nr 67

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): För det första: Om du hade lyssnat hade du hört att jag sade att jag tycker att arbetet måste fortgå. För det andra: Vi är inte den sämsta stadsdelen. Vi är verkligen inte den bästa heller, men det har gått framåt. Om du hade läst trygghetsundersökningen skulle du ha sett att vår stadsdel inte är den sämsta.

Det är samarbete som gäller. Om du hade varit med ute i våras skulle du ha sett hur det är. Men jag såg inte dig riktigt där ute på gator och torg i natten. Då skulle du ha sett hur många människor som var engagerade och som kände: Nu tar vi tillbaka vår stadsdel! Det är många saker som måste samverka. Du är jättevälkommen att vara med i det arbetet lokalt, för du bor ju där. Det vore kul om också du kunde vara en engagerad medborgare på natten.

Anförande nr 68

A n n M a r i E n g e l (V): Hej Ann-Katrin! Det är bra att du tar upp trygghetsfrågorna, för det är någonting som är oerhört viktigt. Det brukar komma överst när man frågar de boende. Men jag tycker inte att ni är så jättebra på att ta till forskning, fakta och så vidare på er sida. Nästan all forskning säger att det viktigaste är att ha en blandad stad och att minska segregationen. Fakta säger också att under era sju år har segregationen ökat på ett oroväckande sätt i Stockholm. Skillnaden mellan fattiga och rika områden har ökat. Det gäller bostäder, skola, kultur, sjukvård och så vidare. Det är den största faktorn när det gäller att skapa otrygghet, för de rika låser in sig i gated communities – sådana som ni nu bygger i Norra Djurgårdsstaden, till exempel – medan de fattiga känner sig mer osäkra på sina gator och torg.

Därför undrar jag: Vad tänker du göra åt de ökande klasskillnaderna i vår stad, Ann-Katrin?

Anförande nr 69

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Det allra viktigaste är att se till att det finns jobb till människor och att skolresultaten ökar – och det har vi ju hört här att de också gör. Det är de delar där det handlar om att man kan påverka sitt eget liv. Det är känslan av maktlöshet och att inte kunna påverka sitt eget liv som är den stora segregationsfrågan, och det är den vi vill jobba mot.

Anförande nr 70

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande, fullmäktige! Men han har ju ingenting på sig, sade ett litet barn. Den ena viskade till den andra vad barnet hade sagt. Han har ju ingenting på sig! ropade slutligen allt folket. Det kröp i kejsaren, ty han tyckte att de hade rätt men han tänkte: Nu måste jag hålla ut till processionens slut.

Jag påstår inte att Sten Nordin är naken här i salen, och det är kanske tur det. Men jag påstår att sagan om kejsarens nya kläder handlar om er budget. Ni vill inte se det som inte passar er. Ni döljer era nedskärningar i en vacker klädnad av ord, och ni ger tomma löften utan innehåll. Trots allt prat om satsningar på bostadsbyggande ser vi hur det ser ut. Ni säljer fler hyresrätter än ni bygger 2013, och det vill ni fortsätta med. Trots alla försäkringar om välfärdssatsningar fortsätter ni att utarma stadsdelsnämnderna. Förskolor, äldreomsorg, fritidsverksamhet och socialtjänst står avklädda, och som i sagan stoppar bedragarna pengarna i egen ficka.

Den här debatten ska ta upp koncernen, stadsdelsnämnderna och personalpolitiken. De har någonting gemensamt, och det är nedrustningen av det demokratiska inflytandet. Det är den kanske viktigaste politiska frågan i dag – att återupprätta demokratin. Där har vi en vision om ett annat Stockholm. Vi presenterar en fyraårsplan för den lokala demokratin. Jag tycker att det är bättre än er evighetsplan för att nedmontera demokratin.

Vi tycker att varje stadsdelsnämnd ska ha en egen utvecklingsbudget och en ökad investeringsbudget. Medborgarna ska ha inflytande på många vägar. Det ska gälla medborgarbudget, ungdomsråd, kulturkommittéer, öppna möten och så vidare. Hyresgästerna ska ha reellt lokalt inflytande, och medborgarna ska ha ett verkligt inflytande över skolor och äldreomsorg. Barn och unga måste tas på allvar, och stadsplaneringen ska utgå från deras behov. Fler visioner om hur det skulle kunna

vara i Stockholm finns i vår lilla litterära bilaga till budgeten, som jag rekommenderar alla att hämta hos oss.

Av stadens stora förmögenhet vill vi satsa tre miljarder på hållbara investeringar som är avgörande för stockholmarnas framtid. Det är en bostadsmiljard, en miljard till personalens kompetensutveckling, jämställdhet och arbetsmiljö och en miljard till insatser för miljö- och klimatomställning.

Om Per Ankersjö läste lite ordentligt i vår budget skulle han se att den sociala investeringsfonden inte är investeringspengar utan driftspengar. Därför blir det faktiskt tre miljoner.

På dessa för framtiden helt avgörande områden hittar vi inga konkreta lösningar i er budget. Vi är övertygade om att folket till slut, som i sagan, kommer att ropa att er politik faktiskt är naken.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets budget.

Anförande nr 71

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Det är tur att ni har lite litterära referenser i era inlägg, för sedan försvinner nyanserna, skulle jag vilja säga. Det finns i alla fall lite nyanser i litteraturen.

Jag är stolt över demokratins utveckling i Stockholm. Jag är helt övertygad om att aldrig har så många stockholmare varit så delaktiga i stadens utveckling som i dag. Men det sker på nya sätt. En gång trodde man kanske, inte minst från er sida, att stadsdelsnämndernas öppna möten skulle bli den stora demokratiska revolutionen. Så blev det inte, och det kan man väl beklaga. Men vi har kvar stadsdelsnämnder, och vi har kvar öppna möten. Det är *en* del i det hela.

Ta hela revolutionen där man via e-tjänster och information på nätet kan ta del av sådant som tidigare bara du och jag kunde ta del av när det gäller kvalitetsundersökningar och andra saker! Det är en stor insats för demokratin. Det som Alliansen har gjort när vi har byggt ut fibernätet innebär att 90 procent av hushållen har höghastighetsinternet. Det är verkligen en demokratifråga när det gäller delaktighet. Det finns andra sätt att driva demokrati på än via politiska nämnder. Det tycker jag är viktigt, och det är det som Stockholm gör.

Anförande nr 72

A n n M a r i E n g e l (V): Sten! Det är intressant att du tycker att demokratin ska bestå av e-tjänster, som i ganska hög grad är en envägskommunikation. Jag trodde annars att man var rätt överens om att stadsdelsnämnderna är avlödade och nu bara har blivit till transportkompanier för remisser. De har blivit ett alibi för stadshuspolitikerna för att slippa att gå ut och möta folk.

Vi vill ge ordentligt med ansvar och inflytande till stadsdelsnämnderna. Då måste vi man låta dem bestämma över någonting och inte bara skriva under avtal med olika bolag och följa de direktiv som ges i Stadshuset. Jag tror att alla här i staden, både medborgare och personal, har sett vilken enorm centralisering ni har åstadkommit och vilken makt ni har lagt på stadsledningskontoret. Ni har lagt över makten från

politikerna till tjänstemännen i många fall. Det gäller inte minst stadsdelsnämnderna, som ska vara forum för lokal demokrati. Svaret på all lokal demokrati är inte att man ska klicka sig fram på en e-tjänst. Det är ett bra komplement, men det är inte lösningen, Sten.

Vi vill se en annan sorts stad. Vi har en vision om ett reellt inflytande för stockholmarna, och vi ser att ni inte har det.

Anförande nr 73

B j ö r n L j u n g (FP): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är väl tur att vi har kulturen och litteraturen och att vi har berättelser och sagor. Om man ska värdera Vänsterpartiets politik och hålla sig på hyggligt gott humör och vara glad och nöjd får man nog tusan ta till de här amsagorna – inte sagor och litteratur utan riktiga amsagor. Räkna kan ni inte heller; det hör vi ju. Ni talar om tre miljarder fast det egentligen kanske är fyra, eller hur var det nu? Skattehöjningarna blir sammanlagt 1:25, vilket för en lågavlönad betyder 2 500 kronor mindre i månaden att leva på – hej och hå!

Verkligheten visar någonting helt annat. I undersökning efter undersökning som vi får till personal- och jämställdhetsutskottet i kommunstyrelsen visar det sig att de anställda är nöjda med jämställdheten i Stockholms stad. Vi ser inte detta i några sorts egna skapade saker som ska läggas till rätta, utan det är vetenskapligt upplagda undersökningar som visar det här. De visar också att vi har bland Sveriges bästa situationer när det gäller kvinnliga chefer i den här staden.

Vi har också föreslagit att var och en som så önskar ska få frågan om man vill arbeta heltid om man i dag arbetar deltid. Jämställdhetsministern i Sverige, Maria Arnholm, intervjuades på fyra sidor i Dagens Samhälle för några veckor sedan där hon nämnde detta som en av de viktiga frågorna. Kvinnor måste få möjlighet att gå från deltid och erbjudas heltid. Detta gör vi redan i Stockholms stad.

När det gäller lönevärdering glider Vänsterpartiet på sanningen igen när ni säger att män och kvinnor ska ha lika betalt. Javisst ska man ha det, men det ska vara lika lön för lika arbete. Om man ska göra vetenskapliga lönevärderingar, Ann-Margarethe Livh, ska man jämföra en driftsingenjör med motsvarande yrke på den kvinnliga sidan. Om detta inte stämmer ska man göra någonting åt det. Då har man ett strukturellt problem, och det arbetar vi med, Ann-Margarethe Livh. Men du kan inte jämföra en utbildning med en annan utbildningsnivå. Då är det äpplen och päron igen.

Men det går väl igen i er politik. Det är amsagor som vanligt. Det är bara att ta lite sagor och dikter, och så får ni ihop det hela. Sanningen är den att Ann-Margarethe Livh stigmatiserar viktiga yrkesgrupper när hon säger att den kvinnliga personalen i Stockholms stad går på knäna, att det är så jobbigt och att de har det så besvärligt. Det är klart att man känner sig nedtryckt om de högsta politiska företrädarna i den här salen tycker att man har ett eländigt jobb. Skärpning på den punkten! Vi har en god personalpolitik i Stockholms stad. Rösta på kommunstyrelsens förslag så kan vi genomföra den!

Anförande nr 74

A n n M a r i E n g e l (V): Det är roligt att du blir så himla provocerad av litteratur, Björn. Jag tror på kulturens kraft. Den kan ibland ge en essens, och man kan använda en liknelse som säger någonting mer. I vår bilaga till budgeten har vi en del litterära visioner om staden som vi tror att man kan behöva ta hjälp av. Vi tror inte att politiker alltid är bäst på att uttrycka framtidsvisioner. Men detta tycker du tydligen är fel.

Jag ska försöka hjälpa dig att räkna. I vår budget står det att vi vill ta 3 miljarder ur investeringsbudgeten på de tre viktiga områden som vi tycker är framtidsinvesteringar: bostäder, personal och klimat och miljö. Sedan vill vi i den sociala budgeten använda 1 miljard ur driftsbudgeten för sociala investeringsfonder. Det är någonting som man har på många ställen, bland annat i Malmö. Det är 3 miljoner i investeringsbudget plus 1. Det är inte så himla svårt att räkna.

Jag tycker att det är lite pinsamt när du säger att man inte ska jämföra olika yrken. Det är just det man ska göra. Man måste se att kvinnor alltid finns i låglöneyrkena. Det är det som vi beklagar och vill ändra på.

Anförande nr 75

B j ö r n L j u n g (FP): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Litteraturen är underbar. Men amsagor ska man passa sig för. Det var det jag sade.

Ni kan inte räkna. 1:25 i skattehöjning för någon som tjänar 200 000 kronor blir 2 500 kronor mindre per år att leva på. Det är matematik och ingenting annat. Men ni har aldrig fattat hur man räknar skattehöjningar. Bara det är höjningar så är allting gott och väl, enligt er.

Ann Mari Engel! Du glömmer en sak när det gäller lönevärderingar: Vi ska jämföra löner i yrken med samma bakgrund och liknande arbetsuppgifter. Vi kan inte jämföra en undersköterska med en civilingenjör. Det var inte exakt det ni gjorde, men närapå. Man ska jämföra med liknande utbildningsbakgrund; annars blir det helt bort i tok. Ni måste lära er hur man gör löneutvärderingar. Det är det som det handlar om.

Anförande nr 76

S a r a P e t t i g r e w (MP): Hej Björn! Vad fint att du är nöjd med alla undersökningar som vi får och det personalarbete som vi har! Vi kan se, när vi tittar på precis samma undersökningar, att det finns ganska mycket kvar att göra. Vi ser precis samma undersökningar. 10 procent av medarbetarna svarar att det i dag förekommer diskriminering eller kränkande särbehandling på arbetsplatsen. Hur kan du vara nöjd med det i dag?

Vi har en jättestor problematik med representation av utlandsfödda bland våra chefer. Det står inte alls i paritet med de anställda som vi har. Hur kan ni vara nöjda med det? Vi har ganska många kvinnliga chefer i vår organisation; det stämmer. Vi har också oerhört många anställda kvinnor, så det hade varit fruktansvärt om vi hade haft färre kvinnliga chefer än vi har i dag. Då måste man också fråga sig: När är vi nöjda? Vad tycker vi är representativt? Ni har inga mål för det i er budget, och ni har ingen ambitionsnivå för detta.

Jag vill inte svartmåla det personalarbete vi har i dag. Jag tycker att vi har ett hyfsat bra arbete. Men det gäller att våga lyfta blicken och se mönstren och våga begära mer av vårt arbete. Jag undrar hur du kan vara så nöjd.

Anförande nr 77

B j ö r n L j u n g (FP): Svaret är att jag inte alls är nöjd, Sara. Jag är inte på något sätt nöjd. Du har helt rätt i det du tog upp. Det jag talade om var jämställdhet mellan kvinnor och män. Där ligger vi jättebra till. Stockholm är en av de bästa kommunerna i Sverige. Det kan inte ens Miljöpartiet förneka. Du har varit med och lyssnat till samma jättebra redovisningar som vi har fått av det systematiska arbete vi bedriver i Stockholms stad. Vi gör detta för att ta reda på hur det ser ut, och det är därifrån vi sedan går vidare och ser vilka mål vi kan sätta upp och hur vi kan uppnå dem.

Nej, jag är inte nöjd. Det du tar upp är en av de allra viktigaste delarna i detta. Det handlade också om att det fortfarande finns tendenser till trakasserier och mobbning i Stockholms stad. Vi är en stor arbetsgivare, men det fråntar oss inte ansvaret. Detta är allvarliga frågor, och vi måste ta i dem med kraft. Det jag vänder mig mot är den beskrivning som framför allt andra har gjort av att allting är så uselt. De försöker stigmatisera andra, och de försöker stigmatisera vissa yrkesgrupper.

Vi kan fortsätta att kämpa på barriaderna för att förbättra personalpolitiken, inte minst jämställdhetsfrågorna.

Anförande nr 78

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Tack, Björn, för att du hetsar upp dig så över de här viktiga frågorna! Vi vet inte riktigt hur det ser ut med trakasserier och diskriminering eftersom staden inte – precis det som vi har kritiserat – har en sammanhållande statistik. Om man vill ha reda på till exempel hur det ser ut med sexuella trakasserier får man sätta sig och kolla förvaltning för förvaltning och sedan lägga ihop. Det är inte bra. Jag vet att ni är fruktansvärt rädda för att det ska bli för många byråkrater här i staden, men det vore alldeles utmärkt med någon på stadsledningskontoret som hade ett övergripande ansvar för dessa frågor.

Det jag säger är att det finns en könssegregerad arbetsmarknad. Det är precis vad jämställdhetsforskningen visar: Varför är det så att lågavlönade kvinnor finns inom vissa yrkesområden? De finns inom vården och omsorgen. Detta är inte att stigmatisera dessa områden, utan det är att stigmatisera den här staden som tillåter att det finns en könssegregerad arbetsmarknad här där kvinnor tillåts tjäna så lite.

Anförande nr 79

B j ö r n L j u n g (FP): Ann-Margarethe Livh! Jag beklagar att situationen är som den är, och vi är inte ensamma om den. Men det medel vi kan använda är utbildning – att vi får fler välutbildade kvinnor som kan arbeta i de viktiga yrken som vi har, inte minst inom vård- och omsorgsbranschen.

Det jag vill vända mig mot i din beskrivning är just stigmatiseringen av dessa yrkesgrupper. Du säger att de går på knäna och att allting är så jobbigt och besvärligt. Jag läste en artikel i Dagens Nyheter i dag. Jag måste säga att jag blev lite rädd när jag såg förstasidan på DN när jag vaknade och var trött i morse. Det stod att det

skulle handla om de nya registreringarna i hemtjänsten. Men den undersköterska som nu är intervjuad och som har använt detta ett tag är utmärkt nöjd med systemet. Vi ska inte påstå att detta är grupper som är undertryckta och förtryckta och att allting är jättejobbigt och eländigt. Vi ska lyfta dem och visa vilka viktiga arbetsuppgifter de gör. Bidra till det, Vänsterpartiet!

Anförande nr 80

H e l e n a B o n n i e r (M): Ordförande och ledamöter! Nu ska vi byta ämne och tala om någonting som är väldigt trevligt, och det är Stockholms Hamnar. Stockholms Hamnar arbetar för att göra Stockholm till en levande och modern sjöfartsstad för invånare, näringsliv och turister. Vi ska säkerställa och utveckla goda förutsättningar för sjöfarten och regionens varuförsörjning, och därigenom främjar vi hela regionens utveckling. Det kräver en effektiv hamnkapacitet som kan tillgodoses i långt perspektiv. Detta ska samtidigt bygga på ekonomiska kalkyler som är sunda.

Vi ska fortsätta att vara ett föredöme för ett miljövänligt transportarbete och samtidigt medverka till målet: en fossilbränslefri stad 2050. Vi kommer att kunna erbjuda elanslutningar för färjorna vid våra kajer och omhändertagande av svart- och gråvatten samt åstadkomma en ansvarsfull avfallshantering. I vårt ständigt pågående miljöarbete kommer vi att installera solcellsanläggningar i både Kapellskär och Nynäshamn.

Vi fortsätter arbetet med avvecklingsplaner för oljehantering vid Loudden. Detta sker i ett brett samarbete för bästa möjliga lösning. Beslutet att oljehanteringen ska vara avslutad vid avtalets upphörande 2019 ligger fast.

Vårt uppdrag att samordna och arbeta fram en kajstrategi för stadens alla kajer kommer att presenteras för styrelsen i början av nästa år. Ambitionen är att göra kajerna så tillgängliga som möjligt och samtidigt skapa förutsättningar för kollektivtrafik till sjöss.

Vi kommer att ytterligare utveckla och hyresanpassa bolagets fastigheter. Vakansnivån är nu 1,3 procent, vilket kommer att förändras något vid den omstrukturering av hyresgästbeståndet som kommer att ske på lång sikt.

Med över 12 miljoner färjepassagerare, 850 000 kryssningspassagerare och 8 miljoner ton gods bidrar vi till stadens inkomster med cirka 5 miljarder. Vi fyller 7 hotell dagligen och genererar ungefär 2 400 årsarbeten.

Vi måste även rusta för växande varutransporter till sjöss samtidigt som vi ser en förändring av kryssningsfartygen. Det kommande svaveldirektivet, som införs 2015, kommer att förändra transporter till sjöss framför allt när det gäller varutransporterna. Kapacitetsutredningen räknar med att transporter till sjöss kommer att öka med 77 procent fram till 2050. Vi ska alltså rusta för hela 2000-talet, men också leva upp till de mål som vi har för det kommande året.

Jag önskar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 81

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr ordförande! Hamnverksamheten och att köra gods på vatten är en alldeles utmärkt verksamhet, Helena Bonnier. Det är miljösamt, vi spar transporter på vägar och det sparar också på klimatet.

Jag måste ändå ställa en fråga. Du säger att det är ett miljövänligt transportsätt, att ni arbetar på det här och att Stockholms Hamnar är i framkant. Samtidigt håller ni på att projektera Norviks hamn i Nynäshamn. Det gods som kommer in där ska sedan tas hit upp. I alla sammanhang talar ni om att det ska gå på tåg. Det är tyvärr bara det att det endast är ungefär 25 procent som över huvud taget kan gå på den där järnvägen, om den nu klarar dessa godsmängder. Resten ska gå med lastbil, och det rör sig om tusentals lastbilar som ska upp på Väg 73 upp till Stockholm. På Nynäsvägen kan man räkna med att det kommer att gå en till två lastbilar i minuten därifrån.

Jag undrar hur detta rimmar med miljöarbetet i hamnen.

Anförande nr 82

H e l e n a B o n n i e r (M): Norvik kommer att lösa många av de transportproblemen som vi har med varuförsörjningen i Stockholmsområdet. Tidigare, när vi talade om Kapellskär, hackade du hela tiden på att man hade tagit bort järnvägen från Norviks hamn. Det är inte sant. Det finns en järnväg direkt från hamnen som leder till den stora järnvägen. Ja, det är enspårigt. Och ja, det kommer med de uträkningar som vi har att lösa de problem som det hela kan innebära och avlasta landsvägen.

Anförande nr 83

G u n n a r S a n d e l l (S): Fullmäktige och åhörare! Jag tänkte kommentera två verksamheter: Stokab och stadsdelsnämnderna övergripande.

Först tänkte jag bara peka på det som också står i vår budget: Stockholm är en fantastisk stad – grön, röd och skön. Vi socialdemokrater ska fortsätta att bygga en modern stad med stark tillväxt som är långsiktigt hållbar tillsammans med partier som också vill detsamma.

Stokab är vårt bolag för fiber, vilket är nödvändigt för att invånare och verksamhet ska få snabbt och säkert internet. I vårt budgetförslag pekar vi ut fler utvecklingsmöjligheter än den moderatledda majoriteten gör i sitt. Titta gärna i vår budget! Stokab är ett mycket väl fungerande bolag. Verksamheten ställer dock särskilda krav. I branden i en av Fortumtunnlarna för någon månad sedan förstördes en av Stokabs kablar. Stokab löste dock problemet snabbast av alla berörda. Avtalet som vi har ställer höga krav på inställetid. Fungerande elektroniska kommunikationer är avgörande för invånarna, näringslivet och inte minst offentlig verksamhet. Det kräver smart placerade resurser som ger snabb tillgång till hela nätet. Stokabs styrelse kommer att arbeta vidare med denna fråga.

Jag ska nu tala om stadsdelsnämnderna övergripande. När vi var med och styrde Stockholm var stadsdelsnämnderna ansvariga för 75 procent av verksamheten. Det var ekonomiskt och demokratiskt viktigt. Stockholm är en stor stad, som blir större. Det kräver dialog och beslutsfattande nära invånarna och verksamheterna. Nu kan stadsdelsnämnderna jämföras med plundrade skalbolag. Det är inte mycket kvar. Det är oklart med ansvarsfördelningen för de få verksamhetsområden vi har kvar. I övrigt

är de remissorgan. Jag vill se att så många partier som möjligt gemensamt bereder och beslutar om framtidens stadsdelsnämnder för invånarnas och verksamheternas bästa.

Vi socialdemokrater vill bygga och utveckla staden tillsammans med invånarna och andra intresserade. Det kräver stadsdelsnämnder. Jag ser fram emot det.

Anförande nr 84

Ewa Samuelsson (KD): Ordförande och fullmäktige! Jag tänkte hålla mig lite grann till personalpolitiken. Stockholm är en av landets största arbetsgivare och har förstås ett viktigt uppdrag att vara en modern arbetsgivare. Vi ska jobba utifrån ett flexibelt synsätt som underlättar för medarbetarna att kombinera familj och yrkesliv.

Att fler medarbetare som i dag ofrivilligt arbetar deltid ska få möjlighet att gå upp till heltid är naturligtvis prioriterat. Att känna delaktighet i det dagliga arbetet påverkar positivt arbetets utförande och kontakterna med medborgarna. Stadens chefer har ett mycket stort ansvar som ledare. De påverkar hela arbetsplatsen, och de anger tonen.

För att fler personer med funktionsnedsättning ska anställas i staden ska det ingå utbildning om detta i chefsprogrammet. Alla stadens förvaltningar och bolag har ett ansvar att uppnå detta mål. Cirka 30 arbetslösa personer med funktionsnedsättning ska nu kunna få praktikplatser genom de 5 miljoner som arbetsmarknadsnämnden tillförs.

I budgeten ingår stadens program för delaktighet som har antagits av kommunfullmäktige. Alla nämnder och styrelser har ett ansvar för att se till att verksamhetsplanerna innehåller aktiviteter för att öka tillgängligheten. Det handlar också om arbetstillfällen för personer med funktionsnedsättning.

Staden gör regelbundet medarbetarenkäter och får på det sättet veta vad medarbetarna tycker om arbetet i staden. Det är positivt att så många medarbetare tar tillfället i akt och svarar på enkäterna, vilket underlättar kvalitetsutvecklingen på våra arbetsplatser. Vi får inte glömma bort att planer för kompetensutveckling ska erbjudas stadens medarbetare. En viktig sak är att hela tiden se till nya arbetssätt och arbetsformer. Det måste prövas hela tiden. Det är lätt att man fastnar i gamla fallor.

Det ska vara lätt att ha kontakt med staden, och servicen ska öka. Fokus måste hela tiden vara att vi är till för stockholmarna. Jämställdhet är ett uppdrag som genomsyrar arbetet, inte minst när det gäller chefstillsättningar, löneutveckling och karriärmöjligheter. Men också i kontakten med medborgarna, inte minst i myndighetsbeslut, är det viktigt att jämställdhetsperspektivet finns med. Det såg vi när vi för några år sedan gick igenom 20 000 biståndsbeslut för äldre. Behoven ska styra – inte kön eller etnicitet. Det fanns skillnader mellan män och kvinnor med lika behov.

Jag ser gärna att staden fortsätter att utveckla sitt jämställdhetsarbete, inte minst utifrån att vi har skrivit under CEMR:s charter för jämställdhet mellan kvinnor och män.

Med detta sagt vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 85

S a r a P e t t i g r e w (MP): Hej Eva! Det talas mycket om rätt till heltid. Det är en möjlighet att få jobba heltid. Hur säkerställer vi detta i staden? Och vet vi hur det har gått egentligen? När vi tittar på det här ser vi inte att det finns några extrapengar till förvaltningen för att försöka genomföra detta. Vi blir lite oroliga för att man erbjuder en rätt till heltid som på något sätt kräver att individen går med på komplicerade schemaläggningar och så vidare. Vi är lite oroliga för att reformen kanske blir till lite mer ord än handling.

Vi är även oroade över att det inte finns en ordentlig pris- och lönekompensation i hela budgeten, vilket också kan leda till att man inte har möjlighet att åtgärda detta.

Dessutom undrar vi över den fråga som jag ställde till Björn för en stund sedan om andelen chefer som är utlandsfödda. Varför prioriterar vi inte den frågan? När ska vi ta den på allvar? Vi vet att ju högre upp i organisationen vi kommer, desto sämre ser det ut. När tar vi frågan på allvar?

Anförande nr 86

E w a S a m u e l s s o n (KD): Det var många frågor på en gång, eller i alla fall tre.

Jag stannar gärna först vid frågan om fler som ska få gå till heltid. Det är inte en helt enkel fråga. Men om man tittar lite runt om i kommunerna i Sverige har de lyckats lösa det, ibland med kombinationstjänster men ändå inom ett geografiskt område som det inte är så svårt att ta sig fram inom. Det kan till exempel vara att arbeta inom hemtjänsten eller på ett äldreboende. Jag talar inte om delade turer, utan man har kunnat kombinera detta. Jag tror att vi bara måste fortsätta med arbetet och se till att fler får möjligheten till detta. Det finns fortfarande en del som inte vill ha heltid, men vi ska se till att de som vill ha det också får det.

När det gäller chefstillsättningar med personer med annan etnisk bakgrund är det precis samma sak som när vi har jobbat med att få fler kvinnor på dessa positioner i ledande ställning. Vi måste hela tiden uppmuntra när vi har traineeplatser och olika utbildningar och se till att dessa personer finns med på detta så att de ska få möjligheter att sedan ansöka om att bli chefer. Det är klart att ansökningsförfaranden måste ske hela tiden.

Anförande nr 87

A n n M a r i E n g e l (V): Ewa! Du sade i ditt inledningsanförande att samhället måste bygga på folks vilja att göra gott. Jag hörde din partiledare säga i radio i morse att han var den inom Alliansen som minst ville ta bort riskkapitalisterna i välfärden eftersom de gör stor nytta där. Jag tänkte: Är det de som ska göra gott, eller? Man kan ju fundera.

När du talar om att göra gott tänker jag också på allt det ideella arbete som vår personal utför. Det är de lågavlönade kvinnorna som bär upp välfärden, och det gör de mycket med egna insatser.

När det gäller rätt till heltid finns det ingen uppföljning. När jag frågade i kulturförvaltningen förra året när det här kom sade de: Den heltiden kan vara var som helst i staden och i vilket arbete som helst. Det är en schimär, och ni får komma med lite bättre redovisning av detta.

Det är väl ändå lite övermaga när du säger att det är behoven som styr vid biståndsbedömningen. Om du hade en aning om hur det ser ut i stadsdelsnämnderna när det gäller biståndsbesluten och äldreomsorgen skulle du inte säga det. Jag tycker att det är lite tråkigt att ni har övergivit stadsdelsnämnderna, som ju KD värnade en gång.

Anförande nr 88

E w a S a m u e l s s o n (KD): Jag sade att behoven *ska* styra; det vill jag understryka.

Jag tror att det är viktigt att vi lyfter fram viljan hos människor att finnas med i olika sammanhang. Jag tror att vi påverkas av att vilja finnas med och att vara delaktiga i beslut som fattas i ideella organisationer. När vi talar om arbetsplatser som inte är ideella handlar det ändå om att vara delaktig i det som görs och att kunna påverka. Det är oerhört viktigt. Jag vill verkligen understryka vikten av att fler personer ska kunna arbeta ideellt. Det fanns någon undersökning häromdagen, som i och för sig gällde hela Stockholms län, där man sade att 500 000 personer på något sätt deltar i ideellt arbete. Jag tror att det påverkar samhällsklimatet att detta finns med på olika sätt. Det vill jag understryka.

Anförande nr 89

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag skulle vilja återgå till frågan om den ofrivilliga deltiden. När man lyssnar på oss i fullmäktige numera låter det verkligen som att alla genuint har samma ambition: att den ofrivilliga deltiden ska minska. Det är en otroligt viktig jämställdhetsfråga, för den drabbar yrkesgrupper där det främst är kvinnor som arbetar. De får dessutom lida av det här inte bara i livet just här och nu utan även när man sedan blir gammal och inte har någon pension som man kan leva ett rikt liv på.

Sanningen är att en stor del av den verksamhet som dessa kvinnor finns i upphandlas i dag. Den delen berörs inte vår personalpolitik av alls. Det är en stor utmaning om man menar allvar med frågan. Men framför allt gäller det den del som vi kan påverka. I dag i er budget finns det inte några pengar för att komma till rätta med det här. Det finns inte några aktiva åtgärder, som vi kan se, för att se till att detta blir verklighet. När kommer de? Hur tänker ni gå till väga?

Anförande nr 90

E w a S a m u e l s s o n (KD): Viljeinriktningen är tydlig. Den delar vi naturligtvis allihop. Men sedan är det upp till varje arbetsplats där ute att sätta sig ned och gå till botten med detta: Hur ser det ut här? Hur kan vi förändra situationen här? Kan vi till exempel samverka med andra, om vi nu talar om äldreomsorg där det ändå finns flest deltider? Kan vi samverka med andra äldreboenden? Kan vi samverka med hemtjänsten om vi inte kan lösa detta på den egna arbetsplatsen? Det är upp till cheferna. De måste inse vikten av att vi är helt överens om frågan och flytta positionerna framåt.

Sedan tror jag att alla verksamheter, vare sig de är privata eller våra egna kommunala, gör varandra en björntjänst om vi inte ser till att utvecklingen går framåt. Det finns en vilja både hos personalen själva och hos oss i politiken.

Anförande nr 91

Sara Pettigrew (MP): Vi talar mycket om pengar i dag. Jag skulle vilja tala en stund om stadens kanske allra största tillgång, nämligen personalen. Jag skulle vilja tala om hur vi med våra politiska beslut kan påverka både deras vardag och deras liv och även kvaliteten i den verksamhet som alla vi medborgare i staden tar del av.

Vi i Miljöpartiet ser på staden i dag, och vi ser en stad som är en god arbetsgivare. Den har kompetenta och lojala medarbetare och chefer som varje dag bidrar till att bygga vår gemensamma välfärd. Det är vi stolta över. Men med det sagt är vi inte nöjda. Vi tror att vi kan mer och att vi kan bättre. En av de saker som vi vill är att våga se det stora perspektivet – hela bilden. När vi tittar på enskilda förvaltningar, bolag eller enheter ser vi pusselbitar. Men om vi zoomar ut börjar vi helt plötsligt se mönster – en massa små pixlar som bildar en bild.

Vi i Miljöpartiet vågar lyfta blicken. När vi gör det ser vi också en massa saker som kan förbättras. Vi ser att det behövs en satsning på dem som tjänar allra minst i staden, och vi avsätter 20 miljoner extra för att kunna göra det. Vi har talat om rätten till heltid här. Det är någonting som har utlovats av Alliansen, men vi har svårt att se att det kan genomföras. Det är viktigt att förvaltningarna får resurser för att kunna genomföra detta så att det inte blir svårt för individen att ta del av denna rätt.

Ett sätt att värna vår personal är att se till att de som har det allra tuffast på sina jobb i staden får en sänkning av sin arbetstid så att de ska orka mer och orka längre. Vi vet att det kommer att uppstå missförhållanden. Det har vi sett exempel efter exempel på både i vår egen verksamhet och i upphandlad verksamhet. Vi har sett det ske inom äldreomsorgen gång på gång. Vi anser att vi måste kunna lova att all personal, oavsett vem som betalar ut lönen, ska kunna ta steget och våga berätta för oss vad de ser utan att någon enda gång behöva vara rädd för att förlora sitt jobb eller utsättas för andra negativa konsekvenser. Där har vi ett ansvar för att kunna garantera detta.

Vi har en bra bit kvar till dess att stadens anställda, framför allt på chefsnivå, är representativa för stadens befolkning och för medarbetarna i stort. Vi vet att andelen utrikesfödda chefer, särskilt med bakgrund utanför Europa, är alldeles för låg. Vi vet att var tionde medarbetare uppger att det förekommer diskriminering eller kränkande särbehandling på arbetsplatsen. Vi i Miljöpartiet vill sätta mer ambitiösa mål för detta arbete. Faktum är att vi vill sätta mål för arbetet över huvud taget; vi hittar inte några sådana i Alliansens budget. Det tycks helt enkelt inte vara en prioriterad fråga, och det kan vi inte längre acceptera.

Slutligen: Vi i Miljöpartiet tar ansvar, som vi gör varje år, genom att i hela budgeten kompensera för att löner och priser kommer att öka årligen. Det gör de alltid. Eftersom vi gör det döljer vi inte heller några nedskärningar som drabbar personal och verksamheter, utan vi redovisar våra satsningar tydligt. Vi tycker att det är en jätteviktig del i en renhårig personalpolitik.

Bifall till Miljöpartiets budget!

Anförande nr 92

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! För att svara på det sista kan ju Miljöpartiet tala med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet, som inte heller kompenserar för detta.

Jag tänkte bemöta några saker som har sagts. När det gäller utlandsfödda chefer har vi verksamheter inom äldreomsorgen och andra områden där hälften är utlandsfödda. Det som är viktigt i den statistik som förs fram är just att det handlar om utlandsfödda. Det finns många chefer i dag i staden som inte räknas in i denna statistik och som har båda föräldrarna födda utomlands. De finns med, men de döljs i den statistik som ni lyfter fram.

När det gäller rätt till heltid följer vi givetvis upp detta. Vi gjorde det senast i T2, där vi kan se att heltiderna har ökat från förra året till 86 procent. Målet är att alla ska erbjudas heltid. Vi följer alltid upp detta vid nyanställningar och så vidare, och vi kan se goda exempel på det.

När det gäller Jämo har vi 0 procent i löneskillnader mellan män och kvinnor. Den stora oro som jag känner är inför vad som händer om vänsteroppositionen vinner valet. Vad händer för vårdbiträden inom äldreomsorgen om jobbskatteavdraget dras tillbaka och det blir en månadslön mindre per år? Det ska man vara mer orolig för, tycker jag.

Anförande nr 93

S a r a P e t t i g r e w (MP): Vi vidhåller vår kritik. Alla partier behöver pris- och lönekompensera i sina budgetar; det håller jag med om.

Vi har ställt frågan om utlandsfödda flera gånger tidigare. Några gånger har vi fått svaret att man inte vill mäta detta från staden sida eftersom det skulle vara diskriminerande på något sätt. Vi lutar oss därför mot äldre siffror. Det är jättebra om det sker en förändring. Vi ser fortfarande att ju högre upp i organisationen man kommer, desto sämre är representationen. Det finns viktiga mål som vi vill sätta för det här. Hur ska vi lösa detta en gång för alla? Det behöver vi ta itu med.

Det är jättebra om det går framåt med rätten till heltid. Vad har vi för åtgärder för att se till att det sker i resten av staden? Hur kan vi säkra att det finns resurser på förvaltningarna för att tillgodose denna rätt? Vad är vår målsättning? Det är otydligt för mig. Det talas mycket om detta, och det har det gjorts under flera år. Men vi har fortfarande inte sett några åtgärder för att kunna säkerställa att detta faktiskt sker.

Vi har debatterat mycket om löneskillnader. Jag vet att vi ligger jättebra till inom yrkena. Också vi är jätttestolta över att det inte finns så stora skillnader. Men vi kanske behöver börja titta på olika yrkesgrupper och hur de värderas mot varandra. Det kan vara nästa steg.

Anförande nr 94

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Stockholms kommun är en av landets största arbetsgivare. Varje dag går närmare 40 000 personer till jobbet

som är anställda av stockholmarna. Till detta kommer tiotusentals som indirekt jobbar åt stockholmarna genom upphandlad verksamhet och alla de investeringar staden gör i Stockholm. Medarbetarna som jobbar åt Stockholm bär ett stort ansvar på sina axlar. Det är de som utför de beslut som vi i den här salen fattar. Det är de som möter stockholmaren i vardagen varje dag.

Det är pedagoger som ger våra ungar bra och jämlika chanser för framtiden. Det börjar i förskolan och går genom barndomen till dess att våra ungdomar går ut gymnasiet och vidare in i vuxenvärlden. Det är anställda inom omsorgen, som tar hand om våra äldre. När vi inte längre klarar av vardagliga sysslor finns en hjälpande hand. Det är alla som bygger lägenheter så att unga kan flytta hemifrån, studenter komma till vår stad och äldre flytta från vanligt boende till anpassat boende.

Vi från politiken har ett stort ansvar att driva en aktiv personalpolitik. Alla ska ha sjysta villkor, det ska finnas kompetensutveckling och alla som vill ska ha rätt till heltid. Vårt personalansvar sträcker sig långt utanför den egna verksamheten. Vi har ett ansvar för all verksamhet som finansieras av kommunen såväl inom äldreomsorg som på byggen.

Ordförande! Moderaterna lovade att ingen i staden ska ha ofrivillig deltid. Det var ett bra beslut, men löftet är tomma ord. Vi vill införa en bättre personalpolitik. Vi vill ge fler rätt till heltid. Vi gör om timanställningar till fasta anställningar, och vi vill minimera antalet delade turer. Vi socialdemokrater menar att det är viktigt att satsa på personalens kompetens, dels för den enskilde, dels för att ständigt förbättra kommunens verksamhet. Det är därför vi genomför ett kompetenslyft med 150 miljoner kronor per år.

Ordförande! Moderaterna avskaffade vår modell för vita jobb. Nu ser vi resultaten: entreprenörer som anlitar personal på slavliknande villkor, personal som inte får ut sin lön eller lön som inte går att leva på. Vi anlitar bolag med miljoner i skatteskulder. Här kan politiken styra. En aktiv politisk ledning kan ställa krav på kollektivavtal och på att medarbetare ska behandlas sjyst.

Vi föreslår en vita-jobb-modell, sjysta villkor och att heltid ska vara en rättighet och deltid en möjlighet.

Bifall till Socialdemokraternas budget!

Anförande nr 95

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Det finns mycket att bemöta i detta. Jag vill tydliggöra att det är självklart att våra verksamheter nu jobbar för att människor ska erbjudas heltid. Det är numera normen för våra nyanställningar. Varje avvikelse ska avvägas noga om man går till fler deltider. Vi ser att deltiderna minskar. Vi kan följa upp detta i våra tertialrapporter: Antalet deltidsanställningar minskar, och heltidsanställningarna ökar. Vi följer även upp detta nästa år med indikatorer som visar att 100 procent ska erbjudas heltid. Det är så vi jobbar aktivt för att fler ska kunna få anställa på heltid.

Problemet förr var att det med de rödgröna skattehöjningarna blev sådana marginal-effekter att det aldrig lönade sig att gå från deltid till heltid. Det blev mindre pengar

kvar i plånboken för alla kvinnor som gjorde det. Den situationen har vi haft, och vi vill inte gå tillbaka till den igen. Det är min stora oro: Vad händer för de kvinnor som fortfarande arbetar deltid om det är så att de rödgröna kommer till makten?

Anförande nr 96

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Min stora oro med Moderaternas styrning av staden är att timanställningarna ökar. Det är att ni omvandlar hela vårt ansvar för personalpolitiken genom att kringgå rätten till heltid. Det är därför man parallellt med rätten till heltid och möjligheten till deltid måste se till att ta bort timanställningarna. Minimera, och avskaffa gärna, de delade turerna!

Det hjälper inte när vi har lagt ut vår verksamhet på underentreprenörer; de har rätt att anställa på deltid eller att ta in timanställda på villkor som är långt under det som vi kan stå för tillsammans i den här salen. Då skyfflar man över ansvaret på någon annan, och de som drabbas är de anställda i staden – de som varje dag gör ett sådant fantastiskt arbete för stockholmarna.

Bifall till Socialdemokraternas förslag till budget!

Anförande nr 97

S t e f a n H a n s s o n (S): Ordförande, fullmäktige! Styrelsen i Stockholms Hamnar är för det mesta överens. Vi är överens om att turismen är en viktig del och förutsättning för Stockholms Hamnars verksamhet och vårt utfall med alla de miljarder som rullar in tack vare vår verksamhet och alla de hotell som beläggs tack vare alla resenärer som kommer sjövägen. Vi är överens om att de stora projekt som just nu pågår är oerhört viktiga: Norvik, Kapellskär och det som sker i Värtan-Frihamnen. Vi är överens om att den verksamhet som vi bedriver är en del av Stockholms historik och identitet – sjöfartens Stockholm.

Men det finns en del saker som skiljer oss åt även i detta arbete, även om det kanske inte märks i styrelsens arbete. Det handlar om ambitionen. Vi använder i våra paper begrepp som att aktivt utveckla, att öka engagemanget och att ge prioritet. Ni använder begreppen att fortsätta, att delta och att beakta. Vi vill prioritera avvecklingen av Loudden. Ni vill fortsätta samarbetet för att kunna avveckla den på sikt – kanske 2019 eller så. Vi vill aktivt arbeta för kollektivtrafik på vatten så att någonting händer som gör att båtar går och folk kan ta sig fram till sjöss och på vattenvägarna och inte bara på landsvägarna.

Det finns generellt sett en liten trötthet, kan man tycka, i ambitionen närmast. Just nu pågår stora projekt i bolagets verksamheter med Norvik, Kapellskär och Frihamnen. Men närmast – vad händer efter det? Det är mycket pengar som vi lägger ned på projekten, och det är stora skulder som bolaget kommer att ha under lång tid framöver. Men man måste ha en vision och en tanke om vad som händer närmast. Det handlar om nästa grepp, nästa steg, nästa vision och nästa utveckling. Där tycker jag nog att det finns en viss trötthet och en viss avsaknad av ambition och engagemang.

Anförande nr 98

H e l e n a B o n n i e r (M): Det är helt riktigt att vi är överens om det mesta. Men jag tror att du inte har tänkt på och läst igenom den budget som vi kommer att

behandla här om Stockholm Hamnar så småningom. Där tar vi också nästa steg i visionen om vad vi vill utveckla vidare.

Vi har våra kajer, och vi kommer med en kajstrategi som kan innebära att vi gör en inventering som i sin tur innebär att vi kan utvecklas med gästhamnar och, framför allt, med kollektivtrafiken. Nästa steg är: Vad använder vi våra utrymmen till? Vi har till exempel ett förslag om att vi ska börja titta på Skeppsbron och hur den kommer att användas och möjligtvis ta nästa steg.

Vi har som sagt stora projekt på gång, vilket innebär att man inte ska gapa över för mycket innan vi har rott en del av detta i land.

Anförande nr 99

S t e f a n H a n s s o n (S): Vi är överens om att en kajstrategi måste till. Vi har mycket avhuggna och upphuggna kajfördelningar i den här staden, vilket är ganska konstigt. Man kan tycka att hamnverksamhet och kajverksamhet är en verksamhet som bolaget ska ta hand om. Vi är överens om hur en översyn ska gå till väga. Men det är en ganska liten ambitionshöjning. Om man jämför en kajstrategi med de stora infrastrukturinvesteringar som pågår allmänt kan jag tycka att en kajinventering är någonting ganska lamt. Man kan tycka att det skulle finnas lite mer av en vision, lite mer av grepp och lite mer av ansvar för framtiden.

Anförande nr 100

A w a d H e r s i (MP): Ordförande och fullmäktige! Miljöpartiet vill utveckla stadsdelsnämnderna. Stockholm är stort, och vi är oroad över den senaste utveckling som har skett i stadsdelarna. Demokrati bygger på deltagande. Stockholmarna ska ges inflytande genom direkt valda stadsdelar. Detta bidrar till ökad kontakt mellan stockholmarna och politiker och ger en god lokal representation. Vi tycker att vi måste blicka framåt. Stockholm ska ansöka om att bli försökskommun för att genomföra direkt valda stadsdelar. Det är bra med e-tjänster, men man behöver platser där man träffas och diskuterar och jämkar förslag.

Vi tycker också att man ska utveckla och utvidga medborgarnas rätt när det gäller medborgarförslagen. Vi vill utvidga detta så att det även ska gälla andra nämnder, inte minst centralnämnden. Vi vill bryta Alliansens centralisering av beslutsrätt och införande av olika styrmedel som har till syfte att minska invånarnas och förtroendevaldas inflytande.

Många i stadsdelarna är engagerade i utvecklingen av lokalsamhället. Det kommer in många förslag, och det svar som de flesta får i dag är: Den här frågan äger ni inte. Ni måste kontakta den och den nämnden i frågan! Vi vill ha ändring på det.

Anförande nr 101

T i n a G h a s e m i (M): Ordförande! Jag är själv ordförande för en stadsdelsnämnd – Kungsholmen. Jag har följt den debatt som oppositionen nu försöker lyfta fram och som handlar om den lokala demokratin. Jag tycker att det är lite ansvarslost av oppositionen att stå här och säga att det inte finns någon lokal demokrati. Jag kan bara gå till mig själv och min egen stadsdel, och jag kan säga att vi har en väldigt bra medborgardialog. Kungsholmens stadsdelsnämnd får i år och även förra året cirka 10–15 medborgarförslag per sammanträde. När jag talar med medborgarna säger de:

Det känns roligt, för i och med Alliansen har nätverket med politikerna ökat! Vi ordnar dialogkvällar på vissa särskilda platser. Nästa vecka har vi till exempel kallat våra medborgare under Tranebergsbron för att ge oss idéer till hur vi kan göra stadsdelen bättre.

Du talade också om centrala nämnder. Vi har all möjlighet att skicka synpunkter som kommer in vidare från stadsdelarna till andra centrala nämnder.

Anförande nr 102

A w a d H e r s i (MP): De centrala nämnderna har ingen skyldighet att svara. Det är inte heller något nytt att det kommer in medborgarförslag, synpunkter och dialoger. De senaste åren har det kommit 15 000 synpunkter inom medborgardialogerna. Men man har inte beaktat och förädlat dem. Det krävs innehåll. Jag tror faktiskt inte att du med handen på hjärtat kan säga att du har så mycket att bestämma om i din stadsdelsnämnd.

Anförande nr 103

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Hej Awad! Jag tänkte ta upp några frågor. Det låter ju bestickande och gott, det här med direktvald. Man ska få bestämma där man bor. Men jag skulle vilja höra hur ni tycker att man skulle kunna fixa till det. Säg att det blir alliansregim i staden, vänsterpartistyre i Rinkeby, miljöpartistyre i Tensta och så vidare. Men budgeten bestäms ju utifrån staden. Man har att förhålla sig till någon annans budget.

När det gäller medborgarförslag beror det på hur man jobbar med dem. Jag förstår inte hur du kan stå här och säga så här. Vi är ju i samma stadsdel, och du har också tagit emot en hel del medborgarförslag. Det handlar bland annat om trafiken. Det är rätt; vi äger inte Sörgårdsvägen. Men i går fattade trafiknämnden ett beslut som gick precis i linje med de medborgarförslag som kom till vår stadsdel. Det handlar om att man har en dialog. Stadsdelen ska utreda, lämna synpunkter och föra vidare. Visst har man möjlighet att påverka, och visst fattas det beslut.

Anförande nr 104

A w a d H e r s i (MP): Det handlar om hur man ska genomföra detta när det gäller direktvalda stadsdelar. Jag skulle också kunna göra det. Om Lund har kunnat genomföra samma sak kan jag lova dig en sak, Ann-Katrin: Stockholm ska kunna göra det också.

När det gäller medborgarförslag och centrala nämnder är skillnaden att man inte kan kräva något, inte diskutera och inte ställa frågor till de ansvariga. Man kan inte föra ett kreativt samtal och ett samtal på lika villkor. Det är skillnaden. Jag tycker att man ska kunna göra det möjligt.

Anförande nr 105

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Nu ser jag att Björn Ljung har lämnat salen, men jag gick egentligen upp därför att jag blev lite arg på honom när han sade att när vi lyfter Kommunals krav stigmatiserar vi de yrkesgrupper vars krav vi lyfter. Tycker han att Kommunal stigmatiserar sina egna medlemmar när de påpekar att det finns en uppdelad arbetsmarknad i Stockholms stad där de som arbetar inom vård och omsorg har de lägsta lönerna och att detta är ett viktigt jämställdhetsproblem som man ska

ändra på? Är det att stigmatisera den yrkesgruppen? Tvärtom är det att lyfta denna yrkesgrupp och ge dessa yrkesgrupper – det handlar ju om flera olika grupper – och ge dem den lön som de förtjänar. Det är att lyfta dessa grupper, och inte att stigmatisera dem.

Dessutom finns det flera andra saker på Kommunals önskelista som vi skulle behöva diskutera här i fullmäktige. Vi skulle egentligen behöva ha en hel hearing om personalpolitiken. Andra saker är rätten till utbildning där det också finns pengar till vikarier när man är borta. Det handlar också om meddelarfriheten. Här har vi ett jättestort problem; det är här hela den privatiserade äldreomsorgen och hemtjänsten kommer in. Hur ser det ut med meddelarfriheten i de företag och verksamheter som är privatiserade?

Vi i Vänsterpartiet har satsat en personalmiljard just för att visa hur viktig vi tycker att personalen är. Det handlar dels om grupperna i äldreomsorgen och hemtjänsten, som jag nämnde, dels om skolan. Det handlar också om barnskötare. Det handlar om väldigt många anställda varav många är kvinnor och varav många har för låga löner. Satsa på personalen!

Bifall till Vänsterpartiets budgetförslag!

Anförande nr 106

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Nu är inte Björn här, så jag får låtsas vara honom lite grann. Det är klart att Kommunals krav är viktiga, men den syn som du framför innebär att ni själva hjälper till att stigmatisera. Jag tycker att det finns en nedlåtande syn på de här jobben när ni talar om dem. Samtidigt som ni säger att de är viktiga är det så synd om de människor som har de här jobben. Det är starka, kraftfulla människor.

När det gäller löneutvecklingen talar ni aldrig om möjligheten att göra karriär, möjligheten att vidareutbilda sig och möjligheten att stiga i graderna. På samma sätt som man är lärare och så småningom vill bli första lärare och rektor vill man kanske börja som vårdbiträde och bli undersköterska, sjuksköterska och chef för ett äldreboende. Det måste bli möjligt. Jag tycker att det är där som man i allra först hand ska ha möjlighet att få högre lön.

Anförande nr 107

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Därför är det tråkigt att ni tog bort den kompetensfond som vi hade. Där satsade vi faktiskt flera miljarder på att ge personalen kompetensutveckling och på att se till att man kunde ha vikarier så att folk kunde utbilda sig. Det är det vi vill göra med vår personalmiljard. Vi vill se till att människor kan utbilda sig. Men alla kan inte utbilda sig till chef. Alla kan inte bli rektorer. En del är vårdbiträden och undersköterskor. Det är viktiga jobb, och de ska ha bra betalt för dem. Jag avskyr att ni försöker att lägga på oss att vi tycker synd om dem. Vi respekterar dem. Det är därför vi kräver högre löner. Det är därför vi stöder Kommunals krav, vilket ni inte gör.

R V ÄLDRE- OCH YTTERSTADSROTELN

**Äldrenämnden, Stadsdelsnämnderna: Äldreomsorg, Micasa Fastigheter i Stockholm AB
Punkt 17, 4, 23)**

Anförande nr 108

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag kan tänka mig de tunga suckarnas orkester på Stadshusets rödare avdelningar när Sverige utnämndes till det bästa landet i världen att åldras i. Särskild tyngd lades nämligen då vid äldres möjligheter till självbestämmande. Jag kan tänka mig hur det lät. Resultatet, som bygger på en sammanvägning av statistik från olika FN-organ, är glädjande men får för den skull inte skymma de utmaningar som finns i äldreomsorgen. Vi har mycket att vara stolta över, men vi måste samtidigt lägga kraften på att förvalta och utveckla vår äldreomsorg på bästa sätt. Stockholm ska vara och är en spjutspets i detta arbete.

En hel del handlar om att prioritera äldreomsorgen högt när budgeten läggs. Det är självklart, men det ska vara lätt att vara stockholmare oavsett ålder. Här ska äldre kunna leva det liv de själva vill leva långt upp i åren. När omsorgsbehovet blir större och det är dags att flytta till ett boende ska det finnas alternativ av hög kvalitet som tillgodoser den äldres personliga önskemål. I dag kan man, om man så vill, få sin omsorg utförd i enlighet med egna preferenser språkligt och kulturellt. I dag finns det spanska, arabiska, persiska, ungerska och finska äldreboenden, och på fredag finns det ett seniorboende för personer med hbt-bakgrund. Regnbågen öppnar på fredag.

I Stockholm prioriterar vi kvalitetssäkring. Utöver stadsdelsnämndernas uppföljningar har vi under mandatperioden kompletterat äldrenämndens kontroller med vår centrala kvalitetsinspektion som utreder om någon hör av sig, personal, äldre eller anhöriga, för att påtala att något inte står rätt till. Och om det finns goda exempel som man tror att andra kan lära sig av hör man av sig.

Det ska vara lätt att välja, och det ska vara lätt att välja om och ändra sig. Det ska vara lätt att rapportera om något inte går rätt till. Oppositionen verkar vara rörande överens om att man ska rulla tillbaka utvecklingen till den tid när ingen frågade vad de äldre ville ha, när de placerades på offentliga verksamheter som möjligen låg närmast det egna boendet utan möjligheter att påtala problem eller anpassa något efter egna önskemål. Vi har lämnat detta bakom oss.

Både Vänstern och Socialdemokraterna vill avskaffa LOV samtidigt som de ger sken av att omhulda de små ideella aktörerna i den mån de tycker att några aktörer över huvud taget ska finnas jämte kommunen. Låt mig då komma med följande upplysning. Det är just dessa aktörer som har kunnat etablera sig i Stockholm tack vare LOV. Det handlar om dem som inte har ekonomi att bygga upp egna vårdfastigheter eller en egen upphandlingsavdelning men som har en stark vision om hur de vill bedriva vård och omsorg. Det är deras förutsättningar ni stryker om ni tar bort LOV. Inte ens Miljöpartiet, som åtminstone på papperet är för mångfald, har någon annan vision om valfrihet än att det ska finnas kommunala verksamheter inom varje enskild stadsdel i Stockholm så att man kan välja de kommunala enheterna.

Vi tror inte att svaret är att begränsa och försvåra för äldre eller de engagerade utförare som finns och som vill verka i Stockholm. Vi ser utmaningarna, och vi backar inte för dem.

Mycket av äldreomsorgen handlar om att se individen, se de individuella önskemålen och också se de individuella behoven. Att se människan blir allt viktigare, och när vi kompetensutvecklar vår personal ser vi till att varje person som möter äldre ska veta hur man bemöter en person med särskilda sjukdomar. Det är därför vi ser till att all personal nu utbildas enligt Demens ABC eller Demens ABC plus som handlar om bemötande av demenssjuka och deras anhöriga, och vi vet att detta också kommer att påverka synen på hur man bemöter andra människor med andra sjukdomar inom omsorgen.

Vi har tagit fasta på utmaningen att få den bästa äldreomsorgen. Vi har kommit en god bit på väg. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 109

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill börja med att yrka bifall till den socialdemokratiska reservationen i kommunstyrelsen. Jag vill också börja med att tacka majoriteten för en sak. Ni har nästan oavkortat tagit in den socialdemokratiska motionen om att slopa de tre nivåerna inom vård- och omsorgsboenden. Det kan inte nog påpekas att förslaget kommer från den rödgröna sidan. Men där slutar berömmet.

Ett av de viktigaste inslagen i vår budget är att få ordning och reda inom äldreomsorgen. Man kan lovprisa LOV i talarstolen, men den har också bidragit till att vi har fått en viss ordning inom hemtjänsten. Vi har bra många företag som vi har fått gå ganska hårt åt eftersom de inte bedriver verksamhet enligt de krav som vi ställer i våra avtal. Vi vill i stället tillämpa lagen om offentlig upphandling. Man ska ha avtal som vi lättare kan följa upp, för i dag missar vi uppföljningen.

LOV gynnar också de resursstarka människor som kan välja, och samtidigt försvårar den för vårdgivarna att samordna vården och omsorgen. Detta säger faktiskt Stiftelsen Äldrecentrum i sin rapport. Det är oerhört viktigt att vi kan samordna detta. Vi har under många år varit ganska eniga om att många faller mellan stolarna när det gäller landstinget och kommunen.

Bemanningen på äldreboenden måste bli bättre. Det finns fortfarande, bland annat på Södermalm, ett äldreboende som inte har nattbemanning på alla avdelningar. Vi vill satsa på de anställda i form av utbildning och bättre bemanning eftersom varje satsning på de anställda och deras kompetens också är en satsning på kvalitet. Vi vill att det äntligen införs en policy för minimibemanning oaktat driftsform. Trots allt skryt är det faktiskt ett faktum att Stockholm ligger långt ned i statistiken när det gäller bemanning på våra äldreboenden. I dag har Kommunal gått ut med att just i Stockholm är det 20 procent av de anställda inom äldreomsorgen som inte kan tänka sig att jobba kvar om tre år. Det är en mycket hög siffra.

Vi utbildar personalen, men det räcker inte. Det behövs nya krafter som tar sig an jobben i äldreomsorgen. Staden måste attrahera ungdomar. Därför vill vi ge äldrenämnden och utbildningsnämnden ett gemensamt uppdrag att ta fram metoder

för hur vi kan locka ungdomar att söka till omvårdnadsprogrammet. Där måste vi verkligen göra ett stort arbete. I dag är det inte tillräckligt bra.

Äldreförvaltningen har beskrivit att biståndsbedömningen i staden inte är rättssäker, och den uppfyller inte heller kraven för kommunal likställdhet. Dagens biståndsbedömning styrs av budgetar snarare än av behoven. Vi vill att den nuvarande organisationen ska ses över så att vi kan garantera alla äldre en rättvis biståndsbedömning.

Slutligen behöver vi bygga nytt och bygga om. Vi måste anpassa våra boenden så att de också motsvarar arbetsmiljökraven för de anställda. När det är en bra arbetsmiljö är det också en bra miljö för de äldre.

Anförande nr 110

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): Fru ordförande, fullmäktige! Äldreomsorgen är en av stadens viktigaste, kanske till och med den allra viktigaste, verksamheter. Behoven är stora. Vi i Miljöpartiet anser att behoven kommer att bli ännu större. Med en växande befolkning kommer det att bli allt fler äldre i staden. Det positiva är att människor lever längre i dag, men det betyder också att det blir längre vårdtider än det varit tidigare.

Vi tycker att det är oerhört viktigt att inse att det krävs resurser i äldreomsorgen, och det kommer att krävas ännu mer resurser i framtiden. Därför för lägger vi fram en budget för 2014 som kommer att vara den starkaste här i fullmäktige.

Vi tycker att möjligheten till utevistelser för äldre är viktig. Anledningen till att det finns problem med att komma ut på många äldreboenden är att det är brist på personal. Det behövs mer personal för att man ska ha möjlighet att använda de resurserna för att de äldre ska få komma ut. Att komma ut från en institution eller att komma ut från sitt hem är oerhört viktigt för välbefinnandet på många olika sätt. Kvaliteten för de äldre behöver ses över och förbättras. När man blir gammal är det mycket som är svårt. Det är mycket som inte är roligt. Därför finns det all anledning att se hur man kan höja livskvaliteten på alla möjliga sätt. Jag tycker att det pågår väldigt många positiva satsningar runt om i staden för att göra dagen roligare för de äldre. Det är någonting som vi vill stödja, och vi vill gärna se en kreativitet som ökar detta på många olika sätt. Men vi är också medvetna om att det då krävs resurser. Det krävs mer personal, det krävs att man satsar på äldreomsorgen och man måste inse från politiskt håll att det behövs mer resurser i framtiden.

Vi kan också se att allt fler äldre kommer från länder där man inte har svenska som modersmål. De kommer från andra delar av världen. Vi har tyckt i flera år, och vi tycker det fortfarande, att det måste satsas på den personal som vi har. Det handlar om att utveckla och ta till vara de kunskaper i olika språk och olika kulturer som stadens personal besitter. Vi tycker att det är oerhört viktigt att utveckla detta, och därför lägger vi extra pengar på en sådan utbildning också.

Personalen är den viktigaste resursen för de äldre. Det måste bli en mycket bättre arbetsmiljö för dem. Vi måste få till en kortare arbetstid. Vi måste ge dem möjligheter att motionera på arbetstid. Vi måste göra stora personalsatsningar. Nu har vi hört att Kommunal har sagt att bara 10 procent av deras medlemmar uppnår 65

års ålder innan pension. Vi har hört andra siffror i dag som också visar att vi måste ta personalfrågorna på allvar.

Ordförande! Därmed vill jag yrka bifall till Miljöpartiets förslag till budget för äldreomsorgen.

Anförande nr 111

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (FP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Den senaste tiden har vi läst en hel del om äldres boende. Det har varit reportage, debattartiklar och så vidare. Det har handlat om äldre personer som inte har fått flytta till det äldreboende som de vill, och de har kommit från många olika delar av Sverige.

För oss i Folkpartiet är detta med individens rätt att välja otroligt viktigt. Det ska naturligtvis vara möjligt att bo kvar hemma på ett bra sätt, men om man vill och behöver ska man också kunna flytta till ett äldreboende eller till ett servicehus. Det får aldrig bli ett tvång att bo kvar hemma. Det behövs olika nyanser av boenden. Folkpartiet slår vakt om servicehusen. De ska få vara kvar så länge efterfrågan finns.

Nu säger vi också att ålder och ensamhet måste spela mycket större roll vid biståndsbedömningen. Det är ett mycket viktigt steg framåt. Vi kommer också att utreda en garanti för att man ska få komma till ett äldreboende om man har uppnått en viss ålder.

I dag råder inte valfrihet när det gäller servicehusen. Vi har infört det när det gäller vård- och omsorgsboende, och nu vill vi gå vidare och införa valfrihet också när det gäller servicehus. Det är oerhört viktigt. I dag kan man bli anvisad ett servicehus i en viss stadsdel och inte ha möjlighet att flytta till en annan stadsdel. Jag är mycket glad att vi nu utreder valfrihet även när det gäller servicehus.

Kvaliteten är en annan oerhört viktig fråga för oss i Alliansen. Uppstår brister ska de åtgärdas omedelbart. Det handlar om att förutse och säkerställa den goda vård och omsorg som våra äldre har rätt till. Vi har infört en central inspektionsenhet för att ytterligare lyfta upp den här frågan. Där går vi nu också vidare och ser hur vi kan använda de här inspektionerna och samla och utvärdera dem centralt för att sedan också kunna ges ut dem till stockholmarna så att de får ta del av den här informationen. Det är en mycket viktig del i den här kvalitetsutvecklingen. Vi måste ha en kvalitetssäkring och en central uppföljning och även en uppföljning på individnivå. Vi måste ha ett gott ledarskap och en engagerad personal. Vi måste satsa på utbildning och främja goda exempel. Det är det som ger en god kvalitet. Och vi måste naturligtvis alltid utgå från varje människas önskemål och vilka intressen den har. Då uppnår man en god kvalitet.

Det är också viktigt med mötesplatser, friskvård, utevistelser, mat och så vidare. Vår budget innehåller tydliga liberala förslag och ökar livskvaliteten och valfriheten.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 112

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! I borgarnas Stockholm har vi en oändlig valfrihet men väldigt lite inflytande inom äldreomsorgen. Äldre kan välja mellan 230 hemtjänstföretag, men de kan inte bestämma när de ska äta middag eller hur ofta de ska duscha.

År 1952 kom Ivar Lo-Johansson ut med boken *Ålderdomssverige*. Jag ska läsa upp ett citat från den: Med åldringarnas katastrofala övertalighet följer bland annat försörjningsproblem av oanade mått, för barn vill de vuxna gärna försaka, men när det i bristtider gäller åldringar, så ser man på tuggorna som de gamla biter åt sig.

Sveriges ålderdomshem byggdes en gång på den gamla fattigstugans grund. Ivar Lo-Johansson menade att ålderdomshemmen fortfarande präglades av detta då på 50-talet. Där rådde ett förmynderi som inte var värdigt. I år har det gått över 60 år sedan boken kom ut.

Fortfarande lyfts den demografiska utvecklingen fram som ett hot. Hur ska vi ha råd? Hur ska den finansieras? Vad får de gamla kosta? Dagens melodi är ökad självfinansiering, RUT, basutbud, tilläggstjänster och kvarboendepincip. Som vi hörde nyss vägras många äldre plats på servicehus fast de inte längre vill bo hemma. Det är billigare att ge äldre hemtjänst än att ge dem plats på äldreboende. Gertrud Sigurdsen skriver i DN att hon blir utsatt för tvångsvård i hemmet här i Stockholm.

Den lovordade valfriheten till trots lever förmynderiet vidare. I borgarnas Stockholm har vi en oändlig valfrihet men ett obefintligt inflytande för de äldre.

När Alliansen skriver att äldre ska kunna påverka den biståndsbedömda hemtjänstinsatsen föreslår därför Vänsterpartiet sex timmar fri hemtjänst i månaden utan biståndsbedömning som en början. När Alliansen vill se över biståndsbedömningen till servicehus lägger vi därför en budget där äldre själva får ett avgörande inflytande över om de ska flytta till ett boende eller inte. När Alliansen vill vara en attraktiv arbetsgivare går Vänsterpartiet från ord till handling och gör en historisk låglönesatsning därför att personalen är värd det. Dagens äldreomsorg har råd att vara bättre än gårdagens. Dagens äldreomsorg har råd att ge den äldre inflytande på riktigt i stället för valfrihet på låtsas.

Bifall till Vänsterpartiets förslag till budget för äldrenämnden, Micasa och stadsdelsnämndernas äldreomsorg.

Anförande nr 113

S t i n a B e n g t s s o n (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! År 2010 gick Centerpartiet till val på att skapa en äldreomsorg som präglas av mångfald och nytänkande. Syftet var naturligtvis att äldreomsorgen skulle anpassas efter individen och skapa en trygg ålderdom för stockholmarna och göra det med ett stort utbud av olika valmöjligheter för dem som är i behov av äldreomsorg. Äldreomsorgen ska förenkla ålderdomen, inte bidra till att den blir mer komplicerad. Därför är det med glädje som vi i årets budget ger äldrenämnden i uppdrag att utreda möjligheterna att ge alla stockholmare över en viss ålder plats på vård- och omsorgsboende om de vill ha det. Genom en åldersgräns försvinner mycket av det byråkratiska krånglet vid en

biståndsbedömning, och det minskar den oro och ångest som väntan på ett beslut kan ge.

Ordförande! I Stockholm bor många gamla som började sina liv i andra länder. De kanske har behov av att bo på ett boende där personalen pratar deras eget språk och känner till den kultur som de kommer ifrån. Genom denna budget beslutar vi att ta till vara kunskaperna hos personer som talar andra språk eller har annan kompetens som kan höja kvaliteten i den omsorg som ges till Stockholms åldrande befolkning med bakgrund i andra länder. Med den typen av utbud i äldreomsorgen ökar vi valfriheten. Vi i Centerpartiet tycker att det är oerhört viktigt.

Ordförande! Jag brukar varje år påminna om hur viktig maten är för en bra ålderdom. Som centerpartist är jag stolt över det landsbygdsministern gör för matlandet Sverige. Matlandet ska även vara en realitet för de gamla i Stockholm. Därför är jag också stolt över att vi nu beslutar om att de gamla ska ha möjlighet att påverka vad de blir serverade och också ges möjlighet att välja maträtt vid bordet.

Ordförande! Jag tror inte att någon här inne skulle trivas särskilt bra med livet om vi inte fick vara utomhus ibland. Själv älskar jag en långpromenad bland höstlöven, en dag på stranden en solig sommardag och en cykeltur när vitsipporna blommar. För mig är det lätt. Jag kan gå ut när jag vill, men för många av våra gamla är det verkligen inte lätt. Risken är att de blir sittandes inomhus dag ut och dag in. För att undvika det ska vi under 2014 definiera en utevistelsegaranti. Det är något som kan påverka livet positivt för många av våra gamla. Som centerpartist välkomnar jag att den ideella sektorn ska inbjudas att bidra till det arbetet.

Ordförande! Delaktighet, självbestämmande, trygghet och valfrihet är ledord för oss i Centerpartiet när det gäller utvecklingen av äldreomsorgen i Stockholm. Äldreomsorgen i Stockholm ska vara attraktiv både för de äldre och för deras närstående. Vi menar att vi med den här budgeten kommer ytterligare några steg på vägen.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 114

E w a S a m u e l s s o n (KD): Fru ordförande, fullmäktige! Att åldras är ingen sjukdom, vilket är intressant att behöva påpeka, men så är det. Så fort ordet ”äldre” nämns verkar många människor se en människa med stora behov. När blir vi då äldre? Ja, egentligen hela tiden. Häromdagen hörde jag om ett par som hade varit gifta i 80 år. Äldsta sonen var just 80 år, för han var orsaken till att de hade gift sig. Nu var de båda över 100 år, och frågan var om sonen skulle hinna komma in på samma äldreboende som de bor på. Det är helt fantastiskt att de allra flesta faktiskt får många fler friska år.

Vi är alla olika, och vi blir inte mer lika för att vi blir äldre. Behovet av att finnas med i en gemenskap har vi hela livet. Så länge vi kan rå oss själva kan det tillgodoses ganska enkelt, men när rörligheten blir sämre blir det svårare att ta sig ut till olika aktiviteter eller träffa goda vänner. Jag är därför glad att vi fortsätter arbetet mot ett ännu större inflytande för de äldre på alla olika nivåer.

Hemtjänsten är otroligt viktig för de äldre. Trots att många i dag får stöd och hjälp av anhöriga har ändå hemtjänsten stor betydelse för att man ska kunna bo kvar hemma. Jag vill understryka vikten av det vi gör för att utöka stödet för de anhöriga, och vi ser hela tiden över det. Ni vet att det blev en lagändring. Det står inte längre att vi bara ”bör” hjälpa och stödja de anhöriga, utan vi ”ska” hjälpa dem i kommunerna. Hemtjänsten förbättras nu genom att äldre verkligen får den tid som de är beviljade med den teknikutveckling som nu införs. Det är naturligtvis också en del i trygghetsfrågorna. I kombination med den omsorgsdagbok som har funnits under några år är det verkligen ett steg framåt. Det är intressant att se att 88 procent av dem som har hemtjänst är nöjda.

Som kristdemokrat skulle jag dock önska att vi gick ännu längre. Vi har en utredning på gång mot en förenklad biståndsbedömning. Jag skulle önska att den utredningen snart blir klar. Jag är övertygad om att människor inte önskar mer hjälp än de har behov av. I flera kommuner har man redan provat det, och utvärderingar visar att det är uppskattat. Och det har inte blivit dyrare. Allt fler äldre använder också RUT-tjänster för att själva kunna bestämma både vad de vill ha hjälp med och när de vill ha hjälp.

Runt om i staden har vi frivilligorganisationer som ser till att vardagen kan bli lite roligare för de äldre när ensamheten blir stor. Det är viktigt att vi ger dem fortsatt stöd.

En sak som jag vill understryka är att vikten av ålder, oro och ensamhet vägs in när man ansöker om ett boende. Det står tydligt i vår budget nu att det ska ske. En garanti för en viss ålder ska också utredas. Man ska aldrig behöva känna att man inte får ett äldreboende när ålder, oro och ensamhet överväger skönheten och tryggheten i det egna hemmet.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 115

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Ordförande, fullmäktige! Det var midsommarveckan 2012. Det var tre månader sedan Lasses särbo Inger hade gått bort. Lasse var 86 år och bodde i sin lägenhet i Hässelby som låg fyra trappor upp med en hiss som ofta var trasig. Efter ett långt arbetsliv som snickare var han nu sjuk. Han hade haft två kraftiga hjärtattacker, var diabetiker, led av yrsel och började glömma bort när det var dags att äta. Hemtjänsten kom två gånger per dag, och morgon och kväll kom hemsjukvården. Lasse hade haft många vänner, men de flesta fanns inte kvar i livet. Han och hans fru fick inte heller några barn. Lasse var mycket ensam och otrygg, och han ville flytta till ett servicehus. Han ansökte om en plats men fick avslag. Man sade att hans behov kunde tillgodoses i den egna bostaden. Lasse orkade inte överklaga. Han tappade livslusten och talade hela tiden om att det skulle vara bäst om han fick sluta sitt liv. På juldagen 2012, för ett halvår sedan, dog Lasse.

Det var vintern 2004. Erik, 85 år, bodde ensam i sin lägenhet på Sveavägen. Han fick hjälp av hemtjänsten och matlåda. Erik var blind, led av demens och hade diabetes. Erik var också helt ensam i livet. Hans fru hade dött 25 år tidigare, och de hade inga barn. En dag var han så dålig att han inte kunde ta sig till dörren för att öppna för hemtjänsten. Det blev låssmed och ambulans till sjukhuset. När det blev dags för

utskrivning följde arbetsterapeuten med till hans lägenhet för att göra en bedömning av om han kunde klara sig där. Hon bedömde det som omöjligt. Han klarade inte ens av att använda trygghetslarmet, men stadsdelen ansåg att han mycket väl kunde klara sig hemma bara han fick lite mer hjälp.

Det här är två exempel som visar att ingen i den här salen kan slå sig för bröstet och påstå att de har varit bättre än någon annan i den här typen av fall. Det måste bli en ändring, och det ska det också bli. Det ska tas större hänsyn till ålder och upplevelsen av otrygghet vid ansökan till servicehus, och vi ska utreda hur det ska bli möjligt att välja vilket servicehus man vill bo på. Vi ska också utreda möjligheten till en garanti för att få komma till vård- och omsorgsboende om man har uppnått en viss ålder. Ett nytt system för hemtjänst ska införas under nästa år. Det ska garantera att man verkligen får den hjälp man har rätt till, och ersättningsnivån höjs med 3 procent.

Om någon hade frågat Erik eller Lasse när de var 50–60 år var de ville bo när de blev gamla är jag rätt säker på att de hade svarat: Kvar hemma förstås. Men livet blir inte alltid som man har tänkt sig. Då måste man ha rätt att ändra sig, och då måste det finnas boenden.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 116

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Det har inte hänt så mycket, och det har inte heller hänt så mycket sedan 2006 när ni vann valet. Det är fortfarande så att 40 procent får avslag på sin ansökan till servicehus. Nästan hälften av samtliga äldre som känner sig otrygga och känner att de har behov av detta får avslag. Vartenda år samlas vi här, och det sägs så många vackra ord. Det är mycket snack och lite verkstad även från er sida, och så har det varit i sju år.

Anförande nr 117

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Det är inte okej att 40 procent får avslag. Och det var ännu värre på er tid. Då fick man inte komma till ett vård- och omsorgsboende trots att man inte kunde resa sig ur sin soffa och inte kunde trycka på trygghetslarmet. Jag säger att ingen kan slå sig för bröstet, utan vi ska göra någonting åt detta. Du kan se att det står tydligt i budgeten att ensamhet och otrygghet ska spela större roll vid ansökan till servicehus, att man ska kunna välja servicehus och att vi ska utreda om man kan få vård- och omsorgsboende vid en viss ålder. Det har ni aldrig sagt förut.

Anförande nr 118

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (FP): Fru ordförande, fullmäktige, åhörare! Vi i Folkpartiet vill att man ska leva livet hela livet. Oavsett om man är gammal eller ung har varje människa önskemål, och vi slutar inte att ha de här önskemålen bara för att vi blir gamla.

Staden måste göra mer för att tillgodose de äldres önskemål. Det gäller inte bara mångfald inom boendet, som vi i Folkpartiet har drivit på i årets budget, utan det gäller också aktiviteter både för äldre som får insatser inom äldreomsorgen och för dem som inte får det. Det måste bli lättare att leva livet även när man blir gammal. Årets budget innehåller därför en satsning på en utevistelsegaranti inom vård- och

omsorgsboenden. Det måste bli lättare att komma ut och röra på sig och få stimulans även om man har blivit gammal.

Vi i Folkpartiet har också prioriterat matfrågan, och vi har nått resultat. I årets budget säger vi att äldre ska få påverka vad de ska äta. Det är inte vi politiker som ska bestämma vad de äldre ska äta. Det ska de naturligtvis göra själva. Mot den bakgrunden blir jag genuint upprörd när jag ser Miljöpartiets och Vänsterpartiets förslag om att tvinga de äldre som får sin mat lagad av kommunen att äta vegetariskt en dag i veckan. Vänsterpartiet föreslår också att äldre i princip inte ska få äta nötkött. Det här är att behandla de äldre som småbarn och att omyndigförklara vuxna människor. Det är att säga: Så fort ni kommer in i stadens verksamheter, så fort ni hamnar på ett äldreboende eller får mat via hemtjänsten, ska er valfrihet begränsas av oss politiker.

Låt oss vara ärliga om konsekvenserna. Vi vet i dag att hälften av de äldre på äldreboendena lider av undernäring. I det läget vill Vänsterpartiet försämra de äldres valfrihet och ge dem mat som många av dem uppfattar som obekant och tråkig. De flesta äldre är faktiskt inte vegetarianer. Vi i Folkpartiet vill ha mer livskvalitet, inte mindre. Vi vill ha mer valfrihet, inte mindre. Vi vill ha mindre särbehandling av de äldre, inte mer.

Det finns fortfarande så mycket kvar att göra, men vi ger oss inte förrän äldre har samma livskvalitet och samma valfrihet som alla vi andra, och vår budget är ett klart steg framåt.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 119

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! ”Utevistelsegaranti” är ett vackert ord, men om man ska kunna garantera utevistelse måste man också kunna garantera en bemanning som håller för det. Man säger att vi får höga siffror när det gäller äldreomsorg, men vi får låga siffror i jämförelse med riket när det gäller bemanning. Vi har lägre bemanning än många andra kommuner i det här landet. Det tycker jag att ni glömmer bort. Lägg i så fall också till ”huret” i budgeten, det vill säga att vi kommer att kunna ge en utevistelsegaranti genom att vi ökar bemanningen och garanterar heltider! Så länge som vi har två deltidare som avlöser varandra finns det ingen på boendet som hinner gå ut. Jag pratar av egen erfarenhet och inte utifrån något som jag har läst mig till.

Anförande nr 120

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (FP): Jag delar helt din uppfattning om den delade arbetstiden, och visst behöver vi mer folk inom äldreboenden. Det är ingen tvekan om det. Men man måste ha visioner inom politiken. När jag började i Bromma stadsdelsnämnd 2006 väckte vi en fråga som många skrattade åt och som vi kallade för solgaranti. Karin i vår nämnd skrattade inte, men hon känner igen det. Vi nämnde det här med solgaranti, och alla undrade vad det var för fånigheter. Solen skiner ju inte varje dag, men vi syftade på just det att vi måste garantera de äldre att få komma ut. Man hör ju att äldre inte har varit ute på hela sommaren. Jag håller med om din problembeskrivning, men vi måste ju vilja, annars kommer det inte att göra någon skillnad.

Anförande nr 121

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): Ordförande, fullmäktige! Mirja tog upp lite av min frågeställning. Det handlar om den här utevistelsegarantin. Vi tillför pengar för att det ska vara möjligt. På många ställen fungerar det, men på vissa ställen fungerar det inte. Anledning är ofta att det inte finns personal som kan ta med de äldre ut. Därför måste man tillföra resurser till det.

Den stora utmaningen att se till att de äldre får i sig mat. Den stora utmaningen för oss är att se till att den blir så god som möjligt. Det är mycket bra om det finns olika maträtter som man kan välja mellan, men det viktigaste är kanske miljön runt om. Men det handlar även om att få näringsriktig mat. I dag är det ett problem att en del mat har transporterats så långt att mycket av näringen inte finns kvar. Här vill Miljöpartiet att man ska kunna tillaga maten närmare.

Anförande nr 122

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (FP): Tack, Christopher! Jag håller naturligtvis med dig. Men det är min uppfattning att vi politiker ska lägga oss i enskilda människors liv så lite som möjligt, och det gäller ännu mer vad folk ska äta. Det är det som de gamla tycker om som vi ska försöka plocka fram på matbordet hos dem. Jag tror att de som är gamla i dag tycker om kåldolmar och potatis. Jag tror inte att de gillar quorn, couscous och sådant som vi gillar. Jag tror att de gillar slottsstek, brunsås och gelé. Det gör i alla fall mina gamla vänner. Jag tror inte att de gillar vildsvinskotlett och råris. Men vad vet jag? Det viktiga är att de får mycket att välja på och att de får mat som de känner igen och tycker om. Det är i alla fall en god förutsättning för att motverka det problem vi har i dag med undernäring inom äldreården.

Anförande nr 123

T o r u n B o u c h e r (V): Jag tänker bara läsa innantill ur vår budget. Så här står så här i vår budget, som du apostroferar: Vegetarisk mat ska alltid finnas.

Vi tycker att det ska finnas för valfrihetens skull. Man ska kunna välja vegetarisk mat om man så vill.

Sedan står det så här: En dag ska vegetariskt vara huvudalternativet.

Det är ett krångligt och långt ord, men det betyder att den vegetariska maten står högst upp. Sedan finns det ytterligare två alternativ som man kan välja mellan, till exempel kött och fisk. "Alternativ" är huvudordet i ordet "huvudalternativ", om du förstår vad jag menar.

Sedan skriver vi också: Kött från industriell nötboskapsuppfödning ska undvikas.

Vi har ju ett klimatproblem. Därför tycker vi att man kan plocka upp fisk, får, ren och vilt, vilket jag tror att många äldre är väldigt hemmastadda med. Vi har aldrig ätit så mycket kött från den industriella nötboskapsuppfödningen som i dag. De flesta äldre åt inte så här mycket av just den produkten när de var yngre. Vi slår alla rekord i dag när det gäller just den saken.

Anförande nr 124

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (FP): Tack! Vad bra att du redde ut det där för mig eftersom jag inte kunde läsa budgeten så bra. Det var ganska svårt att förstå. Oavsett det tycker jag att vi måste låta de äldre få välja vad de vill äta. Det ska inte vi politiker göra. Jag tycker att ni petar i hur människor ska leva, och det tycker jag mycket illa om. Människor måste få leva hela livet på det sätt som de vill göra det.

Anförande nr 125

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! Satsar majoriteten tillräckligt på äldreomsorgen i budgeten? Svaret är nej. Ideella organisationer har de senaste åren dragit sig ur hemtjänsten. De ansåg sig inte kunna utföra en hemtjänst med kvalitet eftersom det inte fanns tillräckligt med personal, tid och ersättning. Nu införs ett nytt ersättningssystem även i hemtjänsten. Vi får avvakta en utvärdering lite längre fram.

Det behövs ett ökat antal korttidsplatser dels för äldre som tidigt skrivs ut från sjukhuset, dels som avlastning för närstående som vårdar sina anhöriga hemma.

Det handlar också i hög grad om de äldres sociala liv. Miljöpartiet anser att alla ska ha rätt till regelbunden utevistelse och social gemenskap. Det behövs fler mötesplatser och möjlighet att ta sig dit. Det står på s. 64 i er budget att under året ska en utevistelsegaranti definieras, alltså bestämmas eller fastställas, och möjligheterna till utevistelse öka. Det förefaller som om dessa sociala inslag i vardagen fortfarande hänger lite i luften.

I varje stadsdel ska det finnas både hemtjänst och äldreomsorg i egen regi. Det är en valfrihetsfråga. Miljöpartiet vill se fler kategoriboenden, och den idéburna, icke vinstdrivande sektorn bör stöttas.

Personalen måste få kosta så att det blir kvalitet. Förutsättningarna för att vi ska kunna ha en bra äldrevård är en uppskattad personal som trivs och som inte ständigt behöver stressa. Det handlar också om att de får den utbildning som krävs. Det handlar dessutom om att personalen vågar anmäla enligt lex Sarah utan risk att tvingas lämna sin arbetsplats. Meddelarfrihet ska gälla oavsett utförare.

De indikatorer som finns ska följas. Det ska inte få inträffa 201 fallolyckor och 138 avvikelser vad gäller läkemedelshantering och många trycksår därtill under ett enda år, vilket skedde under 2012, och på en enda arbetsplats. Nog såg personalen vad som hände.

Ska otrygghet och ålder vara skäl nog att få komma till ett servicehus eller äldreboende? Miljöpartiet har motionerat i den frågan. Vi satsar 171 miljoner kronor mer på äldreomsorgen.

Till sist vill jag säga att ni i majoriteten har genomfört vissa bra förändringar – det ska också sägas – men ni minskar anslagen, i alla fall ökar ni dem inte. Det betyder att det handlar om fortsatt minskade resurser till de mest grundläggande behoven av trygghet, boende och stimulans. Miljöpartiet vill också se till att en jämlik stad ska innefatta de äldre.

Bifall till Miljöpartiets förslag!

Anförande nr 126

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det gläder mig att Eivor Karlsson nämner att det görs bra saker och ting inom äldreomsorgen. Jag begriper dock fortfarande inte varför Miljöpartiet gång efter annan påstår att det har skett nedskärningar i äldreomsorgen. Vid förra budgetfullmäktigemötet visade jag en grafisk uppställning över hur det faktiskt såg ut under den tidigare perioden och hur budgeten kunde hanteras av Miljöpartiet tillsammans med sina kolleger under den perioden. Jag konstaterade att det inte hände någonting inom äldreomsorgen. Det blev inga tillförda medel. Sedan dess har 1 miljard tillförts äldreomsorgen. Det är mig veterligen inte en minskning. Jag skulle bra gärna vilja veta hur ni får det till en minskning när det är plus 1 miljard. Har plus och minus rörts ihop igen i Miljöpartiets argumentation? Svara gärna på det, Eivor!

Anförande nr 127

E i v o r K a r l s s o n (MP): Som jag har bedömt det skulle det vara 1,5 procent mindre, det vill säga 100 miljoner mindre, som ni satsar. Vi satsar mycket, det vill säga 171 miljoner. Men man ska veta att det saknas pengar. Vi såg den gamla kvinnan med begynnande alzheimer som hade brutit lårbenshalsen. Hon fick åka hem. Hon bodde på fjärde våningen, och hissen fungerade inte. De anhöriga ville att hon skulle få komma till ett korttidsboende under en tid. Stadsdelen sade nej, men problemet löstes med hjälp av TV4. Det var likadant med en äldre dam som man berättade om i DN i augusti eller september. Hon hade också flera diagnoser och hade fallit många gånger. Hon ville komma till ett äldreboende, men det var också stopp. Om vi inte har så många platser eller möjligheter att ge dem den vård de behöver måste det saknas resurser.

Anförande nr 128

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (FP): Jag vill börja med att säga att jag tror att man ska se över detta med korttidsplatser. Det är viktigt att det finns tillräckligt många korttidsplatser. Jag håller med dig om det.

När det gäller detta med ålder och ensamhet vill jag återigen säga att där sätter vi verkligen ned foten i budgeten. Det ska spela större roll vid biståndsbedömningen. Det är mycket viktigt att det blir väldigt tydligt ute i stadsdelarna. Det du tog upp finns med i budgeten, och det är viktigt.

Sedan vill jag haka på det Joakim sade. Jag hade tänkt ställa samma fråga till dig när det gäller de här nedskärningarna som du påstår finns. Det är inte sant, utan vi har satsat och prioriterat äldreomsorgen ordentligt också när man jämför med hur det var när ni satt vid makten. Vi har satsat resurser och jobbat hårt för att öka valfriheten under den här tiden. Det stämmer inte med verkligheten att vi har gjort nedskärningar där.

Anförande nr 129

E i v o r K a r l s s o n (MP): Det är lite svårt att jämföra med 2006. Det har hänt mycket sedan dess. Men vi bedömer att det är 1,5 procent mindre. Jag vet inte riktigt hur ni har det med löne- och priskompensation och så vidare.

Tanken var att när man minskade antalet platser på sjukhusen och många äldreboenden försvann skulle man bygga ut hemsjukvården. Det var i hemmet de skulle vistas, men en förutsättning för detta var att det skulle finnas gott om korttidsplatser där man skulle mellanlanda mellan sjukhuset och hemmet. Det måste till fler platser där.

Anförande nr 130

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige! Det är intressant att vissa mantran upprepas ständigt. Det gäller detta att det fattas resurser. Visst är priset det vi ger och kvalitet det vi får, men det finns inte så klara samband att det alltid är detta det handlar om. Jag tycker att det är viktigt att understryka det.

Sedan måste vi också se att andelen 80 plus, där efterfrågan på stöd och hjälp via hemtjänst och vård och omsorg, minskar. Har du tagit hänsyn till det när du nu anför detta i debatten?

Anförande nr 131

E i v o r K a r l s s o n (MP): De minskar i antal, men många blir så mycket äldre, så mycket sämre och så mycket mer dementa. Därför kräver de väldigt mycket omvårdnad ändå. Vi ser att en del som är uppåt 90 år nekas boende och är i ett skröpligt skick.

Joakim sade att detta är världens bästa land att åldras i. Det är det säkert, men det beror på om man har hälsan, om det finns närstående där, om vännerna ännu lever och om det finns boendialternativ. Många som är ensamma kämpar för att få komma till ett servicehus.

Anförande nr 132

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige! Låt mig börja där Eivor slutade. Nej, det är inte Joakim Larsson som säger detta. Det är en stor undersökning som FN har gjort. Där har man lagt ihop ett antal olika parametrar och kommit fram till att Sverige och några fler länder i Norden är de bästa länderna att åldras i. Sverige kom etta.

Att äldre involveras i beslut som gäller dem själva är en förutsättning för att vi ska kunna höja kvaliteten. Kvaliteten är många gånger subjektiv och kan också vara en färskvara. Om man frågar vilken kvalitet en ganska frisk äldre person vill ha handlar det kanske om ännu mer utevistelse och ännu fler aktiviteter och upplevelser. Frågar man en annan person som är beroende av stöd och hjälp hela dagarna eller flera gånger om dagen kanske svaret på kvalitetsfrågan blir ett annat. Man får ett annat svar. Men jag tror att alla vill vara delaktiga i besluten.

En möjlighet ger de olika äldreboenden som vi erbjuder runt om i staden. Det handlar om olika profilboenden, olika inriktningar och etniskt bakgrund, och i morgon inviger vi också det första hbt-boendet.

Det är viktigt att de äldre blir delaktiga på våra äldreboenden. Det är deras efterfrågan på aktiviteter som ska tillgodose och inga andras. Det de efterfrågar och vill ha ska vi kunna erbjuda. Maten ska naturligtvis lagas på plats så långt det någonsin är möjligt, och arbetet för att det ska vara så på ännu fler ställen ska

fortsätta. Vi vet alla vad det betyder att få sitta vid ett trevligt dukat bord i en trivsamt miljö. Det påverkar också hur mycket man vill och orkar äta.

I dag har vi möjlighet att jämföra, vilket är spännande. Öppna jämförelser finns på nationell nivå. Man har jämfört äldreomsorgen runt om i Sverige. I de 15 kommuner där man är mest nöjd är satsningarna på de äldre mellan 800 000 och ned till 400 000 kronor. Och ändå är människorna nöjda i de här kommunerna. Det finns inget likhetstecken mellan hur mycket vi satsar och hur nöjda personer blir med det de får. Med det sagt vill jag understryka att det inte handlar om att förespråka mindre resurser, vi har tvärtom hört från äldreborgarrådet hur mycket mer vi har satsat här i Stockholm. Och det kommer vi att fortsätta att göra för att förbättra den kvalitet som vi redan erbjuder i dag. Den ska bli ännu bättre framöver.

Anförande nr 133

A n d e r s L ö w d i n (S): Jag vill börja med att läsa ett citat från Maria Larsson, ministern, och det handlar om LOV: I många medelstora kommuner har lagstiftningen fungerat perfekt, men begränsningarna har visat sig i stora kommuner och små kommuner. I stora kommuner är problemet att det finns alldeles för många alternativ att välja mellan. Äldre känner sig perplexa när de får hem en katalog med 130 utförare.

Då måste jag ställa en fråga. Alliansens egna ministrar från Folkpartiet och Kristdemokraterna underkänner er politik vad gäller LOV. Är ni beredda att ändra politiken? Eller har Maria Larsson och Jan Björklund fel i det här fallet? I Stockholm har vi inte 130 utförare utan 234.

Anförande nr 134

E w a S a m u e l s s o n (KD): Fru ordförande! Det finns en stark skiljelinje mellan oppositionen och oss i Alliansen. När det gäller lagstiftningen LOV handlar det om att vi vill överföra makten till de enskilda äldre att välja, inte att kommunpolitikerna som ska bestämma vem som får utföra tjänsterna. Det finns ingen i Alliansen som säger att vi inte vill ha kvar LOV. Däremot behöver vi utvärdera och utveckla allt vi gör. Men att LOV skulle försvinna kan jag inte se i en framtid. Tvärtom, makten tillbaka till medborgarna i Sverige, inte till kommunpolitikerna.

Anförande nr 135

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Fru ordförande! Jag ska naturligtvis fortsätta att tjata om personalen. Varje satsning på personalen inom äldreomsorgen och inom hemtjänsten är en satsning på kvalitet. Det är skämmigt att vi i Stockholm har en så låg bemanning. Det är därför som vi har satsat extra i vår budget bland annat för att kunna öka bemanningen.

Kraven, som jag fortfarande ställer, är Kommunals krav på högre bemanning, bättre lön och större medinflytande. Det är Kommunals krav och det är våra krav. Det är en skam att vi här i Stockholms stad inte kan se till att våra medarbetare i äldreomsorgen har hyfsade löner.

Apropå debatten i morse är det fler som säger att privatiseringar ger både större jämställdhet och bättre villkor för kvinnor. Det har ni totalt fått om bakfoten. Det

kryllar av kvinnor som jobbar inom riskkapitalbolagen, men det är männen som styr. Det är männen som kammar hem miljonerna. Till exempel är det i Capios styrelse åtta män, inga kvinnor, vd:n är manlig. I Aleris är det fyra män, en kvinna, vd:n är manlig och så vidare. Det är inte syster Margareta som tjänar pengarna, det är grabbarna i styrelsen.

Dessutom finns det många studier, bland annat av professor Inga Axelsson, som visar att bemanningen är sämre, sämst i riskkapitalbolagen. Därför tycker jag att vår kommun ska ta sitt ansvar, och detta ger också EU sitt godkännande till: att kräva kollektivavtal med alla privata entreprenörer i Stockholms stad. Men naturligtvis ska vi inte släppa in de här riskkapitalisterna i våra verksamheter. Alla privata entreprenörer ska skriva kollektivavtal, både för kvinnornas skull och för brukarnas skull. Ju bättre personalpolitik och ju bättre utbildad personal, desto bättre kvalitet på vården.

Anförande nr 136

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag vill ställa en fråga till dig, Ann-Margarethe Livh. När du talar om privata utförare är det ofta med förvissningen om att där är allting sämre. Hur ställer du dig till den nyligen presenterade undersökningen, där det konstateras att det skiljer tio procentenheter i nöjdhet hos de äldre när det gäller privata utförare kontra våra egna? Det tycker jag kan ses som ett bra betyg till de privata utförarna men också som en sporre för att bli ännu bättre inom de egna verksamheterna. Ser du det precis tvärtom? Det var den ena frågan.

Den andra fråga jag har är: Känner du till hur vi rankas i Sverige när det gäller personaltätheten? Vi ligger bra till med den budget vi har lagt.

Anförande nr 137

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Vi ligger bra till med den budget vi har lagt, säger Joakim Larsson. Men vi har alldeles för liten personalbemanning.

När det gäller nöjdheten inom de olika privata utförarna ser den väldigt olika ut om du jämför olika utförare. Sämst resultat är det i riskkapitalbolagen. Det är faktiskt dem vi säger att vi vill ta bort från våra verksamheter. Vi har inget emot kooperativ, vi har inget emot stiftelser, vi har inget emot personalkooperativ när vinsten återinvesteras. De som är de stora bovarna är riskkapitalisterna som tar ut pengar från landet, som inte återinvesterar och som enligt undersökningar av bland annat professor Inger Axelsson har den sämsta personalbemanningen och delade scheman. Det är de bolagen vi ska kasta ut.

Dessutom ska vi kräva fackliga avtal. Vi ska kräva kollektivavtal. Jag kan inte tänka mig att du har någonting emot det, Joakim.

Anförande nr 138

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): Ordförande, kommunfullmäktige! Jag tänkte börja med personalfrågor. Det är ett enormt viktigt arbete som äldreomsorgspersonalen sysslar med om dagarna. Det är verkligen välfärdshjältar på alla möjliga sätt. Men lönerna ligger lågt. Arbetsdagarna är långa. Det är få som orkar arbeta upp till 65 års ålder. Det här är inte acceptabelt, menar vi, utan det här är någonting där vi måste ta vårt arbetsgivaransvar och se till att det blir en ändring.

Jag vill säga en sak till som har dykt upp under debatten, och det är att det inte räcker med att jobba heltid inom äldreomsorgen för att få en pension att leva på heller. Ni i politiska partier som har kommit överens om pensionsuppgörelsen bör kanske snacka med era kompisar i riksdagen och se till att det blir möjligt att jobba fullödigt inom välfärdsområdet i vårt land och ändå få en pension som man kan leva på senare.

Vi i Miljöpartiet vill ha kortare arbetstid för äldreomsorgspersonalen. Det är inget riktigt vanligt arbete. Det är ett väldigt intensivt arbete, och det är stora krav och ett stort ansvar när man jobbar inom äldreomsorgen. Det är för få som arbetar inom äldreomsorgen.

En satsning på personalen kommer att vara oerhört viktig de närmaste åren. Vi kan läsa i undersökningar att det kommer att fattas så där 170 000 människor inom äldreomsorgen inom en inte alltför avlägsen framtid totalt i Sverige. Det finns alltså all anledning att se till att försöka locka människor till äldreomsorgen.

Vi tror att det är oerhört viktigt att lyfta vissa saker som man inte alltid tänker på, såsom kompetensen inom olika kulturer och olika språk. Det är viktigt om jag söker ett arbete inom äldreomsorgen och man säger: Inom Stockholms stad får man utveckla sina språkkunskaper, och där får man använda sig av sina andra kunskaper och erfarenheter som man har för att det är viktigt i och med att det i Stockholms stad finns många kulturer och det ska vara bästa möjliga äldreomsorg.

Så tänkte jag på valfrihet. Ibland känns det lite grann som att vi pratar om olika saker. Jag känner många som har valt kommunal omsorg, kommunala äldreboenden. Vad gör majoriteten? Jo, ni upphandlar den så att den blir privat i alla fall. Vad är det för valfrihet om man säger: Ni får välja vad ni vill, men vi ser till att det blir privat om ni väljer kommunalt? Så har det varit under väldigt många år. Det ser vi inte som valfrihet.

Vi tycker att det är viktigt att det finns alternativ, också kommunala alternativ att kunna välja bland. Det är lite grann så i nuläget för många äldre att man får välja bland många hemtjänstföretag, men man får inte välja att bo kvar hemma eller flytta till ett servicehus. Det är väldigt många som får avslag. Det är inte heller valfrihet.

Jag håller med Joakim Larsson om att det har hänt mycket under många år, men det behöver hända mycket även framöver.

Anförande nr 139

E w a S a m u e l s s o n (KD): Fru ordförande! Christopher Ödmann efterfrågar kompetensutveckling inom äldreomsorgen. Har du hört talas om Omvårdnadslyftet? Det är en nationell satsning som kommunerna får ta del av. Vid sidan av det som vi själva satsar här i Stockholm och lägger pengar på får vi stöd på nationell nivå.

Jag tror inte att det finns något område, kanske psykiatrin, som har fått så enormt mycket resurser dels på nationell nivå där man ser över situationen för de mest sjuka äldre, dels i verksamheter som vi får glädje av i kommunerna. Det satsas alltså oerhört mycket.

I budgeten för 2014 lyfter vi fram utbildningen i demens ABC som alla ska ha genomgått. Det är en satsning som går ut på att personalen inom äldreomsorgen ska ha en grundutbildning. Den har rullat på sedan 2006. Vi fortsätter att se till att all personal ska vara trygg i att ha fått en grundutbildning. Jag vet inte vad du vill ha mer, Christopher Ödmann.

Anförande nr 140

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): Det här är ett område där man hela tiden behöver ha mer. Jag tycker att det är jättebra att det blir välutbildad personal inom äldreomsorgen. Men jag tycker också det är bra med satsningar på äldreassistenter, personer som inte har en utbildning men som vill jobba inom äldreomsorgen och får en viss grundutbildning för att kunna vara med och bidra på olika sätt.

Jag tycker att det är jättebra med ungdomssatsningen. Det innebär livskvalitetshöjning för väldigt många äldre. Vi skulle vilja se flera sådana. Det är helt uppenbart att det skulle behövas fler ungdomar inom äldreomsorgen, och det verkar som att det skulle kunna gå att få in fler ungdomar för att höja kvaliteten inom omsorgerna ännu mer. De får en sorts utbildning i vilket fall som helst. Mer utbildning tycker vi är jättebra.

Anförande nr 141

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Miljöpartiet säger att det behöver finnas kommunala alternativ inom alla delar av Stockholm. Då menar man väl stadsdelarna, för det är de geografiska områden som man ofta hänvisar till.

Är Christopher Ödmann medveten om att 25 procent av all äldreomsorg i Stockholm bedrivs av kommunen? Sedan finns det andra alternativ. Det finns entreprenader, det finns privata utförare, det finns LOV. Men 25 procent totalt är kommunalt. Det finns någon stadsdel där det inom hemtjänsten inte finns en kommunal hemtjänst.

Då vill jag fråga: Anser Miljöpartiet att om de äldre väljer bort en kommunal enhet till förmån för någon annan utförare ska vi ändå garantera att denna kommunala enhet finns? För mig låter det ungefär som att om Miljöpartiet blir bortvalt i valet ska vi garantera det några platser i fullmäktige i alla fall. Det tycker jag vore lika orimligt.

Anförande nr 142

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): Det låter som en hypotetisk fråga. Problemet har hittills varit det omvända, det vill säga att man väljer en kommunal plats och ni har upphandlat det och gjort det privat.

Stadsdelarna är rätt stora i Stockholm. Ska vi begära att de äldre ska flytta runt, rätt långt bortifrån sin egen stadsdel? Det kanske inte folk vill. De vill kanske bo i den egna stadsdelen eller vill ha möjligheten att välja privat.

Sedan tror vi att rätt vad det är så är det ändå vi i kommunen som har det största ansvaret. När det fallerar inom det privata, vilket det gör titt som tätt, är det jättebra att vi har kompetensen att kunna ta över fort och se till att de äldre inte drabbas. Den kompetensen bör finnas över hela staden.

Anförande nr 143

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (FP): När det gäller kommunala alternativ har Folkpartiet tyckt att det är bra om det finns kommunala alternativ. Precis som Joakim säger här är det 25 procent i dag som är kommunalt. Så ser det ut.

Valfrihet är någonting som vi har jobbat stenhårt med i Alliansen, och det är väldigt viktigt för oss liberaler. Valfriheten har verkligen gått framåt när vi har suttit i majoritet i Stadshuset. I den här budgeten går vi vidare och inför valfrihet gällande servicehus.

En annan stor kvalitetsfråga är kompetensutveckling, utbildning och så vidare. Det är en otroligt viktig sak, och personalfrågorna är en av de viktigaste kvalitetsfrågorna. Det satsar vi stort på. Vi gör det även i den här budgeten. Jag ville bara understryka detta.

Anförande nr 144

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): Jag instämmer i det och också det Joakim tidigare sade om valfrihet. Rätt många år tillbaka i tiden var det väldigt stor skillnad när det gäller valfrihet. Det mesta har ändå varit positivt för staden. Men vi ser vissa saker som är problematiska, och de problemen måste vi lösa.

Det blir ibland nästan lite löjligt när det gäller valfriheten till exempel inom hemtjänsten, där alla ska ha namnet AAA eller vad det nu kan heta. Det blir otroligt svårt att välja. Det känns att det blir lite mindre valfrihet än vad vi egentligen skulle vilja åstadkomma. Det finns fortfarande många saker för att förbättra valfriheten.

En viktig del är att ta till sig den kritik som har varit, att allt privat inte är bra, ibland går det åt pepparn. Då är det viktigt att vi som kommun tar vårt ansvar och ser till att det inte ska gå ut över de äldre. Det har det tyvärr gjort på många ställen runt om i staden.

Anförande nr 145

A n d e r s L ö w d i n (S): Fru ordförande, ledamöter, åhörare! Häromdagen tittade jag förbi Jämförelseservice på nätet, avsnittet äldreomsorg, och kunde konstatera att antalet utförare av hemtjänst och avlösning varit 234 till antalet. De flesta av dessa utförare har namn som börjar på A under exempelvis första aktiva valet. Bland dessa företag finns flera som har valt tre stora A:n i sitt namn och som alltså har AAA och så namnet någonting.

I sina beskrivningar av vad de som utförare utför och på vilket sätt just de är bra för de äldre låter alla förvillande lika. Det är som den kommersiella radion, exakt samma musik i alla kanaler. Detta system med många otydliga val har av Alliansen kallats för valfrihet. Detta är lagen, LOV, och jag citerar Äldrecentrum: Lagen om valfrihet genomfördes med stora ambitioner och förhoppningar. Omsorgstagaren skulle sättas i centrum och makten flyttas från en kommun till den äldre själv. Lagen skulle stimulera till en framväxt av nya kreativa företag som skulle ge en mångfald av inriktningar. Den äldres möjlighet att välja och välja bort skulle driva på kvalitetsutvecklingen.

Ingen av dessa ambitioner och förhoppningar har infriats. Är omsorgstagaren i centrum? Nej, det är företagen som är i centrum. Har vi kunnat se en mångfald av inriktningar? Nej, företagen saknar profilering i hög grad och erbjuder i huvudsak samma sak, språk och kultur. Har vi kunnat se en kvalitetsutveckling? Nej, inget tyder på att möjligheten att välja kan vara kvalitetsdrivande. LOV-systemet har huvudsakligen utformats som rättigheter för företag och utförare, snarare än rättigheter för medborgare.

Vi socialdemokrater förespråkar en successiv övergång till en ökad användning av LOV vid offentliga upphandlingar. Det innebär att staden för den som söker hemtjänst upphandlar en utförare i sådan omfattning som garanterar ett brett urval att välja mellan. Samtidigt ger det realistiska möjligheter för staden att kontrollera att den som levererar tjänsten i realiteten klarar kvalitetskraven.

Parallellt med detta måste kraven höjas naturligtvis, och det gäller inte bara i fina upphandlingsförfrågningar som inte följs upp. Med stor regelbundenhet ska vi kontrollera bemanning vad gäller antal och kompetens samt se till att alla i realiteten får den tid de har rätt till. Med upphandlad hemtjänst kommer antalet utförare bli mindre än de 234 som finns i dag. Vi vill ha ordning och reda i välfärden, och det är verkligen på tiden.

Anförande nr 146

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Om du tittar på de olika alternativ som i dag finns för den äldre, Anders, ser du att det inte är så som du beskriver, att det saknas profilering. Det finns fantastiskt många olika typer av hemtjänst att välja på i dag.

Inom dessa företag som du beskriver finns det också små enheter, där det kan ha varit anhöriga som slagit ihop sig för att skapa ett företag där man riktar sig till ganska få äldre personer. Det du säger är att de i stället ska in i ett upphandlingssystem enligt lagen om offentlig upphandling. Det skapar inte förutsättningar för små företag, ideella företag eller vad det nu är som skapar en mångfald i Stockholm. Då du får en helt annan stad.

Anförande nr 147

A n d e r s L ö w d i n (S): Men då ser jag att ni skapat det här LOV-systemet i första hand för företag och utförare i stället för medborgare. Rättigheten när man har upphandlat enligt lagen om offentlig upphandling försvinner inte för medborgarna. De har ett stort och brett urval med vårt alternativ också.

Anförande nr 148

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (FP): Det är verkligen viktigt att se till att de insatser som man har lovat utförs och att det görs inom skälig tid. Det är oerhört viktigt. Det är därför vi nu inför ett nytt hemtjänstsystem inom det här området. Vi vill verkligen se till att säkerställa att insatserna utförs som de ska.

Jag blir lite fundersam här. Varje gång vi har infört ett valfrihetssystem har Socialdemokraterna gått emot det, men någonstans säger ni att ni är för valfrihet. Detsamma nu, du ifrågasätter valfriheten inom hemtjänsten, Anders. Stockholmare vill ha valfrihet. Bara möjligheten att välja är viktigt. Tidigare fick de äldre en kommunal

utförare, och så fick de vara nöjda med det. Att vi har infört valfriheten och gått vidare är något som verkligen har gett de äldre makt och möjlighet att påverka sitt liv.

Jag blir lite undrande: Ni vill väl ha valfriheten kvar, eller?

Anförande nr 149

A n d e r s L ö w d i n (S): Det senaste som du syftade på, Helen, är ett fall framåt, det har blivit bättre när det gäller att reglera tiden hos den äldre.

Då måste jag få ställa en motfråga: Varför skulle det bli mindre valfrihet med 100 utförare än med 234? Det är just detta det handlar om. Jag fattar inte riktigt det här med valfriheten, får man det med 100, 150 eller 200 utförare? Det är oöverskådligt när det är 234 olika utförare. Det är det man får höra när man frågar de äldre, i alla fall i min stadsdel. När jag har frågat äldre säger de att de har svårt att välja. Det finns ingen forskning som tyder på att valfrihet är kvalitetsdrivande över huvud taget. Var det inte det som skulle vara meningen?

Anförande nr 150

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, kommunfullmäktige! All verksamhet ska utvärderas och följas upp, så är det alltid för att vi ska kunna förbättra kvaliteten.

Det som är intressant när det gäller valfriheten är att det är de äldre som i första hand har efterfrågat. Jag minns när en socialdemokrat sade att ni gör er själva en björntjänst om ni tar bort den valfrihet som finns. Det var en stark person inom PRO som sade det.

Det har funnits önskemål om detta hos de äldre. Då undrar jag: Var går gränsen för Socialdemokraterna? Ska det vara 10 företag, ska det vara 20, eller var ska man sätta gränsen? När vi handlade enligt lagen om offentlig upphandling var det enbart stora företag som kunde komma in vid sidan om den kommunala verksamheten. Med lagen om valfrihet kan också små företag, precis som nämnts här, komma in – kooperativ, familjeföretag, inte minst fler kvinnor som är företagare. Det har varit en positiv utveckling av kvinnliga företagare. Ni vill tillbaka till någonting som äldre inte efterfrågar.

Anförande nr 151

A n d e r s L ö w d i n (S): Nej, vi vill förbättra. Vi vill förbättra och ansluta oss till lagen om offentlig upphandling. Som jag sade tidigare innebär det att den som söker hemtjänst upphandlar utförare i sådan omfattning som garanterar ett brett urval att välja mellan. Där har man valfriheten kvar. Samtidigt, och det är där den stora bristen finns i dag, har man realistiska möjligheter för staden att kontrollera att den som verkligen levererar tjänsten klarar av det. Vi har stora problem med bemanning, utbildning och hur de anställda jobbar i dag.

Anförande nr 152

K a r i n R å g s j ö (V): Ordförande, ledamöter! Jag tänkte tala lite om valfrihet i real life. Valfrihet är ert mantra i Alliansen. Men att som 92-åring våren 2013 få avslag på sin ansökan om korttidsboende på max två veckor, som det skulle vara för att badrummet skulle anpassas, men motiveringen från stadsdelen att du kan ju ha

skogstoa i sovrummet och svabba av dig i köket tycker jag säger allt om er valfrihet för denna 92-åring. Det handlar om budgethållning och ingenting annat. Det handlar absolut inte om valfrihet.

Värdegrund och valfrihet är populära ord som ni har basunerat ut från den här talarstolen. Ni talar ibland om valfrihet som om vi levde i Bullerbyn. Alla de här företagen och privata entreprenörerna är humanistiskt betingade och har den äldres goda framför ögonen och inte vinsten i ögonvrån, som det ändå blev. Det har varit stora företagskoncerner som har varit inne i vår verksamhet inom äldreomsorgen. De har tagit våra skattepengar och skickat dem till länder som Jersey, våra skattepengar, inte sina egna.

Vänsterpartiet har talat om risker med att låta upphandlingarna gå till den här typen av bolag som kräver vinstmaximering. Det är först när skandalerna har rullat på ett antal år som ni har reagerat.

Vi är mot att valfrihet innebär att de stora aktörerna kammar hem upphandlingarna. Vi är mot att anställda inom privat regi inte får kunskap och information om att de har meddelarfrihet.

Ni har ärligt talat i flera år skyddat de här bolagen, som har gjort vinst på våra skattepengar. Det är konsekvensen av den valfrihet som ni har jobbat med. Det är först nu som exempelvis Ersta kommer tillbaka. De tyckte att det var för lite pengar i systemet. Det är inte non profit-företag som har legat i täten, utan det är helt andra företag som så att säga haft förmånen att ta pengarna från skattebetalarna och föra över dem någon annanstans.

När jag ändå står här vill jag tacka alla anhörigtorpeder som har vakat över sina äldre på de verksamheter där riskkapitalbolagen har härjat. Jag vill tacka för att de har larmat. Tack ska de ha!

Anförande nr 153

Borgarrådet L a r s s o n (M): Karin Rågsjö tar i så det räcker. Hade ni varit med och bestämt på samma sätt som när ni hade rotelansvar och hade ansvar för äldreomsorgen, hade Ersta inte ens kunnat vara med på banan så länge som de var. Det var det som var verkligheten. Det första som hände när jag tillträdde var att jag talade med Ersta och tre andra aktörer som tillsammans gav uttryck för att de behövde göra någonting åt ställtiden, gångtiden mellan utförarna. Detta tillsammans med det tidsregleringssystem som vi har diskuterat och kraftigt ökade resurser har gjort att vi är där i dag där vi är.

Vi har ändrat systemen, vi har lyssnat. Jag undrar hur mycket ni hade lyssnat och förändrat. Jag tror att den privata aktören eller stiftelsen hade lämnat om ni hade bestämt.

Anförande nr 154

K a r i n R å g s j ö (V): Det är intressant, Joakim Larsson, att du och dina kompisar ägnar er åt arkeologi i stället för att ägna er åt nutid. Jag håller med dig om att vi hade för lite cash den gången. Men det vore bra om ni stod upp för den politik ni har bedrivit i sju år, för konsekvenserna kan man se.

Anförande nr 155

Borgarrådet M o g e r t (S): Ordförande, kommunfullmäktige! Jag är lite förvånad över äldreborgarrådets anslag i debatten, inte så att jag tycker att han har en otrevlig ton, inte alls, tvärtom, utan över hur nöjd han är och över bristen på självkritik. Jag är mållös, står det i mitt manus, men det är inte sant.

Min fråga är: Hur kan ni vara så nöjda och belåtna med äldreomsorgen? Hur kan ni vara det? Ingenstans är ert politiska misslyckande mer uppenbart, tycker jag. Ingenstans är missnöjet så utbrett och ingenstans har kommersialiseringen i staden gått så långt som här, och ingenstans är behovet av reformer så uppenbart och stort som inom äldreomsorgen. Här har vi 70–80 procent av verksamheterna i privata händer, varav ungefär hälften hos Carema och Attendo.

Situationen på våra äldreboenden är tyvärr ganska grumligt skildrad i medierna. Skandalerna här har faktiskt duggat ganska tätt. Den enda effekt jag har kunnat se är tyvärr att ett av de ansvariga företagen har tvingats byta namn för att inte längre förknippas med sina egna göranden och låtanden. Det ansvariga partiet har hittills bara bytt logotype.

Samtidigt är hemtjänsten det område där i alla fall jag möter mest frustration bland vanligt folk över att man tvingas välja på en lista över 100 företag, varav väldigt många, som ledamoten Löwdin påpekade, har en tendens att börja på A, frustration över att ingen kan garantera kvalitet och långsiktighet hos alla valbara alternativ och över att den som väljer att inte välja lottas ut bland aktörerna.

Det hela, vill jag påstå, ger mer och mer intrycket av att systemet är skapat för företagen och inte för våra äldre. Jag var ute senast i går och pratade med en grupp äldre. Jag medger att jag är en försiktig och närmast timid ung man, men jag blir överraskad, jag blir tagen på sängen av de kraftiga reaktioner jag möter, av ilskan, besvikelsen och oron bland stadens äldre inför den förda äldrepolitiken.

För mig är det uppenbart att för många äldre i denna stad känner att den ordning som ni har skapat inte är skapad för dem, utan den är skapad för någon annan av något annat skäl. Jag tror att den mest tydliga delen, det tydligaste exemplet på detta, är systemet att lotta ut dem som väljer att inte välja.

Låt mig sluta med ett tydligt vallöfte: Detta cyniska hemtjänstlotteri är det första ett nytt socialdemokratiskt styre avskaffar efter valet.

Anförande nr 156

Borgarrådet L a r s s o n (M): Medan vissa partier byter logotype kanske andra byter partiledare stup i kvarten, vad vet jag. Vi kan konstatera en sak, och det är att vi har en socialdemokrati som snart kommer att byta ut ett system mot ett annat, nämligen att den som inte aktivt väljer ska få en kommunal utförare. Det är det viktigaste besked vi har fått i dag. Om man inte väljer privat utförare ska man tilldelas den kommunala som Roger Mogert har bestämt. Det är den stora skillnaden.

Det är helt fascinerande att höra Roger Mogert här, efter att han förhoppningsvis lyssnat på debatten, konstatera att missnöjet är så fatalt, missnöjet är katastrofalt. Du

träffar bara missnöjda, Roger Mogert. Kom igen, häng med ut i verksamheten, se förändringarna, se kompetenshöjningen, se vad som pågår i äldreomsorgen!

Jag håller med om att vi alltid måste ordna de länkar som inte håller i en kedja, men vi ska inte vara blinda inför det som är gott och riktigt och bra i verksamheten.

Anförande nr 157

Borgarrådet M o g e r t (S): Det är väl tydligt att två verklighetsbilder står mot varandra. Ni är nöjda och belåtna och tycker att allt fungerar som det ska. Vi och stockholmarna ser problem och vill reformera. Det är väl skönt att vi har så tydliga alternativ. Det är bara att vi presenterar dem för stockholmarna och få saken avgjord i val.

Anförande nr 158

S t i n a B e n g t s s o n (C): Det skulle vara intressant att få veta din definition av vanligt folk, Roger. Är det sådana som du och jag fast inte i den här salen då tror jag att jag också träffar en hel del vanligt folk, icke politiker. Många av dem är jättestacksamma för möjligheten att få välja, både inom äldreomsorgen och inom andra verksamheter. Många av dem vill ha valfrihet och är tacksamma för att vi gör de här förändringarna. I valfriheten ligger naturligtvis att kunna välja kommunalt.

Jag tycker att det är lite cyniskt av dig att säga vanligt folk och tycka att du har något slags definitionsföreträde i den frågan. Vad menar du med ”vanligt folk”?

Anförande nr 159

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag är fruktansvärt vanlig, ska jag be att få tala om. Men om du bara möter tacksamma människor blir jag faktiskt orolig, för då träffar vi två helt olika typer av medborgare. De medborgare som jag träffar och som jag hade den uppenbarligen dåliga smaken att kalla för vanligt folk är oroade över vad som har hänt inom äldreomsorgen i Stockholm. De känner en besvikelse och en oro. Stora organisationer har markerat och sagt att de vill reformera det hela. PRO har sagt det, och Kommunal har sagt det.

Det finns en bred oro och irritation över hur ni har skött äldreomsorgen. Det förvånar mig att ni inte ens verkar ha stött på detta.

Anförande nr 160

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (FP): Först vill jag markera mot Roger Mogert som säger: Ni är nöjda. Naturligtvis är jag aldrig nöjd, allt kan alltid bli bättre, självklart, och det ska det bli. Kvalitetsutveckling är oerhört viktig, och det är ett arbete som ständigt pågår. Så jag gillar inte att du står och säger på det viset.

Precis som Joakim tog upp är också jag fascinerad över att du i talarstolen säger att valfriheten är att man ska få ett kommunalt alternativ. Det är ett viktigt budskap till medborgarna och väljarna. Valfriheten är här för att stanna i Stockholm, det är min fasta övertygelse. Det har gjorts undersökningar som visar det.

Du sade vidare att man inom hemtjänsten tvingas att välja. Hur ser du egentligen på valfriheten? I dag har de äldre möjlighet att välja och påverka sitt eget val, om de vill välja. De kan också välja kommunala alternativ. Hur ser du på valfriheten?

Anförande nr 161

Borgarrådet M o g e r t (S): Låt mig börja med att tydliggöra: Jag säger inte saker för att du ska bli glad, Helen. Det är inte det demokratin bygger på i första hand. Delvis missuppfattade du vad jag sade om hur systemet fungerar. De jag pratade om är de som väljer att inte välja. Dem lottar ni ut på ett antal företag i dag. Jag tycker att det är fruktansvärt cyniskt. De som väljer att inte välja lottas ut, månatligen. Det tycker jag är cyniskt. Det tycker jag att den här staden ska hålla sig för god för att göra.

Vi ska se till att det finns ett tryggt och bra alternativ där vi garanterar kvaliteten oavsett om det är kommunalt eller privat – förut var det HSB Omsorg innan ni införde detta system. Men detta system är mycket cyniskt, och det är bara till för att skapa en näringspolitisk åtgärd. Det är det ni sysslar med.

Anförande nr 162

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag blev mycket inspirerad av Roger Mogerts inhopps i debatten. Sådana brukar det bara bli här i fullmäktige, tyvärr, eftersom Roger inte sitter i äldrenämnden.

En sak kan vi konstatera, och det är att flera har ägnat sig åt att tala arkeologi, och arkeologi är för mig inte att gå tillbaka och titta på den senaste tiden när Socialdemokraterna, Vänstern och Miljöpartiet bestämde över äldreomsorgen, när Vänsterpartiet hade rotelansvar. Det är den senaste biten av bevis på att äldreomsorgen inte prioriteras när ni styr. Det är lite skillnad nu. Arkeologi för mig är definitivt att hänvisa till och hämta inspiration i 1870-talet eller hos Ivar Lo och tro att det är på samma sätt som det var i Sverige på 50-talet. Att tro att det är på samma sätt i dag visar att man inte har följt med.

Det har hänt otroligt mycket i Stockholm och otroligt mycket i Sverige de senaste åren. Jag skulle säga att de senaste 20 åren har det skett en fantastisk utveckling totalt sett. När min farmor fick en stroke i början av 90-talet beskrev hon för mig den fasa hon kände inför det faktum att hon skulle kunna hamna på långvården. Hon beskrev hur det var och hur hennes väninnor hade det. Hon ville under inga omständigheter hamna i dessa trebäddsanläggningar som då fortfarande fanns.

Det har hänt otroligt mycket sedan början av 90-talet. I dag har vi specialinriktningar, vi har stor kompetens ute på våra egna verksamheter och vi har äldreomsorg i dag tillsammans med olika aktörer. Det finns aktörer med specialinriktning som jag gång efter annan har tjatat om i denna sal. Jag undrar hur många av er på oppositionssidan som ens har bekymrat sig att resa ut och titta på det som finns och få inspiration. Åk runt och titta på de enheter som finns! De äldre personerna har hamnat i en miljö där de känner igen sig, känner sig trygga, till och med går upp i vikt och blir friskare. Åk ut och bli inspirerade!

Vi ser till att ändra, Roger Mogert, de system som vi uppfattar inte fungerar fullt ut. Det är vi som ser till att ändra ersättningssystemen, införa äldreboendepengen, och det är vi som ser till att hemtjänstsystemet blir ett betydligt tryggare system både för den äldre och för utförarna och staden när det gäller ersättning. Vid tidsregistreringen tas hänsyn till gångtid, vilket gör det mycket enklare att utföra äldreomsorg, och det

blir enklare för den äldre att följa detta. Där har ni inte varit emot, och det är vi mycket glada för.

Att påstå att det inte har utvecklats till något positivt i Stockholm är ett falsarium från din sida, Roger, som vi hör en gång om året i denna talarstol när du börjar prata om äldreomsorg.

Anförande nr 163

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): Jag kan tänka mig att när borgarrådet är ute och besöker äldreboenden ställer man upp med full styrka på personal. Det känns lite grann så. När jag besökte min mammas väninna för inte så länge sedan var det rätt så tomt i korridorerna. Jag möter fortfarande människor som tycker att det var bättre förr. Det fanns fler anställda. Det var lite bättre på den rödgröna tiden i alla fall.

Hur kan det komma sig? Det kan man fundera på om det satsats så mycket. Jag har en känsla av att det har effektiviserats så att det har blivit ett sparande, och ni har kanske inte riktigt sett det.

Jag undrar vidare om riskkapitalbolagen. Det som bekymrar mig är att de verkar inte ha gjort sin hemläxa. De verkar fortfarande tro att de har gjort allting rätt. De verkar fortfarande tro att de kan koka soppa på en spik. Men det är det som bekymrar mig inför framtiden. Hur ska man hantera detta, om de inte själva har gjort sin hemläxa?

Anförande nr 164

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag ska visa dig, Christopher Ödmann, den senaste statistiken över bemanningen, för den har du uppenbarligen inte sett. Det är mycket möjligt att personalen var annanstans än i korridoren. Men det får du ta reda på just det boendet.

Vi har med vår budget, med de extra pengarna för demensvården, kunnat skapa en bemanningsökning i Stockholm. Men vi har inte sagt exakt var det ska gå. Vi skapade möjligheten för de enskilda boendena att faktiskt lägga pengarna där de ansåg det vara bäst, inte som vi i politiken tycker. En del ansåg att bemanningen räckte, men man lade de extra pengarna på en vårdhund eller på en verksamhetsinriktning, någonting extra. Det skapades det förutsättningar för.

Jag ska överlämna dig efter debatten den statistik som jag pratat och som visar på skillnaden mellan hur det är när vi styr staden och hur det var när ni var med och bestämde. Den är markant när det gäller pengar.

Anförande nr 165

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Om man ska gräva i det forna kan jag säga, Joakim, att jag började på långvården 1981 då jag var ung och vacker; nu är jag bara vacker. Men vad jag måste säga är att oavsett hur mycket du slår dig för bröstet är det fortfarande 40 procent som får avslag på sin ansökan om servicehus. Vi har fortfarande för lite personal för att ni över huvud taget ska kunna utlova en utevistelsegaranti. Vi har avdelningar som inte är bemannade nattetid, ingen personal över huvud taget.

På bland annan Katarinagården på Södermalm har man två våningsplan som är obemannade. Nu är det inte demensvård utan somatisk vård, men likväl behöver äldre någon som finns där på natten och som kan åtgärda de problem som eventuellt uppstår.

När vi nu rotar i det forna skulle jag vilja säga att Suomikoti, som du sade var mot allt sådant som heter valfrihet, drevs av en socialdemokratisk kvinna som hette Hilja som bodde där sina sista år. Jag har hört att en känd moderat som är finansborgarråd i dag röstade nej till det på kommunfullmäktige den gången.

Anförande nr 166

Borgarrådet L a r s s o n (M): Äldreomsorgen drivs i dag till ungefär 25 procent av kommunala utförare. Sedan finns en rad andra aktörer som, en del av dem, drivs av det entreprenörskap som gjort att de över huvud taget har gett sig in i detta. De är nämligen övertygade om att de kan ge en god äldreomsorg. Det ser vi resultat av i brukarundersökningarna. Vi ser resultat av att dessa drivs av denna drivkraft som skapar god omsorg. Vi ser det rakt igenom verksamheten i brukarundersökningarna.

Detta ser ni aldrig. Det enda ni intresserar er för är att diskutera den kommunala verksamheten. Man kan inte utveckla äldreomsorgen bara med hjälp av det. Vi kan se till att vi har en god kvalitetsuppföljning och göra på det sätt som vi har gjort i Stockholm och se till att vi har extra skarp kvalitetskontroll. Men man får inte blunda för att människor ibland vill välja annorlunda än kommunalt.

Anförande nr 167

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Jag ska börja med att säga att det är trevligt och roligt att du saknar mig i debatten i äldrenämnden, Joakim. Jag utgår från att den är spännande och vital på nämnden.

Jag oroas över att du är så nöjd, att du inte vill se de strukturella problemen. Jag antar att jag borde tacka er, för jag tror att det är detta som kommer att göra att ni förlorar valet till hösten.

Sedan ägnade jag mig faktiskt en del åt arkeologi, lite av misstag, måste jag erkänna. Jag läste socialnämndens protokoll från 90-talet och av en ren slump hittade ärendet då vi startade upp det finska äldreboendet, som du brukar ta upp i debatten ganska ofta. Döm om min förvåning när jag hittade reservationen från Moderaterna, från Sten Nordin och jag tror också från Joakim Larsson.

Anförande nr 168

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag ska ta fram det här ärendet. Jag kan ana att det handlade om ett kommunalt drivet omsorgsboende som gjorde att vi av något skäl inte var för det. Men vi har i dag en betydligt större valfrihet än ett boende som ni lyckades skaka fram.

Vi har vårdkedjor som har svaga länkar, det måste vi erkänna. Vi har 14 000 personer som får hemtjänst. Det är klart att de finns personer där som vi behöver jobba mer med och som behöver få en bättre omsorg. Det ska vi se till att göra. Det är inte att försköna, Roger Mogert. Men det ni gör med er svartmålning av äldreomsorgen, som har utvecklats på det sätt den utvecklats de senaste åren, är att ni

gör folk rädda. När ska ni ta ansvar för det? Det gör ni aldrig. Ni kommer aldrig att ta ansvar för att ni skapar rädsla och oro bland människor som bor i den här staden, för de är rädda för den verklighet som ni beskriver men som inte är sant.

Anförande nr 169

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande! Jag ska vara petig med ordet arkeologi. Det kanske inte matchar ihop med Ivar Lo Johansson. Han startade en debatt på 50-talet som på många sätt kan sägas fortfarande pågå. Det är samma debatt vi har om äldreomsorgen som han engagerade sig i och fick upp på agendan då.

Jag ville egentligen prata om den kurva som Joakim nämnde. Jag har bett att få se det nedbrutet i äldrenämnden så att jag kan göra en egen analys av det, men vi har inte fått det. Jag har bara fått ta del av den som ett demagogiskt grepp här i debatten, och då blir det svårt att diskutera det.

När vi satt i majoritet senast låg väldigt mycket av våra satsningar på personalsidan. Det kan vara ett problem i dag. Då vill jag veta: Var syns de pengarna i dag? I vår budget ligger vår största satsning på personalsidan, 150 miljoner. Men vi satsar också 135 miljoner mer än majoriteten på stadsdelsnämndernas äldreomsorg. Det är våra siffror i dag.

Anförande nr 170

Borgarrådet L a r s s o n (M): Ni slåss om den kurvan; den har visats i Dagens Nyheter. Men låt mig överlämna den i dag; den är nämligen kompletterad med de senaste satsningarna. Där ser man ganska tydligt att under de år då ni hade rotelansvaret för äldreomsorgen var det inte bara en nedgång av resurserna till äldreomsorgen, en faktisk nedgång av den totala budgeten för äldreomsorgen, utan dessutom en väldigt stor skillnad på vad kostnaderna blev. Det var inte nog med att ni gav för lite pengar till äldreomsorgen; ni kunde inte ens hålla ordning på de pengar ni lade ut. Resultatet blev att ute det ute i stadsdelsnämnderna skapades ett underskott som vi sedan fick hantera. Det är så ni styrde i den här staden, inte bara i äldreomsorgen.

Nu ska ni få kurvan, och titta noga på den röda lilla kurva som jag har ringat in!

Anförande nr 171

B e r i t K r u s e (S): Fru ordförande, fullmäktige! Jag tänkte byta vinkel i den här äldredebatten, som ju är väldigt viktig och där man ibland undrar om det inte vore dags att sätta sig ned över blockgränserna och prata igenom saker och ting. Det jag tänker gå in på är en sak jag inte hittar i budgeten, byggandeperspektivet. Mitt hem är min borg, valet att ha möjlighet att välja var jag ska bo.

Jag sitter som styrelseledamot i Micasa som är ett mycket bra bolag. Men de får sina uppgifter av stadsdelsnämnden eller från andra. Det tycker vi är ett problem. Det är tre områden som hanterar äldre frågor i dag, och det är stadsdelsnämnderna, äldrenämnden och Micasa. Man har olika roller.

Min fråga till dig, Joakim, är: Hur kommer ni att bygga ut boendeformerna? Vi vill från socialdemokratiskt håll ha olika alternativ inom boenden som kollektivhus, seniorboenden och hyresrätter. Vi tycker att det är viktigt att man ska kunna välja

olika profiler även i det boendet. Jag har inte hittat i budgeten hur den planen ser ut. Det jag kan se är att det på något håll står att antalet äldre minskar några år framöver, och sedan ökar det igen. Men jag hittar inte någon plan för hur boendena ska se ut och vad vi kommer att behöva.

Om man står i kö för seniorlägenhet i dag får man vänta 7,6 år i snitt. År 2011 fick man vänta 9 år. Bakåt i tiden, 2006, fick man vänta 3,1 år. Det har hänt någonting. Det är fler som står i kö nu. När det gäller trygghetsboendena, som är nya, får man 2013 vänta 2,7 år. År 2011 var det 2,4 år. Där får man anmäla sig från 70 års ålder, men man får inte boendet förrän man är 75 år.

Min fråga är till dig, Joakim: Hur kommer ni att ordna upp det här? Vad finns det för planer? Jag ser att det är nödvändigt att samplanera det mellan olika nämnder och styrelser.

Anförande nr 172

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag kände inte riktigt igen beskrivningen av kösituationen för till exempel trygghetsboenden. Jag vet att det har varit tomma platser på en del trygghetsboenden. Frågan är om det gäller något särskilt boende. Men det kan vi kontrollera och återkomma till.

Det är oerhört viktiga frågor som du tar upp och som det är svårt att besvara i en replik. När vi utvecklar Stockholm och bygger en ny stadsdel som Norra Djurgårdstaden, på Årstafältet eller var det än är i Stockholm, måste vi se till att det finns fastigheter där man kan inrymma äldreboenden. Micasa är en del av detta. Vi måste jobba nära stadsdelsnämnderna och andra för att identifiera vad det finns för behov i de nya stadsdelar som växer fram. Så gör vi också.

En sak som vi aldrig får glömma är att vi har ett underhållsbehov i de fastigheter som vi redan har. Det investeringsprogram som vi under flera år har använt oss av under Stimulans för Stockholm har lett till över 3 miljarder i investeringar i de fastigheter vi redan har. Det lär vi behöva fortsätta med även framöver.

Anförande nr 173

B e r i t K r u s e (S): Jag tror ändå att det behövs en plan för att klara av det. Jag vet att det finns stort behov av att rusta upp gammalt. Det har funnits under många år på olika håll. Vi gjorde likadant under vår tid, för att nu ta lite historia.

Det är viktigt att ha en plan klar framför sig för att ha bra och fina seniorbostäder för de äldre att flytta till från sitt gamla boende. Det är en mycket bra och förebyggande insats för alla människor. Vi behöver många profiler. Vi behöver många olika typer av boende. Det är helt nödvändigt.

En sista sak som jag vill påpeka gäller servicehusen. Där får man lite olika besked från olika stadsdelar. Man får inte tilldelad sig den plats man vill ha i servicehus, utan det är många nej. Ni skriver i er budget att efterfrågan gäller. Det är klart att om man säger nej många gånger, så minskar efterfrågan. Så kan man också säga. Det här måste redas ut. Framför allt måste vi se till att det blir rättvist över hela staden.

Anförande nr 174

Dennis Wedin (M): Fru ordförande, stockholmare! Jag är stolt att få stå här ännu ett budgetfullmäktige och rösta för ett budgetförslag som värnar arbetslinjen och som stärker välfärden. Vi ökar stadens budget för äldreomsorgen med 254 miljoner kronor. Sedan 2009 har vi tillfört närmare 1 miljard till stadens äldreomsorg, som Joakim nämnde. Det är särskilt anmärkningsvärt med tanke på att under samma period har antalet äldre över 80 år inom äldreomsorg minskat med mer än 3 000 personer. Det är arbetslinjen som gör det möjligt. Det är 80 000 nya jobb i Stockholm sedan 2006. Det ger oss möjlighet att satsa på det som är viktigt för äldreomsorgen.

Jag är alltså glad att ha möjligheten att vara med om att utveckla stadens omsorg framåt.

Alliansen har gått fram med viktiga kvalitetsförbättringar under den här mandatperioden. Vi har kvalitetsinspektioner som ägnar sig åt uppsökande verksamhet. Vi har ett ersättningssystem för såväl vård- och omsorgsboenden som hemtjänst som säkrar kvaliteten. Ungdomsjobb i omsorgen, som jag nämnde redan i mitt första tal i talarstolen, är viktiga. Fler unga måste hitta till de här yrkena.

Inför valet nästa år är vänsterpartierna helt beroende av att lyckas svartmåla dagens välfärd. Det är alldeles tydligt; det märker vi av retoriken i dag. Det är framför allt tråkigt, för svartmålningen verkar vara det enda som ni är överens om, men det är tråkigt också för att vi märker att det drabbar välfärdens kvalitet. I dag i äldrenämnden fick vi del av en uppföljningsrapport om ungdomsjobben inom omsorgen. Den visar att 40 procent ungdomarna som deltagit kan tänka sig att arbeta inom äldreomsorgen efter gymnasiet. Det är väldigt bra siffror. Deras upplevelse var positiv, och de tycker inte heller att den negativa debatt som har förekommit om äldreomsorgen stämde överens med den verklighet som de fått vara med om.

Oppositionens uppenbara vilja att svartmåla hela äldreomsorgen har haft en negativ påverkan även på yngres karriärval. Er svartmålning är destruktiv men också helt ologisk. Medan vi inom arbetslinjen kan satsa 1 miljard på äldreomsorgen bråkar ni hur mycket ni ska höja skatten i er budget och hoppas att vi inte ser svartmålningen genom satsningar. S lägger 1 procent mer på äldreomsorgen, det är inte mycket jämfört med Alliansens 1 miljard. Miljöpartiet vill lägga 166 miljoner mer samtidigt som Åsa Romson nyligen förklarade i DI att 2,5 miljarder till förbifarten är kattskit. När Vänsterpartiet hade ansvaret för äldreomsorgen 2002–2006 minskade anslagen till äldreomsorgen med 1–2 procent.

Alliansen har höjt äldreomsorgsbudgeten med 15 procent sedan vi tog över 2006. Er plånbok följer inte er retorik. Medan ert svartmålande drabbar välfärden fortsätter vi med vår arbetslinje. Med fler utvecklade jobb inom äldreomsorgen utvecklar vi kvaliteten. Det säkerställer valmöjligheter och det gör att vi kan se till att äldre kan få välja hur de själva vill leva.

Anförande nr 175

Christopher Ödmann (MP): Oj, oj, oj, vill jag säga. Nej, vi vill inte svartmåla välfärdspolitiken. Vi är väldigt bekymrade över den. Arbetslinjen, säger du, Dennis. I dag är det få personer som jobbar inom äldreomsorgen som når 65 års

ålder innan de går i pension. De är tvungna att gå innan, för de är helt slut. Är det verkligen arbetslinjen? Är det verkligen Alliansens arbetslinje att slita ut folk? 25 procent, eller var fjärde, vill lämna äldreomsorgen därför att det är stressigt. Det är för tungt. Det ser vi i en undersökning i dag. Det kommer hela tiden sådana rapporter.

Jag vill fråga: Vad gör ni med alla de pengar som du säger att ni satsar på äldreomsorgen? Allt kan väl inte hamna i skatteparadis?

Anförande nr 176

Dennis Wedin (M): Ännu en gång ett exempel på oppositionens svartmålande som får följder för välfärden i dag. Vi lägger 10 miljoner kronor på att få in unga till äldreomsorgen och 4 miljoner på äldrevårdar som handlar om aspiranter vid jobbtorgen som ska komma in i äldreomsorgen. Det handlar om Omsorgslyftet, ytterligare 25 miljarder, och vi matchar det med ytterligare 21 miljarder på just kompetensutveckling hos personalen i dag. Vi satsar på personalen.

Men återigen till frågan vad era satsningar kommer att innebära. Fattar ni inte utifrån er svartmålande retorik hur lite 166 miljoner kronor handlar om? Bara en tredjedel, er satsning innebär fem äldre på vård- och omsorgsboende i varje stadsdel. Ni följer inte svartmålningen med plånboken. Därför är er kritik helt orimlig.

Anförande nr 177

Mirja Riihë (S): Ordförande, kommunfullmäktige! Vi svartmålar inte äldreomsorgen. Vi svartmålar ert sätt att styra äldreomsorgen. Det är något helt annat, Dennis.

I dag pågår kvalitetsmessa i Göteborg. Där har Kommunal visat statistik över hur pass många som är beredda att arbeta kvar i äldreomsorgen om tre år. För Stockholms del är det var femte anställd som säger: Nej, jag är inte beredd att jobba därför att det är tungt. Man har högre ambitioner än så. Man vill ge god omvårdnad.

Vi svartmålar inte äldreomsorgen. Vi tror att alla som jobbar där gör så gott de kan under de förutsättningar som de har. Men fortfarande är ingen nytta av er redovisad. Hur kommer det sig att med den brakiga politik som ni just nu redovisar här är det fortfarande 40 procent av de äldre i staden som får avslag på sin ansökan om servicehus och måste vackert stanna hemma? Det är ingen som har svarat på det. Joakim svarar inte på frågan. Hoppas att jag får svar från dig, Dennis.

Anförande nr 178

Dennis Wedin (M): Jag kan hänvisa till vårt budgetförslag. Vi skriver tydligt i budgeten att äldrenämnden uppdras att följa avslagen gällande servicehus som överklagats för att kartlägga olika samband, till exempel se över behovsgrunderna för att ansöka om plats. Vi är tydliga med att vid beståndsbedömningar ska hänsyn tas till exempel till ålder och ensamhet.

Men du är otroligt oansvarig nu, Mirja, när du pratar. Det är inte riktlinjer som har blivit hårdare i jämförelse när ni hade makten. När ni hade makten drog ni ned det hela. Nu fortsätter ni att gå vidare med en politik som inte innebär fler jobb. Därmed kommer ni inte ens att ha pengar till de falska satsningar som ni pratar om här i dag.

Din svartmålning följer inte din plånbok, och din kritik är därmed helt orimlig, Mirja. Jag har varenda gång jag har varit uppe i talarstolen under den här mandatperioden refererat till att vi behöver fler unga som kommer in i äldreomsorgen, framför allt därför att vi ser att behoven ökar i den här sektorn. Vi måste få fler som kommer in. Det ser vi till att storsatsa på, med bland annat 10 miljoner till unga i år och nästa år.

Anförande nr 179

K a r i n R å g s j ö (V): Du låter som den värsta pr-gurun för det mesta, Dennis. Det är väl superbra att unga människor kan få jobb. Det tycker vi också. Vi vill också ha äldrevårdar eller personer som jobbar inom äldreomsorgen men då helst i tolv månader. Vi ska prata om det i morgon.

Vi vill till skillnad från dig, Dennis, se till att pengarna från de vinstdrivande företagen stannar i verksamheten. Det tycker vi är en fiffig idé för att få pengar samlade av våra skattepengar att gå till satsningar för de äldre.

På er fiffiga hemsida där det står om de 230 utförarna står det på varje hemtjänstföretag hur många av de anställda som är utbildade, det vill säga utbildade undersköterskor, vad man har för typ av kollektivavtal, vad man har för typ av profil i övrigt. När man valsar runt dessa 230 utförare ser de ut som små korta reklamutskick som vi får i brevlådan men är inte ens snyggt designade. Vad tycker du om det?

Anförande nr 180

D e n n i s W e d i n (M): Jag är mer än någon för att vi ska ha mer information angående våra aktörer i äldreomsorgen. Det är genom att informationen om de olika kriterier som du nu nämner kommer fram som människor kan göra ett medvetet val. Men du är ju emot valet i sig, så du är inte alls trovärdig när du står och pratar med din höga retorik. Dels har du ingen plånbok för din svartmålning, dels vill du stänga dörren för människor som vill bidra till äldreomsorgen och göra den bättre i Stockholm. Det borde du skämmas för.

Till och med går Vänsterpartiet fram i sitt budgetförslag om att avveckla äldrenämnden och att till exempel de upphandlingar som sker via stadsledningskontoret ska läggas över på stadsdelarna i stället. Det kommer att innebära upphandlingar som inte längre är kvalitativa. Hela landet avundas vårt sätt att upphandla och den kompetens som vi har. Den vill ni dra bort, och ni vill se till att det kommer att ligga på stadsdelarna.

Är det enighet kring det här inom de rödgröna? Nej, det är det inte. Ni är oeniga kring era skattehöjningar, ni är oeniga kring hur mycket ni ska lägga på äldreomsorgen och ni drar bort allting som innebär fler jobb. Det är inte rätt väg för äldreomsorgen.

R VII SOCIALROTELN

**Stadsdelsnämnderna: Stöd och service till personer med funktionsnedsättning, Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri, Ekonomiskt bistånd, Socialnämnden, Överförmyndarnämnden, Servicenämnden
Punkt 4, 13, 18, 12)**

Anförande nr 181

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande, kommunfullmäktiges ledamöter och ni som följer debatten! Vi har i Alliansen sedan vi tillträdde tydligt pekat ut färdriktningen för Stockholm. Vi prioriterar tidiga insatser, att socialtjänsten ska jobba långsiktigt och gränsöverskridande och med insatser som bygger på forskning och evidens. Vi har under Alliansens styre en välskött ekonomi, som innebär att en småbarnsfamilj i Hägersten får två månadslöner mer per år att kunna använda som en buffert för oförutsedda utgifter, samtidigt som vi har satsat mer än 30 miljarder kronor på välfärdens kärna i Sverige.

Under denna tid har också Stockholm kunnat bygga upp en socialtjänst som alltmer handlar om att sätta in tidiga insatser för att just förebygga framtida utsatthet och ohälsa. Vi kan se att mycket av den sociala problematik som finns i vuxen ålder skulle ha kunnat förhindras långt tidigare.

Den bästa investering som vi kan göra i vår framtid är att investera i barn och unga. Föräldrastöd, som vi satsar brett på, är just en av de mest effektiva insatser vi kan sätta in för att undvika framtida utsatthet och ohälsa. Redan från förskoleåldern ska vi sätta in arbete, som handlar om att alla barn ska ha bästa möjliga förutsättningar för framtiden. Just förskola och skola kompenserar för olika förutsättningar, förmågor och behov. Satsningen Skolsam är bara en av några viktiga satsningar i den här budgeten som vi riktar in på familjehemsplacerade barn. Vi kan se att de är precis lika intelligenta som alla andra barn, men vi kan se att de kraftigt underpresterar i skolan. Genom att just jobba med multikompetenta team, med specialpedagoger och annat kan vi stärka upp arbetsminnet och koncentrationsförmågan, som också stärker deras skolresultat.

En annan viktig sak vi nu lägger fram är samarbetet kring de minst 500 barn och elever i Stockholm som har stora svårigheter i skolan. Målet är att öka deras närvaro i skolan men också att alla ska kunna ta sig vidare till gymnasiet. Vill vi minska den sociala utsattheten på sikt kanske de viktigaste satsningarna görs i skolan, och tillsammans investerar vi nu i dessa barns framtid.

Parallellt med att stärka skolgången för barn och unga måste vi arbeta med jobb och egenförsörjning. Vi kan se att ett jobb är så mycket mer än en inkomst. Det handlar om att ha kolleger, att känna sig behövd, att ha arbetsuppgifter och någon som frågar hur man mår efter att man har varit sjuk. Därför är det så viktigt att vår politik också handlar om att gå från bidrag till arbete.

Stockholms stad har nu rekordlåga nivåer i antal biståndstagare. Vi kan se att den vanligaste orsaken till att man lämnar ekonomiskt bistånd är just att man får arbete och att jobbtorgen på ett framgångsrikt sätt har byggt broar från bidrag till jobb. Nu fortsätter våra ansträngningar i den här budgeten för dem som har det tuffare på

arbetsmarknaden. Särskilt viktiga är då satsningar som Alfa, som riktar sig till människor med psykiska funktionsnedsättningar och ökar sysselsättningen för dem.

Herr ordförande! Jag måste understryka att sedan 2005 har antalet barnfamiljer i Stockholm som lever med ekonomiskt bistånd minskat med över 6 000, under en period då vi har ökat antalet stockholmare med över 100 000. Alliansens jobbpolitik har fungerat. Vi har ett ansvar för Stockholm, och vi har ett ansvar för stockholmarna. Var man bor eller vilken bakgrund man har ska inte spela någon roll. Vi kan se att utsattheten kan drabba alla eller vem som helst. Det kan röra sig om missbruk inom en familj som går ut över barnens skolgång. Det kan handla om föräldrar som är på väg in i en separation och behöver hjälp med föräldrarådgivningen. Det kan också handla om en tonåring som har ett så svårt utåtagerande beteende att den behöver stöd på grund av en neuropsykiatrisk diagnos. Utsatthet och behov av stöd kan ta sig olika uttryck. Det viktigaste är att vi möter det med tillgängliga kvalitativa insatser i det stöd som vi ger.

Vi ska också vara oerhört stolta över de medarbetare som vi har i socialtjänsten i Stockholm. Många av dem utför ett mycket viktigare och tuffare jobb än vad de får erkännande för, och för det ska vi vara väldigt tacksamma.

Jag tycker att vi i denna budget visar att vi lägger fram stora satsningar inte bara inom stadsdelarnas individ och familj utan också på socialnämnden, och vi har gjort det under de senaste åren. När vi nu lägger fram budgeten för 2014 gör vi det också därför att vi ska möta nästa generation stockholmarna, för varje generation ska få sin egen chans. Vi måste bygga social rörlighet, så att det viktigaste inte är varifrån man kommer utan vart man är på väg.

Med dessa ord vill jag yrka bifall till Alliansens förslag till budget för 2014.

Anförande nr 182

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Det kanske enskilt vanligast förekommande uttalandet i den här salen de senaste åren har varit: Stockholm är fantastiskt. Det är lite som en trollformel eller en religiös ritual vi har haft här. Och nu saknar jag det. Jag har inte hört någon säga det på hela dagen, så jag har blivit lite nervös och tror att det ska leda till att staden slutar att vara fantastisk. Jag tänkte därför passa på att säga det, att Stockholm är fantastiskt, så att ni inte tror att jag bara svartmålar.

Mitt problem med detta är att staden faktiskt inte är riktigt lika fantastisk för alla medborgare. Och har man väl sagt det, har man väl medgett det, är det svårt att värja sig mot den enkla logik som finns, om jag skulle våga mig på ett litterärt exempel. Den amerikanske författaren Jack London säger i sin studie av den brittiska huvudstaden: Ingenstans på Londons gator kan man undgå att se den eländigaste fattigdom. Det skriver han i *The People of the Abyss*. Ändå, säger han, ansågs den tid jag skildrade vara goda tider i England.

Nu ska man inte jämföra Stockholm 2013 med London 1903 – det är inte min poäng. Det är en helt annan tid, ett helt annat samhälle och en helt annan typ av fattigdom som vi möter. Men ändå är det så i dag att vi varje dag mitt i vår relativa rikedom återigen kan se den eländigaste fattigdomen på våra gator. Här har det varit en

politisk resa att få det borgerliga styret i staden att förstå att vi måste göra någonting, att den nya fattigdomen inte kommer att försvinna av sig själv – även om ni gått från inga ambitioner till låga ambitioner. Här finns det ett tydligt rödgrönt alternativ med en högre ambition.

På ett annat centralt område har ni gått i rakt motsatt riktning. Ni gick till val 2006 på att lova alla med försörjningsstöd på grund av arbetslöshet jobb inom fem dagar till avtalsenlig lön. Det är det dyraste och mest ambitiösa löfte som har ställts ut i Stockholm, det dyraste och mest ambitiösa löfte en majoritet i denna sal någonsin har struntat i.

När vi nu lägger realistiska förslag på att göra en del av det här, av det ni faktiskt klarade, för att lyfta några av de stockholmare som har det tuffast från försörjningsstöd och in i arbete blir frågan vi möts av: Men hur blir det 2015? Hur blir det 2016? Då vill ni plötsligt ha Vänsterpartiets femårsplan.

Låt mig säga: Jo tack, det blir nog bra, för vi har även där en högre ambition än ni. Vi har det för att vi ser att arbetslösheten är ett fruktansvärt slöseri med mänskliga resurser och för att detta är det enskilt viktigaste vi kan göra för en ökad jämlikhet i staden.

Bifall till den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 183

Stefan Nilsson (MP): Moderaterna tog makten i Stockholm 2007, och vad vi har sett sedan dess är att just socialtjänsten har haft väldigt stora nedskärningar. Det är faktiskt så att den utmärker sig kraftigt jämfört med alla andra områden. När jag säger socialtjänsten menar jag framför allt arbetet med barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa. Det är personer med missbruk och psykiska problem. Under sex år i sträck, 2007–2012, skedde dramatiska nedskärningar i arbetet med dessa mest utsatta i vårt samhälle, och det är de nedskärningarna vi dras med nu, även om ni inte drar ned någonting i just den här budgeten.

I förhållande till folkmängden och realt penningvärde har socialtjänsten ungefär 15 procent lägre resurser än 2006. Det var det året Miljöpartiet var med och styrde Stockholm senast. Effekterna av det är att vi i dag utreder alltför få av de anmälningar om barn som far illa som kommer in till socialtjänsten. Knappt varannan anmälan leder till utredning, med följderna att många barn som utsätts för misshandel eller övergrepp inte upptäcks och lider i det tysta. Den ökade arbetsbelastningen har fått effekten att många socialsekreterare inte orkar fortsätta utan lämnar sitt arbete.

Vi behöver verkligen få till en upprustning av socialtjänstens arbete. Det är inte bara en fråga om att förhindra att människor far illa. Det handlar också om likvärdiga möjligheter att skapa sig ett gott liv. Väldigt mycket av de möjligheterna till ett gott liv avgörs under de viktiga barnåren och ungdomsåren. Det är därför vi i vårt budgetförslag har lagt in 60 miljoner extra på att rusta upp barn- och ungdomsvården och ytterligare 20 miljoner på det uppsökande arbetet med barn och unga. En stor del av de pengarna reserverar vi för Stockholms ytterstad, där tidigare års nedskärningar märks allra mest.

Stockholm har här ett vägval att göra för framtiden. Moderaternas politik har lett till kraftigt ökade klyftor mellan människor i olika stadsdelar och mellan individer generellt och olika möjligheter att skapa sig ett gott liv, och skillnaderna har blivit allt större. För det behöver vi få ett maktskifte i Stockholm.

En annan del som vi i vårt budgetförslag satsar på är att de som har missbruksproblem ska få god behandling. Detta handlar också om likvärdiga möjligheter att skapa sig ett gott liv när man har hamnat snett i livet. Vi lägger därför 12 miljoner kronor extra på att förbättra missbruksvården. Vi lägger också in 6 miljoner extra till arbetet med våld i nära relationer. Det handlar dels om stöd till kvinnojourer, dels om arbetet med att hjälpa alla personer oavsett kön som är utsatta för våld i nära relationer.

Det är dags för ett nytt vägval i Stockholmspolitiken. Det gäller inte minst de mest socialt utsatta i vårt samhälle.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets förslag till budget.

Anförande nr 184

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Ordförande, fullmäktige! Vi möts på tunnelbanan och i gathörn. De är försatta på resande fot, fördrivna av århundraden av diskriminering och marginalisering, men också drivna av hoppet om en bättre framtid för sina familjer. Många tvingas tigga för sitt uppehälle i Västeuropas städer. De är Europas romer, och deras läger är öar av fattigdom i ett hav av välstånd. Om hemlösheten i kylan och mörkret i Stockholm är att föredra, hur stor är då inte hopplösheten på de platser som de kommer ifrån? Det här är ett problem som är långsiktigt och som bara kan lösas på europeisk nivå. Samtidigt måste den akuta situationen hanteras här och nu.

För en tid sedan besökte jag Convictus verksamheter, och jag såg deras viktiga arbete för att hjälpa EU-migranter både på kort och på lång sikt. Det här är en utmaning som staden och civilsamhället måste möta tillsammans. Därför är jag glad att vi ger 5 miljoner mer till frivilligorganisationerna så att framgångsrika verksamheter som Convictus och Crossroads kan fortsätta sitt arbete. Därför är det bra att vi nu ger projekt Vinternatt ekonomisk möjlighet att utvidga verksamheten. Därför är det viktigt att vi fortsätter att driva frågan på europeisk nivå, till exempel inom Eurocities.

Samtidigt kvarstår den traditionella gruppen hemlösa, personer som inte kan behålla en bostad på grund av missbruk eller psykisk ohälsa. Antalet personer i akut hemlöshet som sover ute eller på härbärgen minskar stadigt, och det är väldigt positivt. Vårt vräkningsförebyggande arbete ger också resultat. De senaste siffrorna från kronofogden pekar på ett minskat antal vräkt barnfamiljer.

Men vi i Folkpartiet ger oss inte förrän hemlösheten är utplånad. Nu fördubblar vi Bostad först. Vi fortsätter med att garantera barnfamiljer hyres- och skuldrådgivning inom en vecka. Vi sätter en ambition om fler försöks- och träningslägenheter. Vi har också i bred politisk enighet tagit fram en hemlöshetsstrategi där vi samlar och tillämpar den kunskap som finns om hur hemlöshet ska förebyggas och åtgärdas med fokus på särskilt utsatta målgrupper, som äldre och barnfamiljer.

Otrygghet är ofrihet. Den som är rädd är inte fri, och särskilt om källan till den rädslan finns i ens eget hem. Vi har antagit nya riktlinjer mot våld i nära relationer, och vi ökar satsningen på Kvinnofrid med 8 miljoner. 1 ½ miljon ska gå till kvinnojourerna, och så kopplar vi på den satsning på kvinnojourerna som Maria Arnholm och regeringen tillkännagav tidigare i höstas. Vi ger oss inte förrän alla känner sig trygga i sitt eget hem.

Jag yrkar bifall till Alliansens förslag till budget.

Anförande nr 185

I n g e r S t a r k (V): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Vi vill genomföra våra drömmars Stockholm. För socialtjänsten innebär det stora förändringar mot i dag, efter sju år med Alliansens politik. Våra drömmars stad är en socialt hållbar stad. Sociala investeringsfonder införs för att säkra att arbetet blir långsiktigt. Socialtjänsten ska i huvudsak drivas i egen regi; icke-vinstdrivande aktörer ska enbart vara ett komplement. Vid förändringar ska funktionshindersrådet och brukarorganisationer vara delaktiga. Insatser mot våld i nära relationer ska vara en av stadens kärnverksamheter. Det är ett stort folkhälsoproblem som kräver en utbyggnad av insatserna. Arbetet behöver ett eget anslag inom individ och familj. Vänsterpartiet satsar där 25 miljoner.

Alla stadsdelar ska bedriva det här arbetet och kan gärna hämta inspiration från Fridsam i Söderort. Det ska vara lätt att få stöd akut och efteråt i en vårdkedja för att säkra stödet så länge det behövs. Vi vill ha en kartläggning av våldet i de nära relationerna, och vi undrar när vi får den.

När det gäller det hedersrelaterade våldet finns det en samsyn i fullmäktige om hur viktigt det är att stora insatser måste till för att motverka det. Arbetet ska bygga på stadens stora kartläggning. Origo har nu startat, och meningen är att kompetensen ska samlas där. Vi ser fram emot det arbetet och kommer att följa det noga, och vi hoppas att de kommer att få tillräckligt med resurser.

I våra drömmars Stockholm är det barnperspektivet som gäller fullt ut. De ensamkommande flyktingbarnen är en mycket utsatt grupp som behöver mer stöd och hjälp. Vi skulle vilja se mer av mindre kommunala stödboenden och hvb-hem för de yngre. Ibland kan familjehem vara det bästa. Det viktigaste är att det är den enskilda unga människans behov som styr. När en ung människa har fått uppehållstillstånd kan folkhögskola vara en lämplig form.

I en hållbar stad har alla någonstans att bo. Det måste till krafttag när det gäller byggandet av bostäder enligt SoL och LSS. Byggnadstakten är extremt låg. De ej verkställda besluten ökar, och antalet förmedlade bostäder minskar. Fler bostäder måste byggas, och funktionshindersrådet ska ha ett rejält inflytande. Kommunstyrelsen måste snarast utse en samordnare. Det ska vara enkelt att komma i kontakt med socialtjänsten. Vänsterpartiet inför ett 020-nummer där man lätt kan nå mottagningsgrupper, jobbtorg och socialjouren. Ingen stockholmare ska sitta fast i stadsdelsarrest. Vi inför SL-kortet i normen. Det är en självklarhet.

Med detta yrkar jag bifall till Vänsterpartiets budgetreservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 186

S t i n a B e n g t s s o n (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Varje ofrivilligt hemlös person är ett misslyckande. Det är inte bara ett personligt misslyckande för den enskilde individen, utan det är ett misslyckande för hela samhället. Därför måste arbetet med att minska hemlösheten fortsätta och intensifieras.

För ett par år sedan fattade vi beslut om att inleda arbetet med Bostad först. I år visar en utvärdering att för en tredjedel av dem som erbjudits bostad genom Bostad först är projektet mycket lyckat. Med de förutsättningar som de som erbjuds Bostad först har menar jag att det resultatet är en succé. Därför är jag stolt över att vi i denna budget beslutar att fördubbla antalet lägenheter i Bostad först. Jag ser fram emot att vi utvecklar arbetet så att det ska bli lyckat för en ännu större andel och att vi i takt med tiden utökar antalet lägenheter ännu mer.

Ordförande! Att bli utsatt för våld, fysiskt eller psykiskt, i en nära relation är att bli förnedrad av den person som kanske står en närmast och som ska vara den tryggaste personen i ens liv. Våldet gör att hela livet blir otryggt och att hemmet blir ett hot. Vi glömmer ofta bort att alla kan utsättas. Normen är att det är män som slår kvinnor. Men utredningar visar att motsatsen är betydligt vanligare än vi trott. Dessutom finns det självklart män som slår män och kvinnor som slår kvinnor.

Ordförande! För att kunna förebygga och motverka allt våld i nära relationer beslutar vi nu att arbetet ska vara könsneutralt och att kompetensen kring detta bör stärkas hos berörd personal. Vi beslutar också att stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med att ha ett könsneutralt förhållningssätt när det gäller våld i nära relationer. Som centerpartist är jag särskilt glad över detta.

Ordförande! Det allra viktigaste arbetet som vi gör är det som vänder sig till barn och unga. Vi måste skapa förutsättningar för att alla barn kan växa upp till ett bra vuxenliv. Därför är det glädjande att vi i denna budget gör stora satsningar just på barn och unga. Stadens föräldrastödsinsatser har hittills varit mycket lyckade, och vi fortsätter med det arbetet. Under 2014 öppnar vi ett barnahus. Origo fortsätter sitt arbete för att förebygga och motverka hedersproblematik. Vi fördjupar arbetet mot barn- och ungdomsprostitution. Och det är mycket mer.

Ordförande! För centerpartister är individens val och styrka vägledande. Vi vet att nästan alla människor har förmågan att välja själva, men ibland behöver några bara lite hjälp på vägen. Det är individens kraft som ska styra hjälpen. Varje unik individ ska mötas och stödjas så att han eller hon kan hjälpa sig själv efter sin egen förmåga.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 187

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige! Socialtjänstens arbete är naturligtvis mycket viktigt, inte minst i en storstad som Stockholm, där anonymiteten gör att människor kan riskera att falla mellan stolarna. Barn och unga ska inte och kan inte vänta på stöd. Det uppsökande arbetet behövs för att nå barn inte minst i missbrukarfamiljer som behöver hjälp både enskilt och i grupp. För barnen är det viktigt att känna att de inte är ensamma.

Jag har sagt tidigare i dag att det är internationella barndagen, och jag som kristdemokrat ser fram emot den dag då barnkonventionen involveras i svensk lag.

En trygg barn- och ungdomstid är en viktig förutsättning för att bli trygg som vuxen. En utsatt grupp som vi möter nu i socialtjänsten är ensamkommande flyktingbarn. Forskning visar att det kan räcka med en vuxen förebild i närmiljö för att barn i trassliga familjeförhållanden eller utsatta situationer ska komma till rätta med sitt liv.

För att motverka ungdomars användning av droger krävs ett förebyggande arbete både med ungdomarna och med deras föräldrar. Stadens satsningar ger resultat och fortsätter under 2014.

Familjerådgivningen efterfrågas mer, och det är skönt att kunna säga att ingen har behövt få ett nej utan man har kunnat få sina besök.

En viktig del i socialtjänstens arbete är kvinnofridsprogrammet och de nya riktlinjer som har tagits fram och som nu ska implementeras ute i de olika verksamheterna. Ingen människa, man eller kvinna, ska behöva utsättas för våld. Det är särskilt tragiskt när det sker i det egna hemmet.

Samverkansprojektet mellan skola och socialtjänst fortsätter. Vi ska minska frånvaron, öka närvaron och inte minst naturligtvis få upp betygen för de elever som i dag inte går till skolan. I budget 2014 avsätts 10 miljoner för detta.

Stadsdelsnämnderna får också en ökad budget när det gäller funktionshinderområdet. Det ger förutsättningar för att bättre kunna se till varje enskilds behov och att möta de individuella situationerna. Funktionshinderombudsmannen och inspektörernas rapporter ger bra underlag för att utveckla kvaliteten. 2 miljoner avsätter vi till Kontaktcenter. Socialförvaltningen får i uppdrag att tillsammans med Kontaktcenter se över tekniken så att personer med funktionsnedsättning ännu lättare ska kunna nå Stockholms stad.

Arbetet med att minska hemlöshet är fortsatt prioriterat, och en strategi för detta arbete har tagits fram. Bostad först-projektet utvecklas, och botorget för unga vuxna permanentas. Vinternatt får utökat antal platser. Barnfamiljer uppmärksammas särskilt. Ingen barnfamilj ska behöva vråkas, och minskningen är påtaglig redan i dag. Men arbetet går vidare, för vi ger oss inte. Frivilligorganisationerna, som gör ett mycket gott arbete, får också utökat stöd med 5 miljoner så att de kan fortsätta sitt viktiga arbete.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 188

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Tidigare i debatten meddelade Karin Wanngård att försörjningsstöd ska bytas mot jobb då det råder ett ökat bidragsberoende, det vill säga jobb i stället för bidrag som en nyhet, benämnt Stockholmsjobb. Man blev faktiskt lite förvånad över budskapet av flera skäl.

- A. Ur ett historiskt perspektiv är kostnaderna för ekonomiskt bistånd låga. Antalet biståndshushåll har inte varit så litet sedan före 1965. I september 2013

konstaterade Sweco att en minskning skett av antalet biståndshushåll med 1,2 procent eller 2,2 miljoner kronor.

- B. Var har Karin Wanngård varit sedan 2008 då jobbtorgen inrättades i Stockholm? Jag kan i så fall nu, fem år senare, upplysa om att jobbtorgen inrättades just för att byta bidrag mot jobb. 18 000 aspiranter har sedan dess passerat jobbtorg ut i arbete eller utbildning. Det är därför ekonomiskt bistånd är så lågt. Det är om något jobb i stället för bidrag. 67 procent av ungdomarna och 56,4 procent av övriga grupper går till arbete eller utbildning direkt från jobbtorgen. Procentsiffrorna ökar för varje år. Vid en uppföljning visade det sig dessutom att av andelen avslutade har 78 procent fortfarande jobb tre och sex månader efter avslut.
- C. Visstidsanställningar på både sex och tolv månader i staden har redan inrättats som utvecklats på olika sätt med utbildningsinslag för att man ska bli mer attraktiv på arbetsmarknaden. Ni känner alla till Stockholmsvärdar, ungdomsanställningar, trafikvärdar, äldrevärdar och omsorgsvärdar nu 2014.

Arbete i stället för bidrag – det är alltså ett märkligt sätt att argumentera från oppositionen, som man gör vänd till stadshusalliansen, samtidigt som man själv fördubblar arbetsgivaravgifter för unga, fördubblar restaurangmoms och höjer bidrag i transfereringssystemen. Hur blir jobben fler och kostnaderna för försörjningsstöd lägre med skattehöjningar på arbete? Det gör man med 30 miljarder på rikspanet.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget 2014.

Anförande nr 189

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Det är ganska enkelt. Det du säger stämmer inte. När det gäller dem som uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshet i den här staden är det precis tvärtom – deras antal ökar. Ni pratar om att antalet försörjningsstödstagare har minskat, men antalet som får försörjningsstöd på grund av arbetslöshet har ökat från att ha varit 2 400 åren 2006–2007 till att vara 5 500 i dag. Det är det din arbetslinje har gett som resultat.

Det är lite anmärkningsvärt, med tanke på att ni ställde ut löften som skulle få den genomsnittlige, bankmatkramande, diktläsande vänsterpartisten att rodna av avund, när ni sade att alla skulle få jobb inom fem dagar till avtalsenlig lön. Det som i stället har hänt är det motsatta, att de som uppbär socialbidrag på grund av arbetsbrist har blivit fler. Vi ställer nu ett konkret förslag: Så här kan vi göra för att arbeta med en del av den gruppen.

Anförande nr 190

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Då vill jag säga så här: De totala kostnaderna för socialbidrag, ekonomiskt bistånd eller försörjningsstöd, har inte ökat utan har gått ned. Däremot kan det vara så att andelen av dem som uppbär försörjningsstöd med orsak arbetslöshet har ökat något. Det beror i sin tur inte på stadshusalliansen eller Alliansen på rikspanet, utan det beror på det socialförsäkringssystem vi har som är taget i parlamentarisk anda en gång i tiden.

Det beror nämligen på att arbete är nyckeln till inträde i socialförsäkringssystemet. Då finns det grupper som inte har arbete i dag, inte minst de grupper som ni trollade bort som sjukskrivna och förtidspensionerade under er tid i majoritet, för att trola bort siffror ur arbetsmarknadsstatistiken. De förväntas nämligen arbeta till en viss del i dag, så de är nytillkomna. Invandrade personer har inte arbete med sig i bagaget när de kommer hit, utan det tar olika lång tid för dem, speciellt för dem som är lågutbildade. Det kostar förstås under tiden, av naturliga skäl.

Anförande nr 191

K a r i n R å g s j ö (V): Här var det ord och inga visor. Men nu pratar vi socialpolitik och om hur det ser ut i verkligheten. I går kom rapporten från polisen i Västerort om hur det ser ut i Västerort. De säger att 13–18-åringar är med exempelvis vid inbrott. De är extremt oroad för den ungdomsgruppen. Det är samma grupp, också unga vuxna mellan 20 och 24 år, där vi kan se att det finns en långtidsarbetslöshet och där arbetsmarknadsförvaltningen också är väldigt orolig. Varningsklockorna har ringt, har fullkomligt dånat, i den här staden. Och nu har vi det här ”gänget” som far illa, som inte är på jobbtorg, som inte är i utbildning och som begår kriminella handlingar.

Man kan säga så här: Ni har drivit en nedskärningspolitik på vissa plan, och har man ungdomar som inte går ut nian med betyg, inte glider vidare till gymnasiet och inte går till jobbtorg utan är lost in space, får man ta ansvar för det. Vad säger du om det?

Anförande nr 192

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Det är synd att jag inte har en rapport med mig som jag tror heter 97-12-31. Du har säkert läst den. Det är Svenska Kommunförbundet som har givit ut den, och den handlar om att man i en studie under en längre tid har följt alla ungdomar som är födda 1981, från 16 till 24 år. Man konstaterar att det är precis samma siffror då. Den kom ut i januari 2009 med bäring bakåt alla dessa år, när ni också har suttit. Det här är ett fenomen som har funnits länge med just denna ungdomsgrupp.

Tillika kan jag säga att om man tittar på ekonomiskt bistånd i dag ser man att det är mest gruppen äldre som har det svårt i dag, 50–59 år. Under er tid var det just ungdomar mellan 18 och 24 år som hade mest behov av ekonomiskt bistånd.

Anförande nr 193

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande! Jag skulle vilja prata om socialpsykiatrin. Nybyggnation av LSS-bostäder är svag i Stockholm när det gäller gruppboenden och särskilda boenden för vuxna i enlighet med LSS och SoL. Akuta behov klaras ibland med nödlösningar, ibland placeringar långt från närstående och mot egna önskningar. Detta är inte i linje med intentionen i LSS. När det gäller barn och unga vuxna med neuropsykiatriska funktionshinder, NPF, behöver de också mer stöd. Där får man hoppas att majoriteten och skolborgarrådet har tänkt om när det gäller resursskolorna så att de får vara kvar. Men det behövs också mer stöd till personer, barn och unga vuxna med psykiska funktionsnedsättningar.

Så vill jag säga något om träfflokalen Balder på Norrtullsgatan 14. Det är en verksamhet som riktar sig till den som är över 18 år med psykisk funktionsnedsättning och som bor på Norrmalm. Någon gång under förra

mandatperioden kom Balder i fokus. Personer med psykisk funktionsnedsättning från andra stadsdelar hade tidigare kunnat åka in till träffpunkten Balder, men sedan ville stadsdelarna inte betala för sin del av verksamheten till Norrmalm. De personer som berördes skulle stanna på sin träfflokal i sin stadsdel. Det var ett stort bakslag för många, eftersom de ansåg att stadsdelarnas verksamhet hade låg kvalitet. Dessutom var det för många ett lyft att få träffa personer i liknande situation från andra stadsdelar.

Balder på Norrmalm lever kvar för dem som bor där. De besökande på Balder har haft möjlighet att få ett mål mat om dagen. Dessutom har de haft tillgång till datorer, badrum, vilrum, tvättstuga, toalett, syrum samt en ateljédel. Datastugan och verkstaden har flitigt använts. Allt detta är ju viktigt för dessa besökare. Nu har öppettiderna halverats från 30 till 15 timmar per vecka. Dessa måste väl vara de verkliga förlorarna i Alliansens budget. De dagar som Balder nu kommer att ha stängt kommer deras målgrupp inte att ha någonstans att ta vägen.

I en gemensam skrivelse till stadsdelsnämnden från S, V och MP den 26 februari i år, som också citerades i Vasastan, påpekar de vad som höll på att hända. S, V och MP skrev bland annat: ”Nu när många träfflokaler i staden läggs ner bör vi på Norrmalm vara ännu mera angelägna att kunna erbjuda en bra träfflokal, med samma öppettider som tidigare, för de som bor i stadsdelen.” De tog också upp konsekvenserna av dessa neddragningar.

Hur många träfflokaler lägger ni ned? Varför minskar ni Balders öppettider? Vart ska dessa personer ta vägen om öppettiderna reduceras eller träfflokaler till och med läggs ned?

Anförande nr 194

J o h a n n a S j ö (M): Herr ordförande! Utvecklingen i världen går framåt på vissa punkter men bakåt på andra. Utvecklingen i Syrien finns dagligen med oss. Mer än två och en halv miljoner människor har lämnat sitt land, och inne i Syrien har nästan tio miljoner behov av nödhjälp. Mitt i denna verklighet finns det män, kvinnor och barn som inte är spelare och inte styr sina egna liv utan som är bönder som skyfflas omkring på ett schackbräde. Någoting som har växt fram under de senaste åren är att fler och fler i en sådan här situation tar chansen att rädda en person i den kommande generationen. De kraftsamlar för att skicka en person, en ung människa, till ett bättre liv, till en bättre tillvaro.

Varje ensamkommande har sin berättelse och sitt ursprung, men gemensamt är att de alla behöver bli mottagna på ett ordnat och bra sätt och ges en chans att landa och veta att de åtminstone under asylprocessen har en fast punkt i tillvaron.

Här gör Stockholm en oerhört fin insats. Genom att kombinera medmänsklighet och omtanke med en förmåga att tänka stort och utanför boxen har Stockholm skapat en verksamhet som verkligen är i världsklass. Stockholm märker ut sig genom sitt gedigna kvalitetstänk i de tidiga delarna av processen. Genom att se varje barn som kommer och inte utgå ifrån att släktinghem per definition är en lämplig plats eller tro att alla mår bra av boenden på samma sätt ser man till att de får ett föredömligt mottagande.

Därför behöver rekryteringen av fler familjehem fortsätta, och socialnämnden måste öka sin kompetens inom jourhem och familjehem för att ta emot unga med omfattande problematik. De ungdomar som kommer hit får givetvis den sociala omsorg som behövs, skolgång och den sortens saker. Men de som kommer till Stockholm får också nätverk och möjligheter som ligger långt utanför det vanliga mottagandet genom stadens samverkan med företag som McDonalds, Adecco, Agaton, Microsoft och andra. Tillsammans utgör de Advisory Board och ger input till stadens tjänstemän och politiker men ger också den oerhört värdefulla möjligheten till den första praktikplatsen, det första jobbet, extra svensk- och matematikundervisning över nätet och övning att skriva cv, gå på låtsasanställningsintervjuer som förbereder dem för ett inträde.

Genom att man tänker brett och inkluderande öppnas fler dörrar, och kompetensen och kraften hos dem som tagit sig över halva världen för att komma hit tas bättre till vara. I budgeten satsar vi nu 3 miljoner kronor för att vidareutveckla det arbete som pågår inom Advisory Board med att anställa en person på heltid för att arbeta med rekrytering och samverkan med näringsliv och staden, detta för att den här verksamheten som är så oerhört bra ska nå fler ensamkommande och att fler företags intressen ska kunna tas till vara.

Sammanfattningsvis kan jag säga att vi tänker fortsätta att prioritera ensamkommande barn och ungdomar och fortsätta att utveckla socialnämndens samverkan med näringslivet inom Advisory Board under det kommande året.

Anförande nr 195

A w a d H e r s i (MP): Ordförande! Jag blir faktiskt rörd av det du säger – det är jättebra. Jag har en fråga. Sverige gör mycket gott och tar emot ca 1 900 kvotflyktingar varje år som placeras ut i hela landet. I Stockholm tar vi inte emot kvotflyktingar. Tycker Moderaterna att Stockholm ska göra en insats och ta sin del av kvotflyktingarna?

När det gäller ensamkommande barn är problemet i dag att väldigt många får vänta hur länge som helst, upp till tre månader. Då har asylprocessen avgjorts för många, och det innebär att de mister stöd och hjälp under den tiden. Hur ser du på att det tar alldeles för lång tid att förordna en god man för ensamkommande barn?

Anförande nr 196

J o h a n n a S j ö (M): När det gäller kvotflyktingar måste jag erkänna att jag inte vet exakt hur vi har ställt oss lokalt till den saken här. Men när det gäller flyktingmottagandet, såväl asylsökande som nyanlända, ensamkommande barn och kvotflyktingar, finns det många olika delar att ta ansvar för. Stockholm är en sådan kommun dit det kommer många genom släkt och vänner till eget boende. Vi har ett stort mottagande av ensamkommande barn. Jag är inte säker på att Stockholm är den kommun som i första hand bör tänka på kvotflyktingar.

När det sedan gäller att det tar lång tid att få en god man är det ett pågående problem, kanske huvudsakligen därför att det har gått från att vara ganska få ensamkommande barn per år för ett par år sedan, till att vi väntar någonstans mellan 3 500 och 4 000 barn till Sverige bara i år. Det gör att det tar längre tid. Jag tror att vi alla här har en stor uppgift i att prata med vänner, kolleger och andra om vikten av att man tar på sig

ett sådant ansvar. Det är såklart också viktigt att vi stöder dem som tar ett sådant ansvar.

Anförande nr 197

I n g e r S t a r k (V): Ordförande, fullmäktige! Vänsterpartiet arbetar för en socialt hållbar stad. Där kan personer med funktionsnedsättning så långt det är möjligt leva som alla andra. Men för att det ska vara möjligt måste vi få en helt annan politik och mer resurser än i dag.

Det behövs bra bostäder, daglig verksamhet av hög kvalitet, bra fritidsverksamhet och LSS-kollo för de yngre. Stadsdelsnämnderna ska ha det fulla ansvaret för biståndsbedömningen. De stora skillnader när det gäller ledsagning som finns mellan stadsdelarna måste bort. Det ska inte spela någon roll vilken stadsdel man bor i. Daglig verksamhet ska erbjuda gemenskap med andra. Det ska finnas en arbetsledning och handledning som planerar individuellt utformade aktiviteter som uppfyller LSS målsättning. Vi lägger 5 miljoner på att man ska kunna gå kvar till 67 års ålder i daglig verksamhet.

Medellivslängden för en person med psykisk ohälsa är 55 år, på grund av självmord och sämre somatisk vård. I snitt är det endast 37 procent som beviljas sysselsättning. Det är förskräckliga siffror, och de måste förändras. Vänsterpartiet satsar här 15 miljoner kronor, plus att vi inte har några generella effektiviseringar i den här verksamheten. Det ger sysselsättning, boendestöd och träfflokaler. Minst fem sociala kooperativ ska startas.

Besparingarna inom socialpsykiatri får konsekvenser inom stadsdelarna. Ett exempel – bara ett tar jag – är att i Enskede-Årsta-Vantör dras en tjänst in på träfflokalen Flotten. Det får alltså konsekvenser att ni inte satsar på gruppen i socialpsykiatri.

Anförande nr 198

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige! I juni 2011 tog vi gemensamt ett program för delaktighet. Vi var överens rakt igenom hela Rådssalen. Där har vi tagit fram sju målpunkter, och alla stadens verksamheter ska ta fram aktiviteter för att vi ska nå dessa mål. Ett av de målen är naturligtvis ökad sysselsättning. Vi har därför i 2014 års budget lagt 5 miljoner till arbetsmarknadsnämnden, där de särskilt ska erbjuda personer med funktionsnedsättning praktikplatser. Vi vet att praktikplatser kan vara en fantastisk möjlighet att komma in på arbetsmarknaden, och vi räknar med att ungefär 30 personer ska kunna få det erbjudandet.

Det är ett steg i rätt riktning, och när vi sedan kan utvärdera det kan man naturligtvis gå vidare. Arbete är en jätteviktig sak för oss alla. Det skapar gemenskap och en värdig vardag. Vi är på väg, och vi fortsätter arbetet.

Anförande nr 199

I n g e r S t a r k (V): Det låter ju bra. 37 procent är en oerhört låg summa. Vi får naturligtvis kolla upp att det verkligen blir så att sysselsättningen ökar, för det måste den göra, och det måste ske i alla stadsdelar – absolut. Vi är helt överens.

Anförande nr 200

S t i n a B e n g t s s o n (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Nu vill jag att ni lyssnar!

Tänk dig att Stockholm blev så hemskt för dig att leva i att du hellre valde att åka till ett annat land där du inte kunde språket, att du bosatte dig i ett tält i skogen och att du tillbringade dagarna med att sitta på kall mark för att tigga och emellanåt bli spottad på av dem som gick förbi.

Så är livet för många av de EU-medborgare och tredjelandsmedborgare som kommer hit. Att tigga i Stockholm och att bo i kalla tält eller hoppas vinna kvällens lotteri om sängar hos Stadsmissionen eller hos Frälsningsarmén ser de som ett bättre alternativ än att bo hemma med familj och vänner.

Det finns de som säger att tiggarna förstör gatubilden. Jag frågar mig hur en människa kan bli så cynisk att han ser på andra människor på det viset. Det finns andra som tror att vi löser problem genom att förbjuda tiggeri. Kanske tycker de att ett förbud skulle städa gatubilden – vad vet jag? Men vi kan ju inte förbjuda människor att be om hjälp.

Ordförande! Som centerpartist menar jag att det är vår moraliska skyldighet att ta ansvar för att de som väljer att komma till vår stad inte ska leva i misär. Det innebär naturligtvis att gå utöver de juridiska skyldigheter om nödhjälp som vi har. I Stockholm har vi för andra året i rad startat projekt Vinternatt. I år utökas antalet bäddar, vilket vi i Centerpartiet varmt välkomnar.

Ordförande! Flera av oss här inne var på samma konferens för ett par veckor sedan. Där fick vi höra hur fler och fler städer i Europa får fler och fler utländska tiggare. Konferensen var starten på ett samarbete med andra städer i Sverige och Europa för att påverka EU att ta ett större ansvar. Det är bra. Men vi kan inte förvänta oss att någon annan ska ta allt ansvar, att någon annan ska agera. Vi måste agera.

Ordförande! Vi i Centerpartiet har en vision om en fri rörlighet i världen. Vi vill att människor ska komma till Sverige och Stockholm för att bidra till att bygga vårt samhälle. I Stockholm arbetar vi mer och mer för att härbärgena ska hålla öppet längre och därmed fungera som mer än en säng för natten. Vi vill att människor ska komma bort från härbärgena. Vi i Centerpartiet menar att vi på sikt även behöver arbeta så med hemlösa EU-migranter och tredjelandsmedborgare. Vi tycker inte att det är värdigt att människors eventuella nattsömn ska hänga på en vinst i ett lotteri. Vi är glada för projekt som Vinternatt och Crossroads. Det är bra att Stockholm tar ansvar utöver vad lagen kräver. Men vi vill mer. På sikt vill vi se en tak-överhuvudet-garanti för alla. Vi vill att vi i Stockholm verkligen ska ge människor chansen att bidra till att göra vår stad ännu mer fantastisk, Roger Mogert.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 201

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Jag har egentligen inte så mycket att invända. Jag är faktiskt på allvar glad att vi här i salen är överens om det grundläggande synsättet i den här frågan.

Man behöver tyvärr inte åka särskilt långt – det räcker med att åka till vårt grannland och till Oslo, där man i den parlamentariska församlingen har krafter som har en helt annan ingång i den här frågan. Jag tycker att det är väldigt skönt att vi inte har den typen av inställning i denna sal.

Sedan har vi kanske olika ambitionsnivåer. Nu uttalar du en ambitionsnivå som ligger mycket närmare vår än er. Det tycker jag också är positivt. Det gör att vi kan ha ett mer långsiktigt och positivt samarbete i den här frågan.

Anförande nr 202

Stina Bengtsson (C): Det är svårt att replikera. Precis som Roger säger är vi här i salen överens om att vi ska värna människors rätt och lika värde. Jag tror att det är den utgångspunkten vi ska ha i de här frågorna över huvud taget.

Anförande nr 203

Awad Hersi (MP): Ordförande! Även jag delar det du säger. I det här fallet är det medmänskligheten som förenar oss. Det känns att de nationella gränserna är konstruerade i detta fall.

Min fråga till dig är: Vad tycker du när det gäller papperslösa? Tycker du att papperslösa ska få vård? Det tycker Miljöpartiet i varje fall. Tycker du att socialtjänsten ska bekosta medicinska kostnader för papperslösa? Jag tycker att det är samma grupp. Hur ställer du dig till det?

Anförande nr 204

Stina Bengtsson (C): Det är inte lätt för dig att veta, Awad Hersi, att jag var en av de två som startade processen för att vända Centerpartiet i den frågan. Vi landade till slut i att Centerpartiet är för vård för alla papperslösa på lika villkor som för dig och mig.

Anförande nr 205

Inger Stark (V): Vi är överens i den här frågan, Stina. För det första är det väldigt skönt att vi är eniga om att inte förbjuda tiggare, för det vore en fruktansvärd åtgärd.

För det andra är det bra att vi har härbärgen som Vinternatt. Men problemet är också att platserna där inte räcker till. Vi har bland annat föreslagit att man på något sätt ska ordna trygga uppställningsplatser på campingplatser för dem som bor i sina husvagnar där de kan ha tillgång till vatten och annat. Jag skulle vilja veta hur du ställer dig till det.

Anförande nr 206

Stina Bengtsson (C): Jag vill hellre att folk ska ha ett riktigt tak över huvudet naturligtvis. Det är det primära. Sedan måste vi hitta lösningar efter hand, och det är inte en helt omöjlig lösning – absolut. I takt med tiden får vi se vad vi kan göra. Just nu har vi utökat antalet platser på Vinternatt, och det är bra så just nu.

Anförande nr 207

Jackie Nylander (V): Ordförande, fullmäktige! Det är roligt att det är mycket som vi är överens om och tycker lika om. Och det är väl inte så konstigt att

man gör det i sådana här frågor. Men sedan finns det lite grann som vi tycker lite olika om och där vi missar lite. Jag tänker bland annat på ert förra socialborgarråd, Ulf Kristersson. Han lovade att 100 lägenheter skulle lämnas från privatvärdarna. Det har gått några år sedan dess, och privatvärdarna lämnar nästan inga lägenheter alls till bostadsförmedlingen längre. De har nästan slutat helt med det. Det är en skrämmande upplevelse när man sitter i bostadsförmedlingen. Frågan är vad vi ska göra åt detta problem.

Jag hoppar lite mellan ämnena här. Nästa sak är våra äldre och gamla missbrukare som inte har någonstans att bo och som står utanför våra härbärgen. De är ålderspensionärer. Det är en grupp som vi över huvud taget inte talar om. Ungefär 60 procent av dem är inte missbrukare, men 40 procent är det alltså. Också detta är en grupp som ni har släppt totalt. Men ni släpper den inte när det gäller jobbtorg. Folk som har varit missbrukare i 30 år och som fortfarande är aktiva missbrukare tvingar ni att gå till jobbtorg. Det är patetiskt. Lagg kraften på dem som kanske behöver det lite bättre! Detta är också en fråga. Hur ska ni göra med detta? Tycker ni att det är bra, eller tycker ni att det är okej, att göra så här? Jag tycker att det är förnedrande.

Nu blir jag chockad – borgarrådet vågar svara. Vad roligt!

Anförande nr 208

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ja, det gör jag! Jag håller med om att det behövs fler lägenheter, inte minst försöks- och träningslägenheter. I denna budget lägger vi därför fram en historisk satsning på försöks- och träningslägenheter. Vi ökar i KF:s indikator till 400 stycken per år. Det tycker jag är glädjande. Det finns många privata hyresvärdar som lämnar lägenheter som försöks- och träningslägenheter; det ska vi också komma ihåg.

Vi har uppdrag i budgeten att möta just den åldrande gruppen hemlösa – både dem med och dem utan missbruksproblematik. Vi har Gamlebo sedan tidigare, och vi behöver se över fler boendeformer för den gruppen. Vi har det högt på agendan; det lovar jag, Jackie!

Anförande nr 209

J a c k i e N y l a n d e r (V): Det låter jättebra. Men det är fortfarande så att det är tyngre på Gamlebo. Jag menar lite mer ”light” äldre. De här ska fortfarande kunna vara lite mer rörliga. På Gamlebo har man traverser i taket. Det är inte den åldersgruppen jag vill vända mig till, utan det är lite mer ”light”. Det är dessa ni aldrig diskuterar, tycker jag, och det är en del av dessa som ni fortfarande skickar till jobbtorgen. Jag tycker att det är lite konstigt.

Vi har också sagt ungefär 500 lägenheter, men det är kommunalt. Faktum är att privatvärdarna inte lämnar så många lägenheter. Hur ska vi kunna få dem att göra det?

Anförande nr 210

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag är stolt över att fullmäktige har ett så engagerat och handlingskraftigt socialborgarråd. Även tidigare moderata socialborgarråd har utträttat mycket för stadens invånare.

Dock finns mycket kvar att göra. Så mycket som möjligt ska ske under resten av denna mandatperiod och fortsätta under nästa när vi har vunnit valet igen.

Några bra åtgärder som jag vill peka på är följande: När minderåriga påträffas påverkade eller har begått brott är det viktigt med tidiga och snabba åtgärder. Därför har Alliansen i sin budget skrivit att obligatoriska föräldrasamtal ska hållas senast efter 48 timmar när en påverkad minderårig påträffas av polis eller socialtjänst eller när en ungdom anmäls för brott. Därför ska socialtjänst stödja stadsdelsnämnderna i det fortsatta arbetet så att denne inte ska fortsätta med sitt negativa beteende.

Socialnämnden ska stödja stadsdelsnämndernas preventiva insatser samt samla och sprida kunskap om effektiva metoder. 59 sociala insatsgrupper är en verksamhet där alla goda krafter ska stödja och hjälpa ungdomar till ett bra liv bort från droger och kriminalitet. Därför är denna verksamhet fortsatt prioriterad, och stadsdelsnämnderna förutsätts använda denna arbetsmetod. Medel för detta finns naturligtvis avsatta i budget.

Vi har också i årets budget avsatt 5 miljoner kronor för att kunna hjälpa dem som i dag står i kö för sociala insatsgrupper för unga vuxna, 20–29 år. Det är 35 stycken sociala insatsgrupper. Det är naturligtvis viktigt att arbeta förebyggande så att vi kan hjälpa och stödja föräldrar såväl som barn och ungdomar. Det kan förhoppningsvis leda till att färre ungdomar börjar med droger och brottslighet. Därför ska preventionsenheterna arbeta för att minska de riskfaktorer som identifieras av preventionscentrum. En viktig åtgärd är tobaksprevention. Få testar cannabis om de inte har rökt tobak tidigare.

Alliansen har under det senaste året arbetat inriktat med informationskampanjer till såväl personal som föräldrar men även till ungdomarna själva. Ett exempel på sådana förebyggande insatser är informationskvällar för föräldrar om narkotika. Dessa erbjuds av preventionsenheten och polisen. Denna verksamhet ska fortsätta.

I budgeten 2012 satsade vi 5 miljoner kronor på det förebyggande arbetet. Detta följs upp med 10 miljoner kronor i budget för 2013 – en satsning som är ramhöjande så att arbetet fortskrider under 2014.

Anförande nr 211

K a r i n R å g s j ö (V): Berthold! Det sociala läget ser lite olika ut i staden när det gäller ungdomar och unga vuxna. Det ser ut på ett sätt här på Kungsholmen och kanske på ett annat sätt i Rinkeby-Kista och så vidare. Just i Rinkeby-Kista kom det 2012 in 1 851 orosanmälningar, bland annat från polisen. Jag återkommer till det när det gäller den rapport som jag kommer att tala om om typ tio minuter. Hälften av dessa orosanmälningar går vidare. Det har varit lite diskussioner om dessa orosanmälningar som gäller att man kanske går vidare med alltför få av dem. Vad tror du om det, Berthold?

Anförande nr 212

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Det är väl som jag sade här: Om man tar det i ett tidigt skede är det större chans att dessa ungdomar inte fortsätter med sitt beteende. Som jag har sagt förut, och som du kanske har hört någon gång i debatten

här, har jag själv hållit på med sådana här orossamtal. De har visat väldigt goda resultat.

Utän att det var någon vetenskaplig undersökning gjorde jag i alla fall en koll innan jag slutade. Av cirka 120 samtal hittade jag bara fem eller sex som hade fortsatt med sitt destruktiva beteende både vad gäller skola och vad gäller någon typ av brottslig verksamhet eller vad det nu kunde vara för någonting. Jag tycker att det är väl värt att satsa på sådan verksamhet.

Anförande nr 213

A w a d H e r s i (MP): Jag delar inte den beskrivning som du gör när det gäller sociala insatsgrupper. Man har gjort en utvärdering, och det är en utvärdering som bland annat visar att denna försöksverksamhet – man säger att det är ett försök – inte har varit lyckad. Detta har alltså inte förebyggt att ungdomar återfaller i kriminalitet.

Däremot har vi i vår stadsdel ett mycket mer lyckat projekt, men som inte har samma målgrupp. Problemet är att det saknas finansiering. Det som ni anslår i er budget räcker inte till. Vi har många som har lyckats inom detta projekt. De har fått arbete, och de har gått vidare till studier. Det finns cirka 50–60 personer som står i kö.

Vad som saknas är en nämnd eller funktion i staden som har ett samlat ansvar. Hur vill du medverka till det?

Anförande nr 214

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): De sociala insatsgrupperna är en ganska ny verksamhet, så det kanske inte är så konstigt om de fullt ut inte har funnit formen för sin verksamhet för att få tillräckligt bra resultat. Det är naturligtvis viktigt och bra att man utvecklar detta och får det till att fungera bättre så att färre återfaller i brott. Det är det som det hela syftar till.

Anförande nr 215

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Vi i Folkpartiet värnar samhällets mest utsatta – något som vi delar med alla er i denna sal och med alla stockholmare. Det är därför glädjande att årets budget innehåller tydliga satsningar på barn och unga som riskerar att fara illa. Vi satsar nu 70 miljoner kronor på barn och unga inom stadsdelarnas individ- och familjeomsorg och 10 miljoner av dessa på fältassistenter. Detta är betydande satsningar som kommer att göra stor skillnad.

Men vi stannar inte där. Vi satsar 10 miljoner kronor på samverkan mellan skola och socialtjänst. Detta är ett viktigt område där vi ser att vi behöver förbättra mycket.

Med tidiga och förebyggande insatser kan vi förhindra att barn far illa. Från den 1 januari har skolan därför fått en ökad skyldighet att rapportera till socialtjänsten när det finns misstankar om att barn far illa. Det ställer krav på fördjupad samverkan mellan skola och socialtjänst och större medvetenhet om varandras roller. Därför har vi under åren också antagit ett uppdaterat stödmaterial för hjälp med samverkan.

Det är viktigt med samverkan. Det gäller inte minst i den svåra situationen när ett minderårigt barn är placerat utanför hemmet eller måste bo i skyddat boende. Inget

barn ska behöva falla mellan stolarna och inte bli sett. Alla barn har rätt till lika bra undervisning oavsett boende eller familjesituation. Därför satsar vi 5 miljoner på Skolfam, som är ett projekt för att förbättra skolresultaten för barn som är placerade i familjehem. Här har det funnits ett stort behov av bättre undervisning.

Vidare satsar vi 5 miljoner på sociala insatsgrupper för unga vuxna för att kunna fånga upp unga vuxna mellan 20 och 29 år på väg in i ett kriminellt beteende. Vi satsar 3 miljoner på att ta emot ensamkommande flyktingbarn och placera dem i lämpliga familjehem. Vi satsar 5 miljoner på arbetet mot barn- och ungdomsprostitution, där vi behöver mycket mer kunskaper och fler insatser.

Sammantaget lägger vi i Alliansen över 100 miljoner kronor i nya satsningar på omsorg om barn och unga i årets budget. Det är kännbara förstärkningar av resurserna inom detta otroligt viktiga område. Nästa år kommer förhoppningsvis Stockholms nya Barnahus antligen att öppna. Där ska socialtjänst, polis, åklagare och medicinsk personal arbeta under ett och samma tak med barn som har blivit utsatta för våld.

Jag är stolt över dessa satsningar, och jag är glad över att vi prioriterar några av samhällets mest utsatta.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 216

J o n a s E k l u n d (MP): Isabel! Jag är överens med dig om att de verksamheter som du nu talar om är mycket viktiga och att det utvecklingsarbete som sker inom Stockholms stad när det gäller socialtjänsten ofta är av mycket hög kvalitet. Finansieringen är däremot klart bristfällig. Sedan ni tog över styret i Stockholm 2006 har den reella finansieringen av socialtjänsten med hänsyn till höjningar av priser och löner minskats med mer än 10 procent.

Nu ökar ni med 3,5 procent i nästa års budget. Det är en reell ökning med ungefär 1 procentenhet. Samtidigt säger ni att till skillnad från vad som nu sker ska i princip alla anmälningar om barn som far illa utredas, och det ska till och med göras inom 48 timmar. Det är jättebra. Men har ni verkligen pengarna för allt detta? Kommer det inte att leda till rejäla osthylvetag på resten av den sociala verksamheten i Stockholm?

Anförande nr 217

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (FP): Det jag försöker säga är att hur ni än vänder och vrider på siffrorna i oppositionen gör vi faktiskt konkreta stora satsningar nu. Men vi vill ännu mer.

För ett par veckor sedan praktiserade jag på socialförvaltningen i Bromma. Det var oerhört lärorikt. Det jag framför allt tog med mig därifrån var att vi utöver resurser behöver uppgradera och lyfta socialarbetarnas arbete. Det handlar om resurser också, men det handlar inte bara om det. Det handlar om att vi ska göra precis på samma sätt för socialsekreterarna som vi gjorde med Lärarlyftet. Socialsekreterarna gör ett fantastiskt jobb ute i våra förvaltningar. Men om vi alltid bara pekar på att de har en

svår situation och aldrig lyfter dem så kommer de aldrig att komma lyftas. Vi som politiker har ett jättestort ansvar för att lyfta socialsekreterarna.

Anförande nr 218

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande, ledamöter! Jag satt i socialtjänstnämnden förra perioden, så jag minns hur det var då. Då varnade man mycket för allt möjligt. Jag minns att Abdo Goriya gick upp och talade om försörjningsstödet i ytterstaden på ett slarvigt sätt och sade att det kommer att öka med minst 10 procent och så vidare. Tomas Rudin undrade varför vi skulle sänka skatten med 30 kronor och menade att det knappt räcker till en Big Mac. Abebe Hailu sade att Stockholmsalliansen utarmar Rinkeby helt och hållet. Ann Mari Engel sade att vi håller på att sälja ut hela ytterstaden till högstbjudande.

Hur står det då egentligen till i ytterstaden och i stadsdelarna med ungdomsarbetslösheten? Om vi tittar på de stadsdelar som ligger sämst till, kan man säga – stadsdelarna är ju olika, precis som det sägs här – är de trots allt bättre än både Göteborg och Malmö. Det är en sak som ändå understryker att det är skillnad på att bedriva en allianspolitik i en storstad och att bedriva en bidragspolitik.

Vi har tvärtom fokus på fyra områden inom ytterstadsarbetet. Det handlar om boende, om trygghet, om utbildning och om jobb och företagande. Som ett exempel satsade vi 35 miljoner kronor 2013 i anslag för feriejobb. I Enskede-Årsta var det 600 jobb, i Farsta 300, i Hägersten-Liljeholmen 227, i Hässelby-Vällingby 720, i Rinkeby-Kista 900, i Skarpnäck 400, i Skärholmen 600 och i Spånga-Tensta 960 jobb. Inför nästa år satsar vi 50 miljoner kronor på feriejobb. Då ska man inte förglömma jobbtorgen, praktikplatser, unga 20–25 år med nyanställningar och yrkesintroduktion.

Jag tycker att det var intressant med Järvaområdet och de ytterstadsmedel som har riktats dit. Det var exempelvis 450 miljoner kronor mellan 2007 och 2014. Som socialborgarrådet sade är det 6 000 färre barnfamiljer som går på socialbidrag i år än det var 2005. Det är intressant. Jag har tittat i den statistik som jag har med mig här. Det är en tjock bok som handlar om sociala förhållanden, ekonomiskt bistånd samt introduktionsersättning. Om man slår upp s. 24 kan man se hur detta har minskat. Det gäller framför allt barnfamiljerna och storlekarna på de familjer som får socialbidrag. Det minskar, och det är väldigt slående. Jag kan rekommendera s. 24 och s. 26 för detaljer.

Anförande nr 219

A b e b e H a i l u (S): Fru ordförande! Jonas nämnde mitt namn, så jag begärde replik. Han säger att man har satsat på ytterstaden, på Rinkeby och på alla andra områden. Sanningen är en annan. Jag hörde också från finansborgarrådet att kommunal verksamhet ska flytta till Rinkeby med 50 anställda. Men finansborgarrådet har tillsammans med Jonas flyttat 500 arbetsplatser bara från Rinkeby. Rinkeby är i dag en sovstad. Ändå kommer Jonas upp till talarstolen och försöker vara den bästa och lovar än det ena och än det andra. Det har inte hänt någonting. Det går fortfarande dåligt för Rinkeby, för Husby och för alla ytterstadsområden, speciellt Järvaområdet.

Anförande nr 220

J o n a s N i l s s o n (M): I siffror har vi ytterstadsmedel på 450 miljoner till Järvaområdet. Svenska Bostäder har fått 5 miljarder under en tioårsperiod. Familjebostäder får 200–300 miljoner kronor mellan 2012 och 2014. Till detta kan läggas de 160 miljoner kronor som man har satsat på Rinkebystråket, vilket Vänsterpartiet för övrigt röstade emot. Exploateringskontorets överdäckning var på 700 miljoner, och Hållbara Järva var 200–300 miljoner kronor mellan 2010 och 2015. Bland annat detta gör att Järva kommer att bli Sveriges solcellstätaste stadsdel.

Du kan inte säga att Järva skulle vara bortglömt på något sätt. På s. 26 kan du som sagt se stadsdelsvis hur barnfamiljernas antal minskar när det gäller dem som får försörjningsstöd. Detta är någonting positivt, och så har det varit nu i snart fem sex år.

Anförande nr 221

K a r i n R å g s j ö (V): Ja, Jonas, det har gjorts en del. Ändå finns det en stark oro. Det finns en oro hos polisen som visas i en rapport som kom i går. Det finns också en oro hos arbetsmarknadsförvaltningen. Oron handlar om den grupp unga människor som inte har gått ut grundskolan med betyg för att komma in på gymnasiet. Den handlar om dem som ingen har kontakt med, som inte jobbar och som inte går i skolan. Den handlar om de ungefär 1 000 ungdomar per år som vi inte får tag på av de 2 000 som är dropouts från gymnasiet. I Malmö får man tag på alla.

Det finns en stark orosbild när det gäller de här ungdomarna – specifikt unga män. Den finns på Järva, i Vantör, i Skärholmen och i Hässelby-Vällingby. Ni kanske också kommer ihåg vad som hände i Husby. Jag undrar: Tror du inte att man kan göra lite mer? Nu fläskar ni på lite pengar så här i sluttampen, på sista varvet. Men om man har den här typen av politik under en längre period får man detta utfall, Jonas Nilsson.

Anförande nr 222

J o n a s N i l s s o n (M): Ordförande! Vi gör saker även för de här grupperna, naturligtvis, som är i mindre skala. Det handlar om sociala insatsgrupper framför allt för unga. Det är ett projekt på 12 miljoner kronor som vänder sig till unga vuxna som har ett kriminellt beteende. Det kan man tycka är jättelite pengar, men man ska dimensionera pengarna utefter hur mycket man klarar av att göra.

Vi har Järvalärling, Rinkebyakademien och idrottssatsningen, som vi inte ska glömma bort. Det är fem stycken idrottshallar som kommer runt 2014 – vi hoppas verkligen att alla hinner blir klara till dess. Det handlar om Hjulsta, Gröndal, Vinsta, Hässelby och Sätra. Till detta kommer tre konstgräsplaner. Vi jobbar alltså på många plan. Vi gör inte bara en sak; det är verkligen att skjuta med hagel att säga det.

Jag noterar en annan sak: Så fort du inte har fakta på bordet eller har någonting att komma med i siffror är du i stället väldigt orolig. Då börjar du säga att du är orolig, att alla är oroliga och så vidare. Vi ser att vi har ett minskande socialbidragsantal.

Anförande nr 223

A w a d H e r s i (MP): Ordförande! Jag är egentligen mer intresserad av vad som kan göras. Hur kan vi göra för att förbättra för dessa ungdomar? Jag vill bemöta det

som du har sagt, Jonas, för det stämmer inte för ett öre. Skillnaden är mycket större i olika stadsdelar. Andelen unga mellan 16 och 29 år som står utanför skola och arbetsliv och som saknar känd aktivitet är 50 procent i Husby, 40 procent i Rinkeby, 40 procent i Skärholmen och 40 procent i Tensta.

Jag tycker att vi ska vara noga med fakta. Detta är den senaste rapporten från Arbetsförmedlingen. Om vi inte håller oss till fakta vet jag inte vad vi diskuterar. Tycker du inte att vi ska göra någonting?

Anförande nr 224

J o n a s N i l s s o n (M): Jag håller absolut med dig. Detta handlar om att vi har kommit ned i historiskt låga tal för försörjningsstöd. För att hitta lika få hushåll som tar emot försörjningsstöd måste man gå före 1965. När man kommer ned i så låga tal är det de absolut mest utsatta grupperna som är kvar. Då har man lyckats med ganska många. Vi ska minnas att under den mandatperiod då ni senast satt vid makten förtidspensionerade ni 13 personer om dagen. Nu är det ungefär 10 personer om dagen som har kommit tillbaka.

Men för varje dag som går blir det svårare och svårare. Man kommer längre och längre in i de grupper där det är som svårast. Nu är det en majoritet av dem som har försörjningsstöd som inte är födda i Sverige, och denna grupp är svårare än de grupper som vi mycket har jobbat med hittills. Vi har mycket tufft – och ännu tuffare – jobb kvar att göra. Så är det absolut. Där håller jag helt med dig.

Anförande nr 225

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Detta var ett märkligt anförande, tycker jag. Sentensen var att det är bra i Stockholms förorter därför att det är sämre någon annanstans. Jag delar inte denna uppfattning.

Låt mig säga någonting om socialbidragen. Ni har nu sagt att det hittills har varit jobblinjen som har varit förklaringen till att de har sjunkit. Nu har vi påpekat att det antal som uppbär socialbidrag på grund av arbetslöshet har ökat, och ökat ganska kraftigt, under er tid. Det har gått från 4 200 till 5 500. Det är mer än en 30-procentig ökning. Samtidigt har ni ökat arbetslösheten, så detta är ganska logiskt. Arbetslösheten har nästan dubblerats sedan Sten Nordin tillträdde i den här staden.

Du talar i stället om barnfamiljerna. Då har jag bara en fråga: Vad är det som är orsaken till att de här barnfamiljerna har kommit bort från socialbidrag, tror du? Kan det ha något att göra med att ni har infört ett annat bidrag som är riktat till barnfamiljer i förort så att de ska vara hemma med barn i stället – vårdnadsbidraget? Tror du att det kan finnas ett rakt samband mellan att ni för över människor mellan olika bidragssystem?

Anförande nr 226

J o n a s N i l s s o n (M): Nej, om det hade funnits ett rakt samband som hade varit så tydligt så hade du kommit med de siffrorna och serverat dem för mig. I och med att du inte gjorde det är jag skeptisk till att sambandet skulle vara tydligt på det sättet.

Man måste naturligtvis också skilja på vad som är verklig arbetslöshet och vad som är en förändring i statistiken. Jag säger inte att det är glädjande med arbetslöshet på något sätt, men jag konstaterar att en arbetslinje i Stockholm fungerar bättre än en socialdemokratisk bidragslinje fungerar i Göteborg och Malmö. Våra sämsta stadsdelar när det gäller arbetslöshet är alltså bättre än Malmö och Göteborg, och där har ändå Socialdemokraterna styrt i 18 år i Malmö och olika länge i Göteborg med den politik som du tror på. Där är man alltså sämre över hela staden än vad vi är i de av våra stadsdelar där vi har kommit till korta som mest.

Anförande nr 227

K a r i n R å g s j ö (V): Fru ordförande! En oroväckande trend avseende nyrekrytering, i varje fall i södra Järva, är att mycket unga gärningsmän – 13–18 år – begår bostadsinbrott, till och med under skoltid. Ur ett strategiskt perspektiv är det lätt att förstå om dessa barn förstärks i sitt utanförskap och hamnar i en kronisk kriminell tillvaro, säger polisrapporten Inventering av metoder, åtgärd och organisation avseende polisens arbete mot bostadsinbrott. Det är den jag visar här. Resten ligger på mitt bord.

Varningsklockorna har verkligen dånat i den här staden, kan man säga. Men ni är politiskt lomhörda. Man får det svar man förtjänar till slut. Detta handlar om alla de unga som vi är oroliga för. Det är de som har hoppat av skolan och som ingen får tag på. Det är ungefär 1 000 per år. Det är de som inte jobbar. Det är de som har gått ut grundskolan utan att vara behöriga till gymnasiet, och dessa barn tillhör arbetarklassen. Det handlar om dem som med all sannolikhet är i ett utförskap – märk väl: *utförskap*.

Stockholmsvänstern arbetar för en socialt hållbar stad. Ett förebyggande perspektiv ska genomsyra socialtjänsten. Alla barn ska ha rätt till goda uppväxtvillkor, generella insatser och förebyggande insatser. Sedan har vi detta med sociala investeringsfonder. Förra året talade vi lite om det. I årets budget finns inte orden sociala investeringsfonder med. De är borttraderade. Om man kan rädda en kille eller en tjej ganska tidigt gör man en fantastisk affär i samhället. Man tjänar rent rött – om man får uttrycka sig så – 13 miljoner på 30 år. Detta har Ingvar Nilsson tittat på. Individerna får en chans till ett bra liv utan missbruk, arbetslöshet och allt det där andra som ni känner till.

Sedan har vi det där med orosanmälningarna, som ser väldigt olika ut i staden. I Rinkeby-Kista fick man in 8 051 orosanmälningar förra året. 50 ledde till utredning. Jag undrar hur det hade varit om de där 1 851 orosanmälningarna hade gjorts på Kungsholmen. Hur hade det då sett ut? Det kan man fundera på.

Vi vill ta ett mer stadsövergripande tag när det gäller denna fråga. Staden börjar glida isär, och det är precis detta det kommer att handla om dessa två dagar: segregering och att vi lever i två skilda världar.

Jag vill ha ett Stockholm uppbyggt på social rättvisa, mänskliga rättigheter och människors lika värde, skriver Behrang Miri i vår utgåva av *Våra drömmars Stockholm*. Det vill Vänstern också.

Anförande nr 228

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Karin Rågsjö! Ja, vi lever verkligen i skilda världar. Du lever på Kungsholmen, och jag lever i Spånga-Tensta.

Du tar upp det här med bostadsinbrott och 13-åringar. Jag har inte läst rapporten, men jag känner till problemet. Det är en jätteallvarlig fråga. Men det har gjorts mycket. Om du hade kopplat detta till annan statistik skulle du ha sett att bostadsinbrotten har minskat kraftigt på södra Järva. Det har att göra med de åtgärder som har vidtagits, inte minst inom socialtjänst och förebyggande inom skola och sådant.

Ni tror att ni har lösningarna på alla problem genom att ösa in miljoner. Sedan talar ni generellt om vissa saker. Ni letar fel, och ni har inga konkreta förslag annat än att ni öser över lite pengar.

Anförande nr 229

K a r i n R å g s j ö (V): Du, jag bor på Kungsholmen, och jag har kanske mer kontakt med de här människorna än vad du har. Men vi ska inte gå in på det nu. Det här handlar om fakta. Det handlar om många unga människor som ni har tappat greppet om. Det handlar om skolan. Det handlar om utbildning generellt, och det handlar om arbetslöshet.

Det handlar inte om bostadsinbrott, utan det handlar om att polisen är orolig. Det handlar om att arbetsmarknadsförvaltningen är orolig. Man är orolig därför att det är väldigt många unga människor som man har tappat greppet om helt. Det är de unga som inte har gått ut grundskolan med betyg, som inte har gått på gymnasiet och som inte är på jobbtorg. Varför lyckas man inte få tag på alla dropouts från gymnasiet, utan bara ungefär 800? Det är inte bra för den här gruppen.

Anförande nr 230

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Vi delar problembilden, men jag skulle vilja säga att om det är någon som har tagit tag i denna problematik under de senaste åren så är det alliansstyret här i Stockholm. Vi riktar insatser som uppsökande arbete mot dem som varken studerar eller jobbar. Vi var och besökte Rågsved Community Center – ett utmärkt exempel på detta. Vi stärker nu upp med fler sådana mötesplatser. Arbetsmarknadsförvaltningen har både Filur och Merit och så vidare samt andra insatser för ungdomar.

När det gäller dem som riskerar att hamna eller fastna i kriminalitet har vi sociala insatsgrupper, som har varit framgångsrika över hela staden under mandatperioden. Vi har 59 stycken sociala insatsgrupper som har funnits för yngre. Vi har också 35 stycken för dem som är 20–29 år – just de livstidskriminella som vi vill ska återgå till jobb eller sysselsättning.

Vi satsar stadsövergripande 12 miljoner kronor på just dessa områden och dessa ungdomar, som vi ser varken studerar eller jobbar. Vi vill hitta metoder att nå dem och att få dem att gå från kriminalitet och utanförskap tillbaka till jobb och sysselsättning.

Om det är någonting vi inte kan bli anklagade för så är det att vi inte gör någonting!

Anförande nr 231

K a r i n R å g s j ö (V): Det var väldigt vad ni blev irriterade! Om man ska bygga en stad för alla måste man också se till att alla är med på det tåget. Man ska se till att alla går ut grundskolan med betyg, exempelvis. Man kan börja med det. Man kan söka upp, och man kan exempelvis se till att de orosanmälningar som kommer in går igenom. Man kan se till att göra någonting under alla år och kanske inte det sista året man möjligtvis sitter vid makten.

Jag tycker inte att ni har skött uppdraget när det gäller människor i denna typ av utsatthet på ett sjyst sätt. Då hade ni satsat i sju år, och inte som nu.

Anförande nr 232

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige! Det är ingen som kan säga något annat än att vi delar oron för dessa grupper. Samtidigt kan jag tycka att det är lite märkligt av polisen att gå ut och anklaga socialtjänsten med tanke på att sociala insatsgrupper är ett samarbete mellan socialtjänst och polis. Man borde i stället fortsätta samverkan och se till att det förbättras om man nu inte är nöjd med den situation som råder.

När det gäller hemmasittarna eller dem som är ute och rullar runt både dagar och kvällar är det just där som vi i årets och nästa års budget satsar 10 miljoner och ytterligare 10 miljoner i samverkan med skola och socialtjänst. Det är precis detta det handlar om. Det är de här grupperna som riskerar att gå ut med betyg som inte är fullständiga, som har låg närvaro i skolan och så vidare.

När det gäller sociala investeringsfonder är jag än så länge ganska ensam på den här sidan om att tala om det. Jag tror att de kommer att komma, för vi ser att fler och fler kommuner börjar använda dem. Nu ser man också till att man följer upp det med forskning för att se hur man ska kunna tydliggöra det. Det ska bli spännande framöver att se hur det går med dem.

Anförande nr 233

K a r i n R å g s j ö (V): Detta handlar om stora grupper. Det handlar om att staden håller på att glida isär. Så här ser det inte ut på Södermalm. Det ser inte ut som det gör för ungdomarna i Rågsved, Tensta och Hässelby-Vällingby. Det är skilda världar. Titta på skolresultaten och följ dem i sju år! Följ dem från 2006 till 2011. Då kan man exempelvis se en vikande trend. Titta på rapporterna!

Ska man bygga en stad måste man satsa på dem som mest behöver samhället. Men ni har inte satsat på dem.

Anförande nr 234

E w a S a m u e l s s o n (KD): Socialtjänsten har ett otroligt brett ansvarsområde. Det är inte helt enkelt att på de här två timmarna låta detta komma till sin rätt och berätta om allt som försiggår inom socialtjänsten. Flera talare har varit inne på en av de nya stora utmaningar som finns nu. Det är dessa EU-migranter, som blir alltfler i Stockholms stad. Vi kanske har svårt att förstå att man väljer ett liv med att sitta och titta på våra gator i stället för att vara kvar hemma. Men då kan man ändå kanske lite ta till sig hur situationen kan se ut hemma i det egna landet. Vi har kunnat läsa om det en del i tidningarna också.

Socialtjänsten tar ett ansvar med uppsökande verksamhet. Det är otroligt viktigt att vi ser efter så att inga barn finns med i de boenden som finns runt om Stockholm och att vi ser till att dessa boenden inte finns kvar. Vi ska i stället hjälpa till med att ge tak över huvudet. Även om det kanske är för lite så utvecklas nu Vinternatt med fler platser.

Årets budget har en tydlig social profil. Det är flera som har räknat upp exakt miljontal kronor inom de olika områdena. Jag skulle särskilt vilja stanna lite grann vid den samverkan mellan skola och socialtjänst som har påbörjats i år och som ska fortsätta också under nästa år. Jag tycker att det är en otroligt viktig satsning. Det är många gånger så att de olika verksamheterna kanske sneglar på varandra, och det är lätt att skylla ifrån sig. Men man måste ta ett helhetsgrepp och ett helhetsansvar när det gäller de här barnen.

Det som är det nya med denna samverkan är att man inte bara lyfter ordet samverkan i bemärkelsen att det ska ske på något sätt. Som ni vet blir det sedan ingen samverkan i många sammanhang. Men detta är ett tydligt projekt där vi knyter forskare till verksamheten och låter de olika skolorna utifrån sina lokala behov bygga upp multikompetenta team som ska se till att eleverna i framför allt årskurs 7–9 som har en låg måluppfyllelse och stor frånvaro ska få möjlighet att nå gymnasiebehörighet. Det ska naturligtvis ske genom bland annat ökad skolnärvaro, och det handlar även om måluppfyllelsen.

Det handlar just om att komma till de tidiga insatserna; det är vi alla överens om. År 7–9 är en tid då det finns en stor risk för att ungdomar far i väg i tråkigheter om vi inte får tag i dem på detta tidiga stadium. Jag hoppas mycket på denna samverkan. Den ska byggas vidare under nästa år. Personal som nu knyts till arbetet är som sagt mycket kompetent, och forskningen ska följa arbetet.

Anförande nr 235

J a c k i e N y l a n d e r (V): Tror du, Ewa, att det ser annorlunda ut i Göteborg än i Stockholm? Jag tänker på de tiggande romerna. I Göteborg har man öppnat en förskola för romska barn medan mamma och pappa är ute och tigger, samlar burkar eller vad de nu gör. Men det finns tydligen inget behov av det i Stockholm, och det är lite märkligt. Vad sker med detta? Är det inte någonting som oroar dig?

Anförande nr 236

E w a S a m u e l s s o n (KD): Jag har läst om att de har skapat en öppen förskola i Göteborg. Jag vet att socialtjänsten noga följer de romer som finns här för att se om det finns barn med i deras boenden eller ute på gatorna. Om det blir en större grupp får vi i särskild ordning se hur vi ska kunna stötta dem. Om det är med en förskola eller inte återstår att se.

Anförande nr 237

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Jag begärde företräde så att vi ska få lite debatt här. Det är fantastiskt roligt att det finns ett sådant engagemang för de sociala frågorna. Men jag känner också verkligen för dem som inte får möjlighet att gå upp i dagens debatt och som har förberett sig. Jag hoppas att vi kan hålla debatten och diskussionerna om de sociala frågorna levande även under hela nästa år. Det är som sagt jätteroligt att så många har varit uppe här, måste jag säga!

Om jag i mitt första anförande höll en mer generell aspekt på socialtjänstens utveckling vill jag också nämna tre viktiga utgångspunkter för oss när det gäller hur vi har sett på det sociala arbetet under mandatperioden. Förutom den självklara vikten av resultatbaserad styrning och evidens är det viktigt för oss att arbeta med tidiga insatser. Det är det första. Som jag nämnde kommer vi in så tidigt som det bara går. Vi kan se att det föräldrastödsprogram som vi erbjuder alla föräldrar till barn mellan tre och tolv år har varit oerhört efterfrågat. Över 6 000 föräldrar i Stockholm har anmält sitt intresse.

Vi satsar på cannabisprevention, och vi gör det ramhöjande med 10 miljoner kronor per år. Det har visat sig ge stor efterfrågan hos Stockholms föräldrar när vi har erbjudit cannabisutbildning och annat på Maria Ungdom. Vi kan se i Stockholmsenkäten att vårt förebyggande arbete har gett resultat. Den ökade trenden av cannabisanvändning har brutits, det är färre som dricker alkohol och det är färre som röker.

För det andra har det varit viktigt att ställa om socialtjänsten till att bli mer tillgänglig. Vi har En dörr in, Barnhus och Origo, som har nämnts tidigare. Jag behöver inte gå in på det. Vi finns sedan i maj också på nätet för att möta alla dem som under kvällar och helger har behov av att anonymt få ställa frågor till socialtjänsten. Vi har en utsatthet på nätet sedan tidigare. Vi har en situation i Stockholm där det finns exempel som att en 17-årig flicka lägger ut en annons på nätet om att sälja sex och får 600 svar på 48 timmar. Det finns också ett fall som polisen just nu jobbar med där hon lägger ut sin oskuld till högstbjudande på nätet och priset snabbt går från 500 kronor till 80 000 kronor i budgivning. Det är en sådan verklighet vi möter.

För det tredje jobbar vi för att Stockholm ska bli tryggare. Vi gör det genom stora satsningar på fältare runt om i våra stadsdelar. Vi har också satsat på fältare i tunnelbanemiljöer, för vi kan se att de områdena är särskilt brottsutsatta och otrygga. Därför jobbar vi med att fältarna ska finnas mobilt över hela staden. Sociala insatsgrupper är någonting som har varit framgångsrikt inte minst för de äldre som har levt i en kriminell miljö men som vi nu successivt får tillbaka till försörjning och till jobb och andra insatser. De har tidigare försörjt sig på kriminalitet.

Tidigare, tryggare och mer tillgängligt – så ska vi i socialtjänsten möta stockholmarna framöver. Tack för debatten!

Anförande nr 238

I n g e r S t a r k (V): Jag har en direkt fråga till dig, Anna. Man kan titta på statistiken i de olika stadsdelarna över hur många anmälningar om barn som far illa som kommer in och sedan titta på hur många som åtgärdas. Det är klart att de åtgärdas på något sätt; man struntar ju inte bara i dem. Men hur många anmälningar leder till åtgärder? Hur många blir liggande för länge? Och hur många är det som bara läggs ned?

Jag tycker att det åtminstone i en del stadsdelar ser ganska oroväckande ut. Åtminstone för något år sedan handlade det om resursbrist på stadsdelarna och på deras barn- och ungdomsavdelningar. Man har helt enkelt haft för få utbildade socialsekreterare, och de har inte hunnit med det ganska stora antal anmälningar som kommer in. Jag skulle vilja veta hur du ser på detta, för mig oroar det ganska mycket.

Anförande nr 239

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Just utredningsarbetet är ganska komplext, men jag hoppas kunna svara i denna replik. Vi genomför nu en stor kompetensutveckling bland barn- och ungdomshandläggare ute i stadsdelarna i Stockholm. Vi kan också se hur det har varit för dem med utredningstiderna. Vi jobbar med riktlinjer och annat, och det finns en lagstiftning nu som säger att förhandsbedömningen inte ska ta längre tid än två veckor.

Men även jag ser i våra rapporter att förhandsbedömningen ganska ofta tenderar att ta längre tid. Det är ju inte så att alla anmälningar ska bli en utredning, utan förhandsbedömningarna ska bestämma om man ska gå vidare med en utredning eller inte. Det finns fall där det som värst har tagit upp till 200 dagar, och det ska det inte göra. Vi måste jobba med att det ska ta två veckor. Sedan går man vidare med utredning i de fall där det behövs. Då kan vi också fokusera på dem som verkligen behöver stöd. Det kan också komma in flera anmälningar om ett och samma barn.

Men vi har ögonen på detta och försöker att jobba med att stärka kvaliteten i arbetet. Jag tycker att det görs mycket bra.

Anförande nr 240

J o n a s E k l u n d (MP): Jag skulle vilja ställa en fråga när det gäller orosanmälningar angående att barn far illa. Stadens egna socialtjänstinspektörer har gått igenom detta i ett antal stadsdelar och kommit fram till att en hel del anmälningar som borde utredas faktiskt läggs åt sidan och inte utreds alls. Man inleder ingen utredning, och man talar inte med föräldrarna. Man tar inte reda på hur barnet har det trots att det är ganska allvarliga saker som påpekas.

Detta förklaras bland annat med bristande resurser. När socialsekreterarna i staden har fått frågan i enkätundersökningen om ifall de tycker att de följer socialtjänstlagen och om de har möjlighet att göra det i sitt dagliga arbete är det skrämmande många som säger: Nej, vi tycker inte att vi kan följa socialtjänstlagens intentioner.

Apropå att lyfta yrket som socialsekreterare: Hur menar du att man kan lyfta yrket när ni har gjort nedskärningar på totalt och realt sett mer än 10 procent sedan ni tog över makten i Stockholm?

Anförande nr 241

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Vi kan inte tala om nedskärningar i ett läge där vi på två år har satsat 159 miljoner till individ och familj inom stadsdelarna. Det handlar om hur man jobbar. Där har vi nu riktlinjer som säger att en förhandsbedömning ska ta två veckor. Sedan går man vidare och ser om man ska behöva sätta i gång en utredning eller inte. Det arbetet ser vi över. Det är bra att inspektörerna tittar på detta så att vi kan gå vidare hela tiden och stärka kvalitetsarbetet.

Det jag blir orolig för är när jag läser Miljöpartiets budget när det gäller just orosanmälningar. Ni vill utreda 100 procent av alla orosanmälningar. Tala om att lägga byråkrati och administration på socialsekreterarna ute i stadsdelarna! Hur har ni tänkt när det gäller detta? Inte nog med att de har mycket – de kommer att få upp till hundra gånger mer att göra om er politik blir verklighet.

Anförande nr 242

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag vill tala lite om socialbidragen igen, för ni har gjort ett ganska stort nummer av det. Siffrorna visar nu att det går åt rejält fel håll när det gäller socialbidrag och arbetslöshet – det har ökat med över 30 procent de senaste sju åren – och att det som minskar nu är de stora barnfamiljerna. Detta sker samtidigt som ni har infört vårdnadsbidraget. Där är ungefär vid givet tillfälle 1 300 barn inne i systemet, om jag minns rätt, och de flesta är i stora familjer i förort.

Jag vill ställa en fråga: Kan du på allvar påstå att ni inte bara har fört över barnfamiljer i ett annat bidragssystem – ett bidragssystem som man dessutom måste säga i hög grad medför en inlåsning av kvinnor och barn inom hemmets fyra väggar?

Anförande nr 243

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag har längtat efter att ta denna debatt med dig under hela den här tiden. Det är ett cyniskt sätt att tolka statistiken. Det handlar självfallet inte om vårdnadsbidrag. Andelen barnfamiljer minskar, och det hör samman med hela trenden att andelen som är beroende av ekonomiskt bistånd minskar. Att sedan antalet ökar när det handlar om arbetslöshet beror på befolkningsökningen. Det föds fler, det flyttar in fler och det kommer ut fler ungdomsgrupper i Stockholm. Vi kan se att andelen stockholmare i arbetsför ålder ökar. Då kan man inte tala om antal, utan man måste tala om andel. Det är självklart att det är en rekordlåg nivå bidragstagare när det gäller andel av dem som jobbar. Vi kan se samma sak när det gäller barnfamiljer.

Jag måste fråga om *er* budget. Hur kommer det sig att man lägger fram förslag som SL-kort i normen för ekonomiskt bistånd för försörjningsstöd när det inte finns täckning för det? Ni talar om dynamiska effekter. Man kan inte räkna med sådant i en budget. Det innebär att det är underfinansierat redan på området SL-kort med minst 65 miljoner. Ni lovar saker som ni inte har täckning för. Jag tycker att det är allvarligt.

Anförande nr 244

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Fru ordförande och ledamöter! Det är inte så lätt att komma upp efter den här diskussionen.

Jag tänkte tala lite om arbetet mot hemlöshet. Jag är glad att det är en prioriterad fråga också i 2014 års budget. För första gången presenterar Stockholm en hemlöshetsstrategi för hemlösa som lever mer stadigvarande i Stockholm. Detta är en blocköverstigande strategi, och jag hoppas att Miljöpartiet och Vänsterpartiet kommer att välja att ställa sig bakom den. Jag tror att ett stabilt och långsiktigt arbete är oerhört värdefullt just när det gäller hemlöshet.

Det har hänt mycket inom hemlöshetsområdet. Tak-över-huvudet-garantin fungerar till 100 procent. Försöks- och träningslägenheter har vi hört om förut. De utökas med 400 under kommande år. Bostad först fungerar för många. Vi gör mätningar, och vi kan glädjande nog se att antalet hemlösa minskar. Det går inte jättefort, men det blir en stadig minskning. På tio år har vår stad växt med 100 000 personer samtidigt som den totala hemlösheten har minskat med 15 procent.

Omsättningen i gruppen är stor. 78 procent lämnar hemlöshet under en fyraårsperiod. Det är glädjande, och därför är det viktigt att vi inriktar oss på att stoppa inflödet till gruppen hemlösa. Det kan ske genom vräkningsförebyggande arbete och budget- och skuldrådgivning, till exempel. Snabb rådgivning får man i dag. Som ni har hört förut får barnfamiljer hjälp inom en vecka om de behöver råd om budget och skulder.

Gruppen hemlösa är inte homogen. Det finns ingen enkel lösning. Hemlöshet behöver lösas med långsiktig planering och en trygg framtida tillvaro. Några grupper är särskilt utsatta. Det handlar till exempel om unga, barnfamiljer och äldre. De måste få extra lösningar. Där är uppsökarenheten, till exempel med batorgen med vuxna, ett exempel på hur man kan arbeta med riktade satsningar.

Hemlösa kan sällan försörja sig själva utan är ofta hänvisade till ekonomiskt bistånd. Det vill vi ändra på genom att arbeta för att få en återintegrering på arbetsmarknaden. Det är ett riktigt prioriterat arbete. Jobbtorgen fyller här en viktig funktion. Hemlöshetsstrategin lyfter också fram samverkan med andra, med vårdgrannar och med bostadsbolagen. Den ideella sektorn fyller en viktig funktion.

Allra sist, fru ordförande, vill jag återigen ge förhoppningen att vi alla partier skulle kunna bli eniga om hemlöshetsstrategin. Det finns en och annan fråga där det är oerhört viktigt att vi håller ihop allihop och har en långsiktighet. Det här tycker jag är en sådan fråga.

Anförande nr 245

A b e b e H a i l u (S): Marie Ljungberg Schött! Jag undrar bara över en sak. Hela tiden försöker ni jämföra med Göteborg, Malmö och andra städer – speciellt med dessa två. Har ni tappat tron på Stockholm som Skandinaviens huvudstad? Är det bara ord? Ska ni inte jämföra Sveriges huvudstad med de andra huvudstäderna i Skandinavien eller i Norden? Ni ska väl jämföra med St Petersburg eller andra stora städer! Vad är det som händer? Det finns 290 kommuner i Sverige. Ska ni jämföra huvudstaden med de andra 289 kommunerna? Vad är det som pågår? Ska ni fortsätta så här under två dagar i budgetdebatten? Jag vill bara fråga.

Anförande nr 246

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Den frågan får du hemskt gärna ställa till någon som gör den jämförelsen. Det gjorde inte jag. Jag talar om hemlösheten, och jag talade bara om hemlösheten i Stockholm. Jag gjorde en jämförelse med hur det såg ut i Stockholm för tio år sedan.

Anförande nr 247

P a t r i k S i l v e r u d d (FP): Fru ordförande, ledamöter, åhörare här i salen och alla övriga stockholmare som förhoppningsvis lyssnar på dagens debatt så här i de sista skälvande minuterna av den socialpolitiska debatten!

Jag måste börja med en kort reflektion om allt prat om dikter, sagor och andra litterära spörsmål som har varit här i salen i dag. Om man har läst tillräckligt många budgetar, och det har jag, framstår vilken annan litteratur som helst som mer spirituell och rolig. Det gäller för all del både majoritetens och oppositionens budgetar. Oppositionens budgetar har dock fördelen att de är fulla med fantasi och hittepå. Prosan lämnar en del i övrigt att önska.

Kära åhörare! Vi är ju inte här för att ha så jämrans roligt. Vi är här för att besluta hur skattebetalarnas pengar ska användas på bästa sätt. Det är bra, och det är riktigt.

Ordförande, ledamöter! Från Folkpartiets sida strävar vi efter en hållbar och fungerande stad. Trots att mycket är bra finns det alltid något att förbättra. En hållbar och fungerande stad ser till att de som behöver och vill ha en bostad enligt LSS och socialtjänstlagen också får det. Äldre missbrukare ska få boendeformer som fungerar, och fler hemlösa ska få en egen bostad. Budget 2014 kommer inte att lösa Stockholms alla problem inom dessa områden, men den utgör en bra grund för framtiden. Det är bra att vi fördubblar Bostad först och att vi ser över behovet av boendeformer för äldre missbrukare. Det är bra att vi vidtar åtgärder för att fler LSS-boenden ska beställas. Fler åtgärder kan dock behövas i framtiden. Det är bra, och det är riktigt.

Stockholmare! Alltfler med missbruksproblematik får diagnosen neuropsykiatriska funktionshinder. Därför får socialnämnden i uppdrag att fortsätta att utveckla former för samverkan mellan socialtjänst, beroendevård och psykiatri för att utforma bättre insatser till denna målgrupp. Det är bra, och det är riktigt.

En ofta bortglömd del av det förebyggande alkohol- och drogförebyggande arbetet är stadens utskänkningspolitik. För er som möjligen inte vet vad utskänkning är – detta gamla vackra ord – handlar det om spriten på krogen. Tillståndsenhetens arbete med tillståndsgivning, arbete med STAD, Krogar mot narkotika, granskningen av stadens krogar och krögare och ibland indragning av utskänkningstillstånd skapar i hög grad trygghet och fungerar drogförebyggande i den här staden.

Jag som har suttit länge i tillståndsutskottet i socialnämnden har sett den positiva utvecklingen i vår stad. Trots många fler ställen med utskänkningstillstånd har den krogrelaterade brottsligheten minskat under 2000-talet. Det är bra, och det är riktigt.

Med detta, fullmäktige, vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

R VIII KULTUR- OCH FASTIGHETSROTELN

Kulturnämnden, Stockholms Stadsteater AB, Stadsdelsnämnderna: Kultur och föreningsverksamhet (verksamhet för barn, kultur och fritid)**Punkt 9, 30, 4)**

Anförande nr 248

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära fullmäktige, kära åhörare! Under de senaste åren har vi kunnat läsa i tidningar i Europa om brutala nedskärningar i den nederländska kulturbudgeten: ned med 25 procent. I Storbritannien säger man att kulturell svält väntar landet: nedskärningar med 30 procent på ett par år i kulturbudgeten. Den spanska kulturmomsen slår ut kulturen: minus 20 procent på några år. I Sarajevo stängs Zemaljski Muzej, nationalmuseet. I Grekland och Italien hotas världens kulturarv då Parthenons och Pompejis status som världsarv nästan inte kan värnas längre av sina stater.

Europa går igenom en av efterkrigstidens värsta kriser. Kulturens institutioner är de första som får känna på de drakoniska neddragningarna, och de demokratiska värderingarna blir dess nästa offer. För oss som vet att kulturen och konsten är en bärande del i ett tolerant och öppet samhälle är detta en förskräckande utveckling.

I centrum för allianspartiernas kulturpolitik och budget för nästa år står ett växande kulturliv där fler är välkomna, både som utövare och som deltagare, och där kvaliteten är vägledande för det offentliga stödet.

I Stockholm har vi varit förskonade från den europeiska kulturkollapsen. Under samma tid som detta har pågått har vi i den här salen kunnat anta en kulturvision som är i sann del både visionär och viktig för stadens utveckling. Vi har gjort kraftiga budgetförstärkningar. Där man sänker med 20 procent runt om i Europa har vi ökat kulturens utgifter i stadens budget med detsamma.

Vi ser tunga investeringar som är på gång, som Gasklockan i norra Djurgårdsstaden och Liljevalchs konsthall – mångmiljonprojekt som Stockholms stad vill ta sig an för att säkra kulturen.

Vi har sett hur bibliotekssatsningarna med Stadsbiblioteket i fronten går före och visar att man verkligen kan göra något för stadens invånare, med tunnelbanebibliotek – Bredäng, Högdalen och Stureplan. Man har renoverat och moderniserat en räkka av bibliotek, framför allt utanför innerstaden. Vi har sett ett berättarministerium öppna. Vi har förändrade öppettider.

Genom Chydenius-initiativet har Stadsarkivet sett till att stadens handlingar blir tillgängliga, nu liksom då, analoga liksom digitala.

Stadsteatern har visat att det inte finns någon motsats mellan hög kvalitet och det breda, utan genom en målmedveten, kvalitetsinriktad verksamhet har man lyckats erbjuda 150 000 fler besökare att se kultur av högsta kvalitet.

På Liljevalchs har besökssiffrorna fördubblats under den här perioden.

Vi har infört El sistema i kulturskolan för att locka de barn som annars inte skulle komma i kontakt med kulturen.

Kulturstödet har utökats i enlighet med kulturvisionen: en höjning från 70 till ca 110 miljoner. Det är mer än en 50-procentig ökning. Vi har omarbetat utifrån principen om likabehandling och öppenhet. Man ska inte vara exkluderad för att man inte känner rätt person, inte talar svenska eller inte bor på rätt ställe. Det är den konstnärliga kvaliteten som ska bedömas; man ska inte bedömas utifrån vem man är utan utifrån vad man kan ge och bidra med till andra.

Kort sagt: Hos oss är kulturen en del av och ska fortsätta att vara en del av en bildningspolitik som innebär att människor ska få makt att påverka sitt eget liv, att klassresan börjar i klassrummet och tar genvägen via biblioteket.

År 2014 fortsätter vi på den ambitiösa vägen. Fokus för kultursatsningarna nästa år ligger på barn- och ungdomskulturen. Det blir ett barnkulturår, vilket också är logiskt med tanke på att det är biblioteken som fortsätter att utvecklas. Tensta, Aspudden, Sköndal, Hagsätra och Kista renoverar, flyttar och bygger nya bibliotek. Vi bygger ut El sistema än mer, och en stor lässatsning tar sin början tillsammans med utbildningsnämnden.

År 2014 är året då allkonsthuset Stockholms Stadsteater förverkligas. Kilen öppnas och blir åter en plats för Fri scen och det fria kulturlivet. Marionetteatern får ett eget ställe att vara på. Och – det som är så viktigt – administrationen flyttar på sig för konsten. Det blir 600 nya kvadratmeter.

Mina vänner! Kulturpolitikens uppgift är att erbjuda stockholmarna möjligheter: möjligheter till förståelse, möjligheter till uttryck, möjligheter till möte och kunskap. Men, mina kära vänner, uppgiften för Stockholms kulturpolitik är inte att få människor att tänka rätt. Det är att få människor att tänka själva.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 249

A r b a K o k a l a r i (M): Fru ordförande! Bästa stockholmare som lyssnar på webben och är intresserade av vår kulturdebatt i dag! Stockholm är en av Europas snabbast växande städer. Vi har en attraktionskraft som få andra städer har i vår region. Vår uppgift inom Alliansen har varit att skapa jobb och tillgodose en god välfärd med hög kvalitet. Men om vi ska vara en stad i världsklass behöver vi också livskvalitet i vardagen. Här är kulturen väldigt viktig för stockholmarnas liv och för Stockholms generella attraktionskraft.

För oss moderater är det centralt att vi har ett blomstrande kulturliv, som är fritt, som är rikt, som är brett och som är tillgängligt för fler. Därför har vi från Alliansens sida sedan 2006 ökat anslagen till kulturen med 171 miljoner, och vi har givit mer stöd till de fria kulturgrupperna. Vi satsar mer än vad oppositionen gjorde när de hade makten i Stockholm. Samtidigt har vi kunnat skapa fler jobb samt tillgodose skolan, välfärden och bostäderna. Det är så vi har en ansvarsfull politik för stockholmarnas skattepengar.

Vi moderater vill ge alla barn en bra start i livet, och vår prioritet inom kulturen är att se till att kulturen blir tillgänglig för fler barn och unga.

Studier visar att just kulturutövning och kulturupplevelser för barn höjer barnens skolresultat, förbättrar inlärningsförmågan och ökar den matematiska förmågan. Här är kulturskolan oerhört viktig: att den har ett brett innehåll och att den når alla. Jag vet det själv, eftersom jag är uppväxt med att gå i kulturskolan under många år. Det betydde oerhört mycket för mig när jag var barn, och jag vill att alla barn i Stockholm också ska få den chansen att vara med i en del av kulturskolans verksamhet.

Vi satsar på kulturskolan genom El sistema i ytterstaden för de barn och unga som lever i socialt utsatta områden. Vi satsar enormt på lässatsning. Genom samarbete med utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna och biblioteken bland annat ser vi till att läsning och litteratur är en viktig del i barnens utbildning. Vi gör biblioteken mer tillgängliga, och vi ser till att lånekortet kan användas över hela Stockholm och även i andra kommuner.

Nästa år blir ett barnkulturår. Det är så vi skapar livskvalitet. Det är så vi skapar en bra start för våra barn och ett tolerant samhälle. Det är så vi skapar en kultur i världsklass i Stockholm.

Rösta ja till Alliansens budget!

Anförande nr 250

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Kulturen ger plats åt människor att mötas, att själva gestalta sina liv och att växa: växa ur klassförtryck och växa ur givna förutsättningar som samhället har försatt dem med. Kultursatsningar är därmed viktiga för att stärka demokratin och minska rädsla, fördomar och främlingskap mellan människor. Kultur och konst har ett egenvärde. Tillgången till kvalitativ kultur är en medborgerlig rättighet och ska inte vara avhängigt av inkomst, kön eller var man bor.

Genom att vi satsar offensivt och strategiskt på kultur skapas ett mer kreativt Stockholm. En stad med ett rikt kulturliv attraherar och utvecklar kreativa människor och företag. Ett rikt kulturliv formar stadens själ, identitet och berättelse. Ett rikt kulturliv ger förutsättningarna för jämlika medborgare.

Det grundläggande problemet med de senaste årens borgerliga kulturpolitik är att man ifrågasätter kommunens roll som ansvarig för kulturens infrastruktur, som lokaler, scener och ateljéer, vilket gör att det är väldigt svårt att uppnå ett högt uppsatt mål om ett kulturliv för alla.

De borgerliga partierna har ända sedan maktskiftet 2006 menat att man arbetar målmedvetet med hur kulturen ska nå ut till fler och ta större plats i samhället. Man hävdar till och med här i dag att man har ökat anslagen till kulturen.

Vår uppfattning är att den borgerliga kulturpolitiken i Stockholm tvärtom har präglats av en i huvudsak defensiv hållning. I takt med att man har skurit ned på anslag till både egna och fria verksamheter har man styrt medel mot kulturbonusar

och sponsringsfonder för att tvinga kulturlivet att tänka mer kommersiellt och öka jakten på egenfinansiering. Vi ser i dag att uteblivna investeringar i kulturell infrastruktur försvårar vardagen för många kulturarbetare, som är tvungna att söka sig till andra yrken. Det i sig resulterar i ett stort kompetenstapp när personliga och samhälleliga investeringar i kunskap och kompetens går till spillo.

Till detta ska läggas att Stockholm växer snabbt. Tidigare har staden matchat befolkningsökningen och tillväxten med mer resurser till kulturen. Om fler människor flyttar till Stockholm är det helt logiskt att kulturbudgeten också tar hänsyn till det. Så har inte skett under de borgerliga regeringsåren. Utvecklingen under detta styre har i stället varit det omvända: mindre kultur till fler människor.

År 2006 var kulturkostnaden per stockholmare 1 409 kronor. I dag är kulturkostnaden 1 343 kronor. Det är en minskning med 66 kronor per medborgare. Vi går därför fram med ett budgetförslag där vi ökar budgetanslaget. Vi kallar det Kulturlyft Stockholm. Vi vill öka med 83 kronor per medborgare. De pengarna kommer vi att lägga ut för att skapa en rik kultur. Vårt nya mål är att alla barn och ungdomar ska erbjudas en kulturupplevelse i ord, bild och ton eller scen minst en gång i månaden.

Bifall till Socialdemokraternas kulturbudget!

Anförande nr 251

M a t s B e r g l u n d (MP): Fru ordförande! Miljöpartiet vill se ett starkt kulturliv i Stockholm. Kulturen trivs i den gröna ideologin och är en viktig del av den gröna omställningen av Stockholm. Kulturen får individer och samhällen att växa. Den erbjuder en meningsfull fritid, ett kreativt yrkesliv och en bättre skola. Kulturen är demokratifrämjande men också klimatsmart. Stockholms kulturliv ska vara tillgängligt för alla i staden, oberoende av i vilken stadsdel vi bor eller vilken bakgrund vi har. Så ser det tyvärr inte riktigt ut i dag.

Den borgerliga majoriteten lägger nu sin åttonde budget, och för åttonde året i rad minskar kulturens andel av den totala kommunala budgetkakan. Det har under åren här fått konsekvenser.

Vi har talat om inlåsnings effekter i stödet till det fria kulturlivet därför att resurser inte tillfördes i tid. Våra egna museer har tvingats återinföra entréavgifter och har inte kunnat producera nya utställningar i tillräcklig grad. Men framför allt har staden delats och kulturen blivit segregerad. Vi ser en stor skillnad mellan stadsdelarna. Andelen barn och ungdomar som följer kulturskolans kurser är upp till tio gånger högre i vissa stadsdelar, bland annat i innerstaden, jämfört med i stadsdelarna på Järva. Det är helt oacceptabelt. Vi måste satsa på kulturskolan, och vi måste satsa på kultur i hela staden.

I Miljöpartiets budget ligger 75 miljoner kronor mer till kulturen än i den borgerliga budgeten. De ligger på kulturnämnden, på Stadsarkivet och på kulturen i stadsdelsnämnderna. 21 av de miljonerna satsar vi på kulturskolan. För de pengarna sänker vi avgiften och anställer fler pedagoger. Vi lyssnar på barnen och breddar kursutbudet efter deras önskemål. Så uppfyller vi FN:s deklaration om barnens rätt. Alla barn i alla stadsdelar ska ha rätt och möjlighet att uppleva och själva ägna sig åt kultur och vara delaktiga i besluten. Så får vi kreativa, självständiga och starka medborgare.

Men vi har fler reformer för att kulturen ska leva i hela staden. Vi vill ha fler kulturmötesplatser i ytterstaden – vi kallar det kvarterskultur – där varje stadsdel bör ha minst en kulturinstitution av hög kvalitet som erbjuder ett nära kulturliv och gör stadens olika delar unika. Det är vårt mål.

Vi vill ha en ny infrastruktur av lokala kulturhus – filialer till Kulturhuset vid Sergels torg. Vi föreslår en årlig världskulturfestival, som ambulerar mellan stadens yttre stadsdelar men ska genomföras i samarbete med det lokala kulturlivet i stadsdelarna och ha samma ambitionsnivå som kulturfestivalerna inne i city.

Men framför allt: Staden måste ändra attityd: Vi ska ha en tillåtande och tolerant inställning till kultur i alla dess former över hela staden.

Bifall till Miljöpartiets förslag till budget!

Anförande nr 252

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande, fullmäktige! Det är roligt att få debattera med dig, Madeleine.

Kulturpolitik är ju att skapa förutsättningar för infrastruktur, anslag, lokaler för kulturlivet och tillgänglighet för medborgarna. En kulturpolitik från vänster bygger på långsiktighet, på medborgarnas behov och på tillit till konstnärerna.

Men den borgerliga kulturpolitiken i Stockholm i dag är tvärtom. Man föredrar projektfiering och bonussystem. Man satsar mest på en köpstark publik i innerstaden och bemöter fria konstnärer och kulturarbetare med misstro och kontrollbehov.

Kulturpolitik är också pengar. Vänsterpartiets budget innebär en ökning på kulturförvaltningen med 71 miljoner, på stadsdelarna med 23 miljoner, på Kulturhuset Stadsteatern med 22 miljoner, och sedan har vi investeringar för nytt kulturhus i Järva och så vidare. Det är reda pengar.

Madeleine Sjöstedt bygger i stället luftslott, för att inte säga luftpalats – för att erinra om hur det kan gå när man saknar verklighetsförankring.

Det finns många bra ambitioner i budgeten, men i realiteten blir det nedskärningar. För ett barnkulturår avsätts 20 miljoner, men nämnden ska spara 22 ½ miljon. Man får ingen pris- och lönekomensation. Man ska spara 12 ½ miljon på konsulter bara under 2014, och då frågar jag mig: Hur många finns det egentligen?

Kulturpolitik är också fördelningspolitik. Vi har länge konstaterat att kultursatsningarna är väldigt ojämnt fördelade. I stadsdelarna har det länge varit ett sorgligt kapitel. Det är borttagna kultursekreterare, indragna lokala stöd och nedläggning av verksamheter. Av de pengar som man har avsatt för kultur i stadsdelarna har bara en bråkdel använts. Och nu löser ni det genom att ta bort de här pengarna, eller ni slår ihop dem med barn och ungdom. Då behöver ni aldrig mer redovisa det här pinsamma överskottet, och ni slipper också göra kultursatsningar.

Vi behåller den budgetposten. Vi ökar på den med 23 miljoner. Vi tror att det är oerhört viktigt att skapa lokala kulturcentrum, kulturkommittéer och någon form av

kultursekreterare. Vi kan också konstatera att av de 85 miljoner som nästa vecka föreslås fördelas till det fria kulturlivet går 77 miljoner innanför tullarna.

Fastighetsborgarrådet Sjöstedt måste nu på allvar ta tag i lokalfrågan. Vi måste sluta leka affär med oss själva och avskaffa marknadstänkandet på lokaler. Vi måste hitta ett nytt bruksvärdessystem för kulturlokaler. Scener, samlingslokaler och konstnärsateljéer kommer annars att försvinna från innerstaden.

Jag är glad att vi fortfarande har ett samhälleligt stöd till kulturen, även om det är en allt mindre del av budgeten. I den här tiden av skakiga finanser i Europa växer kraven på mindre materiell tillväxt för att vi ska kunna överleva, och då är den hållbara utvecklingen att satsa på kultur. Den mänskliga utdelningen är oberoende av räntor. Det kulturella kapitalet kan inte ätas upp av finanshajar. Den konstnärliga energin är förnybar.

Jag yrkar avslag på högeralliansens budget och bifall till Vänsterpartiets budget.

Jag vill också överlämna vår litterära bilaga till kulturborgarrådet.

Anförande nr 253

S t i n a B e n g t s s o n (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Snart börjar kaoset. Slussen ska äntligen byggas om och gå från en sönderfallande, illaluktande betongkloss till en välkomnande trafiksluss. Men under ombyggnationen kan vi inte låta området dö. Det kan inte vara vilken byggarbetsplats som helst. Vi kan inte lämna en stor, avskärmad grop och en grusplan mitt i Stockholm under en halv generation. Det gjorde vi under 50- och 60-talet, och fortfarande minns stockholmarna, till och med vi som inte ens var födda, hur vidrigt det var när Klara revs.

För att undvika det föreslår vi i denna budget att de ytor som under kortare eller längre perioder är tomma under byggtiden ska avsättas för att vara scener för kultur och musik. Genom många tillgängliga evenemang blir Slussen ett kulturellt centrum medan byggkranarna är på plats, och verksamheter som Debaser och andra ges möjlighet att göra området levande.

Ordförande! Centerpartiet ser den kulturella potentialen i stadsrummet. Det var tack vare oss som det i somras inleddes försök med så kallade Open streets. Där ersätter människor bilarna, och gaturummet blir en stor park där människor kan mötas för att uppleva och utöva kultur. Det blev en succé, som vi trodde, inte minst tack vare de food trucks som numera också finns i Stockholm tack vare driftiga entreprenörer och att Centerpartiet har drivit frågan i Stadshuset. Vi fortsätter på det inslagna spåret även nästa år.

Ordförande! Det finns en stor kulturell potential i ett fritt och tillåtande stadsrum, och genom det kan vi göra staden härligare. Ingen av oss är väl särskilt förtjust i vintermörkret, men med Stockholms ljusprogram kan vi utnyttja det till stockholmarnas och besökarnas fördel. Vi kan lysa upp fasader, öppna platser och parker med ljuskonst. På vintern blir varje byggnad en bioduk och varje viadukt en palett som går att fylla med vackert och intressant innehåll. Ljusprogrammet fyller två

funktioner. Förutom att vara ett kulturellt tillskott i staden ger ljuset också en ökad känsla av trygghet för dem som vistas här – win-win!

Ordförande! Vi i Centerpartiet är väldigt glada för att stadens arbete med idéburen stadsförbättring fortsätter. Riktlinjerna ska uppmuntra allmänheten till att aktivt bidra med kreativa, konstnärliga idéer som genom en tillåtande stad kan förverkligas. Självklart kommer de bästa idéerna om hur staden ska utvecklas från stockholmarna själva. Det är inte vi politiker som ska bestämma hur staden ska se ut. Det ska alla som bor här. Vår uppgift är att ge kreativiteten utrymme att frodas.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 254

Ewa Samuelsson (KD): Ordförande, fullmäktige! Alla människor har behov som inte kan fyllas av materiella tillgångar. Att värna om människans inre liv är lika självklart för Kristdemokraterna som att se till hennes materiella behov. Jag roade mig med att dela upp ordet kultur – kul tur. Det kan man verkligen få genom att delta i eller enbart uppleva sång och musik, opera och konserter, teater och musikaler, film och dans, för att inte tala om att försjunka in i en bok och fritt få göra den till sin alldeles egna upplevelse.

Vi behöver kulturen. Den ger oss rötter till vår historia, visioner för framtiden och möjlighet att ingå i sammanhang. Ett rikt kulturliv är också viktigt för demokratin. Folkbildningen, inte minst studiecirkelar och temakvällar, spelar en omistlig roll. Forskning har visat att kulturella upplevelser även gör människor fysiskt friskare, och kultur på recept har visat sig ha framgång för människors hälsa.

Kulturen ska inte styras av beslut uppifrån utan frodas bäst bland de människor som utgör dess kärna. Politikens uppgift är att ge kulturen möjlighet att växa på både amatörnivå och professionell nivå.

Kulturskolan fyller en mycket viktig funktion, och många är de professionella musiker som en gång började där. El sistema är ett spännande projekt som nu utvecklas så att fler kan delta.

Att ge barn tillgång till kulturlivet är en viktig uppgift för föräldrar, och att få gemensamma upplevelser stärker banden i familjerna. Förskolan och skolan som möter alla barn har ett ansvar för att aktivt ge barnen kulturupplevelser. Den som är trygg i sin egen kultur möter nya influenser med tillförsikt och glädje. Det främmande är inte lika främmande längre.

Kultur ska vara tillgänglig för alla människor. Funktionsnedsättning får inte vara ett hinder för att kunna delta. Det gäller fysisk tillgänglighet och tillgänglighet i dess bredaste bemärkelse. Stadsteaterns syntolkade föreställningar och att hörselslingor installeras är en del i det arbetet för att fler människor ska kunna ta del av kulturlivet.

Biblioteken fyller en särskild uppgift. Att de nu finns på fler platser där människor rör sig välkomnas verkligen. Det är viktigt att böcker och annan information på stadens bibliotek i ännu större utsträckning finns tillgängliga som lättläst text och

också med hjälp av övriga audiovisuella hjälpmedel så att vi än mer kan öka tillgängligheten och alla ska kunna glädjas åt kulturen.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 255

M o n i k a L i n d h (S): Eftersom det är min sista budgetdebatt hade jag tränat på att trycka på knappen i smyg, på ett sätt som ni inte förstår hur det går till. Men ni kommer att lära er.

Om vi nu ska prata kultur, håller jag med Madeleine Sjöstedt om att vi i detta land på ett sätt har varit förskonade när vi har sett neddragningarna på kultur ute i Europa. När man tänker på att Parthenon ska stänga är det som en kniv i hjärtat. Men på samma sätt kan jag känna när jag ser hur kulturskolan i Stockholm har stängt för många barn. Jag har full förståelse för hur grekerna känner i sin sorg när de tittar på Parthenon. På samma sätt tänker jag när jag ser kulturskolelokaler i Bagarmossen och vet att det är mycket färre unga som får tillgång till kulturskolan i Bagarmossen än i innerstaden, eller i övriga landet om man jämför. Till kulturskolan i Stockholm når knappt 10 procent av Stockholms barn, och det ska då jämföras med övriga landet, där det är 30–40 procent.

Det är med sådant i bakgrunden som vi menar att det nu måste till en hävstång i stödet till kulturen och i kulturbudgeten. Det duger inte att varje år svälta ut en liten del här och en liten del där. Till slut går också kulturpolitiken och kulturbudgeten ett slags anorektisk utveckling till mötes, och det gäller framför allt stödet till det fria kulturlivet, barn och ungdomar.

Nu försöker Madeleine rädda det här 2014 med lite tillfälliga pengar, som en lässatsning på 15 miljoner. Men hallå! För att en sådan ska få betydelse måste den vara mycket mer långsiktig än ett ettårsprojekt. Det handlar om att kanske göra den typen av stadigvarande insatser och våga stå för det också i budget.

Det som vi gör nu, att återföra medel till kulturen så att ett växande Stockholm kan få ungefär lika mycket i kulturpengar som man fick på skattsedeln för tio, åtta eller sju år sedan, tycker jag att det är dags att göra.

Med det yrkar jag bifall till den socialdemokratiska reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 256

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Man kan vara kritisk mot många saker, men det är bra om man har någon förankring i hur det egentligen ser ut. Om man tycker att det inte spelar någon roll vad saker kostar, att huvudsaken är att det kostar mycket pengar, förstår jag din inställning. Men om man tycker att det är intressant hur många barn och unga som får glädje av saker och ting är det du nu säger helt obegripligt.

Kulturskolan slog alla rekord förra året och kommer att göra det i år också i antal elevplatser – 16 370. Antalet har aldrig varit större än så över huvud taget. Jag kan också glädja dig med att de som vi träffar genom pröva-på-verksamhet, kulturköp och så vidare – ni kallar det kulturskoleelever, som det naturligtvis inte är – är precis

lika många som när ni hade makten. För den summa pengar vi ger når vi betydligt fler barn än vad ni gjorde, och vi håller en högre kvalitet. Det är det som räknas. Huvudsaken är inte att det kostar mycket. Huvudsaken är att det är många som får glädje av det.

Anförande nr 257

M o n i k a L i n d h (S): Det är synd, Madeleine, att du så envetet fastnar i ett slags statistik som inte alls handlar om de strukturella förändringar som har skett inom kulturskolan, där det har blivit alltmer segregerat. Precis som när Parthenon stängs för grekerna har kulturskolan stängts för allt fler ungdomar i Stockholm, som inte får tillgång till den därför att det är en ojämlikhet i kulturskolan över staden som är påfallande, som inte fanns tidigare. Därför har kulturskolans integrerande effekt också försvagats under din ledning.

Anförande nr 258

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande! Från Miljöpartiets sida kan jag säga att vi instämmer i Monika Lindhs synpunkter om skillnaderna i kulturskolan och dess segregande effekt. Från Miljöpartiets sida tycker vi inte att det är konstigt om fler barn och unga får tillgång till kulturskolan eftersom det finns fler barn och unga i Stockholm i dag än tidigare.

Från Miljöpartiets sida vill jag också säga att kultur- och föreningsliv i alla stadens stadsdelar är oerhört viktigt för oss. Jag tror att vi alla är överens om det. Då kommer det till: Varför ska man välja Miljöpartiet? Jo, för vi vill möta fler invånare ute i staden, nya invånare och unga invånare, som organiserar sig inom olika områden, och vi vill låta kulturimpulser växa. Just därför riktar Miljöpartiet ytterligare 10 miljoner kronor till stadsdelsnämnderna.

Vad vi erfar i dag är att stadsdelarna arbetar väldigt olika med lokal kultur och med lokalt föreningsliv. I en del stadsdelar finns såväl kulturhus, teaterlokal och bio som ett stort föreningsliv för både unga och gamla. I andra stadsdelar är det hart när omöjligt att över huvud taget hitta en föreningslokal och sedan också ha råd med den.

En del föreningar har funnits länge, till exempel PRO. Andra föreningar bildas nya, och det kan vara för barnkultur, lokal odling, miljösmarta idéer, filmklubb, jämställdhet och mycket olika för både stora och små.

För att möta detta växande föreningsliv och möta möjligheterna till lokal kultur i det mindre formatet, det nära formatet, och ge möjligheter att betala hyra för möten riktar Miljöpartiet nu ytterligare medel ut till stadsdelarna.

Befintlig kultur och föreningsstöd administreras olika i de olika stadsdelarna. I Skarpnäck jobbar företrädarna för de olika partierna tillsammans med förvaltningen, och det är ett hårt arbete att prioritera. Vi har Alliansens regler att följa, men det är ändå väldigt hårt att prioritera. Vi får hela tiden fler och fler ansökningar, och de är kvalificerade. När vi ska möta denna efterfrågan i vårt arbete, i det gröna arbetet för en jämlik stad, vill vi ha ett levande föreningsliv, för det ger liv till stadsdelarna. Miljöpartiet ökar nu förutsättningarna för mer liv genom att öka stödet till kultur- och föreningslivet i stadsdelarna med 10 miljoner.

Anförande nr 259

Salar Rashid (S): Jag tänker prata om kultur utifrån ett rättighetsperspektiv, till skillnad från mina kolleger i oppositionen.

Ja, vi socialdemokrater menar att kulturen har ett egenvärde, till skillnad från majoriteten i fullmäktigesalen. Med det sagt blir kulturens tillgänglighet ytterst en demokratifråga, som många har varit inne på, och på så sätt en del av den demokratiska infrastrukturen. Men likväl är kulturen också en viktig faktor för att stärka det sociala kapitalet i staden och därtill även att öka förutsättningarna för dialog och möten medborgare emellan. Jag vågar till och med påstå att varje utebliven satsning på kulturen i staden även resulterar i en utebliven satsning på demokratin – och detta i en alltmer växande stad, där stadens växande invånarantal inte är den enda och största utmaningen utan även de växande klyftorna. Det kommer att bidra till att tillgången till kvalitativ kultur i längden inte blir en rättighet som staden kan garantera, om man fortsätter med den förda politiken så som man har gjort under dessa sju år, vilket är allvarligt, mina vänner.

Därför gör vi i vår budgetreservation en övergripande satsning på kulturpolitikens område. Vi vill ge stockholmarna ett rejält kulturlyft, där vi stärker kulturen med hela 76 miljoner utöver majoritetens budget för 2014. Det är just för att påpeka allvaret med den sju år långa åtstramningspolitiken och den experimentella borgerliga kulturpolitiken, en kulturpolitik som i längden kommer att vara skadlig för staden och som innebär att färre stockholmare kommer att ha möjlighet att hävda sina kulturella medborgerliga rättigheter.

Vi ser det i kulturnämnden, när föreningar med utländsk kulturell bakgrund i högre grad får avslag på sina ansökningar. Vi ser det när fria teatergrupper får det svårare att klara av sina verksamheter med det nya kulturstödet.

Men tydligast av allt ser vi det på kulturskolans område. Hur var det nu – barns och ungas rätt till kultur? Bara under den förra mandatperioden höjde majoriteten avgifterna till kulturskolan så pass kraftigt att vi tappade 16 000 deltagare i kulturskolan. Hur ska staden någonsin kunna kompensera de barn och ungdomar som kanske aldrig fick chansen att spela ett instrument därför att avgiften var för hög, Madeleine? Därför skjuter vi in 7 miljoner.

Min talartid är slut, men jag kommer att fortsätta att debattera mot Madeleine.

Anförande nr 260

Borgarrådet Sjöstedt (FP): Att diskutera siffror är ungefär det tråkigaste en publik kan höra. Men om man säger att 16 000 elever har mist sina platser i kulturskolan får det inte stå oemotsagt.

Jag vill fråga Salar: Har du kollat hur många av de eleverna som ni mätte som går på de här verksamheterna i dag? Jag kan berätta det för dig: Det är 28 900 platser, varav 16 000 är vanliga elever som går i vanlig undervisning. Så många har aldrig fått vanlig undervisning, och den andra verksamheten fortgår.

Skillnaden mellan dig och mig är att jag inte kallar dem elever, för de får ingen undervisning. De får pröva på, får testa och kan sedan komma in i kulturskolan. Det

kunde de inte på din tid. De där 16 000 får du faktiskt räkna vidare på. Det går inte att säga precis vad som helst i den här talarstolen.

Anförande nr 261

Salar Rashid (S): Jag kan säga så här: ”På din tid” – jag är faktiskt relativt ny socialdemokrat och har bara varit i opposition, så det blir väldigt svårt att påpeka hur det var ”på min tid”.

Men du verkar inte se det allvarliga med att avgifterna har höjts, inte se det allvarliga med att färre och färre kan efterfråga kulturskolans utbildningar. Jag har aldrig sagt att de är elever. Jag sade att de var deltagare. Vi har sett denna dubbelbokning från Alliansens sida flera gånger i statistiken. Då är frågan om ni inte ser det som en rättighet. Varje gång ni höjer avgiften minskar rättigheten för ungdomar att kunna utöva kultur. Det är väl allvarligt, Madeleine! Skulle du inte säga det? Skulle du säga att det är billigare att gå på en kurs i dag än vad det var under vår tid? Det är där frågan ligger.

Anförande nr 262

Mats Berglund (MP): Fru ordförande! Ett mål med kulturpolitiken bör vara att kulturen ska växa och tillåtas göra det på sina egna villkor. Den borgerliga politiken för en kulturell tillväxt här i Stadshuset går i korthet ut på att belöna sådant som kulturroteln anser är goda exempel med en extra liten slant: kulturbonus. Det här systemet infördes i början av förra mandatperioden och utvärderades efter tre år. Utvärderingen visade att systemet inte fungerade. Man valde ändå att fortsätta. Men jag kan avslöja: Det fungerar fortfarande inte.

Det vi behöver är en kulturell infrastruktur med scener, biografteatrar och kulturhus över hela staden, och det måste planeras in från början både där staden växer och där den förtätas.

Vi behöver också ett infrastrukturellt stöd för kulturen. Vi i Miljöpartiet föreslår ett stöd som ska gå till scener, samverkan, träningslokaler, dyrbar utrustning eller kanske servicetjänster i kulturen. Det är en stödform som riktar sig brett både till stora och till små aktörer och som syftar till att underlätta för hela kulturlivet att verka och växa och göra det just på sina egna villkor.

Vårt stöd är motsatsen till kulturbonusen, där ni från kulturroteln är inne och petar i till exempel publikens sammansättning eller hur verksamheter ska utformas. Det stödet bör läggas ned.

Ordförande! När jag läser årets upplaga av majoritetens kulturbudget ser jag att det man vill är att genomföra tre projekt. Det är El sistema, så att barn ska komma i kontakt med professionella musiker, ett barnkulturår och en satsning på läsande. Det är tre lovvärda och viktiga satsningar. Vi tycker också att de är bra och har med dem i vår budget. Men innan man satsar på den typen av relativt kortsiktiga projekt bör man ha finansiering för den ordinarie verksamheten.

Jag förstår – och nu tittar jag på dig, Madeleine – att det här kan vara ditt sista år som kulturborgarråd, och jag förstår att du i så fall vill avsluta storslaget med skojiga projekt, barnkalas, ballonger och påsar till alla. Men du måste ju ta hand om din

verksamhet i första hand. Du har inte ett rött öre över i din budget för kulturskolan till exempel, som jag pratar om, för museerna eller för biblioteken, som du säger att du har satsat så mycket på tidigare. Det finns inte en tillstymmelse till pris- och lönekomensation. Tvärtom har du effektiviseringskrav på – om jag har räknat rätt – sammantaget 26 miljoner kronor. Det är pengar som tas från den ordinarie verksamheten och stoppas rakt in i dina projekt.

Du har fått massiv kritik för det nya kulturstödet – det känner du säkert till – bland annat för kortsiktigheten och projektifieringen. Och nu har kortsiktigheten och projektifieringen flyttat in på kulturroteln och hamnat rakt in i kulturbudgeten för nästa år. Visst är projekt roliga – jag håller med – men vi måste först säkra verksamheten.

Anförande nr 263

S t i n a B e n g t s s o n (C): Du får vänta på svar från Madeleine, för nu tänker jag ställa en fråga till dig, Mats.

Jag funderade om du satt och sov när jag höll mitt anförande. Du pratade om att kulturen ska komma underifrån. Det var precis det jag sade: att öppna upp ytor så att människor kan utveckla kultur och utöva kultur på tomma ytor, till exempel vid Slussen, på oanvända områden. Jag pratade om Open streets. Hur emotsäger det vad du var ute efter?

Anförande nr 264

M a t s B e r g l u n d (MP): Jag satt inte alls och sov. Jag hörde att du sade att du skulle vilja ha kultur på en byggarbetsplats vid Slussen och att du ville ha kultur på öppna gator. Du pratade om att lysa upp fasader.

Jag pratar om lokaler för kultur. Du vill ha kultur utomhus. Stockholm är inte en bra stad för att ha kultur bara utomhus. Visst, det är jättegoda idéer, men jag pratar om scener, teatrar, biografier – satsningar på kultur som tillåter kulturen att växa. Det du pratar om är också precis det som står i budgeten: tillfälliga projekt. Det är så ni vill föra kulturpolitiken, på byggarbetsplatser och ute på gatorna, men inte tillåta kulturen i lokaler. Det här är ett problem, för kostnaderna för lokalerna har skenat sedan ni tog över makten i Stadshuset.

Anförande nr 265

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Ja, Mats Berglund, det är möjligt att kostnaderna har skenat. Men alla kulturverksamheter hyr inte av staden. Det kanske är väldigt förvånande för Miljöpartiet. Men det finns faktiskt en fri marknad där ute där kulturverksamheter hyr in sig.

Mats Berglund säger att bonusen är förkastlig och att man borde satsa på lokaler i stället. Det här är väldigt symptomatiskt. Ni i Miljöpartiet är intresserade av ställen. Vi är intresserade av verksamheter, att de kan växa och att de träffar publik. Det är en förfärlig skillnad om en verksamhet har 100 eller 110 åskådare. Jag tror att det är viktigt att de träffar en publik. Jag tror att det är viktigt för medborgarna att kunna få vara eftertraktade och åtråvärda som publik i en verksamhet som vi kvalitetsgranskar. Därför är bonusen fantastisk.

Ni visar med en sådan tydlighet skillnaden mellan din och min kulturpolitik. För mig är det medborgarens rätt till kultur som är det avgörande. För dig är det instrumentella, att man ska ha någon plats att vara på. Det viktiga är medborgarnas rätt att komma åt kulturen. 22 verksamheter får stöd i över ett år från Stockholms stad. Det kallar du projektifiering. Du vet inte vad du pratar om.

Anförande nr 266

Mats Berglund (MP): Kulturbonusens syften, som den är formulerad, är att öka kulturens egenfinansiering och öka andelen barnvisningar i kulturen. Jag tittade igenom de verksamheter som fick kulturbonus första gången 2008 och jämförde de verksamheterna över tid. Underlaget finns inte hela vägen till i dag men ett par år framåt i tiden. Då såg jag absolut ingenting som tydde på att vare sig egenfinansieringen eller andelen barnvisningar hade ökat. Tvärtom fanns det en svag tendens till att båda dessa saker hade minskat.

Kulturbonusen har ingenting med kulturell tillväxt att göra. Kulturlivet självt efterfrågar en starkare infrastruktur för kulturen. Det är så kulturlivet kan växa. Och det är så kulturlivet kan växa just på sina egna villkor, utan några pekpinnar om vem som ska sitta i publiken.

Anförande nr 267

Ann Mari Engel (V): Kära fullmäktige! Vi har nu hört många vackra ord om kultur här. Jag tycker att det är bra att vi numera från er sida slipper höra de nyliberala talen om att kulturen ska betala sig själv, utan ni står fast vid att den är viktig. Men steget är ganska långt från talen till verkligheten.

Jag vill prata lite om det fria kulturlivet, som ju med sitt eget arbete subventionerar en stor del av det rika kulturliv i Stockholm som alla skryter med. De får i er budget nästa år noll kronor i höjning.

Det var många som saknade dig, Madeleine, och resten av din allians i måndags när det var en debatt om det nya kulturstödet. Vi som var där fick höra en samstämmig kör av 22 fria teatrar i Stockholm, och det blottades en väldigt stor och allvarlig förtroendeklyfta mellan kulturnämnden och det fria kulturlivet. De vittnade om motstridig information, djup inblandning i verksamheterna, godtycklig hantering och oförutsägbara bidrag. Det var också folk från institutionerna där som intygade hur viktigt det är med det fria kulturlivet.

Självklart måste stadens stöd till kulturlivet ses över då och då och förändras. Men det som nu har iscensatts präglas i hög grad av dessa tankar om projektifiering. Allt ska vara mätbart och jämförbart. Det har lett till en väldigt ökad byråkrati.

Redan när det här infördes såg jag problemen för den konstnärliga friheten och problemen med att inte behålla verksamhetsbidragen. Jag bad om en konsekvensanalys.

Det här systemet har också lett till att bidragen till etniska föreningar och nationella minoriteter har minskat. Jag har just gått igenom listorna från 2006, och då var det 10 ½ miljon. Nu är det nere i drygt 4 miljoner.

Vi i oppositionen är överens om att det behövs stora förändringar i det här systemet. Jag vill därför fråga dig, Madeleine: Är du beredd att möta utmaningen från det fria kulturlivet och från oss och förändra det här kulturstödet? Eller står du fast vid det som du skrev i tidningen, att det bara är en liten grupp sårintressen som vill måna om sig själva som kräver det här? Är du beredd att ta den utmaningen och diskutera hur man ska kunna få ett annorlunda kulturstöd som gynnar det kulturliv som du säger att du vill gynna i Stockholm? Det är en mycket stor kris just nu, och det är väldigt stora problem med hur det fria kulturlivet över huvud taget ska kunna överleva.

Anförande nr 268

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära fullmäktige! Förra året efter en väldigt lång process med otroliga mängder möten och diskussioner mellan partier och mellan deltagare antog vi ett nytt kulturstödssystem, i total enighet, utom Ann Mari Engel. Jag frågade Ann Mari många gånger: Vad vill du ha? För mig är det här ingen prestige. Berätta hur du vill ha det här systemet! Ann Mari vägrade att svara.

Jag har respekt för det. Ann Mari vill stå vid sidan om och vara arg och vifta med flaggan. Det är helt okej. Men du ska inte säga att du nu vill vara konstruktiv och ha en diskussion, för det är i så fall första gången i den här diskussionen. Du vet mycket väl hur många gånger jag har ställt denna fråga till dig.

Miljöpartiet och sossarna orkar inte riktigt hålla emot när det blåser. Jag kan förstå det också.

Jag vill ställa en fråga till dig: Att systemet är transparent och att man vet vad man utgår ifrån, är det det som är felet? Är det att man kan söka för lång tid? Är det det som är felet? Är det att man understryker, för att få offentliga medel, att man måste ha en idé om jämställdhet, miljö och delaktighet? Är det det som är felet? Vad är det som är felet med det här systemet, Ann Mari Engel? Det här är ett demokratiskt system som gör att alla behandlas lika. Är det det som är problemet?

Anförande nr 269

A n n M a r i E n g e l (V): Om du hade lyssnat på det fria kulturlivet hade du fått klara besked om vad det var som gick fel i systemet. Jag lade en reservation där jag sade att det var två bra saker i det här. Det var möjlighet till treårigt stöd, och det var ambitionen att ha större transparens. Men jag ville ändra på det som handlade om den konstnärliga friheten. Jag ville behålla verksamhetsbidragen. Jag ville göra en konsekvensanalys. Du vet mycket väl exakt vad det var jag krävde. Och det var ju inte er inriktning, och därför blev det inte så.

Jag tycker att det har blivit ännu värre än vad man kunde frukta av systemet, för hanteringen har också blivit väldigt otydlig. Det har lett till en djup inblandning i verksamheterna och en ganska godtycklig hantering. Jag hoppas verkligen att man ska kunna styra upp det här på något sätt.

Jag frågar dig om du är beredd att ta tag i det här, och det är du tydligen inte. Det beklagar jag. Jag tycker att det är tråkigt att du kallar Stockholms fria kulturliv en liten grupp sårintressen.

Anförande nr 270

A r b a K o k a l a r i (M): Fru ordförande! Nu är det dags för oss att granska Vänsterpartiets budget, Ann Mari, och även vad du säger ute till väljarna.

Du pratar mycket om att kulturen ska vara obunden och fri. Det tycker vi allihop. Men du måste också vara ärlig med vad du egentligen tycker. Du säger i din budget att ni vill införa ett utskott inom kulturnämnden som har insyn inom bidragsgivningen. Du vill politisera bidragsgivningen och kulturstödet. Vi vill att kulturen ska vara fri, men dina åtgärder är allt annat än frihet för kulturlivet. Där tycker jag att du ska vara ärlig mot väljarna.

När du lovar allt till alla: Har du sagt till barnen som går i kulturskolan att du tänker höja skatten för deras föräldrar med 1 600 kronor i månaden?

Anförande nr 271

A n n M a r i E n g e l (V): I motsats till dig har vi en fördelningspolitik. De föräldrar som inte har råd att sätta sina barn i kulturskolan tjänar på vår politik eftersom vi sänker avgifterna för dem. Det kan vi gå igenom senare.

Det är intressant att du som inte var med i kulturnämnden när vi hade ett beredningsutskott är så kritisk emot det. Det handlar inte alls om en styrning, utan det handlar om att de politiker som ska fatta beslut om bidragen ska ha en rimlig möjlighet att få information om vad som ligger bakom förslagen, vad referensgrupperna har sagt och så vidare. Vi har haft ett sådant beredningsutskott i många år. Madeleine Sjöstedt avskaffade det. Jag beklagar det eftersom det har givit politikerna i nämnden ännu mindre möjlighet att veta vad de ska grunda sina beslut på. Nu är det en mycket svärgenomtränglig massa, och framför allt känner bidragsmottagarna att detta är mycket godtyckligt. De får olika besked från olika håll. Jag tror inte att det skulle uppröra väljarna särskilt mycket att veta att de politiker som fattar beslut om bidragen har någon som helst aning om vad de beslutar om.

Anförande nr 272

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag skulle vilja vidga diskussionen något och låta kulturdebatten också handla om kulturen i stort och inte bara om de budgetmedel som vi sätter av i vår budget. Vi har satt upp ett mål för den kommande perioden där vi säger att alla barn och unga ska erbjudas en kulturupplevelse i ord, bild, ton och scen minst en gång i månaden. Det är en hög ambition. Den kräver att vi hjälps åt i staden. Alla kulturinstitutioner och stadens förvaltningar som sysslar med skola, förskola och andra delar som möter ungdomar måste samarbeta för att åstadkomma detta. Det är ett jämlikhetsmål, och det är ett ideal att kunna hitta en tillvaro där kulturlivet inte bara är någonting som man konsumerar utan också någonting som också finns i vardagen i barnens uppväxt. Vi måste dessutom hjälpa kulturarbetarna i den här staden att hitta möjligheter att erbjuda barn och ungdomar den här upplevelsen. På det sättet skapar man ett intresse för framtida kulturformer.

När jag träffar med kulturarbetare ser jag att det finns ett glapp mellan stadens kulturpolitik och upplevelsen av hur det är att jobba i Kulturstockholm. I dag kan vi faktiskt tala om en kris. Jag håller med om Ann Maris beskrivning av mötet i måndags. Det var uppenbart att scenkonsten i Stockholm just nu står som motstånd-

are till Madeleine Sjöstedt, eller det kanske är Madeleine Sjöstedt som har ställt sig som motståndare till den. Det är en allvarlig kris. Man upplever sig inte längre ha en dialog.

När jag frågar hur deras verksamheter ska kunna svara upp mot målet att möta barn och ungdomar en gång i månaden efterlyser många något som fanns en gång i staden, nämligen kultursekreterare och möjligheten att lokalt arbeta med kultur och koppla det till skolor, fritid och annat så att man kan göra detta möjligt. Det är någonting som vi lägger pengar till i vår budget, men det räcker inte. Om det ska kunna bli en gång i månaden måste vi också bygga ut stadens institutioner. Därför satsar vi på två nya kulturhus, ett i södra delen av Stockholm och ett västra delen av Stockholm.

Vi jobbar också med ett sätt att komma över de här kulturglappen. Var ska ungdomar kunna möta kulturen? Där måste vi tillsammans i dialog med kulturarbetarna i Stockholm finna ett förtroendefullt sätt att bygga upp de här mötena mellan barn och ungdomar och kulturen. Det finns ett jättestort intresse där ute i verksamheten i skolorna, förskolorna och fritidsverksamheten, och det finns ett jättestort intresse bland kulturarbetarna att göra detta. Men glappet är för stort mellan den borgerligt förda kulturpolitiken och kulturarbetarnas vardag. Tydligast illustreras det just nu av diskussionen om kulturstödsformerna. Den har förts i ett mycket högt tonläge, inte minst från kulturborgarrådet själv som har valt att anklaga gruppen för att företräda särintressen och annat. Det är mycket olyckligt. Jag undrar om du är särskilt nöjd med dina uttalanden, Madeleine Sjöstedt. De har gjort att du har hamnat som motståndare till hela kulturlivet i Stockholm.

Bifall till Socialdemokraternas förslag!

Anförande nr 273

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära åhörare, kommunfullmäktige! Jag skulle vilja prata om hur man får ett livaktigt kulturliv. Ett livaktigt kulturliv förutsätter att många människor är med och betalar för att konst ska skapas. Det ska ske genom skattsedeln, men det ska också ske genom att vi som deltagare och åskådare är med och tar vårt ansvar för kulturen. Här har vi en utmaning i dag. Kulturen växer inte tillräckligt fort. Den har inte en tillräcklig tillväxt. Ann Mari Engel säger att med mindre tillväxt ska man satsa på kultur. Ja, så kan man ju säga om man inte har någon idé om vem som ska betala kulturarbetarnas löner. Men om man tycker att det är intressant att ha pengar att betala kulturarbetarnas löner med måste man förhålla sig till kultursektorns växt. Då är det mycket viktigt att se till att man får många ställen som människor är beredda att gå till och betala för kulturen.

Det gör att vi håller mycket hårt i våra institutioner i Stockholms stad. Institutioner har mycket lätt att växa. Det är mycket lätt att anställa en ny byråkrat. Det är mycket svårt att anställa en ny skådespelare eller en ny konstnär. Svaret på det från Socialdemokraterna är att vi ska anställa ännu fler kultursekreterare, ännu fler administratörer, ännu fler byråkrater i stället för att satsa på konsten, på konstnärerna och på skådespelarna, på dem som faktiskt kan skapa detta. Konsten finns där, men publiken måste nå den. Därför är samarbetet mellan kulturförvaltningen och utbildningsförvaltningen inom Kulan så oerhört avgörande. Jag är glad över att lägga nya pengar på detta och över att vi inte satsar dem på nya kommunala institutioner på det här fältet.

Sedan pratas det om neddragningar. Jag vill gärna nämna några siffror till protokollet. Menar man kulturnämnden och Stadsteatern när man pratar om neddragningar? Det anslaget har gått från 980 miljoner till 1 151 miljoner kronor under de här åren. Det är ett plus. Tomas Rudin kommer med siffror som jag inte förstår var han fått dem ifrån. Kulturnämnden, Stadsarkivet och Stadsteatern har fått mer både per invånare och i reella tal. Anslaget till biblioteken har gått från 223 miljoner till nästan 300. Stadsteaterns anslag har höjts från 196 till 230 miljoner. Liljevalchs anslag har höjts från 16 till 22,4 miljoner. Eller handlar det om de fria verksamheterna, Unga Klara, filmfestivalen, Bio Rio, Orion, Tribunalen, Tur, Boulevard, Fasching, Lumor, Melo, cirkus och jazzfestivalen. Alla dessa har fått extra nya pengar. Det vet ni. Anslaget till det fria kulturlivet har ökat från 70 miljoner kronor till över 110 miljoner kronor.

Ert svar är i stället fler politiker och mer politisk makt. Miljöpartiet vill ha ett politiskt kvalitetsutskott i kulturlivet. Politiker ska sitta i en beredningsgrupp och granska kulturlivet. Det säger Miljöpartiet. Sossarna och Vänsterpartiet är mer hemula. De vill bara ha ett beredningsutskott. Då vill jag påminna om kvartersbion. Någon här i salen hade druckit kaffe med René där, och då skulle de få mer pengar. Någon annan hade varit på filmfestivalen och blivit dåligt behandlad, och då skulle de ha mindre pengar. Vi ska inte ha politiken så nära avgörande och bidrag.

Anförande nr 274

Borgarrådet R u d i n (S): År 2006 hade vi en tidserie som mätte kulturbudgetens andel per invånare. Det var 66 kronor mer per invånare 2006 än vad ni lägger i budgeten i dag. Den här tidserien bröt ni 2008, antagligen därför att ni inte ville visa att andelen sjönk. Det är det vi talar om. Varje medborgare i en växande stad har rätt till en viss mängd kultur.

Men låt oss lämna siffrorna åt sidan ett slag och konstatera att du, Madeleine, har befunnit dig i strid med större delen av Kulturstockholm. Jag skulle vilja gå så långt som att säga att du faktiskt börjar bli ett problem för kulturpolitiken i Stockholm. Du är inte med i de sammanhang där vi diskuterar den här typen av frågor. Allt fler undrar var Madeleine Sjöstedt är och varför du inte kommer dit själv och deltar i debatten och i den dialog som kulturarbetarna i Stockholm vill ha. Svara här nu: Varför deltar du inte i debatten, till exempel på Dramaten i måndags?

Anförande nr 275

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Jag tror att det är väldigt få som tycker att jag inte tar debatten. I måndags var det en debatt på Dramaten. Jag fick en fråga för sex veckor sedan, och jag svarade att jag tyvärr inte kunde vara med den dagen. Ändå hade man den. Jag tolkar det så att man inte var intresserad av att jag skulle vara med. Det fanns inte något intresse av en dialog. Sedan går det an att gå runt och säga att man är intresserad av dialog, men om den människa som tydligen är något slags huvudperson inte kan vara med blir det en ganska dålig dialog.

Du tar också upp siffrorna per invånare. Om man lägger ihop siffrorna för Kulturnämnden, Stadsarkivet och Stadsteatern var det 1 253 kronor per stockholmare 2006. I år är det 1 315 kronor. Det är en ökning med över 60 kronor. Jag begriper inte var du har fått dina siffror ifrån, men de är säkert lika sanna som de var den gången då du jämförde då och nu och hade glömt att Stadsteatern var en del av underlaget.

Anförande nr 276

A n n M a r i E n g e l (V): Först vill jag säga att jag talade om en mindre materiell tillväxt och en större tillväxt i kultursektorn, Madeleine. En mindre materiell tillväxt är så småningom nödvändig för allas vår överlevnad. Därför är det viktigt att satsa på andra delar. Det är faktiskt en förutsättning.

Jag blir intresserad när du säger att vi inte ska satsa på institutioner. Hur är det med Liljevalchs, Nobelmuseet, Tele2 Arena, gasklockan och ett nytt operahus? Jag tycker att ni verkar vara väldigt intresserade av att satsa på institutioner, men de ligger förstås innanför tullarna. Vi är intresserade av att satsa på kulturhus i ytterstaden, och vi har också avsatt investeringsmedel för det i vår budget.

Man kan alltid käfta om siffrorna när man pratar om budgetar. De ökningarna ni har beror ju på en del omfördelningar. Ni har till exempel flyttat över 10 miljoner från Nobelmuseet till det fria kulturstödet. Jag tycker att det är lite pinsamt när du kommer med exempel som är tio år gamla och pratar om vem som dricker kaffe med vem. Jag vet inte vem du dricker kaffe med, men det är i alla fall inte med det fria kulturlivet, för de saknar verkligen att få möta dig och föra dialog med dig. Jag tror att de har inbjudit till det många gånger, men du har tyvärr inte haft möjlighet att komma.

Anförande nr 277

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Då är det en fördel för det fria kulturlivet att de har en avlönad medlemsansvarig i kulturnämnden. Det handlar alltså om en intressegruppsföreträdare i kulturnämnden. Det är faktiskt en enorm fördel för dem. Det är bara att gratulera.

När det gäller att dricka kaffe vill jag säga att jag avskaffade det här utskottet eftersom jag visste precis hur det gick till. Ni gick runt, och ni satt med dem. Du satt med dem. Du sade att du var och hälsade på dem förra veckan, att de var jättebra och att de skulle få mer pengar nu. Sedan beslutades det om det i detta lilla utskott. Det är några år sedan nu, och det beror på att jag har haft makten så pass länge. Det är jag mycket glad för, och jag tror faktiskt att man ska vara det om man är engagerad för att politikerna inte ska bestämma vilka kulturverksamheter som ska ha stöd.

Anförande nr 278

M a t s B e r g l u n d (MP): Du nämnde kvartersbion, Madeleine, så låt oss prata om kvartersbion. Jag är faktiskt ganska stolt över vad Miljöpartiet gjorde där. Ja, vi var där. Jag vet inte om jag någonsin blev bjuden på kaffe, men vi var där, precis som vi är i många verksamheter. Vi besöker verksamheter. Kvartersbion hade blivit av med sitt stöd. Den var hotad. Vi hjälpte René, som du nämnde, att ta tag i situationen, sälja bion och gå i pension med bibehållen värdighet. Och verksamheten bibehölls i lokalen. Den lokalen hade inte fortsatt att vara en biograf om vi inte hade agerat. Nu finns Bio Rio där. Det är en av Stockholms mest hyllade nyskapande kulturinstitutioner i den lilla skalan.

Men precis som Ann Mari och Tomas har varit inne på tidigare verkar du inte vara intresserad av att besöka kulturinstitutioner och prata med dem som driver dem. Det gör att du skapar ett mycket fientligt klimat mellan kulturlivet och kulturnämnden just nu, och det är inte bra.

Anförande nr 279

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Såvitt jag kommer ihåg, och jag tror att jag har rätt, var Miljöpartiet helt emot att överlåta lokalen från den som drev den till Bio Rio. Såvitt jag vet var Miljöpartiet emot att Bio Rio skulle få göra detta. Jag kan ha fel, och då ber jag om ursäkt. Men det tog väldigt lång tid innan detta kunde beslutas. Det var många beslut på vägen dit som var ganska plågsamma och som inte byggde på några överväganden som gjordes av professionen och de beredningsgrupper som vi hade i kulturförvaltningen, utan de gjordes i utskottet för kulturstöd. Man ville se till den människa som hade den och inte till den verksamhet som bedrevs där. Bio Rio hade kunnat riskeras på det sättet. Nu blev det inte så, och det var bra.

Anförande nr 280

I d a K a r l b o m (M): Ordförande, fullmäktige! Precis som i andra delar av budgeten som vi diskuterar här i dag är det viktigt med en ansvarsfull politik också på kulturområdet. Alliansens budget för 2014 innehåller allt ifrån en stor barnkultursatsning, en lässatsning för bland annat förskolan till mer av Open streets i Stockholm. Tillsammans med en rad andra saker som utvecklar kulturen i Stockholm skapar detta en ansvarsfull och balanserad kulturpolitik för vår stad. Även om vi får höra en del annat här tycker jag att det är en mycket stark kulturbudget som ligger på våra bord i dag. Vi satsar stort på jobb och tillväxt i Stockholm. Det skapar möjligheter att satsa stort på stadens alla verksamheter.

Med det vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 281

S a l a r R a s h i d (S): Du använde just ordet ”ansvarsfull”. Jag skulle jättegärna vilja veta vad som menas med ansvarsfull. Vi socialdemokrater har länge känt en stor frustration över att konsumtionen och skapandet av kultur och konst blivit en av vår tids största klassmarkörer. Det är därför vi satsar 7 miljoner mer på det fria kulturlivet, 4 miljoner mer på bibliotekens öppettider, 5 miljoner på mötesplatser, 5 miljoner på fri entré till museer och 3 miljoner på folkbildning. Tycker inte du att det är en ansvarsfull politik?

Anförande nr 282

I d a K a r l b o m (M): Jag är ganska ny i det här sammanhanget. Jag har inte ens hunnit delta i det första mötet med kulturnämnden, men jag tycker att det är väldigt kul att få en replik ändå. Du undrar vad jag tycker är ansvarsfullt. Jag tycker till exempel inte att det är ansvarsfullt att lova allt till alla. Jag tycker inte att ökade satsningar och lägre eller inga avgifter och dessutom höjda skatter för Stockholms skattebetalare, som är en förändring som slår hårdast mot dem som har allra minst marginaler, är en ansvarsfull politik. Jag tycker att det är viktigt att man skapar förutsättningar för jobb och tillväxt så att man kan satsa stort på alla stadens verksamheter. Jag tycker att de satsningar som vi presenterar i budgeten i dag står för en ansvarsfull kulturpolitik i Stockholm.

Anförande nr 283

A n n M a r i E n g e l (V): Jag vet inte om det är bättre att lova allt till några än att lova allt till alla. Jag vill bara tala om att vår budget är fullkomligt balanserad. Du behöver inte vara orolig för att det är några tomma löften, vilket man ändå måste säga om er kulturbudget. Du säger att ni har en stark kulturbudget. Ni ska alltså spara

22 ½ miljoner på kulturbudgeten. Dessutom tillkommer pris- och lönekomensationen, och vi vet att det innebär 20–25 miljoner till. Detta ska sparas på de ordinarie verksamheterna.

Vi förstår inte riktigt hur det går ihop när ni säger att ni gör en stor satsning när ni lägger på 20 miljoner. Vi känner igen detta från era budgetar under de senaste åren. Det är naturligtvis roligare att säga att man gör en festival och en satsning på ett barnkulturår än att lägga någonting på det ordinarie. Hur ska ni kunna spara 22,6 miljoner plus 25 miljoner i pris- och lönekomensation? Kan du förklara det? Du säger ju att ni har en så jättestark budget.

Anförande nr 284

I d a K a r l b o m (M): Jag tycker att det starka i budgeten och det starka med Alliansens politik på kulturområdet är att sedan Alliansen fick ansvaret för kulturpolitiken har anslagen till kulturnämnden och till Stockholms stadsteater successivt ökat. Man kan absolut gå in på detaljer ställa saker och ting mot varandra, men jag menar att kulturbudgeten som helhet är en ansvarsfull budget och en budget som utvecklar kulturpolitiken i Stockholm.

Anförande nr 285

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande! Jag tänker lyfta blicken till hela Sverige till att börja med. Det finns en stor konsensus i alla politiska partier i Sverige om att vi ska satsa på barnkultur. Sverige utmärker sig också internationellt för sin barnkultur. Den svenska barnteatern är ett fenomen för sig. Den svenska barnteatern har vuxit och burits fram av friteatergrupperna. Den är också en tydlig konsekvens av politiska och ekonomiska satsningar. Det är inget att hymla om. Friteatergrupperna har utnyttjat det faktum att det har funnits pengar att hämta här därför att politikerna har velat det.

I övriga Europa spelar fria grupper avantgardistisk vuxenteater på festivaler. I Sverige åker de land och rike runt med barnteater. Det är också ett så speciellt fenomen att det finns en hel del forskning runt omkring detta. Den forskningen visar också att även de svenska friteatergrupperna som spelar barnteater är just avantgardistiska. Den svenska barnteatern utmärker sig genom att vara en nyskapande föregångare inom teatern. Detta är bara ett exempel på vad långsiktig politik kan göra utan att man för den sakens skull är inne och detaljstyr någonting.

Vad har det här med Stockholm att göra? Stockholms barnteaterfrigrupper är ledande i landet. De turnerar runt i precis hela Sverige. De turnerar i hela Stockholms län. På sina hemmascener här i Stockholm spelar de för barn i hela länet, men under de senaste åren har barnen ifrån just Stockholms stad märkligt nog blivit en alltmer sällsynt publik. Jag ska inte yttra mig särskilt länge om det, men eftersom jag själv har varit i den här branschen och sett det från ett rent praktiskt håll vet jag att det till stor del beror på att kultursekreterarna har försvunnit. Det har gjort det mycket mer besvärligt för de här grupperna att turnera i Stockholms stad och arbeta med Stockholms stads egna barn.

Anförande nr 286

A r b a K o k a l a r i (M): Herr ordförande, kära stockholmare som lyssnar och oppositionen! Det finns en mycket stor frustration hos oppositionen i Stadshuset. De

är så arga eftersom vi i Alliansen satsar mer på kulturen. Vi satsar mer på kulturstödet, på ytterstaden och på skolan, och vi ska bygga en massa bostäder. Vi får fler jobb, och vi har kunnat sänka kommunalskatten. Det gör dem oerhört frustrerade. Faktum är att de hyllar vår budget. Socialdemokraterna hyllar vår budget. De har jättesvårt att hålla ihop. De vill faktiskt göra en del av det som vi redan gör. Socialdemokraterna vill öka barns och ungas möjligheter att uppleva kultur. Det gör vi redan. De vill öka samverkan mellan staden, kulturlivet och näringslivet. Det gör vi också. Skillnaden är att de vill höja skatterna jättemycket.

Det vi vill göra är att satsa mycket, och vi kan få en hållbar budget utan att höja skatterna. Det är vi som har ansvar för skattepengarna. Vi har en urstark ekonomi. Genom att våra offentliga finanser är så pass bra kan vi göra satsningar utan att stockholmarna behöver betala mer för det. Den svartmålning som kommer från oppositionen är bara en svartmålning eftersom de själva är så frustrerade på grund av att deras egna siffror aldrig går ihop.

Bifall till Alliansens budget!

Anförande nr 287

S a l a r R a s h i d (S): Du säger att ni satsar på förorten, och du säger att vi har väldigt lika satsningar. Då är min första fråga till dig: Vad är den specifika satsningen?

Vi satsar på förorten. Vi satsar på att bygga två nya kulturhus i Skärholmen och i västerort. Tänk dig hur det kommer att se ut när kulturen får blomma där! Tänk om vi hade fått bestämma över den här staden. Då hade vi fått mycket kultur därute.

Det stämmer inte att vi vill höja skatten så ofantligt mycket som du säger. Vi har faktiskt finansierat våra projekt på ett mycket förnuftigt sätt. Vi tillför Stadsteatern 30 miljoner kronor i form av ett koncernuttag. Dessutom anslår vi 10 miljoner kronor till kulturen i stadsdelarna, och kulturnämnden förstärks ytterligare med 36 miljoner kronor i reformutrymme. Totalt investerar vi 76 miljoner kronor i kulturen i dess helhet i Stockholm. Om man finansierar på rätt sätt och hushållar med pengarna på rätt sätt går det att få fram pengar utan att höja skatten alltför mycket.

Anförande nr 288

A r b a K o k a l a r i (M): Problemet är att ni inte kan hushålla med pengarna. Ni vill ta pengar från reserven, vilket man inte kan göra. Det är oansvarigt. Du säger att ni inte vill höja skatten så mycket. Ursäkta, men ni gör ju anspråk på makten i Stadshuset. Ni måste ju styra tillsammans med några. Era vänner från Miljöpartiet och Vänstern vill höja skatten enormt mycket. Ni måste kunna kompromissa. Det ni lovar stockholmarna är inte det ni faktiskt kommer att göra.

Vår kulturbudget innehåller väldigt många satsningar på ytterstaden. El sistema kommer att förstärkas. Vi kommer bland annat att bygga ett nytt bibliotek i Hässelby gård. Det är satsningar på ytterstaden, och vi behöver inte höja skatten för det.

Anförande nr 289

A n n M a r i E n g e l (V): Ni finansierar er verksamhet med att sälja ut vår gemensamma egendom, Arba. Det kommer att få ett eländigt slut så småningom när

egendomarna är borta. Vi i oppositionen blir arga och frustrerade när vi besöker Husby träff, Midsommar Latino eller det före detta biblioteket i Akalla. Vi träffar väldigt många människor runt om i staden, särskilt i ytterstaden, som vittnar om att deras kulturföreningar inte längre får stöd, att deras lokaler har försvunnit och att kultursekreterarna är borta. Vi träffar kulturutövare som inte längre kan ha någon kontakt med skolan därför att det inte finns någon modell för hur de ska kunna ha den kontakten. De kan inte förmedla den kultur som de skapar. Då blir vi arga och frustrerade, och då lägger vi pengar i våra budgetar. Vi lägger pengar till stadsdelsnämnderna för att de ska kunna skapa lokala kulturaktiviteter och lokala kulturcentrum och ha kultursekreterare, samordnare och föreningsbidrag. Jag kan lova dig att ingen av oss är särskilt avundsjuk på er centraliserade och projektifierade budget.

Anförande nr 290

A r b a K o k a l a r i (M): Det är synd. Ann Maris retorik handlar om att svartmåla. Hon vill höja skatterna enormt mycket, och hon vill styra kulturen så att hon får bestämma vart allt kulturstöd ska gå, till exempel till hennes kompisar. Problemet är att det är fler kulturutövare som får stöd i dag, och det är fler nya aktörer som får stöd. De som söker har en större medvetenhet om mångfald än vad man hade tidigare. Vi är på väg mot en bra utveckling. Vi har ökat kulturstödet med 46 miljoner kronor sedan 2006. Problemet är att du vill kunna styra allt och bestämma. Jag vill inte att politiken ska styra vart kulturstödet ska gå.

Anförande nr 291

M a t s B e r g l u n d (MP): I ditt anförande säger du att ni satsar mer på kulturen och att ni har en hållbar budget. I ditt inledningsanförande sade du också att kulturskolan ska ha ett brett innehåll och att den ska nå alla barn. Alla de här sakerna låter jättebra, men det är fel. Det stämmer inte med verkligheten.

Låt oss ta dem en och en. Det stämmer inte alls att ni satsar mer på kulturen. Under de år som ni har haft makten har kulturens andel av budgeten sjunkit från 2,64 procent av budgeten till 2,13 procent av budgeten. Det låter som några promille, men det innebär drygt 100 miljoner kronor.

Du säger att ni har en hållbar budget. Det är inte alls sant. I mitt anförande tidigare pekade jag på att er budget är en projektbudget där ni tar pengar från verksamheten och för över dem till skojiga projekt. Det är inte hållbart.

Du pratade också om kulturskolan. Den når inte alla barn. Den når till exempel inte ut till barnen på Järvafältet. Det ser vi i de utvärderingar som har gjorts.

Anförande nr 292

A r b a K o k a l a r i (M): Nej, nej, nej och nej! Kulturen har inte fått mindre. Vi satsar mer på kultur, och det är fler som går i kulturskolan. Jag är faktiskt mycket stolt över den politik som vi har. Vi kan satsa på välfärdens kärna, vi kan satsa på livskvalitet för medborgarna i Stockholm, och vi behöver inte höja skatterna för det. Det är vad ni gör. Ni lovar stort. Ni lovar allt till alla, och ni kan aldrig finansiera det utom på ett sätt, nämligen genom att höja skatten med 50 öre. Det innebär att vanliga löntagare kommer att få betala 1 500 kronor mer i månaden. Hur tar man då ansvar för de människor i Stockholm som har små marginaler i sin ekonomi?

R IV SKOLROTELN

**Stadsdelsnämnderna: Pedagogisk verksamhet: Förskoleverksamhet,
Utbildningsnämnden, Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB)
Punkt 4, 16, 25)***Stadsdelsnämnderna: Pedagogisk verksamhet: Förskoleverksamhet*

Anförande nr 293

Borgarrådet E d h o l m (FP): Herr ordförande, fullmäktige! Förskolan är starten på det livslånga lärandet. Där tar barnen de första stegen mot att bli en egen alltmer självständig individ med egna intressen och förmågor. Vi ska värna och utveckla våra förskolor än mer.

Förskolan i Stockholm är en av stadens allra mest uppskattade verksamheter. 84 procent av föräldrarna som har barn på förskolan svarar att de är nöjda eller mycket nöjda med barnens förskola. Stockholm tillhör den tiondel av Sveriges kommuner som har de allra minsta barngrupperna. Vi har kunnat genomföra en mycket stor utbyggnad de senaste åren och samtidigt kunnat minska de genomsnittliga gruppstorlekarna kraftigt. Antalet barn per anställd är också jämförelsevis lågt. Det är en bedrift som vi faktiskt alla i den här salen kan vara stolta över.

Varje dag gör förskollärare och barnskötare på förskolorna i vår stad stora insatser för barnens trygghet och lärande. Med utbyggnaden följer att vi måste anstränga oss än mer för att kunna locka till oss förskollärare. En viktig del i det är att förstärka möjligheterna att göra karriär inom förskolan utan att behöva bli chef. Reformen om karriärtjänster i skolan har just sjösatts i Sverige. Det kommer att göra läraryrket mer attraktivt. Regeringen har nu aviserat att det är dags att gå vidare med förskollärarna. Stockholm går nu före regeringen i det här arbetet genom att lägga grunden för stärkta karriärvägar för förskolans personal. Det är dags för karriärtjänster också för förskollärare.

Förskolan ska medverka till att hålla framtiden öppen för alla barn och ge många olika livschanser för barnet. Det handlar om rätten att få utvecklas till den man vill vara. Det var inte länge sedan som förskolan Egalia väckte ett ramaskri genom att blottlägga hur vi alla omedvetet gör skillnad på pojkar och flickor. Vi har kommit långt sedan dess. Nu är det bestämt att alla förskolor aktivt ska arbeta med jämställdhet. Barn behöver mötas av högre förväntningar på att de kan och får utvecklas och upptäcka världen utifrån sina egna förutsättningar. De ska inte styras in i de vuxnas föreställningar om hur flickor och pojkar ska vara.

När det kommer larmrapporter om att barns relation till läsning och högläsning blir svagare blir det allt viktigare att värna högläsningen i förskolan. Den lässatsning i förskolan som jag och min folkpartistiska kollega kulturborgarrådet Madeleine Sjöstedt presenterar tillsammans i den här budgeten är naturligtvis inte hela lösningen för att få barn att gilla böcker och läsning. Där kan nog lässtunden på kvällen inte nog betonas, men det är en viktig pusselbit för att barnen så småningom ska närma sig läsningen.

Förskolan är i dag en del av skolväsendet med egna mål, med tydligare fokus på lärande och med särskilda krav på vem som får vara chef. Synen på förskolan har förändrats från att främst ha setts som barnomsorg för att också mammor skulle kunna förvärvsarbeta – det är naturligtvis en mycket viktig jämställdhetsreform – till en verksamhet som främst är till för barnen.

Det är viktigt att underlätta ett väl genomtänkt val av förskola. Den gemensamma ingången med tydlig information om varje förskolas verksamhet och möjligheten att ställa sig i en och samma kö är en viktig kvalitetsreform för Stockholms föräldrar som kommer att genomföras under året.

Men alla förskolor är inte bra. Jag har personligen lagt ned stor energi på att förbättra tillsynen av de fristående förskolorna och på ett bättre kvalitetsarbete för de kommunala. Stockholms stad satsar mycket resurser på sin förskola, och vi har faktiskt rätt att kräva hög kvalitet för de pengarna. Föräldrarna ska kunna känna förtroende för att förskolan där barnen går faktiskt håller måttet oavsett vem som är huvudman. De senaste åren har vi kraftigt ökat medlen till inspektioner, och jag tillhör dem som inte har tvekat att dra in tillståndet när en verksamhet inte håller måttet.

Det finns väldigt mycket att vara stolt över när det gäller förskolan i Stockholm. Det är en verksamhet som ständigt utvecklas och där man ofta möter nyblivna föräldrar som är både lite förvånade och glada över en verksamhet som deras barn faktiskt älskar. Det finns mycket som kan utvecklas i våra förskolor, men det finns få verksamheter som vi har anledning att känna ett sådant förtroende för och en sådan stolthet över.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 294

J o h a n n a S j ö (M): Herr ordförande, fullmäktige, förskolebarn och övriga stockholmare! Tänk att få vara fem år och gå i förskolan i Stockholm. Tänk att få gå till förskolan varje dag och få lära nytt, leka tryggt och vara obegränsad med världen för sina gummistövelsbeklädda fötter. Få områden rymmer så mycket kraft och glädje som förskolan. Här går politiken och utvecklingen från klarhet till klarhet. Det pedagogiska innehållet fördjupas och breddas med nya mål i läroplanen som språkutveckling, matematik, naturvetenskap och teknik. De pedagogiska miljöerna ska utvecklas dels genom verksamhetens egna prioriteringar, dels genom SISAB som ska ta ett helhetsgrepp och skapa en tryggare miljö i och omkring förskolor och skolor. Informationstekniken ska integreras i barnens lärande, och förskolläraernas roll ska stärkas och utvecklas. Till detta kommer jämställdhetsarbetet med fokus på att alla barn ska få ta del av de möjligheter och utmaningar som förskolan erbjuder med vidgade vyer.

Kultur i ögonhöjd visar ambitionen att ge barnen tillgång till kultur i förskolan, och litteratur har också en given plats. Den kommande satsningen Stockholm högläser kommer att ge ett än tydligare fokus på litteraturens betydelse.

Tänk att få vara fem år och gå i förskolan i Stockholm!

Men förskolan vore inte den oerhört uppskattade verksamhet den är om det vore för alla våra underbara pedagoger. Ninni, Tinasoa, Robban och Helen, det här är en hyllning till er. Där står vi inför utmaningar, för med växande barnaskaror behöver vi fler pedagoger, såväl förskollärare som barnskötare. Därför dubblar vi satsningen från 100 till 200 platser för barnskötare som vill vidareutbilda sig till förskollärare. Vi kommer också att se över möjligheten till karriärtjänster, som Lotta var inne på, för att se till att duktiga pedagoger kan dela med sig av sin kompetens men också för att förmå dem att stanna kvar i yrket och ge dem det erkännande de såväl förtjänar. Vi ser också ett behov av att säkerställa att barn med läs- och skrivsvårigheter uppmärksammas tidigt och att behovet av finskspråkiga förskoleplatser tillgodoses.

Därtill måste förskolorna fortsätta att vara flexibla och säkerställa att alla barn blir sedda och hörda så att grupper och pedagoger organiseras efter de behov och förutsättningar som råder på just den avdelningen med just de barnen.

Valfriheten kommer förhoppningsvis ytterligare att breddas genom att fler fristående förskolor kan etablera sig och erbjuda ytterligare pedagogiker och upplägg. Förutsättningarna är olika även för föräldrar. Därför satsar vi ytterligare på valfriheten och flexibiliteten och ser till att de 30 timmar som finns till barn med föräldralediga föräldrar kommer att kunna tas ut mer flexibelt.

Vi vill också fortsätta att understryka det tidsmässiga åtagande som förskolorna har från 06.30 till 18.30 om familjerna har behov av barnomsorg under den tiden eftersom det fortfarande finns indikationer på att föräldrar inte känner till eller vågar be om den flexibiliteten.

Tänk att få vara fem år och gå i förskolan!

Anförande nr 295

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag måste säga att jag faktiskt gläder mig åt att leva och bo i stad där vi internationellt sett har en mycket progressiv syn på förskolan. Här finns inte många sura, konservativa tanter och farbröder som vill hindra barnen från att utvecklas språkligt och socialt tillsammans med andra barn och tillsammans med pedagoger. Det är någonting vi ska vara stolta över. Här inleds nästan alltid debatterna med sju inlägg om vikten av en kvalitativ förskola för barnens skull. Det tycker jag är någonting att vara stolt över. Det är någonting som får mig att vara stolt över att vara stockholmare. Jag är stolt men naturligtvis inte nöjd.

Det finns fortfarande en hel del att göra på det här området. Jag måste säga att jag förvånas lite över den delvis passiva hållning som majoriteten har valt. Jag tror att vi måste höja ambitionsnivån för förskolan. Jag vill påstå att med vår budget, med vår politik och med vårt ledarskap kan vi inleda en offensiv satsning, en nystart för förskolan i Stockholm där vi kan börja arbeta systematiskt för att vända en del trender. Vi kan till exempel vända trenden när det gäller barngrupperna och börja minska deras storlek och öka personaltätheten. Vi kan vända trenden när det gäller andelen personal med pedagogisk utbildning, förskolläraryt utbildning, och öka den andelen. Dessutom kan vi öka andelen med barnskötaryt utbildning bland dem som inte är förskollärare. Vi vet att utvecklingen på de här områdena går åt fel håll i dag. Vi vet att en personalgrupp på tre personer har fått i genomsnitt ytterligare ett barn till

sedan 2007 i den grupp de jobbar med. Vi vet att andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning har minskat i Stockholm från 43 till 38 procent under ert styre. Det är trender som vi kan och ska vända med en mer ambitiös politik.

Till sist vill jag också säga någonting om tillgången till förskola. Det handlar om att öka vårt ansvar för förskoleverksamheten på obekväma tider. Det finns ett stort mörkertal av människor som behöver men inte kan eller har andra skäl att inte utnyttja förskolan på obekväma arbetstider. Det handlar också om att avskaffa vårdnadsbidraget. Skolborgarrådet säger faktiskt här i dag att hon är emot detta vårdnadsbidrag eftersom hon också ser att det drabbar barns språkliga och sociala utveckling. Då är det möjligen lite uppseendeväckande att hon säger att detta är ett lågt pris att betala för ett alliansstyre, speciellt som priset inte betalas av henne.

Anförande nr 296

Ewa Larsson (MP): Ordförande! I dag den 20 november är det den internationella barndagen, och det är härligt att just i dag här i Stadshuset få presentera Miljöpartiets satsningar på just barn. Vi satsar 45 miljoner kronor mer till olika kvalitetshöjande åtgärder i stadens alla nya och gamla förskolor – till barnen. Vi höjer ribban, och gärna tillsammans med andra som också vill göra det.

Av den satsningen ger vi 22 miljoner kronor till fler vuxna per barn och möjliggör för mindre barngrupper. Det är en efterlängtd reform. Det behövs fler pedagoger som kan möta barnets behov och se barnet. Vår satsning är efterfrågad av föräldrar. Många känner sig inte trygga i dag när de lämnar sina barn. Det pendlar olika i stadsdelarna. Mellan 20 och 25 procent av föräldrarna känner inte trygghet när de lämnar sina barn till pedagogisk verksamhet, lek och omsorg. Det är också efterlängtad då många barn i Stockholm vistas längre på förskolorna än i övriga delar av landet. Föräldrar i Stockholm har längre restid. Det går åt tid när man ska hämta och lämna barn.

Miljöpartiet ger också ekonomiska möjligheter att bygga giftfria förskolor och sanera befintliga förskolor. Det kan tyckas att det är en självklarhet. Vi hörde här tidigare från Alliansen att så ska det vara. Det ska vara giftfritt. Varför ska barn vistas i en giftig miljö? Det är ingen människa som kan säga att det ska vara bra. Eller hur? Alla tycker så, men så är det i dag. Det var väl därför som Alliansen i inledningen tidigare i dag tog upp att man också vill sanera, men vi anslår pengarna. Det är skillnaden. Det är också stadsdelarna som ska betala hyran när de bygger nya förskolor. Att bygga giftfritt kostar mer, och stadsdelarna får inte mer pengar per barn av Alliansen för att bekosta fördyringen. Nu gör Miljöpartiet det möjligt för stadsdelarna att bygga giftfritt och betala hyran.

Ett annat intresse som finns lokalt på förskolorna, hos personalen och hos föräldrarna, är att upphandla ekologiska produkter och tillaga mat av dem. Här finns en hel del att göra både när det gäller upphandlingsregler och när det gäller mål för ekologisk mat. Flera förskolor ligger över Alliansens mål. Vi tycker att det är dags att höja målen. De här frågorna kommer vi att ta tag i direkt efter valet då vi tror att vi kommer att ha makt över politiken och inte bara över retoriken.

Med det vill jag yrka bifall till Miljöpartiets reservation.

Anförande nr 297

I n g e r S t a r k (V): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Alla barn har rätt till en bra förskola framför allt för sin egen skull men även för att kvinnor och män ska kunna delta på samma villkor i yrkeslivet. Det är grunden för jämställdhet.

Vi har ett nytt förskoleprogram som i stort sett är bra, men i en segregerad stad är det svårt att leva upp till det om inte politiken ändras. För att jämna ut skillnaderna vill vi se över resursfördelningssystemet. Vi vill ha samma system som grundskolan har. Då först kan alla förskolor i hela staden följa både den nationella förskoleplanen och stadens förskoleprogram. Förskolor i ytterstaden, där det finns stora sociala behov, ska få betydligt högre ersättning. Det störst hindret mot en bra förskola för alla är segregationen. Den måste lösas. Staden måste bli öppen för alla. I flera av våra stadsdelar blir förskolan den första verksamhet som invandrade föräldrar möter. Därför är förskolan så viktig, och därför måste vårdnadsbidraget bort. Det handlar om det svenska språket, det handlar om modersmålsundervisning och det handlar om kontakten mellan förskolans personal och föräldrarna. Det handlar kort sagt om ingången till det svenska samhället.

Vänsterpartiet anser att alla barn ska få gå 35 timmar i veckan i förskolan oavsett om deras föräldrar studerar, är föräldralediga, arbetslösa eller arbetar. Förskolan är till för barnen i första hand. Problemet med förskola på obekvämt arbetstid som många har nämnt måste lösas med det snaraste. Det borde redan ha varit verklighet.

I det nya förskoleprogrammet står det om det viktiga jämställdhetsarbetet. Det är bra, men så mycket mer blir det inte. För att jämställdhetsarbetet på förskolorna ska lyckas måste det finnas en strategi som är tydlig och pekar framåt och inte bara allmänna ord om jämställdhet. Det behövs jämställdhetspedagoger som kan vara spjutspetsar i alla stadsdelar.

De föräldrar och barn som i dag inte använder förskolan behöver uppsökas. Vi behöver en uppsökande verksamhet i Stockholm. De gömda barnen, de asylsökande barnen och de papperslösa barnen, som så väl behöver hjälp att komma in i det svenska samhället, har rätt till förskola. Vi måste se till att de får möjligheten.

Utbyggnaden av förskolor är problematisk. I ytterstaden byggs det dels gigantiska förskolor med mer än fyra avdelningar, dels provisorier i bland annat gamla butiker. I innerstaden är hyrorna för höga, förskolorna för små och gårdarna minimala. Att hitta lämpliga lokaler eller mark att bygga på är nästan omöjligt. Alla barn har rätt till en bra förskola oavsett var i Stockholm de bor och oavsett vilka föräldrar de har.

Bifall till Vänsterpartiets budgetreservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 298

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Det är viktigt med en förskola med hög kvalitet både för barnen och för föräldrarna. Att veta att barnen mår bra och är i trygga händer när man själv inte är med dem är naturligtvis mycket viktigt för välbefinnandet. Därför är det så klart uppmuntrande att Stockholms förskolor får så höga betyg i brukarundersökningarna. Precis som vi har fått höra är förskolan den kommunala verksamhet som är mest omtyckt och får högst betyg när vi mäter.

För Kristdemokraterna är barngruppernas storlek viktig. Det gäller inte minst de mindre barnen. Grupperna kan helt enkelt inte vara för stora om varje barn ska bli sett. Vi vet också att ju mindre ett barn är, desto viktigare blir det med anknytning. Då kan det inte finnas för många vuxna i barnets närhet eller för många barn att konkurrera med om uppmärksamheten. Därför är det viktigt att vi har ett tak, vilket vi har i Stockholm i dag på max 14 respektive 18 barn. Barngruppernas storlek hålls också på en låg nivå jämfört med andra kommuner, och vi har en hög lärartäthet. Det är viktigt att bibehålla detta.

Men i en kraftigt växande stad som Stockholm med ett högt barnafödande kan platsbrist naturligtvis leda till att trycket pressas uppåt när det gäller barngrupperna, och det är viktigt att vi motverkar en sådan utveckling både för verksamhetens skull och för barnens skull.

Förskolan är en viktig verksamhet. I förskolan får barn träffa andra barn, leka och lära sig nya saker. Men alla barn är inte lika, och alla föräldrar vill inte lika. Föräldrar kan till exempel göra olika bedömningar av när deras barn är mogna att börja förskolan. Den bedömningen kan också se olika ut för barn med samma föräldrar. Därför ska valfrihet finnas också inom barnomsorgen, precis som den gör inom all annan offentligt finansierad verksamhet. Det ska finnas både fristående och kommunala alternativ. Det ska finnas dagbarnvårdare, öppna förskolor och möjlighet att själv ordna omsorgen på det sätt som passar just den enskilda familjen bäst. Ett och samma barn kan ha skilda typer av barnomsorg i olika åldrar beroende på vad som passar det enskilda barnet och familjen bäst.

Det är viktigt att informationen om de olika valmöjligheterna är tydlig så att föräldrar kan göra ett objektivt val. Stockholm är tillräckligt vidsynt och modernt för att kunna erbjuda föräldrar valfrihet.

Förskolan är som sagt viktig, och den är omtyckt. Förskolan ska ha en verksamhet som betonar omsorgen, leken och det pedagogiska innehållet. Trots en stor inflyttning och trots ett högt barnafödande klarar Stockholm av att erbjuda förskoleplats inom tre månader. Förskoleschablonen har också höjts under flera år, och vi höjer den även 2014. Det lägger en bra grund för en fortsatt stark förskola.

Jag yrkar därmed bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 299

M a r i a n a M o r e i r a D u a r t e (MP): Ordförande, ledamöter och eventuella åhörare! För ett år sedan stod jag här i denna talarstol och pratade om modersmålsstödet till förskolan. Det kommer jag att göra i år också. Under de år som jag har suttit i Farsta stadsdelsnämnd har jag träffat på många föräldrar som delar mitt intresse i denna fråga. Jag minns speciellt ett samtal jag hade med en förälder. Hon var ivrig för att hennes barn skulle få ta del av det hon hade rätt till. Jag förklarade för henne vilka hennes rättigheter var, och till slut skrev hon till mig: Men, Mariana, om det inte finns någon personal på förskolan som kan läsa boken som är specialinköpt till mitt barn, vad är då poängen med att köpa boken?

Jag tappade tråden där och då, för hennes poäng var väldigt rätt. När jag har frågat förvaltningen i Farsta hur arbetet går till har jag alltid fått en folder i handen. Den är

bra, den är genomtänkt och den har de bästa intentionerna. Men för att något fungerar bra i dag behöver det inte betyda att man inte ska jobba vidare med frågan.

I den nationella planen för förskolan står det klart och tydligt att barn med utländsk bakgrund som utvecklar sitt modersmål får bättre möjligheter att lära sig svenska och även utveckla kunskap inom andra områden. Förskolan ska medverka till att barn med andra modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska och sitt modersmål. Budskapet är alltså mycket tydligt.

År 2012 hade 34 procent av barnen i Stockholm ett annat språk än svenska i sitt liv. Denna siffra har förändrats sedan dess, och i många delar av Stockholm är andelen över 90 procent. Barn är så mycket duktigare än vad vi vuxna är i fråga om språkinläring. De kan lära sig hela tiden. De måste bara ha hjälp. En avsaknad av ett förstaspråk kan bland annat leda till en lägre djupförståelse av andra språk och ett mindre ordförråd. Det kan leda till felbedömningar i skolan och därmed till stor frustration som följer med upp i åldrarna. En god grund kan läggas genom ett gott modersmålsstöd i förskolan.

När jag har frågat runt har jag förstått att modersmålsstödet fungerar bra, men vi har förslagen för att modersmålsstödet ska fungera bättre. I vårt budgetförslag satsar vi 20 miljoner kronor extra på modersmålsstödet. Med de pengarna kan man bland annat tillsätta fler modersmålsstödjare, ca ett 70-tal. En kartläggning görs just nu. Varför inte matcha de förskollärare som finns med de språk som behövs? I dag är Stockholm en stad där våra barn utvecklas åt olika håll beroende på var de bor. Det är inte ett Stockholm som vi vill se. Vi har idéerna för att stoppa denna utveckling.

Därmed yrkar jag också bifall till Miljöpartiets budgetförslag för 2014.

Anförande nr 300

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande! Mer Miljöpartiet för barnen! Jag vill fortsätta att tala om denna viktiga fråga för oss, nämligen att vi också vill satsa på miljön runt förskolorna. Vi vill trafiksäkra så att föräldrar tryggt kan hämta och lämna sina barn. Vi vill sänka hastigheter och cykelsäkra vägen till förskolan. I vår budget satsar vi också på parklekarna för den öppna förskolan och för alla barn som vill leka utomhus. Detta handlade om kronor och ören.

Sedan vill jag också lyfta fram det nödvändiga förtroendet mellan förskolan och föräldrarna. Det är där vi ställer de olika frågor som flera från Alliansen tidigare har refererat till. Är du trygg när du lämnar ditt barn och så vidare? Det är olika frågor, men det är Alliansen som bestämmer vilka frågor som vi i stadsdelarna ska ställa. Det är ju vissa frågor som ni har tagit bort. Duckar ni inför dem? Jag tänker på frågan om föräldrarna är nöjda med barngruppernas storlek. Vi frågar inte det längre. Vi frågar inte om föräldrarna är nöjda med barnens utevistelse. Vi frågar inte heller om de är nöjda med den mat de får. Det är oerhört viktiga frågor för omsorgen om barnen. Vi kommer att ändra på detta, men jag undrar varför Alliansen inte är intresserad av den informationen längre.

Anförande nr 301

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Jag tänker säga några ord om detta att miljöcertifiera förskolor. Det arbetar vi mycket hårt med nu i Stockholm. Jag tror

att det är ett viktigt arbete. Nu bygger vi till exempel förskolor i flera våningar för att spara mark så att vi kan få större och bättre gårdar till barnen. Bara för ett par veckor sedan invigde jag faktiskt den första Svanenmärkta förskolan i Bromma. Det var mycket spännande. Den här typen av byggnader har tidigare inte Svanenmärkts. Vi är ju vana vid att tvättmedel, toalettpapper och sådant är det, men nu kommer den första Svanenmärkta förskolan. Jag är helt övertygad om att vi kommer att kunna lära oss en hel del av detta när vi bygger de vanliga förskolorna, inte minst när det gäller material. Där har det varit stora problem med att hitta till exempel golv som inte har något gift i sig. Jag ser med stor tillförsikt fram emot det här arbetet.

Anförande nr 302

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande! Jag hade tänkt att jag skulle få inviga varje ny förskola med grön flagg, det vill säga miljömärkt, efter nästa val. Det är därför vi satsar extra pengar så att stadsdelarna ska kunna betala hyran för det som i dag tyvärr är lite dyrare att bygga. Man kallar det för guld på SISAB. Andra byggare kanske kallar det för andra saker. Det är själva syftet, och här är vi överens. Men jag skulle önska att Lotta Edholm och Folkpartiet fick de här pengarna från finansborgarrådet i budgeten. Det här är ett stort problem för oss i stadsdelarna. Nu talar jag som ledamot i Skarpnäck. Alla vill naturligtvis bygga det allra bästa, men vi måste också kunna betala hyran. Låt oss hjälpas åt att se till att vi kan betala hyran. Rösta för vår budget!

Anförande nr 303

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Fru ordförande! Så roligt att få vara här och debattera förskola och senare i kväll också grundskola och gymnasieskola. Låt mig börja där föregående talare slutade. Det är självklart viktigt att förskolor har goda lokaler, möjligheter att utveckla lokaler och att de kan bekostas. Vi har ett särskilt tillägg till förskolor med extra höga hyror i vår budget. Jag har inte sett det i Miljöpartiets, Socialdemokraternas och Vänsterpartiets budgetar. Ni får gärna upplysa mig om jag har missat det. Frågan är vad ni vill med det?

Generellt tycker jag att det är väldigt roligt att debattera förskolan. Det är också roligt att oppositionspartierna håller med om att vi har en mycket bra förskola i Stockholm stad. Den uppvisar mycket hög nöjdhet från föräldrarnas sida. Jag har två systeröner som heter Theo och Alvin. Theo har börjat förskoleklass, och Alvin går fortfarande i förskolan. De riktigt sprudlar när de går till förskolan. När man ska hämta dem på eftermiddagen vill de ibland inte lämna den. Man får lirka och dra lite, men det brukar lösa sig efter ett tag. Det är så vi vill att förskolan ska vara. Den ska vara kreativ och sprudlande av nyfikenhet. Alla ska få möjlighet att utvecklas genom olika typer av pedagogik.

Det här med nöjdheten är intressant. Vi har mycket hög nöjdhet generellt, men i vissa fall är den lite högre i enskilda förskolor. Det kan säkert ha sina förklaringar. Vi har väldigt många enskilda förskolor. 50 procent av barnen på Södermalm går i enskilt drivna förskolor. Det är en mängd olika profiler, inriktningar, alternativ och utförare. Vi värnar detta. Vi tycker att det är bra att all föräldrar kan välja en förskola som de har förtroende för och som de tycker passar deras barn. Vi ser att den pedagogiska mångfalden ökar, precis som inom övrig skolverksamhet. Det bidrar också till att skapa fler arbetsgivare. Vi brukar prata om att vi öppnar och undersöker möjligheter för fler karriärvägar. Och det bidrar inte minst till utbyggnaden av antalet förskole-

platser. Vi klarar barnomsorgsgarantin trots att Stockholm är så populärt, trots att väldigt många föräldrar vill bo här. Det tycker jag är mycket glädjande.

Jag skulle gärna vilja att oppositionspartierna klargör en fråga lite mer. Hur ser ni på valfriheten och rätten att välja förskola inom Stockholms stad? Hur ser ni på mångfalden av enskilda utförare?

Anförande nr 304

J a n V a l e s k o g (S): Det är känt att vi tycker att det är utmärkt med olika alternativ. Det behöver jag inte gå in på. Däremot kan jag säga att vi är bekymrade över ekonomin. Vi har anslagit en hel del mer till förskolan, apropå frågan om finansiering. Det kan du se i vår budget. Du borde ändå vara mer orolig över det som också Roger Mogert tog upp, nämligen att antalet barn ökar. Det har varit många diskussioner om hur man ska mäta detta, men det finns ett säkert sätt att mäta det, nämligen antalet barn per pedagog och personal.

Vi kan se på hur utvecklingen har varit sedan vi styrde och fram till i dag. Det har blivit ett barn mer per tre pedagoger. Det blir ganska mycket i de här små grupperna. Oroar det inte dig och er att den här utvecklingen med fler barn i barngrupperna fortsätter enligt den här mycket säkra statistiken? Vi kan bortse från de olika mätmetoder som har använts på andra områden när det gäller förskolan.

Anförande nr 305

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Jag vet inte riktigt vilka siffror som Jan Valeskog läser. Det kanske är på socialdemokraterna.se eller någon annanstans. I Stockholms stad har den genomsnittliga barngruppen minskat, inte ökat. Den har minskat från 16,6 barn 2006 till 15,2 barn 2012. Samtidigt är personaltätheten – man kan mäta på olika sätt som du säger – fortfarande under 5 barn per årsarbetare. Den är 4,9 för 2012 om jag inte minns fel. Dessutom har antalet inskrivna barn i förskolan ökat under samma period med 12 300. Vi behåller barngruppernas storlek, och vår ambition är att minska dem trots att antalet barn ökar mycket kraftigt i Stockholms stad. Man ska inte vara alltför nöjd när man pratar om samhällsfrågor, utan man ska alltid ta höjd och fortsätta att förbättra. Men vi ska ha en korrekt beskrivning av verkligheten.

Anförande nr 306

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande! Vi i Miljöpartiet tvivlar inte på den goda viljan att ha giftfria förskolor. Vi är glada att fler och fler allianspolitiker närmar sig Miljöpartiets linje i den frågan. Du säger att ni i er budget har kvar bidraget till förskolor med hög hyra 2014 eftersom det är dyrare att bygga giftfritt. Men vi har inte tagit bort det, utan vi har lagt på 22 nya miljoner på er budget för att kunna vidta kvalitetshöjande åtgärder.

Vi tror att stadsdelarna behöver de här pengarna för att kunna göra det som vi säger att vi vill göra. Det är viktigt att förstå att vi inte har tagit bort detta, utan vi lägger till extra till er budget. Det är ni som har makten och lägger huvudbudgeten. Eller hur? Och vi plussar på.

Anförande nr 307

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Det är helt korrekt att det är vi som har väljarnas förtroende. Och vi kommer att söka det förtroendet en tredje gång i rad nästa år. Det är mycket glädjande att föräldrarna har ett mycket högt förtroende för förskolan. Vi fortsätter att satsa på förskolan. Vi höjer schabloner, och vi har kvar det här särskilda tillägget. Du behöver inte oroa dig över våra satsningar på viktiga välfärdsverksamheter. De kommer att fortsätta.

Anförande nr 308

K a r i n R å g s j ö (V): Fru ordförande! Stockholms förskolor är verkligen guld för barnen, föräldrarna och samhället. Förskolan är förutsättningen för ett jämlikt och jämställt samhälle. Här möts barnen och får ett pedagogiskt omhändertagande i en lekfull och lärande miljö. Vi ska vara stolta över våra förskolor. Det kan vi vara tillsammans.

Precis som Inger Stark sade tidigare lägger vi också in extra pengar för att den ska bli extra jämlik. Vi använder oss av samma resursfördelningssystem som skolan har och lägger ut det på samma sätt till förskolan.

Vi önskar också att man hade en mer uppsökande verksamhet i stadsdelsnämnderna när det gäller förskolan för att få tag på dels de barn som behöver förskolan väldigt mycket, dels de papperslösa barnen och de asylsökande barnen. Det är viktigt att de får tillgång till förskola.

Sedan finns det några problem. Ni har sålt ut allmännyttan, och det har inte direkt varit någon hit för förskolan. Det är speciellt ont om lokaler i innerstaden. Det har också lett till att man har satt marknadsliknande hyror på förskolornas lokaler, vilket kanske inte är så jättebra. Nu har ni lagt in extra pengar för detta i budgeten, men det är väl bra om pengarna kan gå till verksamheten i stället för till hyror, tycker vi.

En annan sak som vi funderar lite på är att det i dag byggs mycket stora förskolor. Det är klart att det kanske man måste göra när så många barn är på väg in i förskolan. Men vi får vara lite försiktiga och ändå tänka småskaligt inom den stora ytan så att vi inte får stora förskolehangarer à la gamla östblocket. Det är det väl ingen som vill ha, inte ens Folkpartiet.

Jag har fått väldigt många signaler från Söder om hur det ser ut i övergången mellan förskola och skola. I dag splittras förskolegrupperna upp. På Söder hamnar barn inte i förstahandsskolan, utan de hamnar kanske i den skola som de har valt i fjärde hand. Finns det någon konsekvensanalys av det?

Sedan vill jag vara lite personlig här. Jag vill tacka den föreståndare på Ölandsgatan 48 som för 26 år sedan, tillsammans med sitt team, byggde upp någonting så fint som en helt jämställd förskola innan ordet genuspedagog fanns på kartan. Det går att bryta igenom schablonerna på förskolan om man bara vill, speciellt när det gäller killars och tjejers könsroller. Det går att driva förändringsprocesser till det bättre på förskolan. Vill vi ha ett demokratiskt, jämställt samhälle får vi börja med barnen.

Anförande nr 309

T ü n d e K o v a c h (M): Det är svårt att förena krav på små förskolor, eget kök och rätt till heltid för all personal. Jag antar att ni även inbegriper kockar i förskolor. Eller ska man ha personal med dubbel kompetens, det vill säga både som kock eller barnskötare? Det är svårt att förena alla de här tre kraven praktiskt.

Anförande nr 310

K a r i n R å g s j ö (V): Jag tror att det går att förena sådana roller också, få en sjyst mat på bordet och inte behöva ha Sodexomat i förskolan. Det tror jag är viktigt. Jag är bortskämd med min sons förskola. Det var 26 år sedan, och de hade hemlagad mat på spisen. Det var en drömtillvaro. Jag lever kvar i den. Jag är Sörgårds-Karin.

Anförande nr 311

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Liksom Karin Rågsjö oroas jag naturligtvis också över detta med kostnader för förskolans lokaler. Vi har byggt väldigt många nya förskolor under de senaste åren. Vi har över 12 000 fler förskolebarn i dag än vad vi hade för sju år sedan. Utvecklingen har gått mycket snabbt. Därför är det också viktigt att tala om att vi har ett särskilt stöd som går just till hyrorna. Det handlar om ett stöd för varje ny förskoleavdelning som öppnar. Det kan både kommunala och fristående förskolor ta del av. Det finns också ett stöd för dem som har en mycket hög hyra. Det är också väldigt många förskolor som söker det. Det finns ju sätt att kapa kostnaden för de förskolor som har de allra högsta hyrorna.

Anförande nr 312

K a r i n R å g s j ö (V): Vi blev nedringda av just förskolor i innerstaden för ett tag sedan. Det var både fria och kommunala förskolor som var oroliga över sina hyror. Jag tror att man är ute på en mycket farlig resa om man marknadsanpassar förskolans lokaler.

Anförande nr 313

J a n V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! Det finns skolforskare som brukar säga att läraren är tre gånger viktigare än själva den skola som barnen går i. Barn med likartad bakgrund påverkas allra mest i sin utveckling och i sitt lärande av vilken eller vilka lärare de har och mindre av annat på skolan. Det här gäller naturligtvis också i förskolorna och den personal som finns där. I Stockholm har vi en allt lägre andel välutbildade förskollärare jämfört med tidigare och även om vi jämför med kommunerna i övrigt i landet. Vi har endast 40 procent utbildade förskollärare, och de är ännu färre i de enskilt drivna förskolorna.

Vi har här i fullmäktige av och till pratat om varför den borgerliga regeringen anstränger sig så lite för att kraftigt öka antalet utbildningsplatser för förskollärare. Man har ökat antalet platser något, men det är ytterst begränsat. Högskolorna har faktiskt vädjat om att få öka antalet högskoleplatser rent allmänt och även för förskollärare utan större framgång. Det är förfärligt att regeringen är så oförstående inför att dagens ungdomar även fortsättningsvis vill utbilda sig på högskolan. Bristen på högskoleplatser rent allmänt gör att väldigt många utbildningar har fått en ökad efterfrågan på 25–30 procent, men utbildningsministern vägrar att lyssna på det örat och öppna för fler utbildningsplatser, och i det här fallet för förskollärare.

Det är en sak att regeringen inte prioriterar fler utbildningsplatser på högskolan, exempelvis för förskollärare, men jag tycker att det är obegripligt att inte Stockholms stad och skolborgarrådet då mer kraftfullt agerar och protesterar. Det är just den här regionen som kommer att bli mycket utsatt på grund av den här politiken. Man gör uppenbarligen valet att låta ungdomsarbetslösheten fortsätta att ligga på en hög nivå trots att det finns många som vill utbilda sig till förskollärare och inte får det.

Vi vet alla att vi kommer att få en kraftig befolkningstillväxt här de närmaste åren och att antalet barn kommer att öka mycket kraftigt. Vi kommer att behöva bygga ut förskolor i stor omfattning, och det gäller både dagis och nattis. Vi kommer att behöva tusentals fler förskollärare i Stockholms län. De här utbildningsplatserna räcker inte på långa vägar. Det kan vi se genom den statistik som finns på länsstyrelsen.

Varför denna hovsamhet i en sådan strategiskt angelägen fråga? Varför finns det inte något offensivt agerande i budgeten eller på något annat politiskt vis?

Anförande nr 314

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Jag brukar inte tillhöra de hovsamma typerna, och det gör jag inte i den här frågan heller. Stockholmsregionen har legat på regeringen i den här frågan för att få fler platser på förskollärarytbildningarna. Det arbetet har också gett resultat. Det har redan påbörjats en utbyggnad med 25 procent. Det är ganska många fler än det var tänkt från början. Det är alltså en ökning på 25 procent. Till detta kommer också att antalet sökande nu ökar, vilket gör att kvaliteten på förskollärarna också sannolikt kommer att öka. Det har blivit enormt populärt att gå på förskollärarytbildningen i Sverige, och det är mycket roligt.

Sedan kommer Stockholms stad också att dra sitt strå till stacken genom att fördubbla den vidareutbildning till förskollärare som vi har för barnskötare. Den har legat nere, och det beror på att universitetet har haft för mycket att göra med sin omgörning för att kunna ta tag i den utbildningen. Men nu kör den i gång igen, och den kommer att fördubblas från 100 till 200 förskollärare.

Anförande nr 315

J a n V a l e s k o g (S): Det är trist att vända och vrida på statistik, men jag måste ändå göra det när det gäller antalet som söker till högskolelinjerna och lärarutbildningen. Anledningen till att antalet sökande ökar är just att regeringen så kraftfullt har dragit ned antalet utbildningsplatser på samtliga högskolor i Sverige. Det har fått denna effekt. Det innebär att massor av ungdomar som vill plugga på högskolan, bland annat till lärare och förskollärare, inte kommer in. 25 procent låter naturligtvis väldigt mycket, men det räcker inte på långa vägar. Om borgarrådet studerar siffrorna över behovet i Stockholms län de närmaste fem sex åren ser hon att det inte kommer att räcka. Därför tycker jag inte att borgarrådet borde vara nöjd.

Anförande nr 316

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (FP): Ordförande, fullmäktige och några åhörare! Klassresan börjar i klassrummet. Kunskap är den absolut viktigaste faktorn för att skapa jämlika livschanser och öka den sociala rörligheten. Redan i förskolan lägger vi grunden för det livslånga lärandet. Därför måste förskolan hålla

en jämn och hög kvalitet för att på bästa sätt rusta våra barn för en bra skolstart. Därför är övergången från förskolan till skolan så viktig.

I stort sett alla barn i Stockholm tar del av förskolans verksamhet. Förskolan är ju en av våra populäraste verksamheter, som vi har hört här tidigare. Nästan nio av tio av stadens föräldrar svarar i vår brukarundersökning att de är nöjda eller mycket nöjda med förskolan. Generellt tycker föräldrarna att barnen är trygga i förskolan, att barnen blir sedda i förskolan och att barnen påbörjar sitt lärande i livet på ett bra sätt i våra förskolor.

Men för att ge barnen den bästa möjliga skolstarten måste övergången mellan förskola och skola fungera på ett bra sätt. Det är självfallet personalen på förskolan tillsammans med föräldrarna som bäst känner till barnens möjligheter och utmaningar inför den viktiga skolstarten. Om skolan kan ta vid där förskolan slutar är så mycket vunnet för barnets lärande, utveckling och trygghet.

För att kvalitetssäkra skolstarten har vi i den här salen tidigare i höst antagit riktlinjer som förtydligar hur arbetet med barns övergång från förskola till skola ska gå till. Det är stadsdelsnämnderna som har ansvaret för att samordna detta arbete som även omfattar våra fristående förskolor och skolor. Men det är viktigt att det handlar om ett ömsesidigt ansvar mellan förskola och skola att genom en bra övergång ge de bästa förutsättningarna för barnen. Självfallet finns det utmaningar såsom skilda traditioner och yrkeskulturer mellan förskola och skola, men utgångspunkten måste alltid vara barnets perspektiv. Det är barnen, i synnerhet de barn som är i behov av särskilt stöd, som ska stå i centrum för det här arbetet.

Med de nya riktlinjerna vill vi skapa goda och likvärdiga rutiner över hela staden för att på så sätt skapa de bästa förutsättningarna att få en så bra skolstart som möjligt. Vi i Folkpartiet ger oss inte. Klassresan börjar i klassrummet.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 317

A b i t D u n d a r (FP): Ordförande och ledamöter! Jag och Karin Rågsjö brukar ha debatter inom socialpolitiken. Vi har olika uppfattningar, men vi har en del gemensamma uppfattningar också. Även här tycker jag precis som Karin att man ska vara stolt över förskolan. Jag är pappaledig, och jag har två grabbar. Jag har också varit pappaledig tidigare, och jag har stor erfarenhet från förskolan. Jag har även erfarenhet av förskolans som politiker, nämligen som ordförande i Hägersten-Liljeholmen.

Hägersten-Liljeholmen är en av de mest expansiva stadsdelarna i Stockholm. Under perioden 2007–2012 har vi byggt ungefär 4 800 lägenheter i stadsdelen Hägersten. Under perioden 2007–2013 har vi byggt 2 718 platser i förskolan i stadsdelen. I dag har vi ungefär 4 000 platser i stadsdelen. De siffrorna är ett konkret exempel på hur det kan se ut i en stadsdel. Därför ville jag nämna de här siffrorna. Vi har 64 förskolor totalt.

Trots den omfattande ökningen av antalet barn kan jag med stolthet säga att vi lyckas uppfylla barnomsorgsgarantin. Förskolan är jätteviktig i människors liv. Så är det i

mitt privata liv också. Utan den tror jag inte att det skulle fungera. Vi skulle inte kunna gå till arbetet eller få vardagen att gå ihop över huvud taget.

Utifrån ett stadsdelsperspektiv känns det jätteroligt att kunna säga att det är barnen som vinnande i den här budgeten. Det är jätteroligt att Alliansen satsar på förskolan. Det är utökning med 338 miljoner. Schablonen höjs med 3 procent, och förskolepengen höjs också till 80 procent. Jag tycker att det är jättebra.

Dessutom tycker jag att lässatsningen är mycket spännande. Det projektet genomförs av utbildningsnämnden och kulturnämnden i samarbete med stadsdelarna. Det är ytterligare en krydda i utvecklingen av förskolans kvalitet.

Karriärvägarna för yrkesgruppen i förskolan är också mycket spännande och intressanta. Det är mest kvinnor det handlar om, och det kommer att kunna höja förtroendet, precis som sker inom läraryrket. Det känns fantastiskt.

Sist, men inte minst, känns det stärkta pedagogiska uppdraget också fantastiskt. Återigen anknyter jag till det Karin sade, vilket jag började med att säga. Jag är mycket stolt över förskolan.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 318

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Alla har i kväll talat väl om betydelsen av en bra förskola, och det har även jag gjort i mitt inledningsanförande. Att genom leken få kanalisera barns nyfikenhet till lärande och nya upptäckter är ett av förskolans huvuduppdrag. Förskolans pedagogiska uppdrag har också stärkts över tid, och det ökar i takt med stigande ålder och ska förbereda för en kommande skolstart.

Men förskolan har mer än ett pedagogiskt uppdrag. Trygga barn grundlägger skapandet av ett tryggt samhälle. Barn behöver uppmärksamhet, beröm och uppskattning. Barn behöver bli sedda, hörda och älskade. För att kunna ge barn denna trygghet måste personalen ha tid för varje barn.

Som jag tidigare sade är Stockholms barngrupper små och lärartätheten hög i ett nationellt perspektiv. Jag skulle önska att grupperna för de yngsta barnen kunde vara ännu mindre, men jämfört med andra kommuner har Stockholm mycket bra siffror.

Förskolan är en pedagogisk verksamhet, och det pedagogiska uppdraget har, som jag sade, blivit tydligare. Men förskolan får trots sitt namn inte bara innehålla pedagogik, utan den ska också innehålla omsorg. Nu tror inte jag att någon här inne tycker att det finns någon motsättning mellan omsorg och pedagogik, men jag tycker ändå att omsorgsperspektivet ofta får en alltför undanskymd roll när vi pratar förskola. Därför vill jag lyfta upp det perspektivet.

Barn är olika. One size fits all är en omöjlighet, och det gäller också välfärdstjänster. Valfrihet och olika val måste också få finnas när det gäller utförare av barnomsorg. Valfrihet är viktigt eftersom familjer är olika och vill olika saker. Dagbarnvårdare är ett alternativ för dem som gillar den mer hemnära miljön framför förskolans. Vårdnadsbidrag upp till barnet är tre år är ett alternativ för dem som önskar att deras

barn förskjuter förskolestarten något. Öppna förskolan är ett alternativ för dem som är hemma men ändå vill träffa andra barn och vuxna i mer organiserad form. För att inte tala om alla de fristående förskolor som finns i Stockholm med en uppsjö av olika inriktningar. Alla dessa alternativ visar att Stockholm är en modern stad som vågar lämna makten till dem som är närmast berörda. Jag tycker att det känns mycket bra att vara politiskt aktiv och politiskt ansvarig i en kommun där vi kan erbjuda en förskola av god kvalitet med valfrihet.

Anförande nr 319

J o h a n n a S j ö (M): Fru ordförande! Förskolan ska utgöra starten på det livslånga lärandet, brukar vi säga. Sedan förskolan blev just förskola och slutade vara dagis har detta blivit tydligare. Det togs först kliv genom Lpfö98 och sedan genom de nya alliansbesluten om tidigare mål vad gäller språkutveckling, matematik, naturvetenskap och teknik. Genom att Alliansen på nationell nivå har säkerställt att den allmänna förskolan är tillgänglig 15 timmar i veckan för alla barn från tre års ålder har fler barn fått starta sitt livslånga lärande tidigare. Barnen kommer hem och är fyllda av spännande information, ofta med tonvikt på miljö och solidaritet i världen. Ibland tror jag att det säkerställer en del livslångt lärande hos deras föräldrar genom kunskapsöverföring nedifrån och upp i stället för uppifrån och ned. Det här innebär en väldigt ambitionshöjning gentemot tidigare och sätter ett tydligt fokus på förskollära insats och arbetsledning.

Men att förskolan ska innebära starten på det livslånga lärandet innebär, precis som min värderade kollega från FP påpekade, att det gäller att förbereda förskolebarnen på vad som komma skall, nämligen förskoleklass och att börja ettan. Därför är det viktigt att vi säkerställer en god samverkan mellan förskola och skola så att förutsättningarna för utveckling och lärande blir så bra som möjligt.

I detta får inte föräldrarna glömmas bort. Det är angeläget att förskolan har goda samverkansformer med föräldrar och vårdnadshavare så att de redan då får insikt om barnens utveckling, vad som sker och vad som behöver stödjas ytterligare. Här behöver nog många föräldrars förståelse öka, liksom förskolans dokumentation och uppföljning. Det är inte minst viktigt när föräldrarna har sina egna skolerfarenheter från andra länder där föräldramedverkan ofta är betydligt mer marginaliserad än i Sverige och där det inte är givet att det förs in som ett positivt inslag utan snarare som en problemlösare när någonting har gått riktigt snett.

Barnen i förskolegrupperna går inte alltid i krokodil till nästa nivå, och det kan nog oftast ske på grund av att familjerna gör olika val snarare än på grund av att allas förstahandsval inte kan tillgodoses. Här finns ett föräldraansvar att samordna sig med andra föräldrar om man upplever att det angeläget att barnen från förskolegrupper fortsätter att gå tillsammans.

Utvecklingssamtalen är också mycket viktiga. Där förvånas nog fortfarande många föräldrar över hur mycket deras kompetenta barn förmår, framför allt matematiskt och tekniskt i dessa dagar men även socialt. Samtidigt ger utvecklingssamtalet ett viktigt tillfälle för pedagogerna att fundera över barnen och över hur den egna verksamheten ska utvecklas och anpassas så att barnen ska komma till sin rätt.

Jag tror att den fortsatta satsning som vi gör på karriärtjänster, fler förskollärare och en mer stimulerande arbetssituation är en del i att säkerställa en bra start och en bra övergång från förskola till skola i det livslånga lärandet.

Anförande nr 320

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Det har varit många intressanta inlägg i den här debatten. De vittnar verkligen om att många tycker att vår förskola i Stockholm är mycket bra. Det är jag väldigt stolt över.

Stockholms stad växer snabbt, särskilt vad gäller barn i förskoleåldern. Enligt nya rapporter är Stockholm en av de snabbast växande städerna i hela Europa. För att möta den här kraftiga ökningen har vi de senaste åren byggt ut förskolan i mycket snabb takt. I genomsnitt har vi öppnat en ny förskoleavdelning varannan arbetsdag. Vi har också infört förskoletal vid nybyggnation i Stockholm för att säkerställa att vi får en tillräcklig utbyggnad av förskolan när vi bygger nya bostadsområden. Tack var det har vi, till skillnad från andra delar av landet, lyckats att minska barngruppernas storlek från en genomsnittlig storlek på 16,6 barn 2006 till 15,2 barn 2012 enligt Skolverket. Samtidigt är personaltätheten fortfarande under fem barn per årsarbetare, och detta samtidigt som antalet inskrivna barn i förskolan har ökat med ungefär 12 300 barn under samma period. Det är enorma siffror. I jämförelse med andra storstäder i landet ligger Stockholm också mycket bra till. I både S-styrda Göteborg och Malmö har exempelvis barngruppernas storlek ökat kraftigt sedan 2006 medan de i Stockholm, som sagt var, har minskat under samma period.

Socialdemokraterna kan aldrig sluta att prata om att de ska satsa på välfärden bara de får chansen, men när de väl får chansen gör de precis tvärtom. Tack vare en ambitiös utbyggnad av förskolan i Stockholm har vi lyckats förena en växande befolkning med fler barnfamiljer med en förskoleverksamhet med hög kvalitet som stockholmarna och uppenbarligen den här församlingen också gillar. För att komma dit har det krävts hårt arbete och en vilja att verkligen satsa på förskolan. Jag tycker att vi har visat det under de senaste åren. Stockholms förskolor står mycket starka i konkurrensen med andra förskolor.

Anförande nr 321

J a n V a l e s k o g (S): Det finns sannerligen mycket positivt man kan säga om förskolan i Stockholm, vilket många har varit inne på. Men det är ganska trist, framför allt för dem som lyssnar, att höra det här dribblandet med statistik. När vi kontaktar Skolverket och SKL, till exempel inför den här debatten, får vi de siffror som vi hörde tidigare vad gäller antalet barn per personal. Det är den statistik som har räknats på samma sätt under alla år. Den har inte ändrats. Den siffran ökar från 4,6 barn per personal till 4,9, det vill säga lite grovt räknat ett barn på tre personal. Det är alltså en ökning, och det vore inte så konstigt med tanke på det som borgarrådet beskrev. Vi har haft en ganska omfattande utbyggnad, brist på förskollärare och annat. Vad är det för fel på den statistik som vi får från Skolverket? Ni kan också få den om ni kontaktar dem om en jämförelse av antalet barn per personal mellan 2006 och 2012. Vad är det för fel på den statistiken?

Anförande nr 322

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Det är inget som helst fel på den statistiken. Skolverket redovisar två mycket viktiga punkter. Den ena är antalet barn i

barngrupperna. Det har gått ned kraftigt. Det andra är antalet barn per anställd. Det har ökat med 0,3 barn sedan 2006. Båda dessa statistikpunkter finns ju. Det är typiskt för Socialdemokraterna att man kan mäta två saker väljer de att lyfta fram det som de tror har försämrats. Men sanningen är att vi har små barngrupper. Alldeles oavsett hur man räknar tillhör Stockholm de 10 procent av landets kommuner som har de minsta barngrupperna. 90 procent av alla kommuner i Sverige har större barngrupper än vad vi har i Stockholm. Det är också Skolverkets statistik.

Anförande nr 323

Ewa Larsson (MP): Miljöpartiet vill gärna hålla sig till Stockholm och hur har det här. Vi tycker att det var mycket bättre med 4,6 barn per vuxen än 4,9, och i Skarpnäck ligger vi över 5,0. Det ser olika ut. Varför ser det så ut i Skarpnäck? Jo, därför att förskolan inte har ingått i infrastrukturen när vi har förtätat. Nu tar Folkpartiet upp att vi ska ha med förskolan i infrastrukturen. Ja, låt oss se det resultatet. Det är den politiken som vi i Miljöpartiet har kämpat för, det vill säga att förskolan är en del av infrastrukturen.

Sedan skulle jag vilja veta varför vi i stadsdelarna inte längre får mäta om föräldrarna är nöjda med barngruppernas storlek, om de är nöjda med barnens utevistelse och om de är nöjda med den mat som barnen får.

Anförande nr 324

Borgarrådet Edholm (FP): Fru ordförande! Det finns mängder av olika undersökningar där man ställer frågor till föräldrarna om vad de är nöjda och vad de är missnöjda med. Det har funnits en ambition i Stockholms län att försöka ställa ungefär samma typ av frågor. Dessutom ställer Skolverket just precis den typen av frågor som du efterfrågar i sina enkäter. Nog frågar man föräldrarna om sådant också. Faktum är att Stockholms stads föräldrar är oerhört nöjda med förskolan. Faktum är också att Stockholm hör till de 10 procent av kommunerna i landet som har de minsta barngrupperna. 90 procent av Sveriges kommuner – många av dem styrs med hjälp av Miljöpartiet, bland annat Göteborg och Malmö – har betydligt större barngrupper än vad vi har här i Stockholm.

Anförande nr 325

Inger Stark (V): Ordförande, fullmäktige! Vi här i salen är väl tämligen överens om att det behövs fler förskollärare. Varje avdelning ska ha minst 50 procent förskollärare. För att lyckas med det behövs det nya metoder för rekrytering, och löner och arbetsvillkor måste förbättras ganska rejält. Trycket är ganska hårt när man arbetar i en barngrupp. Det var det redan när jag jobbade där på 70-talet, men det har definitivt blivit värre. Det finns till exempel ganska många barn med särskilda behov i varje grupp. Lönerna måste höjas, och arbetsvillkoren måste bli bättre.

Dessutom ska fler barnskötare kunna vidareutbilda sig till förskollärare. Det är en bra satsning. Det behövs även språkpedagoger i förskolan. Ett medvetet arbete med barnens språkutveckling i svenska är centralt, och det pågår i många förskolor. Det behövs även ett medvetet arbete med modersmålet. Vänsterpartiet vill göra en ordentlig satsning på språkutveckling både i svenska och i flerspråkiga barns modersmål. Enligt lagen om nationella minoriteter ska barns utveckling av kulturell identitet och användning av minoritetsspråket främjas, i synnerhet behöver de romska barnen få extra uppmärksamhet för att kunna bevara sitt modersmål.

Med det vill jag yrka bifall till Vänsterpartiets budgetreservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 326

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Jag blir lite provocerad när ni står här och påstår att barngruppernas storlek minskar. Vi hade den här diskussionen för några fullmäktigemöten sedan. Jag trodde att vi redogjorde för detta och redde ut det. Er teori bygger på att sex av sju år leder er politik till större barngrupper med ungefär 0,2 barn per grupp och år. Och ett år av sju minskar plötsligt barngruppernas storlek med 2,5 barn per grupp utan att ni har gjort någonting och utan att ni kan redovisa vad som har hänt. Det är vad ni försöker tala om för stockholmarna och för oss. Det är inte särskilt troligt. Det handlar uppenbarligen om ett mätfel eller en ändrad mätmetod mitt i denna period. Man behöver ingen examen för att räkna ut det. Den rimliga slutsatsen, om man gräver ned sig och tittar grupp för grupp, är att ni har delat upp de stora grupperna i två eftersom de försvinner samma år i den här statistiken. Det är rimligen det som har hänt. Barngrupperna har blivit mindre därför att ni räknar de stora barngrupperna som två.

Om ni inte är övertygade om detta kan ni titta på antalet barn per personal, som Janne Valeskog gjorde. Det har blivit ett barn mer per personalgrupp om tre under den här perioden. Det tickar långsamt upp från 4,6 till 4,9 barn per personal. Det innebär ett barn mer per personalgrupp om tre. Det är ganska tydligt, och det är ganska tråkigt för Stockholms barn. Om ni inte ens bemödar er om att se detta och försöker förstå detta har jag väldigt svårt att tro att ni kommer eller ens tänker göra någonting åt det. Med eller utan enkät är det tydligaste beskedet, utan mätning av vilka som är mest nöjda med Stockholms förskolor, att det är de här personerna på den här sidan som har den högsta nöjdhetsgraden med Stockholms förskolor. Ni är nöjda, och ni är belåtna.

Sedan säger ni att vi är bättre än riket i snitt. Ja, jag håller med om det när det gäller gruppstorlekarna. Vi är fortfarande ungefär ett barn per grupp bättre än rikets snitt. Det kan man ju glädjas åt, men när det gäller personalens utbildningsnivå är det omvänt. Det är väldigt tydligt, och det är också tydligt att utvecklingen i den här staden går nedåt. Under er period går vi från 43 procent utbildade förskollärare till 38 procent, medan utvecklingen i riket är omvänd, från 51 procent till 53 procent. Skillnaden mellan riket och oss ökar ganska radikalt. Det är vad er politik har lett till. Det är vad ni har gett Stockholms barn och Stockholms föräldrar.

Anförande nr 327

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Jag är verkligen jätteledsen över att statistiken ser ut på det sättet och att den inte kan stödja Socialdemokraternas teser hit och dit om barngruppernas storlek. Faktum är detta är statistik från Skolverket. Vi har mätt gruppernas storlek på exakt samma sätt. Jag har aldrig påstått att storlekarna har sjunkit drastiskt från ett år till ett annat, för det är faktiskt inte sant. Ibland har de ökat någon tiondel, och ibland har de gått ned någon tiondel. Det är fakta, och de är lika sanna som påståendet att antalet barn per personal har ökat med 0,3 barn. De här siffrorna hänger ihop. Men det är så typiskt Socialdemokraterna att finns det någonting som är dåligt i Stockholms förskolor och skolor att lyfta fram gör Socialdemokraterna det. Faktum är att Stockholms stad tillhör de 10 procent i landet som har det minsta antalet barn i barngrupperna, och det är någonting att vara mycket stolt över.

Anförande nr 328

Borgarrådet M o g e r t (S): Är du allvarlig? Det är bara att läsa innantill. Ett år, över en natt, försvinner 2,5 barn per grupp, och ni pratar om att det går lite upp och ned. Nej, det gör det inte, utan det är uppenbart att någonting händer. Botten går ur och grupperna blir mindre. Lycka till om ni vill kommunicera till stockholmarna att ni är nöjda och att allting går bra!

Anförande nr 329

J o h a n n a S j ö (M): Politik är det möjligas konst. Detta är fascinerande. Under många, många år var gruppernas storlek allt oppositionen pratade om när det gällde förskolan. Det var gruppernas storlek hit och gruppernas storlek dit. Jag försökte prata om barngruppernas sammansättning, om vuxna, om pedagoger och om förskollärare. Det var bara gruppernas storlek som gällde. Nu verkar det ha kommit en enda liten statistisk uppgift som inte passar i det som ni vill prata om. Då är det plötsligt inte gruppernas storlek, eller åtminstone inte statistiken om gruppernas storlek, som är intressant längre, utan då är det någonting annat. Då handlar det om någon annan statistisk uppgift.

Jag tycker att vi borde prata om det som är intressant i stället, nämligen hur barnen, förskollärarna och de andra pedagogerna har det. Vad säger föräldrarna? Föräldrarna säger att det inte finns någon annan offentlig verksamhet som är så uppskattad. Det vore absolut bra med fler personal per barn. Det vore absolut bra om fler vore förskollärare. Vi jobbar också på det. Sluta att stirra dig blind på än den ena än den andra statistiken som inte talar till din fördel just den här lilla sekunden! Fokusera på det som är relevant, nämligen barnen och deras tillvaro!

Anförande nr 330

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag pratar ju om gruppernas storlek för att det är intressant. Jag pratar om det för att utvecklingen går åt fel håll. Jag pratar om personalens utbildningsgrad för att den är intressant och för att utvecklingen går åt fel håll. Problemet är ni inte vill se detta. Ni gör precis det du slutar med att säga, nämligen säger att alla är nöjda och att allt är bra. Ni har ingen ambition för förskolan. Det är ett problem.

Utbildningsnämnden, Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB)

Anförande nr 331

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande, fullmäktige! Lärarna är en av Sveriges i särklass viktigaste yrkesgrupper. Grunden till en bra undervisning är att eleverna får möta engagerade och skickliga lärare som har tid för undervisningen. Lärarnas administrativa börda ska minska så att tiden till att undervisa, förbereda och efterarbeta lektionerna kan öka.

En viktig del i att kunna rekrytera fler skickliga lärare är att läraryrket uppfattas som attraktivt. En del av detta handlar givetvis om den upplevda bilden av yrket. Men det går inte att sticka under stol med att också lönen är en viktig parameter. Det tvååriga läraravtal som nyligen träffades mellan Stockholms stad och lärarnas fackliga organisationer innebär viktiga steg för att höja lärarnas löner. Men många fler måste till.

Vi måste förstärka möjligheten att göra karriär i klassrummet. Regeringens karriärreform för lärare är av central betydelse för att skapa fler karriärvägar inom läraryrket. Stockholm ska aktivt arbeta med att öka läraryrkets attraktionskraft och ta aktiv del i den statliga satsningen på förstelärare och lektorer. Nästa år kommer ytterligare 500 förstelärare att anställas i vår stad. Med utnämningen kommer också 5 000 kronor mer i lönekuvertet per månad.

Varje dag gör Stockholms lärare ovärderliga insatser i stadens skolor. Det visar sig inte minst genom att det går bra för skolan i Stockholm. Till skillnad från i de socialdemokratiskt styrda Malmö och Göteborg förbättras kunskapsresultaten. På åtta av tio av de viktigaste punkterna har resultaten förbättrats sedan 2006, enligt Skolverket.

Låt mig ta några exempel: Betygen i grundskolan ligger på historiskt höga nivåer. Resultaten på de nationella proven i svenska, matte och engelska har förbättrats. Till detta kan läggas att fler elever uppnår målen i samtliga ämnen. Det är en viktig indikator på att skolor i dag inte längre enbart jobbar för att få eleverna godkända till gymnasiet. Att eleverna får godkänt i alla ämnen ökar också förutsättningarna för att de senare ska klara sig bra i gymnasiet.

Även i gymnasiet förbättras resultaten. Betygsgenomsnittet har ökat, liksom andelen som fullföljer utbildningen inom fyra år. Den grundläggande behörigheten till högskolor och universitet har ökat, och fler unga stockholmare studerar i dag vidare efter gymnasiet.

Alla dessa förbättringar i resultat väljer Socialdemokraterna att helt bortse ifrån. Resultaten har försämrats – det är nu ett ständigt mantra. Underlaget är att en procentenhet färre nu är behöriga till gymnasiet än toppåret 2006. Socialdemokraterna glömmer dock att berätta att sedan 2006 har kraven skärpts betydligt. Tidigare räckte det med godkänt i svenska, engelska och matte för att bli behörig till gymnasieskolan. I dag krävs minst åtta ämnen och bland dem svenska, engelska och matte.

Jag har betalt för att angripas av oppositionen. Och jag far inte särskilt illa av det, kan jag säga. Vad Socialdemokraterna bör betänka är däremot att de i sin retorik skåpar ut allt det som lärare och elever uträttar varje dag. Den svartmålning som de ägnar sig åt är värre än på något annat område, och man kan verkligen undra varför.

Det är enormt viktigt att höja antalet behöriga till gymnasiet. Därför är det extra roligt att kunna konstatera att resultaten för 2013 har förbättrats allra mest i de skolor som har de största utmaningarna. Av de 17 skolor med lägst måluppfyllelse som ingår i ett särskilt projekt förbättrade 11 sina resultat i våras. Det är enormt glädjande och inget att håna i högt och lågt tonläge.

Samtidigt är det viktigt att förstå att utmaningen är svår. I dag vet vi att det är allt fler elever kommer till Sverige senare i livet än tidigare. Många har också en sämre skolgång med sig från sitt hemland, ganska ofta på grund av krig. Om dessa ungdomar ska få en bra chans i livet krävs det ännu fler åtgärder. Därför föreslår vi nu ökat stöd till nyanlända elever, sommarskola för alla som riskerar att inte nå

målen, läxhjälp för alla elever, fler förstelärare till de skolor där de behövs som allra mest och, inte minst, ett kraftigt ökat socioekonomiskt stöd.

Stockholms stads skolor håller hög kvalitet. Men det finns mer att göra. Det är trist att Socialdemokraterna i stället för att komma med konstruktiva förslag enbart ägnar sig åt svartmålning. Det gynnar ingen – allra minst stadens elever, lärare och skolor.

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 332

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! En bra skola är lika viktig för den enskilde eleven som för samhället i stort. Det behöver inte betyda att alla skolor ska se exakt likadana ut för att vara bra, men det betyder att alla skolor ska ge alla elever likvärdiga förutsättningar för att vara bra. Hjälp och stöd ska finnas till för de elever som behöver det när de behöver det, och ingen ska tillåtas halka efter utan att få en chans att komma igen.

En bra skola ser alla elever och låter alla elever komma till sin rätt och utveckla sina förmågor. Vi behöver allas kunskaper, fallenheter och intressen. Skolor som lever upp till detta kommer också att vara skolor där eleverna känner motivation att lära sig mer. Så vill vi att en bra skola ska vara. Det är dessutom en förutsättning för att skolan ska lyckas med sitt huvuduppdrag, nämligen att förmedla kunskap.

Hur ser då kunskapsresultaten ut i Stockholm? Först och främst vill jag säga att varken jag eller någon annan del av Alliansen är helt nöjd. Den inställningen ska man aldrig ha i samhällsfrågor, tycker jag. Men det kan vara lite farligt att ägna sig åt svartmålning. Faktum är att det går bra, och allt bättre, för Stockholms skolor. Andelen behöriga till gymnasiet ökar. Andelen som har nått godkänt i alla ämnen ökar. Meritvärdet ökar. Bland Sveriges kommuner hamnar Stockholms stad högt upp vad gäller kunskapsresultat. I jämförelsen med de två kommuner som möjligtvis är mest relevanta att jämföra sig med, nämligen Sveriges två andra storstadskommuner, de socialdemokratiskt styrda Göteborg och Malmö, hamnar vi långt över dessa städer i de allra flesta kunskapsfaktorer.

Men vi är som sagt inte nöjda. Vi ska fortsätta att förbättra Stockholms skolor. Det handlar framför allt om att hålla i kunskapslinjen. Alliansen har på nationell nivå genomfört de största skolreformerna sedan 1842. Vi fortsätter i Stockholms stad med att lägga till ytterligare åtgärder med fokus på extra hjälp för dem som har svårt att nå målen. Det handlar om läxhjälp för alla som behöver det, sommarskola, fortsatt lördagsgymnasium och fortsatt lässatsning. Jag kan fortsätta, men jag märker att jag nog behöver begära ordet en gång till för att berätta om allting vi gör för att förbättra Stockholms skolor.

Vi är som sagt inte nöjda. Vi vill gå vidare med mer fortsatt fokus på kunskap i klassrummen, för att stödja dem som behöver extra hjälp och för att ge lärarna så bra förutsättningar som möjligt. Om drygt ett år kommer vi att ha 700 förstelärare i Stockholms stad. Jag tycker att det är en av de viktigaste reformerna vi kan göra för dem som betyder allra mest för elevernas och skolornas kvalitet, nämligen lärarna. Så vill vi fortsätta att förbättra alla Stockholms skolor för alla Stockholms elever.

Anförande nr 333

J a n V a l e s k o g (S): Ordförande och fullmäktige! Det är oerhört viktigt att man inte svartmålar skolverkligheten. Nu har vi en skolminister som har byggt hela sin politiska karriär på detta. Det är verkligen avskräckande; jag delar den uppfattningen. Men det är inte heller bra att skönmåla verkligheten, som vi hörde skolborgarrådet göra här. Jag tror att bra politiska beslut kräver en forsknings- och verklighetsförankrad kunskap om hur skolan ser ut både i Stockholm och i landet.

Om vi börjar med kvalitetsfrågorna kan vi konstatera att sedan 2006 har kvaliteten i skolorna generellt sett blivit till det sämre. Andelen barn som inte kom in på gymnasiet är rekordhöga 13,5 procent. Det är inte en procents skillnad mot 2006. Nästan 1 000 barn per år slås ut från skolan. Under er mandatperiod har 6 600 ungdomar slagits ut ur skolsystemet. Om vi tittar på genomströmningen på gymnasiet ser vi att den är bland de lägsta i landet. PISA-undersökningar och de internationella jämförelserna talar också sitt tydliga språk.

Om vi tittar resursmässigt ser vi att antalet elever per årsarbetande personal på grundskolan har ökat med ett barn per lärare. Det var sådant som borgarrådet viftade bort i förra debatten. Antalet elever per lärare på gymnasiet har ökat ännu mer. Det är två och en halv elev per lärare, vilket är långt över det nationella genomsnittet.

Stockholm faller varje år i Lärarförbundets skolrankning. Vi har gått från plats 34, som vi hade 2006, ned till dagens låga – hör och häpna – 142:a plats! Enligt en enkät bland Stockholms väljare anser tre av fyra att möjligheterna att ge varje elev det stöd som behövs har blivit sämre. En lika stor andel anser att den egna verksamheten har fått mindre resurser de senaste åren.

Vi behöver i Stockholms skolor både mer resurser och bättre förutsättningar för personalen att arbeta. Tillsammans med den socialdemokratiska budgeten i riksdagen lägger vi närmare 600 miljoner kronor på Stockholms skolor. I vår budget prioriterar vi över 400 miljoner kronor på lärarnas möjlighet att ägna sig åt undervisning, mindre klasser för de yngsta, ökad kvalitet och bättre personaltäthet på skolornas fritidsverksamhet.

Vi agerar kraftfullt mot den försämrade likvärdigheten på Stockholms skolor genom att höja det socioekonomiska tillägget samt satsa på höjda lärarlöner. Myndighetsförklara rektorerna så att skolor med dålig måluppfyllelse lättare kan rekrytera bra lärare! Det kan de inte i dag. Vi storsatsar för att öka dagens snigeltempo när det gäller nya skollokaler med 1,2 miljarder i extrainvesteringar.

Bifall till en verklighetsförankrad skolbudget från Socialdemokraterna!

Anförande nr 334

P e r O l s s o n (MP): Ordförande, fullmäktige! För en vecka sedan träffade jag en lärare som jobbar på en av grundskolans lägre årskurser på en skola i innerstaden. Hon berättade för mig om en elev som varje morgon har panikångest inför att komma till skolan. Vi talar om en åttaåring. Varje dag träffar denna lärare eleven och elevens förälder på parkeringsplatsen utanför skolan. Varje dag påbörjas också ett halvtimmeslångt samtal som oftast slutar med att eleven följer med sin lärare in och finns med i klassrummet hela dagen.

För mig låter detta som en ovärderlig lärarinsats. Men hör och häpna: Av lärarens chef, rektorn, har hon fått höra att hennes arbetsdag minsann börjar klockan åtta och att allt hon gör innan dess får hon ta på sin förtroendetid! Det är förfärligt.

Skolan ska vara en plats för nyfikenhet och kunskap där barn växer som människor och förbereds för vuxenlivet. Men de ska också tas på allvar här och nu. De ska möta vuxna som är nyfikna på deras intressen och erfarenheter, deras tro, deras hopp, deras oro och deras vilja för framtiden.

Under hösten har vi fått en elevhälsorapport presenterad. Rapporten uttrycker det som att det är långt kvar till en trygg lärandemiljö för alla elever. Det finns en risk för att arbetet med att skapa goda sociala sammanhang förbises i tider då fokus ligger på att mäta och värdera elevers kunskaper. Låt mig vara tydlig: Det är bra att vi har fokus på kunskap i skolan. Men kunskap uppstår inte i ett vakuum. Det måste finnas en grund med välmående, sunda relationer där lust och nyfikenhet får utrymme. Där kan kunskap växa, och denna grund måste också ingå i kunskapsuppdraget.

Ordförande! Vi får höra mest hela tiden att resultaten höjs. Men jag vill uppmärksamma att vi bara räknar de elever som har fullständiga betyg. Vad händer när vi räknar in alla elever? Det får vi inte reda på. Vi glömmer bort dem som har det svårast i statistiken, för i snittet gömmer sig också de stora skillnaderna. Men i tertialrapporterna lyser det grönt.

Vi ska också glädjas åt det som går bra. Vi ska glädjas åt att de skolor som har haft det svårast nu blir bättre. Vi ska glädjas åt sommarskolan, som verkar lyckad. Vi ska glädjas åt att vi är överens om att vi ska satsa på skola också för barn som är gömda och papperslösa. Men vi kan inte lösa skolans problem med punktinsatser. Vi måste ha en skolpolitik som tar ansvar för helheten, som har en mer närvarande elevhälsa och som kan jobba med delaktighet och bedömning som stärker eleven. För helhet och kontinuitet behöver vi också viktiga satsningar på stadens fritidshem.

Miljöpartiet har förslag för allt detta. Vi har en skolpolitik för helhet och för kontinuitet, och vi har förslag som lyfter Stockholms skolor. Det förtjänar Stockholms elever, Stockholms lärare och Stockholm.

Bifall till Miljöpartiets reservation!

Anförande nr 335

K a r i n R å g s j ö (V): Ordförande! Stockholmsvästern har en utbildningspolitik mot utförskap. Vi satsar över en halv miljard mer än borgarna för en likvärdig skola, en jämlik skola och en skola där ingen blir rik på vinsten. Vi vill ha den där skolan som ger Ahmed samma chans som Gabriel.

Vår ingång i alla de rapporter som har kommit och som pekar på en ökad kunskaps-segregering – skolan som sorteringsverktyg – är att vi har en tydlig genomförbar vision om godkända betyg från grundskolan. Gymnasiet ska vara ett möjligt val för alla ungdomar i Stockholm. En likvärdig skola är en blandad skola – en skola där alla barn med olika bakgrunder träffar varandra och där alla barn får samma förutsättningar oavsett bakgrund. Det är en skola där föräldrar är trygga med att deras barn får den kunskap och den demokratiska fostran som skolan ska ge.

Men i dag har vi en segregerad skola som har svårt att klara av sitt kompensatoriska uppdrag trots att det går bättre. I gynnade stadsdelar har varenda elev så bra betyg att de kan börja gymnasiet, och i mindre gynnade stadsdelar lämnas nära en tredjedel av klasskamraterna utanför när det är dags att börja gymnasiet. Många barn och unga behöver därför riktade insatser här och nu. Det här är en rättighetsfråga – alla barns och ungdomars rätt till kunskap.

Det behövs långsiktighet och ambitioner att vilja minska klyftorna. Det behövs en halv miljard för att få loss mer pengar till tilläggsanslaget riktat till dem som behöver skolan mest och mer lärarledd undervisning. Det är en halv miljard för allas rätt till läxhjälp genom skolan och med behöriga lärare. Det är en halv miljard för fler kommunala enheter med resursplatser i skolorna. Vi höjer skatten bland annat för en skola som gynnar alla elever. Vi gör som New York; vi höjer skatten för en bättre välfärd.

Läraryrket måste uppvärderas och skolor med låga resultat kunna attrahera de bästa pedagogerna. Riktigt bra skolor kan kompensera för klasskillnader. Kommunala skolor ska kunna vara givna förstahandsval för eleverna. Det behövs en politik för jämlikhet som tar bort vinstlöseriet i skolan. Inga ungdomar ska se framtiden köra förbi. Vi har en halv miljard till framtiden, till Stockholms alla barn och ungdomar.

Bifall till Vänsterpartiet budgetförslag!

Anförande nr 336

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Utbildning är det viktigaste verktyg individen har för att utöka sina möjligheter oavsett social och ekonomisk bakgrund. Alla barn ska ha rätt att lära sig läsa, skriva och räkna. Forskning visar att det är viktigt att barn lär sig läsa och skriva senast under sitt första skolår – detta för att de inte ska komma efter i de andra skolämnena redan under det första året. Jag är därför glad att vi i Stockholm satsar på lässatsning i Stockholm och att den utvidgas. Givetvis är också satsningen på matematik i skolan viktig, och den ska fortsätta.

Vi i Centerpartiet tror på individens lust att lära och längtan till att utvecklas. Skolan ska ta vara på varje barns kreativitet och se varje barns möjligheter. För att nå framgång i arbetet är det viktigt att stötta de svagaste eleverna så att de når kunskapsmålen. Men det är också viktigt att stimulera de duktiga och utmana dessa elever.

Ordförande! Det är i klassrummet som nyckeln till den framgångsrika skolan finns. Den viktigaste faktorn för att eleverna ska lyckas med sina studier är läraren. I Stockholm kommer pensionsavgångarna under kommande år att innebära stora utmaningar som vi måste lösa. Vi kommer därför att under 2014 ta fram en strategi för hur kompetensförsörjningen ska säkras. Duktiga lärare ska premieras. Lärare måste få göra det de är bäst på, nämligen undervisa. Därför ska vi fortsätta vårt arbete för att minska lärarnas administrativa börda.

Dagens digitaliserade samhälle kräver en allt högre digital kompetens. Här är det viktigt att skolan inte hamnar på efterkälken. Det är viktigt för oss att vi ser att det digitala lärandet är en självklar och en allt större del av undervisningen. Rätt använd

kan den tekniska apparaturen hjälpa våra duktiga pedagoger att arbeta på nya sätt och hjälpa fler barn att lära sig mer. Därför är vi glada att vi kan fortsätta satsningen där gymnasieelever får tillgång till en egen dator under kommande år.

Ordförande! Slutligen vill jag slå ett slag för mångfalden av aktörer inom skolans område. Det fria skolvalet och skolpengen är viktiga för att stärka elevens valmöjligheter. Centerpartiet anser att friskolorna har en viktig och kvalitetsdrivande roll i den svenska skolan. Men debatten om friskolors vinster har fått ett rätt skevt fokus. Centerpartiet anser inte att vinsten i skolan är ett problem så länge undervisningen genomförs med kvalitet. Ingen skola ska kunna bedriva undervisning med bristande kvalitet. Alla skolor, oavsett huvudman, måste genomsyras av kvalitet efter varje elev. Men utan möjligheter till vinst finns inga förutsättningar för privata alternativ, och utan möjlighet till privata alternativ uteblir valfriheten för eleverna.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 337

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Ett bra ledarskap och en god styrning är grundläggande för alla framgångsrika företag och organisationer. Detta gäller även inom skolans värld. Saknas ledarskap så rämnr snart fasaden. Rektorns roll för skolan har i den allmänna debatten spelat en alltför liten roll. När jag besöker skolor kan jag många gånger redan vid det första mötet avgöra om skolan är framgångsrik eller inte. Rektorn spelar en oerhört stor roll för en skolas kultur och värdegrund. Vi vet att byte av rektorer kan spela en stor roll för både ekonomi och kunskapsresultat. Jag tror att det är nödvändigt att ledarskapet i svensk skola får större uppmärksamhet än det hittills har fått.

Ingen elev är hjälpt av att gå igenom skolsystemet utan att bli upptäckt om extra stöd behövs. Genom tidiga och täta kunskapsuppföljningar kan vi sätta in hjälp i god tid och på den vägen få fler elever som klarar kunskapskraven. Genom betyg och skriftliga omdömen också i de lägre åldrarna blir signalerna tydliga, inte minst i familjer där föräldrarnas engagemang brister.

Nationella prov ökar likvärdigheten och rättvisan i skolan. Det är bra att proven ges i fler ämnen och i tidigare åldrar, och det är ett av många sätt att utjämna de strukturella skillnader som finns mellan stadens skolor. Trots allt tal om socioekonomiskt stöd, betyg och uppföljningar, nationella prov och läxhjälp är engagerade och närvarande föräldrar den viktigaste resurs som ett barn kan ha. Att känna stöd och krav hemifrån är viktigt. Det är avgörande att barn känner att deras föräldrar bryr sig och har ett engagemang i deras skolgång. Satsningarna på läxhjälp som Alliansen gör ska därför inte ersätta den läxhjälp som föräldrarna ger utan ses som ett komplement i de fall då föräldrarnas hjälp inte räcker.

Därför måste skola och hem knytas närmare varandra. En närvarande familj lägger en bra grund för goda skolresultat. Detta är också något som många rektorer jag talar med kan bekräfta. Men vi har nog en hel del kvar att jobba med.

Skolan som arbetsplats måste vara trygg att vistas i. Arbetsro i klassrummen och trygga skolgårdar fria från mobbning är beståndsdelar i en trygg kunskapsskola där barn och ungdomar kan växa både socialt och kunskapsmässigt. Skolan står på två

ben. Den ska ge kunskap för livet, och den ska förbereda barn och unga att ta steget ut i vuxenvärlden. För detta behövs fokus på både kunskap och trygghet.

Jag yrkar därmed bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 338

K a r i n R å g s j ö (V): Ordförande! Ni på den här sidan har haft en vision, och det är valfriheten. Det har varit ert mantra väldigt länge. Och ni har verkligen lyckats med ert mantra, kan man säga, om man mäter med nyliberala mått. Sverige och därmed också Stockholm är ganska unikt i världen med det nuvarande skolsystem som vi har. Det som finns i världen och som man kan jämföra med introducerades i Chile under general Pinochet.

Man kan också titta lite på de skattepengar som åker ut från Sverige. Titta på Academica, som inte direkt är någon filantropisk liten förening! Jag ser att ni i Centern håller på att dö på era platser nu, men ni gillar ju Academica. Ni gillar när vinsterna försvinner från Sverige; det sade ni för en stund sedan.

Valfriheten i skolan är hundraprocentig om man har toppbetyg. Om man har något sämre betyg minskar valfriheten. Om skolresultaten speglar skolornas kvalitet är det ett faktum att om man har lägre betyg och går i en skola med sämre undervisning i grundskolan kommer man till en gymnasieskola som också har sämre kvalitet. Det kan man fundera på. Hur ska man lösa det?

Vi i Vänstern vill ha attraktiva utbildningsprogram och bredd i hela staden. Placeringen av nya skolor måste vara genomtänkt i ett klassperspektiv. Alla elever ska ha SL-kort för att kunna resa fritt och inte vara beroende av föräldrarnas ekonomi. Det är stadens uppgift att ge alla barn samma möjligheter. Det handlar om jämlikhet. Men det kanske är lite mossigt när man säger det för er på den där sidan.

Vänstern lägger 48 miljoner extra på fritidshemmen och gör en schablonhöjning på 3 procent för att minska barngrupperna på fritids. Ska vi ha barnpassning eller kvalitet på fritidshemmen? Barngruppernas storlek på fritidshemmen bör inte vara större än 25 barn. Personaltätheten måste öka. Stockholmsvänstern har tittat på kostnaden för alla mellanstadieverksamheter och fritidsklubbar i Stockholm. Det finns en kommunal enhetstaxa, men det har inte de fristående. Där är det stora skillnader. 76 procent av de fristående fritidsklubbarna är dyrare än de kommunala alternativen. En del av dessa privata alternativ kostar mer än 1 000 kronor per termin, vilket är närmare tre gånger så mycket som de kommunala. Möjligheten till gemensam fritidsverksamhet ska inte avgöras av föräldrarnas betalningsförmåga. Inget barn ska behöva avstå från fritidsverksamhet på sin skola.

Tillbaka till ruta ett – en jämlik skola som gynnar alla elever!

Anförande nr 339

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Man blir alldeles häpen. Jag tycker att det är lite fascinerande att man jämför de stackars föräldrar – faktiskt tusentals – som vågar välja förskola, skola och gymnasieskola för sina barn med Pinochets Chile. Jag tror inte riktigt att de instämmer i denna beskrivning, men vi kan ju gå ut och fråga dem om de känner sig som Pinochetanhängare bara för att de vågar välja

förskola trots att det nu visar sig att Vänsterpartiet, precis som jag alltid säger, är emot valfrihet. Nu bekräftades detta ganska starkt.

Sedan säger Karin Rågsjö någonting som jag tycker var intressant, nämligen att de skolor som har låg andel som väljer dem har låg kvalitet. Jag anser att det är en ren oförskämdhet. Ross Tensta gymnasium är en jättebra skola där många fler elever skulle kunna gå, men de väljer andra skolor. Att elever väljer andra skolor gör dock inte dessa skolor till sämre skolor.

Anförande nr 340

K a r i n R å g s j ö (V): Om vi börjar med Chile handlar det om hela det skolsystem som ni har valt. Det handlar inte om att föräldrar är onda personer för att de väljer. Det handlar om att vi har ett skolsystem här i Sverige där det är vinstdrivande företag och stora koncerner som varje år för ut miljarder ur Sverige av våra skattepengar. Det är det vi talar om. Vi vill gärna ha valfrihet, men vi vill ha bort vinsterna. Yes till valfrihet, men nej till vinster!

När det gäller att välja skola är det så att eleverna som går i de skolor som har låga resultat och som har betyg som är relativt låga i jämförelse med andra hamnar i andra gymnasier, som också har låga intagningspoäng – inte sant? Det blir ett slags cirkelrörelse. Det bästa är att stärka alla skolor i hela Stockholm så att de blir jämnstarka. Det vore väl bra? Betala de pedagoger som har stora utmaningar i ytterstaden lite extra pengar!

Anförande nr 341

J o n a s N a d d e b o (C): Hej Karin! Yes till valfrihet, säger du. Men i din värld brukar det oftast innebära att det är en kommunal utövare som får chansen. I den nämnd där jag sitter är alltid Vänsterpartiet med och yrkar på att allting ska genomföras i kommunal regi, för då blir det bäst.

Du må tycka att jag slår dövörat till när debatten går i medierna. Visst finns det avarter, och visst finns det företag som kanske inte jobbar riktigt på det sätt som vi tänker. Men det ändrar inte min inställning; jag tror att fler aktörer leder till ökad kvalitet. Och kvaliteten ska vi aldrig tumma på. Den ska vi mäta, och vi ska se till att det hela följs upp.

Anförande nr 342

K a r i n R å g s j ö (V): Det finns sedan ett tiotal år tillbaka i New York ett system där man har fristående kommunala skolor som funkar väldigt väl. Det borde vi åka och titta på, tycker jag. Men vi kanske inte ska göra det tillsammans – det blir lite mycket. När det gäller valfrihet är vi absolut inte emot det. Titta på Fryshusets skola! Den går precis jämnt upp nu.

Jag talar om de stora vinstdrivande koncernerna. Vi tycker att det är ett problem att de tar våra skattepengar. Det är ju inte egna resurser de satsar. Titta på Academica och hur mycket pengar de får ut varje år på våra skattemedel! Det vore väl super om de lade ned det i verksamheten i stället. Jag tycker att det är problem med själva skolsystemet där dessa företag kan göra sig en så pass stor vinst.

Anförande nr 343

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Jag upprörs också över liknelsen med Pinochet. Jag tycker att det är ett slag i ansiktet mot tusentals elever och föräldrar som har valt en egen skola som de har förtroende för och som de vill gå på. Jag tycker egentligen att du borde be alla dessa tusentals elever och föräldrar om ursäkt.

Vi vill väldigt gärna ha valfrihet, säger du. Det låter som om du gärna vill ha valfrihet bara alla elever och föräldrar väljer din och Vänsterpartiets skola, Karin. Men alla kanske inte vill gå i din skola. Det är en styrka att man ser att människor är olika. Ibland finns det en tendens i politiken att stämpla grupper i samhället som kollektiv. Bara för att elever heter elever är inte alla lika. Man har lite olika intressen, och man söker sig till lite olika skolor. Det är ingenting som politiker ska bekämpa utan någonting som vi borde bejaka.

Vad jag undrar över är splittringen på er sida. Socialdemokraterna – köper ni den här typen av retorik och förslag? Och Vänsterpartiet – kommer ni att stödja Socialdemokraterna i deras skolpolitik om olyckan skulle vara framme och ni vinner valet?

Anförande nr 344

K a r i n R å g s j ö (V): Ni har infört ett system i hela Sverige som är ganska unikt i världen. Det förstår du kanske. Vi är nästan ensamma i världen om det. Det finns *ett* sådant system, och det finns i Chile. Det är krassa fakta. Att föräldrar sedan väljer skola är en annan sak. Om jag hade barn i en skola som inte fungerade och om det var risiga betyg i den skolan skulle jag säkert också välja en annan skola.

Det viktiga är att vi har bra skolor, exempelvis i ytterstaden. Likvärdighet är inte fel, inte sant? Vi ska ha ett skolsystem där vi har likvärdiga skolor. Dit vill vi. Vi vill ha bort vinsterna i välfärden – bort med dem ur det system som nu är! Vi är unika här i Sverige. Så är det. Resten av världen tittar på oss med förundran.

Anförande nr 345

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Med risk för att det blir lite upprepning: Karin, jag tror inte ett dugg på att detta handlar om valfrihet eller inte för er del. Ni har alltid varit emot varenda valfrihetsreform på området, möjligtvis med undantag för någon skolreform som ni har varit för. I övrigt har ni varit emot allt som har med valfrihet att göra.

Nu får det att låta som att detta handlar om vinst eller inte. För Vänsterpartiet handlar inte detta om vinstuttag eller inte. Ni har alltid varit emot valfrihet, från det att friskolereformen infördes, och ni är fortfarande emot valfrihet. Förra året krävde ni till och med etableringsstopp i denna sal för nya fristående skolor. Och nu står du här i debatten och säger: Vi vill väldigt gärna ha valfrihet. Du sade till och med: Valfrihet – yes! Det är ju en ren lögn. Det är icke Vänsterpartiets politik med valfrihet – yes.

Anförande nr 346

K a r i n R å g s j ö (V): Så här är det: Vi är inte ensamma om att titta på det här. Det har också Kungliga Vetenskapsakademien gjort. Det är fler som är bekymrade än Vänsterpartiet. Också lärarförbunden är oroade. Man ser att utvecklingen går åt fel håll i svensk skola, och då måste man ha en diskussion om systemen.

Nej, vi är för valfrihet. Vi är mot vinster i välfärden. Vi är mot att de här stora företagen, typ Academica, går in och tar över skattepengar och för ut dem från Sverige i stället för att lägga dem i verksamheten.

Jag var på Fryshuset häromdagen – en superbra skola! De går precis jämnt ut. Fler sådana skolor, yes! Tänk om vi kunde utveckla den kommunala skolan precis som man har gjort i New York så att det blir kommunala friskolor med större möjligheter att rodla själva. Det vore väl fantastiskt! Men vinster i välfärden hör inte hemma här. Vi är som sagt ensamma om detta system. Och det är många som har tittat på det här nu – många forskare, Kungliga Vetenskapsakademien, Skolverket och Skolmyndigheten, you name it. Vi är inte ensamma.

Anförande nr 347

I n g e g e r d A k s e l s s o n L e D o u a r o n (MP): Fru ordförande, ledamöter! I ett sammanhang där nästan alla är döva är den hörande funktionshindrad och behöver särskilt stöd för att klara kommunikationen. Barn och unga är olika, med skiftande begåvningar och begränsningar.

I Alliansens skola ryms inte alla. Alltför många riskerar att bli förlorare och att slås ut från den tävlingsarena som Alliansen kallar skola. Antalet specialpedagoger har under de senaste åren minskat i skolor där miljöerna har blivit tuffare. Bristen på tidigt insatt särskilt stöd i Alliansens skola blev tydligt i våras när tilläggsanslagen till de så kallade resursskolorna hade skenat i väg och utbildningsnämnden, därmed också Miljöpartiet, tvingades att slå till bromsarna.

Forskning visar – och även Skolverket och OECD har sagt detta – att alla elever utvecklas bättre i en mer inkluderande skola där alla, eller nästan alla, elever kan känna sig hemma. Alliansens skola är på väg åt fel håll. Vi menar att skolan måste rustas för att klara inkluderingen. I Miljöpartiets skola får alla elever tidigt och snabbt stöd när de behöver det utan administrativt krångel. Där får lärarna mer att säga till om när det gäller att se till att eleverna får extra stöd. Där har fler specialpedagoger centrala roller, inte bara för att ge enskilda elever det stöd de behöver utan också för att ge sina kolleger stöd att i samarbete arbeta med mer inkluderande metoder utifrån modern forskning.

Där är lokalerna mer tillgängliga och mer flexibla och inte minst mer inbjudande och trivsammare för både elever och personal. Det är lokaler där alla känner sig hemma och som tillåter att elever som får för mycket av en påfrestande samvaro med kamrater kan gå undan en stund. Det är lokaler och inredning som med ganska enkla medel är bullerdämpande. Vi har precis sett exempel på det i Manillaskolan. Det är nödvändigt för elever med hörselnedsättningar och bra för alla som får en lugnare arbetsmiljö.

Där tonas konkurrensen om de bästa provresultaten och betygen ned till förmån för ett hårt arbete med ett mer gediget kunskapssökande utifrån elevernas förutsättningar och erfarenheter. Det är ett klimat som är präglat av kreativitet, hjälpsamhet, samarbete, hänsyn och tolerans. Där arbetar skolan med ett långsiktigt hållbart lärande i stället för en kortsiktig resultatjakt.

Anförande nr 348

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Nej, skolan ska inte vara en tävlingsarena. Men när Miljöpartiet talar om skolan som en tävlingsarena bara för att vi har infört något tidigare betyg i den svenska skolan är det en omskrivning av att ni egentligen är mot betyg. Ni införde inte tidigare betyg, och ni införde inte tidigare nationella prov. Ni vill inte ha den här typen av utvärderingar. Det är väl lika bra att ni säger det, helt enkelt, i stället för att med alla dessa omskrivningar och ord få det att verka som att ni egentligen tror att betyg är en bra idé.

Andelen specialpedagoger är inte det stora problemet i Stockholms stads skolor. Däremot handlar det om antalet speciallärare. Vi har en brist på speciallärare, och det beror på att speciallärarutbildningen under många år var avskaffad. Det berodde i sin tur bland annat på att Miljöpartiet stödde den politik som Socialdemokraterna då bedrev. Nu betalar vi priset, men speciallärarutbildningen är återinförd i Sverige. Det är jag väldigt glad över.

Anförande nr 349

I n g e g e r d A k s e l s s o n L e D o u a r o n (MP): Vi talar om lite olika roller här. Speciallärare är en sak, men specialpedagoger – det som vi syftar på – är den pedagog som även går in och hjälper till hos andra lärare och som har en pedagogisk roll i skolan. De har en viktig roll, och vi vill lyfta den rollen. Vi tror mycket på ett inkluderande arbetssätt.

När det gäller betyg säger vi inte nej. Men vi säger nej till ett alltför hårt fokus på betygen. Vi kommer att återkomma när det gäller de här problemen i senare repliker.

Anförande nr 350

J a n V a l e s k o g (S): Jag tänker ta upp några andra frågor som vi har med i vår budget och som Alliansen inte tycker att vi prioriterar särskilt. En sådan sak är rektorernas roll i egenskap av chefer på skolorna. Vi kunde för ett tag sedan i ett chockat Kommunsverige konstatera att Stockholm pekade ut åtta skolor som skulle ha högre löner och åtta som skulle ha lägre löner. Cheferna och rektorerna hade noll inflytande. Det har man nu tagit avstånd från delvis.

Men om vi tittar på rektorerna och de skolor som finns till exempel i förörtern och i socialt utsatta områden har de i dag till exempel inte någon möjlighet att ge bra lärare extra betalt eller mer betalt än vad avtalen säger. Om de gör det så tror jag att de sitter väldigt löst i den politik som ni har fört hittills.

Jag undrar: Varför kan man inte låta rektorerna vara chefer och få det ansvaret? Det skulle underlätta till exempel på de skolor som ofta behöver ha lite mer resurser för att kunna behålla duktiga lärare. Det blir annars en väldig omsättning.

En annan sak jag tänker ta upp är skolinvesteringar, som är ett jätteproblem. Det har gått väldigt sakta, enligt vår uppfattning. Det måste nästan finnas något systemfel i och med den seghet som detta sker i. Visserligen var vi överens om planen, men därefter har det inte gått särskilt fort. Vi har sett katastrofutryckningar på flera platser – Liljeholmen, Enskede, Norrmalm, Kungsholmen med flera. Vi har träffat föräldrar som är oroliga för den bristande planeringen. Det vore intressant att höra vad vi ska göra åt detta. Det kan ju inte fortsätta på det här saktfärdiga sättet.

En tredje sak som jag tycker är viktig nämnde jag i och för sig förut. Den är oerhört allvarlig, och det handlar om genomströmningen på gymnasiet. Vi hamnar på 246:e plats av 290 kommuner. Vi ligger alltså väldigt dåligt till. Vi har också stora grupper, ofta med 33 elever, i gymnasieklasserna i Stockholm. Det är inte konstigt att många lägger av. Många av de här eleverna blir knappast sedda. Detta är ett ytterligare problem.

Jag har många frågor, och jag ska slutligen ställa en till både Folkpartiet och Moderaterna. Sten Nordin har tydligen i en Lördagsintervju i P1 sagt att det inte går så bra för Moderaterna på grund av skolpolitiken i Stockholm och att Moderaterna inte själva hade ansvaret för den. Jag måste ställa en fråga till skolborgarrådet: Är ni överens med Moderaterna om skolpolitiken i Stockholm? Det måste väl vara på det viset med tanke på vad han sade i intervjun. Det kanske också finns någon moderat som vill kommentera detta.

Anförande nr 351

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! I den första frågan är det så att det finns en strategi i utbildningsnämnden för att man ska kunna differentiera löner mer, precis på det sätt som Jan Valeskog nämner. Dessutom har vi i Stockholm valt att se till att när vi får alla dessa förstelärare, som Socialdemokraterna har varit så skeptiska till, riktas de i större utsträckning till de skolor där de behövs som allra mest och allra mest till de ämnen där de behövs som allra mest. En sådan inriktning finns naturligtvis.

Jag tycker att rektorerna ska ha en stark roll i stadens skolor. När vi tittar på statistik kan vi se att rektorer i dag har ansvar för ett betydligt mindre antal lärare än vad de har haft tidigare. Det gör att de kommer att kunna ta ett större pedagogiskt ansvar än de har kunnat göra tidigare. Jag tror att det är bra.

Anförande nr 352

J a n V a l e s k o g (S): Frågan handlar om ifall rektorerna skulle kunna få lönepolitiskt ansvar på arbetsplatsen och kunna förhandla, naturligtvis utifrån ekonomiska resurser, med de lärare som finns. Jag fick inget tydligt svar på det. Förstelärare och annat har liksom inte med saken att göra. Vi var för övrigt för förstelärare. Däremot tyckte både Socialdemokraterna och hela Kommunförbundet inklusive Sten Nordin att det inte lät så bra med förstelärare. Det lät mer som överste, men det kanske inte är någon tillfällighet om det är en major som har bestämt det.

Anförande nr 353

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Fru ordförande! Jag håller med dig, Jan, om att rektorer och skolledning ska ha stort mandat att själva bestämma och möta de utmaningar som de ser på sin skola. Det är de som vet allra bäst. På nationell nivå har vi haft något som heter Rektorslyftet. Det är något som jag vet att många kommuner har tagit del av, och det erbjuder vidareutbildning och kompetensutveckling riktat till just skolledning och rektor.

På tal om löneflykt, lärarlöner och löneläget har vi höga lärarlöner i Stockholm. Vi har nu tagit stora steg för ytterligare höjda löner generellt. Faktum är att lönerna för lärare i Stockholm är bland de högsta i Sverige. Det tycker jag är bra. Utöver detta finns det här med förstelärare, som du nämnde, som kan ge upp till 5 000 kronor mer

i månaden. Vi välkomnar om ni håller med oss om det och ansluter er till oss i den politiken.

Anförande nr 354

J a n V a l e s k o g (S): Det är utmärkt – mycket bra. Ni har fått beröm tidigare för att lärarna har fått bättre betalt, för det är de sannerligen värda. Men det finns fortfarande problem. Även om jag uppfattar dig som att du stöder vårt förslag om att man ska låta rektorerna få ett större ansvar för processen är det upp till bevis. Det innebär något ganska revolutionerande, enligt min uppfattning, nämligen att man ger bättre förutsättningar för skolor i utsatta områden att kunna behålla duktiga lärare i stället för att de ska försvinna med en gång. Nu är det upp till bevis!

Anförande nr 355

G u l a n A v c i (FP): Fru ordförande! Jag skulle vilja börja med att rikta mig till dig, Karin Rågsjö. Jag tycker att du borde be om ursäkt till Evelyn, till Lollo, till Diego och till Santiago – alla de som har flytt från diktatur-Chile just på grund av Pinochet som styrde landet med järnhand och skapade ett skräckvälde. Jag tycker att det är oförskämt att du står i denna talarstol och jämför det svenska valfrihetssystemet med en diktator som styrde sitt land i 17 år. Du borde skämmas.

Ordförande! Jag tänkte tala om Ahmed och Amina en liten stund. Nioåriga Ahmed har aldrig gått i skolan i sitt gamla hemland. Men han drömmer om att bli läkare. Ahmed kom från det krigsdrabbade Somalia, med ett utbildningsväsen som knappt existerar. Amina gick i andra klass i Syrien, men när helvetet bröt ut i hemlandet såg man ingen annan utväg än att fly.

Detta är två av tiotusentals berättelser om barn och unga som har sökt skydd i vårt land för att börja ett nytt liv. I Folkpartiets Stockholm är det en självklarhet att möta Ahmed och Amina med förväntningar och krav och att se till att de får rätt verktyg för att få en bra start i skolan. Att inte göra det skulle vara ett svek mot de barn och unga som redan har gått igenom stora och svåra trauman i sina liv. Detta skulle vara att vända dem ryggen och förlänga deras inträde i vuxenlivet i det nya hemlandet Sverige.

Vi har nu hört en rad vänsterföreträdare tala om skolans utmaningar i många ytterstadsområden. Men de nämner givetvis inte att kunskapsresultaten steg i hela staden 2012 och 2013, och allra mest i de skolor som har störst utmaningar. De skolor som tar emot många nyanlända har klarat av att höja sig allra mest i hela staden. Det har medfört att likvärdigheten i stadens skolor har ökat.

Jag tänkte kort lyfta fram något av det vi gör för att alla elever ska få lika chanser i skolan, där Stockholm går i täten för arbetet. Stockholms stad hör till de kommuner i landet som satsar mest på skolan. Vi har också ett mycket starkt system för att styra mer resurser till elever med svårare förutsättningar. Den skola som får mest resurser får dubbelt så mycket som den som får minst. Elever som inte kommer från bildade medelklasshem ska få tillgång till läsning, studievägledning och extra stöd och hjälp. Det är en liberal bildningspolitik i praktiken.

Tidigt i våras öppnade Start Järva – ett första steg in i skolan. Det testar snabbt nyanlända elevers förkunskaper för att se vad de behöver stöd i förutom svenska

språket, som alla givetvis behöver. Man testar vad de har med sig redan från hemlandet. En liberal i Stockholm tror på individens möjligheter och ger honom eller henne förutsättningar att snabbt få bidra med sina styrkor.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 356

K a r i n R å g s j ö (V): Jag läser högt ur en artikel i Svenska Dagbladet den 20 november. Det är Kungliga Vetenskapsakademien som uttalar sig: Det svenska skolsystemet är i ett avseende närmast unikt och extremt i ett internationellt perspektiv. Med undantag av ett system som introducerades i Chile under general Pinochets styre finns inget annat allmänt finansierat skolväsen som tillåter att skolor drivs av privatägda vinstdrivande företag. En engelsk forskare betecknade under symposiet det svenska systemet som till höger om högern och ur brittisk synvinkel som så radikalt att det inte ens diskuterades under Margaret Thatchers tid som premiärminister. Detta skrev alltså av Kungliga Vetenskapsakademien och inte av Vänsterpartiet.

Det är jättebra annars. Detta handlar om ett skolsystem; det vill jag verkligen säga. Sverige är unikt med detta. Jag har nio sekunders talartid på mig nu, och jag vill säga att jag tycker att det är jättebra att ni har börjat satsa mer och arbeta mer effektivt med skolor i ytterstaden. Det behövs, för resultaten har varit usla.

Anförande nr 357

G u l a n A v c i (FP): Fru ordförande! Jag hade förväntat mig att Karin Rågsjö skulle börja sitt inlägg med att be de människor som är drabbade om ursäkt. Det är inte vilka som helst, utan det är privata vänner till mig som har föräldrar som har fått utstå mycket i diktaturens Chile.

Men om vi nu ska gå till det som är relevant för ämnet och hålla oss till den svenska skolan måste man säga att det har hänt mycket i skolan. Det har aldrig någonsin skett så många reformer som det har gjort under den här ledningens tid. Vi satsar på elever, framför allt på dem som kommer från resurssvaga familjer – familjer som inte har någon studietradition. Vi fokuserar på de nyanlända eleverna. Och de är många, Karin Rågsjö. Det är många som kommer till Sverige och Stockholm. Vi skapar de bästa förutsättningarna och incitamenten för att de ska få en start i god tid och för att de på samma sätt som alla andra ungdomar i det här landet ska kunna få en möjlighet att lyckas och integreras i det svenska samhället. Det vore bra om du kunde lyssna på mig!

Anförande nr 358

I n g e g e r d A k s e l s s o n L e D o u a r o n (MP): Det är klart att de ska få stöd, Gulan. Men det finns en fråga när det gäller de elever du talar om. Du talar om den liberala bildningstanken. Vi undrar om systemet med elitklasser ingår i den liberala bildningstanken.

Anförande nr 359

G u l a n A v c i (FP): Fru ordförande! När vi diskuterar skolpolitik tycker jag att det är viktigt att vi ser till alla elever och deras förutsättningar. Jag tycker inte att vi ska nedvärdera eller ha ett annat synsätt på de elever som det råkar gå bra för i

skolan. Men politiken ska också handla om att hjälpa de elever som behöver extra stöd. Vi har ändrat hela det socioekonomiska resurssystemet så att de skolor som behöver extra hjälp ska kunna få det. Det är jätteviktigt att skolorna får rätt verktyg.

Då handlar det till exempel om att kunna erbjuda sommarlovsskola, speciellt för de elever som kommer sent in i den svenska skolan från utlandet. Det handlar om att kunna erbjuda läxhjälp. Det handlar om att man ska kunna fokusera på det svenska språket så att dessa elever så småningom ska kunna integreras och ta del av ordinarie undervisning.

Detta är jätteviktigt. Jag tror att det är helt avgörande att man gör dessa satsningar i god tid och i ett tidigt skede för att hitta de rätta verktygen.

Anförande nr 360

A b d o G o r i y a (S): Ordförande! Det är mycket bra att du har nämnt Ahmed och Amina, Gulan. Jag ska nämna Lennart. Det är en lärare som i 30 år har jobbat med de elever som behöver speciell undervisning. När jag träffade honom för några månader sedan sade han till mig: Vi har inte tid att ge till de här eleverna som är i stort behov. Om vi ska lyckas med de här eleverna måste vi prata, prata och prata med dem och lyssna på hur de har det.

I dag har vi inte heller tillräckligt med kuratorer, psykologer och sjuksköterskor i våra skolor. Samhället har inte lyckats bra med att ta hand om de här eleverna. Med den politik som du och dina kompisar genomför kommer det absolut inte att bli bättre för vare sig Ahmed eller Amina.

Anförande nr 361

G u l a n A v c i (FP): Fru ordförande! Jag tycker att det är ganska intressant att samtliga företrädare för oppositionen har varit här uppe utan att säga någonting om det positiva som har hänt och händer i Stockholm. De nämner inte att kunskapsresultaten har stigit i hela Stockholm under 2012 och 2013. Man nämner inte att det är en stor satsning på frågor som förstelärare och att vi framför allt försöker få de bästa lärarna ut till miljonprogramsområdena. Det är dessa skolor som behöver engagerade lärare som kan hjälpa elever i skolan att nå kunskapsmålen.

Det är denna ständiga svartmålning som vi hela tiden ser. Det är lätt att vara i opposition och tycka att allting är illa, dystert och mörkt. Men att hitta och skapa en politik som skapar förutsättningar för Stockholms unga är en annan sak. Teori och praktik är olika saker. Det är tråkigt att också Abdo Goriya hemfaller åt den spökretorik som verkar vara den gällande i denna debatt.

Anförande nr 362

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Stockholm har bra skolor. Jämfört med andra storstadskommuner presterar Stockholms elever bra. Vi har högre meritvärden, och andelen elever som uppnår gymnasiebehörighet är högre här. För första gången på flera år kan vi också se ett trenderbrott: Fler elever klarar gymnasiebehörighet, och det är glädjande.

Men vi ska självfallet bli bättre. Fortfarande lämnar alltför många elever grundskolan utan gymnasiebehörighet. Skillnaderna mellan skolorna är för stora. I socioekono-

miskt utsatta områden är resultaten generellt sett för låga. Detta är dock inget enskilt Stockholmsfenomen; så här ser det ut inte bara i hela Sverige utan i hela världen. Den som tror att dessa skillnader kan utjämnas endast genom att skjuta till mer pengar är naiv. Det är bland annat genom välutbildade lärare, ett tydligt ledarskap, ordning och arbetsro, höga och tydliga förväntningar samt ett tätt knutet samarbete mellan hem och skola som framsteg kan uppnås. För detta krävs såklart pengar, men det är inte pengarna i sig som genererar framgången utan det är de metoder och arbetssätt som används.

I Stockholm har vi ett kraftigt omfördelningssystem till elever som rent statistiskt har sämre förutsättningar i skolan. Den tid är borta då vi gav mer pengar till stadsdelar. I stället följer skolpengen eleven. Ett tydligt exempel som illustrerar detta är att den skola som har det lägsta socioekonomiska tillägget får mindre än 1 400 kronor per elev, och den skola som har det högsta socioekonomiska tillägget får över 48 000 kronor. Stockholm tar därmed ett tydligt och stort socialt ansvar i strävan efter att även elever som från början har sämre förutsättningar ska lyckas i skolan.

Samtidigt är det viktigt att säga att det inte finns någon automatik i att elever i socioekonomiskt utsatta områden presterar sämre. Vi vet att exempelvis flickor i dessa områden ofta har goda resultat. Att stigmatisera vissa barn från särskilda områden är kanske det största misstag vi kan göra om vi vill höja resultaten i dessa områden. Vi vet att det finns skolor i socioekonomiskt utsatta områden som sticker ut och som har högre resultat än andra jämförbara skolor trots att skolpengen är densamma. Av dessa skolor måste vi lära.

Detta är en skolbudget som Alliansen presenterar. Skolpengen höjs rejält, och det har den gjort under flera år i rad. Även pengarna till fritis höjs. Vi satsar på mindre klasstorlekar i de lägre åldrarna, och vi satsar rejält på läxhjälp. Jag ser många tecken på att skolutvecklingen håller på att vända. Med denna budget skapar vi ännu bättre förutsättningar för en sådan utveckling.

Anförande nr 363

J a n V a l e s k o g (S): Vi reagerar, vilket har framgått här i debatten, oerhört starkt över den rosenröda skönmålning som har rått och att det inte finns någon sjukdomsinsikt när läget är så pass allvarligt.

Därför blir det lite halsstarrigt när ni jämför med Malmö, Göteborg, Strömsund eller vad som helst. Det viktigaste faktumet när det gäller hur det går för barn är föräldrarnas utbildningsnivå; det vet alla. Det skiljer sig. I Stockholm har föräldrarnas utbildningsnivå ökat under de senaste åren, men resultaten har gått utför. Jag tror att det är 50–60 procent av föräldrarna i Stockholm som har högskoleutbildning medan det i Malmö är 50 procent. Sådant är betydligt viktigare än mycket annat. Dessa jämförelser blir ganska ointressanta.

Jag håller med om delar av de åtgärder som behövs. Man måste satsa på fler lärare. Det gör vi också i vår budget. Men ni gör inte det på samma sätt när det gäller fler lärare, mindre klasser, mindre administration och rejäla kompetenslyft. Det är en absolut sanning som det vore bra att börja med och som det vore bra om ni skrev under på: Duktiga lärare har större inverkan på kvaliteten än allt annat tillsammans.

Anförande nr 364

E r i k S l o t t n e r (KD): Jan Valeskog! Nu fortsätter du resonemanget och säger att utvecklingen har gått utför. Jag vägrar ta till mig bilden av att utvecklingen har gått utför. Jag tycker inte att den stämmer. 2013 har vi kunnat se att utvecklingen går uppåt. Andelen grundskoleelever som klarar gymnasiebehörighet ökar nu efter att ha gått ned i några år. Nu ökar andelen igen trots att kraven för att klara gymnasiebehörighet har ökat och trots att vi har tagit signalerna på betygsinflation till stort allvar. Det borde kanske egentligen leda till att färre elever klarar gymnasiebehörighet om vi har lite strängare betygskoll.

Jag delar inte bilden av att det har gått utför. Nu satsar vi också på mindre klasser i de lägre åldrarna, för vi tror att det är viktigt att göra det. Vi satsar också, som du vet, på att minska administrationen för lärarna. Allt detta gör vi, och därför tror jag att utvecklingen kommer att fortsätta åt rätt håll även framöver.

Anförande nr 365

K a r i n R å g s j ö (V): Det är väl jättepositivt att ni gör lite action där ute, kan jag säga. Men om man tittar på resultaten ser man att det har gått upp och ned. 2012 var det sämre resultat. Nu går det uppåt igen, och det är väl bra. Men det gäller att hålla i det nu så att det blir ett jämnt flöde.

När vi tittar ut internationellt kan vi se på Finland, som har ett skolsystem som funkar alldeles utmärkt. Man kanske kan lära sig någonting av det – en enhetlig skola.

Jag tycker att det finns ett bekymmer när det gäller de socioekonomiska grupperna från arbetarklassen. Om vi tittar på vilka som går vidare till nationella program i dag och som har föräldrar som inte har gymnasium ser vi att det är 60 procent som går vidare och 40 procent som lämnas på sidan om.

Det här handlar om det som vi har talat om i dag. Det blir stora skillnader i samhället. Jag håller upp en annan artikel här av en person som jag tycker är superbright – Peter Wolodarski. Han skriver om Husby: Vilket samhälle skapas när 70 procent av alla niondeklassare inte klarar kunskapsmålen? Det kanske man kan fundera på.

Anförande nr 366

E r i k S l o t t n e r (KD): Jag är också otroligt orolig för detta, och jag undrar vad det är för samhälle som skapas. Det är därför vi satsar så mycket på utbildningen. Det är därför vi har detta kraftiga omfördelningssystem från elever som statistiskt sett har bättre förutsättningar till elever som har sämre förutsättningar. Det är därför det socioekonomiska tillägget har viktats om så att föräldrarnas utbildningsbakgrund får större vikt i systemet nu än det hade i det gamla systemet, då till exempel etnisk tillhörighet hade större inverkan.

Det är därför vi gör detta. Men det tar tid att vända en utveckling. Du säger att det gäller att hålla i detta nu, Karin. Precis så känner jag också! Nu gäller det att hålla i detta, men det tar lång tid att vända utvecklingen i en skola. Jag tror att vi har börjat nu. Jag kan inte lova det, men jag tror det. Och jag känner ett stort hopp.

Anförande nr 367

Ingegerd Akselsson Le Douaron (MP): Erik! Du talar om metoder, och du talar om elever som finns i socioekonomiskt utsatta områden. Ni har talat om elever som kommer hit från andra länder. Ni talar om bildningstanken.

Men jag tänker så här: När man tittar i internationella jämförelser som handlar om att man sorterar ut elever, som ni gör, i elitklasser och särskiljer dem tidigt visar det sig att hela kunskapsresultatet sjunker. Jag vill att du ska svara på detta: Hur tänker du? Vi har naturligtvis ingenting emot att man sätter in resurser; det ska man göra. Men detta är någonting som är oerhört viktigt. Vad har du att säga om det?

Anförande nr 368

Erik Slottnér (KD): Ordförande! Vi sorterar inte ut elever i elitklasser. Du får det att låter som att vi har en uppsjö av klasser där några elitbarn sitter, Ingegerd. Ärligt talat tror jag inte att föräldrarna själva efterfrågar ett sådant system. Inom musik och idrott har detta alltid varit tillåtet. Jag har aldrig hört att Miljöpartiet vill avskaffa Adolf Fredriks musikklasser eller olika idrottsskolor, exempelvis. Där har det varit tillåtet, och då ska vi väl också kunna få tillåta en viss typ av samma princip även när det gäller teoretiskt ämnen. Det finns inget utbrett system där vi sorterar elever på det sätt som du påstår.

Det viktiga är att vi ger extra stöd till elever som behöver det. Det är där allt fokus ska ligga. Vi ska så tidigt som möjligt sätta in stödinsatser för elever som inte klarar av målen i skolan. Då gäller det också att vi har kunskapskontroller så tidigt som möjligt med betyg, nationella prov och skriftliga omdömen. Men allt detta har Miljöpartiet sagt nej till och säger nej till. Det kan jag bara beklaga.

Anförande nr 369

Isabel Smedberg - Palmqvist (FP): Ordförande, fullmäktige! Matematik genomsyrar det mesta i det moderna samhället, från tunnelbanesatsningar till brobyggen, från mobilantenner till mediciner och från livets minsta byggstenar till kosmos stora sammanhang. Stockholms utveckling drivs i allt högre grad av de kunskapsintensiva branscherna, som efterfrågar just matematik. Vi står inför en kompetensbrist som vi inte kan blunda för. I förlängningen hotar det Stockholms möjligheter att växa, men framför allt drabbar det naturligtvis våra ungdomar. Alltfler framsynta företag och lärosäten ser vikten av att lyfta matematikens betydelse och tydliggöra att det är möjligt att skaffa sig en utvecklande karriär genom spetskunskaper i matematik. Både bredd och spets behövs.

Därför är jag glad att Stockholm nu har startat sin första spetsutbildning i matematik och NO. Internationella jämförelser visar att den svenska skolan under en följd av år från 90-talet och framåt har lyckats sämre i matematik. Elevers kunskaper i och intresse för matte har minskat. Men det är faktiskt en bild som måste nyanseras och som kanske snart är förlegad. Resultaten på de nationella proven i matematik förra året var de bästa på många år. 91 procent av eleverna klarade de nationella proven i matte i nian, och vi hoppas givetvis att trenden håller i sig.

Trots att ungefär nio av tio går ut nian med godkända mattebetyg i Stockholm är huvudproblemet att elevernas kunskaper är grunda och att förståelsen dålig för varför en femtedel är mindre än en fjärdedel, till exempel. En viktig förklaring bland flera

är sannolikt att många av de lärare som undervisar i matte saknar utbildning i att undervisa i ämnet. Jag är helt övertygad om att den nya lärarutbildningen kommer att ge bättre rustade lärare, inte minst inom matematiken. Skickliga lärare är oerhört viktiga i alla ämnen, men kanske framför allt i ämnen som kräver stort mått av logisk abstraktion – som matematik.

Därför är karriärreformen i skolan, där skickliga lärare lyfts och belönas extra, viktig. Vi har nu 181 förstelärare och 10 lektorer i våra skolor. Vi kan rekrytera 500 till under nästa år. Det är en uppgradering av det viktiga läraryrket.

Stockholmslyftet i matematik är en enorm satsning som precis har rullat i gång där vi fokuserar på det som forskningen visar ger resultat, nämligen att skapa förutsättningar för matematiklärare att lära av varandra och att utveckla undervisningen. Målet är tydligt: Stockholms elever ska bli riktigt bra i matematik.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 370

P e r O l s s o n (MP): Ordförande! Det är utmärkt att vi lyfter matematiken. Det jag är förvånad över är att vi tillåter så många elever att halka efter i matten på grund av språksvårigheter. Skolan ställer krav på vilka kunskaper i matematik en elev ska ha, men den ställer inte krav på att man måste kunna matematik på just svenska. Men i praktiken är det ett krav som gör att många elever halkar efter. Du ska inte bara kunna räkna ut ett svar på en uppgift eller lösa en komplex ekvation; du ska också kunna redovisa det på bra svenska. Annars blir det inget bra betyg.

Om fler elever fick chansen att läsa matematik på det språk de kan allra bäst skulle fler klara kunskapsmålen. Detsamma gäller för övrigt för skolämnet engelska. Den tvåspråkiga undervisningen behöver utvecklas mer. Detta har provats i Stockholm med jättebra resultat, men med denna alliansmajoritet har satsningen på tvåspråkig undervisning fått stå tillbaka och undanhållits. Den ska inte öka, och det ska inte ske. Jag tycker att det är svagt.

Jag skulle vilja veta när vi ser satsningar på tvåspråkig undervisning just för att lyfta fler elever i matematiken.

Anförande nr 371

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (FP): Jag ska vara helt ärlig: Jag har faktiskt ingen aning. Jag är inte skolpolitiker på det proffsiga sättet ännu. Men jag tycker att du lyfter en jätteviktig fråga. Jag kan gå tillbaka till min egen dotters klass. De har matematik på engelska. Det är en otrolig utmaning och jättesvårt för mig att förstå. Inte minst är det svårt för mig som förälder att försöka hjälpa till med matematiken.

Nu när jag har 33 sekunder kvar för att säga något mer tänkte jag också lyfta en fråga som jag tycker är spännande, nämligen mattekommissionen. Du vet säkert att det är ett spännande samarbetsprojekt mellan näringsliv, lärosäten och Stockholms stad. De försöker också lyfta matematikens betydelse. Detta är en satsning som drivs från många håll, och jag tror att det är precis så vi måste göra.

Anförande nr 372

K a r i n R å g s j ö (V): Det är jättebra att du lyfter matten. Det är ett ämne som man måste ha med sig när man går vidare sedan.

Jag har två frågor till dig. Det gäller det här med läxor. Det finns ju en del föräldrar som inte är så jätteduktiga på matte, och de blir osäkra. Hur ska läxhjälpen utvecklas i skolan? Vore det inte bra med pedagoger i skolan? En del föräldrar köper numera läxhjälp med RUT, som du och jag och andra betalar. Vore det inte bra om man hade utbildade pedagoger och kanske inte förlitade sig så mycket på typ frivilligorganisationer som utför det här? Det är den ena frågan.

Min andra fråga knyter återigen an till Svenska Dagbladet – mitt husorgan. Skolverket har tittat på de friskolorna, som har både lägre lärartäthet och mindre andel lärare med lärarexamen. Kan inte detta på något sätt stjälpa denna mattevåg som betyder så pass mycket?

Anförande nr 373

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (FP): Jag börjar med läxhjälpen. Mina egna barn har läxhjälp i sina skolor. Man kan sitta efter lektionerna och jobba med matte, och det är matteläraren som håller i dessa läxhjälpstimmar vilket är oerhört bra inte minst för mig som inte är jättebra på matte.

Den andra frågan var det här med Svenska Dagbladet och lärartätheten på friskolor. Återigen återger jag lite från min verklighet. Jag upplever inte alls att det är ett problem. Det handlar om att ha lärare som är kompetenta och duktiga på matte. Det handlar om det här med karriärtjänster – att satsa på kompetens och vidareutveckling.

Anförande nr 374

P e r O l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter och åhörare! Jag tänkte avslöja ytterligare en uppgift från den tidigare nämnda elevhälsorapporten, nämligen att knappt hälften av Stockholms elever i årskurs 6–9 upplever att lärarens undervisning väcker en lust att lära. Undervisningen fångar alltså inte eleven. Den utgår inte från eleven och anpassar sig inte tillräckligt efter vem som sitter i klassrummet. Därmed saknas helt förutsättningar för den så viktiga inre motivationen.

Det är egentligen ganska häpnadsväckande. I en tid då den skolpolitiska debatten allt som oftast handlar om vinster och förluster, skolval, kommun eller stat eller hur det var och är på er tid tror jag att vi måste fundera mycket mer i politiken på hur vi kan använda den för att skapa bättre förutsättningar för en växande inre motivation hos våra elever på våra skolor. Vi kan inte ha det så att över hälften av eleverna går till skolan varje dag och tycker att det verkar helt ointressant och att det inte väcker någon lust.

Jag tror samtidigt att varje lärare – eller i varje fall nästan varje lärare – har förmågan att fånga sina elever, lyfta sin egen undervisning och väcka lusten hos sina elever om de lärarna skulle få rätt förutsättningar, det vill säga tillräckligt med tid att möta sina elever och tillräckligt med tid att utvecklas tillsammans med sina kolleger. Mer tid för mötet med elever, möjligheten att dröja kvar i gränslandet mellan lektion och rast och kunna svara på en fråga till och att kunna se den elev som kanske inte har vågat

räcka upp handen – detta tillsammans med en bra lön och minskad administration är helt avgörande. Då får läraren förutsättningar att väcka den lust som är så viktig.

Miljöpartiet går till val mot 2014 med ett tydligt budskap: Frigör tid för lärarna så får fler elever en ärlig chans i skolan! Om tio månader är det val. Vi ser fram emot att efter det förändra skolpolitiken i Stockholm och Sverige till det bättre. Det förtjänar våra skolor, det förtjänar våra elever och det förtjänar våra lärare. Det behövs i Stockholms framtid.

Anförande nr 375

Borgarrådet E d h o l m (FP): Herr ordförande! Per Olsson säger att Miljöpartiets skolpolitik kommer att förändras om man får makten nästa år. Min fråga är: Men hur då? Det finns inga som helst svar på frågorna. Numera vågar Miljöpartiet inte ens säga högt att de egentligen är mot betyg, mot nationella prov och mot nationella prov i fler ämnen. Miljöpartiet lägger sig dikt an med det som regeringen gör och vågar inte säga något annat. Men när man läser vad Miljöpartiet säger om till exempel betyg inser man att betyg nämns på tre ställen i er alternativa budget. I två av dem är det i negativ synvinkel.

Men om man bortser från detta skulle det vara intressant att veta *hur* ni ska göra detta. Hur ska ni förändra politiken? Det framgår inte av ert budgetalternativ.

Anförande nr 376

P e r O l s s o n (MP): Då tycker jag att du ska läsa vårt budgetalternativ både en och två gånger till, Lotta Edholm. Om det är någonting som är tydligt så är det att vi har en annan syn på skolans uppdrag. Vi ser ett bredare kunskapsuppdrag, och vi har en bredare kunskapssyn där fler elever får plats. Elevhälsan och särskilt stöd får plats. Fritidshemmens roll lyfts fram mycket bättre, och skolmaten ses som en viktig komponent. Vi tillåter inte att 17 procent av flickorna i grundskolan inte äter lunch för att de inte mår bra. Det är en annan skola, och den står vi för. Den lyfter vi fram i vår budget, och den tror jag att också du kan ta till dig av.

Vi har de senaste åren sett en väldig anpassning till Miljöpartiets politik. Jag kan bocka av både en, två och tre saker i vår budget som är våra förslag från början. Jag har väckt fyra motioner i denna fullmäktigesal då ni har sagt: Nja, vi vill inte riktigt det. Men året efter kommer samma sak i er budget.

Så visst vill vi förändra skolan. Det gör vi, och det kommer vi att göra.

Anförande nr 377

E m m a L i n d q v i s t (S): Ordförande, fullmäktige! Det är tydligt att likvärdigheten i skolan är ett hett ämne i dag här i debatten, och jag förstår varför. Våra skolor blir allt mindre likvärdiga, och skolan klarar inte längre av sitt kompensatoriska uppdrag. Skolverket säger att skillnaderna mellan elevers skolresultat har ökat, och det finns ett starkt samband mellan social bakgrund och hur elever lyckas i skolan. Sverige utmärker sig i internationella jämförelser som ett land där både kunskapsresultat och likvärdighet har försämrats under 2000-talet.

42 procent av eleverna i Stockholms grundskolor som har föräldrar med förgymnasial utbildningsnivå klarade 2012 att nå målen i alla ämnen. Samma siffra

för elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning är 86 procent, alltså mer än dubbelt så många. Även våra lärare bekräftar bilden av en skola där likvärdigheten försämras. I Socialdemokraternas stora lärarenkät där 1 600 lärare gav sin syn på utvecklingen i Stockholms skolor sade över hälften av de tillfrågade lärarna att likvärdigheten har försämrats under de senaste åren.

Situationen i dag med sjunkande generella resultat, ökade klyftor och sämre baskunskaper är allvarigare än på mycket länge. Om vi i stället blickar framåt ser vi från Socialdemokraterna att det går att vända den negativa trenden. Ett av utbildningsnämndens främsta verktyg för att kompensera för skillnaderna mellan elevernas bakgrund är det socioekonomiska tillägget. Det ska höjas i syfte att öka likvärdigheten i Stockholms skolor.

Om varje elev ska ges förutsättningar att nå kunskapskraven måste staden ge skolorna förutsättningar att erbjuda läsläsningsverksamhet för varje barn som vill och som behöver det. Vårt läsläsningslöfte är ett viktigt steg för att ge varje elev chansen att växa och lära i skolan. I Stockholm har sommarskolan tidigare bara varit till för de elever som redan har slutat grundskolan. Om Stockholms skolor ska lyckas med det kompensatoriska uppdraget att ge varje barn en likvärdig chans att lyckas i skolan behövs tidigare insatser redan från årskurs ett till årskurs nio. Vi vet att tidiga insatser gör störst skillnad, och elever ska få det stöd de behöver under hela skolgången.

Vi ser att föräldrarna i högre grad måste engageras i elevernas skolgång. Det är en nödvändig beståndsdel i en skolpolitik för bättre skolresultat i hela Stockholm. Kommunikationen med elever och föräldrar behöver stärkas. Det gäller inte bara den negativa informationen om skolk, problem eller misslyckanden utan också omvänt. Skolan måste bli bättre på att kommunicera barnens framsteg och små vardagliga segrar.

Många saker är bra i skolan. Lärarna och all annan personal gör ett fantastiskt jobb. Men i dag misslyckas vi i Stockholm med att ge alla barn goda livschanser. Klyftorna i resultat mellan barn med föräldrar med hög och låg utbildning har ökat. Från borgerligt håll erbjuds mer av samma politik medan Socialdemokraterna satsar på mindre klasser och fler lärare, sommarskola från första klass och läsläsning för alla barn.

För en likvärdig skola – bifall till Socialdemokraternas budgetförslag!

Anförande nr 378

Borgarrådet E d h o l m (FP): Återigen upprepar Socialdemokraterna att klyftorna ökar. Men sanningen är att i 2013 års betygsresultat såg vi att de skolor som presterade de största förbättringarna var den fjärdedel som hade de sämsta förutsättningarna. Det är det som är sanningen. Av dessa 17 skolor som gör specialinsatser var det 11 som höjde sina betygsresultat 2013. Det är en fantastisk utveckling. Vi gör detta genom att vi satsar oerhört mycket mer i dessa skolor än i skolor med många föräldrar med hög utbildning.

Går det att vända utvecklingen? frågar Emma. Ja, det tror jag. Men jag tror inte att det gör det med socialdemokratisk politik. Det finns i varje fall ingenting som visar

det. I den stad som ligger närmast oss, nämligen Göteborg, går resultatet rätt ned i källaren med socialdemokratisk politik.

Anförande nr 379

E m m a L i n d q v i s t (S): Tänk om du brydde dig lika mycket om Stockholm som du bryr dig om Göteborg! Du talar om att kvaliteten höjs, och du låter ganska nöjd. Jag undrar: Tycker du att ett barns chanser i Stockholm ska avgöras av barnets föräldrars utbildningsnivå? I lagen ger man skolan ett kompensatoriskt uppdrag. Skolan ska utjämna de skillnader som kommer av att man föds i familjer med olika utbildningsbakgrund.

För mig är detta rimligt. Det är en självklar förutsättning för varje barns chans att få utvecklas, lära och själv välja sin väg i livet. I dag är det 40 procent av de elever vars föräldrar inte har gymnasieutbildning som inte klarar grundskolan och som inte kommer in i gymnasiet. Det är fler än det var 2006 när ni tog makten och sade att ni skulle satsa på skolan. Är det ett resultat som du är nöjd med? Tycker du – handen på hjärtat – att Stockholms skolor i dag ger alla barn den chansen?

Anförande nr 380

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Här hör vi ytterligare en socialdemokrat som står och rapar upp samma sak här i talarstolen: sämre resultat och sämre baskunskaper. Trots att meritvärdena ökar och trots att andelen behöriga till gymnasiet ökar nu 2013 sägs detta som om det vore en sanning. Det blir inte sant för att ni upprepar denna lögn.

Du nämner det som vi alla vet – att elever från hem med lågutbildade föräldrar presterar sämre. Som jag sade i mitt anförande gäller det inte bara här i Stockholm, utan detta är ett världsomspännande fenomen. Föräldrarnas bakgrund spelar stor roll, och det spelar roll vilken hemmiljö man kommer ifrån. Du sade själv i ditt anförande – och jag tror att det är mycket riktigt – att hem och skola behöver knytas närmare varandra. Man behöver nog satsa mer på föräldrastöd och hjälpa föräldrar att se hur de kan hjälpa sina barn i skolan trots att deras egen utbildningsnivå är låg.

Vi satsar också på riksnivå med ökad undervisningstid. Det är också jätteviktigt för de här eleverna liksom läxhjälp och sommarskola, som du nämnde. Det handlar också om mer lärarledd undervisning. Jag tror nämligen att det är ett problem att vi har släppt loss det egna arbetet lite för mycket. Jag tror att det drabbar dessa barn hårdast av alla.

Anförande nr 381

E m m a L i n d q v i s t (S): Jag vet inte om det var mitt eller någon annans inlägg du lyssnade på. Jag talade just om likvärdigheten; det var det jag tog upp. Vi har i Stockholm större skillnader mellan dem som har förgymnasial utbildning och dem som har eftergymnasial utbildning än vi har i rikssnittet. Varför lyckas vi sämre i Stockholm än vad man gör i till exempel Malmö?

Anförande nr 382

J o h a n n a S j ö (M): Jag tycker att det är lite lustigt. Dels får vi mycket synpunkter från oppositionen på att vi inte vill någonting på majoritetens sida, dels

kommer det påståenden om vad ni vill. Men det verkar inte som om ni har läst vår budget.

Om ni tittar på den tydliga kolumnen på s. 185 ser ni att det står att vi ska erbjuda läxhjälp i skolan eller på fritids till alla elever som önskar. Alla elever i årskurs sex till nio som riskerar att inte nå eller inte når kunskapsmålen ska erbjudas sommarskola. Lässatsning fortsätter i 0–6 i grundskolan, vi har en omfattande satsning inom matematik och så vidare. Hälften av de satsningar som du sade att ni tyckte att ni skulle göra har vi redan genomfört i vår budget. Vi har läxhjälp i budgeten. Vi har dessutom en mängd andra saker som är fullkomligt nödvändiga och som ni under många, många år har motarbetat. Det gäller till exempel att arbetet mot mobbning måste bedrivas professionellt och vetenskapligt och inte bara byggas på flum och snällt tyckande utan på forskning.

Anförande nr 383

E m m a L i n d q v i s t (S): Det är jättefint att ni på papperet vill göra en massa satsningar. Det är bara synd att de är helt ofinansierade. Du verkar vara oroväckande nöjd med läget i Stockholms skolor. Missförstå mig rätt: Jag är stolt över Stockholms lärare och det fantastiska arbete som de utför. Jag är helt övertygad om att de allra flesta elever i Stockholms skolor får en bra skolgång. Men varje elev som inte får det är ett misslyckande. Så länge det är så kan inte jag vara nöjd.

Under era sju år har 6 630 elever lämnat nian utan gymnasiebehörighet. Det är 6 630 elever för mycket. Jag tror att det behövs en annan politik och en nystart för skolan om vi ska vända trenden.

Anförande nr 384

A b e b e H a i l u (S): Ordförande, kommunfullmäktige! Stockholm växer snabbt. Många människor flyttar till vår stad, och fler barn föds. Det är en fantastisk utveckling, men det ökar också kraven och belastningen på våra skolor och förskolor. Fler barn kräver fler skolor och förskolor. Vi ligger efter i Stockholm. Vi har inte i tillräcklig utsträckning lyckats planera för dagens behov. Om Stockholms utveckling ska fortsätta måste vi bli bättre på att planera för framtidens behov. Då kommer vi att behöva många fler förskolor och skolor. Det måste stadsdelarna, utbildningsförvaltningen och Sisab tillsammans planera för redan i dag.

En socialdemokratisk politik för skolan ställer också krav på skolorna. I vårt budgetförslag satsar vi stort på skolan. Vi satsar över 400 miljoner kronor mer än borgarna på skolan, bland annat på mindre klasser. För att kunna minska klasserna behövs fler lärare. Dessa kommer vi att anställa. Men vi kommer också att behöva mer utrymme, fler lokaler och fler skolor och förskolor. Därför satsar vi 1,2 miljarder extra under de kommande sex åren på investeringar i nya skollokaler.

När staden investerar är det viktigt med miljön. Energiförbrukningen i Stockholms skolor och förskolor måste minska drastiskt. Vi ska bygga energisnålt genom att minimera värmeförlusterna genom effektiv ventilation samt genom att tillvarata en stor del av värmen från barnen, personalen och alla elektriska apparater i lokalerna. Framtidens skolor och förskolor ska byggas med väl isolerade ytterväggar, tak och grund. Framtidens skolor och förskolor ska byggas med energieffektiva fönster och

med hög återvinningsgrad. De ska byggas med minimala energibehov och minskad miljöbelastning. Vi socialdemokrater ska se till att det blir så.

Bifall till Socialdemokraterna budgetförslag 2014!

Anförande nr 385

E r i k S l o t t n e r (KD): Herr ordförande! Abebe talar mycket om allt det som Socialdemokraternas pengar ska räcka till. Det står så här i ert budgetdokument: Följande saker ska 150 miljoner kronor räcka till, det vill säga knappt 1 procent ökning av skolbudgeten: höjd måluppfyllelse, en kunskapsgaranti, fler behöriga till gymnasiet, inkluderande ökat socialekonomiskt tillägg, insatser för mindre klasser, Start Stockholm för nyanlända elever, utökade insatser för barn i behov av särskilt stöd, sommarskola och läxläsningshjälp för alla. Detta ska ni få för 150 miljoner kronor av en budget som omfattar över 15 miljarder kronor.

Den satsning som vi nu gör på 4 procent måste räcka till så mycket saker så det vore himmelriket om allt det som Alliansen föreslår ska kunna rymmas inom 1 procent.

Anförande nr 386

A b e b e H a i l u (S): Erik har inte lyssnat till vad jag har sagt. Vi ska satsa 1,2 miljarder kronor extra under de kommande sex åren. Det var vad jag sade, och det har han tyvärr inte lyssnat på.

Anförande nr 387

T ü n d e K o v a c h (M): Det är många och kompetenta vuxna personer, lärare, som löser problemen i stökiga skolor – inte vilka vuxna som helst. Om man anställer vuxna som inte är kompetenta kan kaoset faktiskt bli större på skolor.

När det gäller klassgruppernas storlek handlar det, förutom för de låga årskurserna, inte om hur många elever som finns i en klass utan om hur eleverna är uppfostrade. Har de studievanor? Har de lärt sig att det är en i taget som pratar, och så vidare? Det jag säger gäller alltså inte de låga årskurserna utan de högre klasserna. I andra länder kan det vara större klasser än vad vi har i Sverige och ändå bättre arbetsro. En motiverad, duktig och kreativ lärare kan fånga en klass på 35 elever.

Anförande nr 388

A b e b e H a i l u (S): Ordförande! Det där är egentligen tomma ord från Alliansens sida. Det är vi som satsar på riktigt. Det som har hänt de senaste sex åren är att de privata förskolorna och skolorna har satsat på lärare som inte är utbildade. Det är vi som satsar på utbildade lärare. Gå och kolla i alla de privata skolor och förskolor som finns! Nästan alla är utbildade, och dessutom är de inte fler.

Anförande nr 389

Borgarrådet E d h o l m (FP): Herr ordförande! Extremt mycket har hänt på skolans område de senaste åren. Den stora skillnaden mot tidigare skolpolitik är att fokus numera ligger på kunskapsresultaten. Det tycker jag också märks i debatten här.

Vi följer upp hur det går för eleverna så att vi tidigt kan sätta in stöd och hjälp när så behövs. Som jag nämnde i mitt tidigare anförande går det bra för Stockholms skolor. Kunskapsresultaten har ökat på åtminstone åtta av de tio viktigaste områdena sedan

2006. Det är på rätt väg, men mycket finns naturligtvis kvar att göra, inte minst när det gäller att höja antalet behöriga till gymnasieskolan.

Mot Alliansens kunskapsskola står en splittrad rödgrön opposition. Vi har Socialdemokraterna, som hellre sysslar med att svartmåla stadens skolor än att berätta vad de själva vill göra. Vi har Miljöpartiet, vars viktigaste frågor verkar vara att ta fram en ny policy för bedömning inom skolans område och att förskolorna är miljödiplomerade. Vi har ett vänsterparti som vill slå undan benen på friskolorna, där en mycket stor andel av stadens elever går. Efter mycket letande kan jag konstatera att det enda som partierna verkar ha gemensamt är att de är emot kunskapsuppföljningar.

Störst motståndare av dem alla är Miljöpartiet, som varken verkar gilla kunskap eller betyg. De nämner knappt orden under utbildningsnämnden i sitt budgetförslag. Ordet betyg nämns, som jag sade, bara tre gånger totalt – och endast en gång av dessa tre gånger som någonting positivt. Ett annat talande exempel är att enbart två av tolv indikatorer som gäller grundskolan handlar om kunskapsmål i Miljöpartiets budget. Det är exempelvis lika många som de har om skollokalernas miljöcertifieringar.

Om Miljöpartiet fick vara med och bestämma skulle det antagligen inte finnas några kunskapsmål, uppföljningar eller betyg över huvud taget. Man kan inte annat än undra vad som skulle hända om olyckan är framme. Men en sak är säker: Det skulle inte gynna någon, allra minst Stockholmseleverna.

Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det går, oavsett vad Socialdemokraterna vill ge sken av, faktiskt bra för våra skolor. På åtta av tio punkter går det bättre än när Socialdemokraterna själva styrde. Men det finns mycket mer att göra. I nästa års budget fortsätter vi därför att satsa på de elever som har svårt att få godkända betyg. Rätten till sommarskola utvidgas från årskurs nio ned till årskurs sex. Det tror jag kommer att ha stor betydelse. Läxhjälp garanteras alla elever i grundskolan. Nyanlända elever får stärkt rätt till sommarskola, och det blir så småningom fler undervisningstimmar i svenska.

Alla barn har rätt till en bra utbildning. Det är själva kärnan i vår skolpolitik och den röda tråd som binder samman alla våra reformer. Därför är det självklart för oss att fortsätta arbetet med att förbättra just kunskapsresultaten bland Stockholms elever.

Anförande nr 390

J a n V a l e s k o g (S): Debatten visar att borgarrådet inte gör någon skillnad, och kanske inte heller känner till skillnaden, mellan begreppen resultat och kvalitet. Resultat handlar om något bättre meritvärden – åtta av tio, som har ganska marginell betydelse, Lotta Edholm. Kvalitet är när man lyfter elevernas resultat. Man lyfter elever som har problem, och man lyfter dem till bättre resultat. Vi kan konstatera i denna mätning hur det var när vi styrde. Det som är det intressanta är hur det går för den stora gruppen grundskoleelever nu, och det är rekordmånga som inte klarar grundskolan och inte går vidare. Det är en skandal utan dess like att detta har pågått. Trots att föräldrarnas utbildningsnivå har ökat i staden, som jag sade, går det åt fel håll.

Vi kan se det på gymnasieskolan. Genomströmningen är bland de sämsta i landet. Vi lyfter inte eleverna. Det är inte kvalitet. Sedan kan ni tala om meritvärde för de duktigaste och för de smala grupperna – åtta av tio. Det är ganska ointressant. Vi ser det på den ranking som Lärarförbundet har gjort. Stockholm har åkt ned till 142:a plats. Vi ser antalet elever per lärare och så vidare.

Anförande nr 391

Borgarrådet E d h o l m (FP): Herr ordförande! Nu är Socialdemokraterna tydligen inte längre intresserade av kunskapsresultaten i våra skolor. Det var konstigt, för det är det vi har diskuterat hela tiden. Andelen som har uppnått målen i samtliga ämnen har ökat. Det genomsnittliga meritvärdet har ökat. Resultaten på de nationella proven i svenska, engelska och matte har ökat. Betygs-genomsnittet i gymnasieskolan har ökat. Andelen elever som fullföljer gymnasieutbildningen – ett viktigt mått – har ökat. Den grundläggande behörigheten till högskolan har ökat. Det är fler som går vidare till högre utbildning.

Jag förstår inte varför ni fortsätter med denna svartmålning. Det finns jättestora utmaningar i Stockholms stads skolor. Jag hade hoppats att Socialdemokraterna skulle lyfta någon idé som de kanske hade för att möta dessa utmaningar i stället för att säga att kunskapsresultaten ständigt sjunker. Det är inte sant.

Anförande nr 392

K a r i n R å g s j ö (V): Kunskap är självfallet avgörande, Lotta. Det är därför barnen går i skolan – åtminstone till en stor del.

Vi tog fram en rapport i våras som handlar om segregationen och där vi tittade på betygsutvecklingen från 2007 till 2011. Vi kunde se att i de stadsdelar där betygen låg högt 2007 låg de ännu högre 2011. I de skolor där betygen låg lågt 2007 låg de ännu lägre 2011. Det såg illa ut. De som inte kunde gå vidare i nationella program låg 2012 på 14 procent. I år är det 12 procent som inte klarar de nationella programmen. Det är en alltså viss uppgång, och det tycker vi är bra. Det är ett positivt steg framåt.

Men jag undrar lite grann hur ni ska kunna backa detta framåt. Vi kan fortfarande se att de som inte fixar grundskolan blir kvar där ute. Och de får det svårt.

Anförande nr 393

Borgarrådet E d h o l m (FP): Att backa framåt är svårt, kan jag säga – jag som har körkort. Men vi ska försöka *baxa* skolan och resultaten framåt och framför allt uppåt. Vi är på god väg, för precis som Karin sade ökar nu kunskapsresultaten. Och de ökar mest och mer i de skolor som har de svåraste utmaningarna.

Det är detta som är den stora utmaningen i vår skola. Hur ska vi lyfta elever som kanske har gått i två tre år i svensk skola? Hur ska de också få en chans? Man talar till exempel nu om att öka skoltiden för dessa elever. Jag tror att det är alldeles utmärkt. Men jag tror också att vi kan använda mer av sommarskola och mer av läxhjälp. Vi kan sätta in särskilt stöd, precis som vi gör nu, till de skolor som har de riktigt stora bekymren.

Det är en jätteutmaning. Men jag kan säga att Stockholms stads skolor åtminstone går åt rätt håll.

Anförande nr 394

P e r O l s s o n (MP): Grisen blir inte fetare för att du väger den ofta. Det har ni hört förut. Kunskap uppstår inte för att antalet prov ökar. Det blir faktiskt lite löjligt när ni försöker måla någon form av kunskapsfientlig färg på Miljöpartiet. Grönt är allt annat än kunskapsfientligt.

Vi ställer ett bredare kunskapsuppdrag mot er ganska ytliga kunskapssyn. Vi inser, precis som man gör i utbildningsförvaltningens analys Elevhälsorapporten, att vi vid sidan av ett kunskapsfokus behöver säkra en grund i skolan som möjliggör ett skolklimat där kunskap kan växa. Det måste också Alliansen inse. När vi talar om dessa höjda meritvärden vet du precis som jag att vi bara talar om de elever som har fått ett fullständigt betyg. De andra eleverna finns inte i statistiken. Det är missvisande, och det tror jag att du måste hålla med om.

Hur kan vi i stället se på skolans utveckling, där vi fångar in varje elev, Lotta Edholm?

Anförande nr 395

Borgarrådet E d h o l m (FP): För att kunna fånga in varje elev måste vi veta vilka de elever som riskerar att misslyckas i skolan är. Det som de nationella proven är till för och det som betygen är till för är inte att skapa denna jakt på de bästa resultaten. Det är att det ska finnas klart och tydligt på papper vad eleverna kan och vad de inte kan. Sedan ska man använda detta i den fortsatta utvecklingen. Men om vi inte hade alla dessa mätmetoder skulle vi inte heller ha resultaten för att sedan kunna använda dem.

Jag är ledsen att återigen behöva säga att Miljöpartiet i varje fall i sin budget framstår som oerhört fientligt till varje form av mätning och till varje form av betyg.

Anförande nr 396

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill tala om blodpudding. Trots att blodpudding är nyttigt och rikt på järn erbjuds den bara i ett fåtal skolmatsalar. Det kanske inte är så konstigt och inte heller fel. Om maten inte äts upp spelar det ingen roll hur nyttig den är. Den hamnar ändå i slaskhinken och bidrar i stället till miljöproblem och bortslösade resurser. Den mat som serveras i våra skolor är för många barn dagens viktigaste måltid. Det är i unga år som matvanor grundas, och de följer ofta med i hela livet.

Den största utmaningen, och det som gör störst skillnad, är måltidsupplevelsen som helhet. Nyckeln till framgång heter engagerad personal, kunskap och kreativitet. En nyhet i budgeten för 2014 är att skolor och förskolor uppmuntras att i dialog med Sisab utveckla möjligheterna till odling på skolgårdar. Det är viktigt att man använder sig av skolmaten även i pedagogiken. Här kan till exempel skolgårdsodlingar spela en viktig roll. Att själv få så ett frö och se något växa för att sedan skörda det och få det serverat i skolmatsalen ökar barnens förståelse för kretsloppet, var maten kommer ifrån och hur den påverkar miljön. Odlingar är inte bara pedagogiska; de bidrar också till att göra skolgårdarna grönare och trevligare.

Ordförande! Det är även av största vikt att våra skolor tar sitt ansvar när det kommer till stadens miljöarbete. Här är miljöprogrammet ett viktigt styrdokument. Exempelvis ska effektiviseringen av energianvändningen i stadens skollokaler fortsätta. Alla skolor ska till exempel släcka lampor när ingen vistas i lokalen. När vi nu trappar upp ambitionerna om att samla in stadens matavfall – för slaskhinken kommer fortfarande att finnas på skolorna – ska givetvis skolorna vara med och arbeta för att samla in matavfallet så att vi kan framställa mer biogas.

Ordförande! Vi har en ny kemikalieplan på väg framåt här i fullmäktige. Den kommer att vara ett viktigt styrdokument i arbetet med att fasa ut farliga kemikalier i våra skolor och förskolor. Vi vet alla att barn är extra känsliga. Här får vi från stadens sida ta ett stort ansvar och gå före i utvecklingen.

Återigen: Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 397

I n g e g e r d A k s e l s s o n L e D o u a r o n (MP): Jonas! Så många bra saker du säger! Vi håller fullständigt med. Det är viktigt med måltiderna, måltidsupplevelserna, bra mat, hälsosam mat, trevliga måltider och bullerfria lokaler. Det finns mycket att göra.

Samtidigt måste vi vara lite problematiska. 17 procent av flickorna i årskurs åtta äter inte. 30–40 procent av flickorna i årskurs nio och årskurs två i gymnasiet uppger att de minst en gång i veckan har huvudvärk, dålig aptit och nervös och orolig mage. Dessutom sover de dåligt. Detta har de sagt i åtta år. Och detta är inte den bråkiga typen av elever, utan det är de så kallade duktiga flickorna. De riskerar dessutom att åka på någonting som heter anorexi. Vad gör ni åt det?

Anförande nr 398

J o n a s N a d d e b o (C): Du sade att de har mått dåligt i åtta år. Jag kan tänka mig att det finns många tjejer som har mått dåligt ännu längre, även under andra styren i den här staden. Men jag tänker inte skylla ifrån mig för det som hände under åren innan vi började styra här. Vi tar ett ansvar genom att skapa attraktiva miljöer. Det är detta vi säger: Maten måste lyftas och få ett viktigt fokus så att alla barn tycker att det är viktigt att äta mat i skolan.

Det handlar om att skapa en bra måltidsupplevelse med bullerfria miljöer och på det viset se till att fler äter. Men det handlar också om att servera mat som faktiskt maten äter. Lämna blodpuddingen därhän!

Anförande nr 399

A n n M a r i E n g e l (V): Jonas! Jag håller helt med dig om hur viktigt det är med maten. Jag tillhör en generation som fick dålig mat i skolan och som också tvingades att äta den. Du talar om alla barn och alla skolor. Men jag tänkte fråga dig: Hur tänker du göra med de skolor som inte är kommunala? Hur gör du med dem som ger kuponger till barnen så att de kan gå på McDonalds och köpa pommis frites på rasterna i stället? Det finns vad jag förstår inte något krav på friskolorna att de ska ha matsal, egen mat och så vidare.

Blir det inte en väldigt stor skillnad mellan barnen i Stockholm? Du säger att alla barn ska ha det bra. Vad jag förstår är det bara lite mer än hälften av barnen som kan ha tillgång till det som du skisserar. Eller tänker du ställa detta krav som ett villkor för att man ska få öppna friskolor? Det kanske är en bra idé.

Anförande nr 400

J o n a s N a d d e b o (C): Jag tänker inte ställa det som ett krav på alla friskolor. Däremot tror jag att maten kan spela roll när man väljer en skola. Om vi ser till att våra kommunala skolor satsar mycket mer på maten och ser till att skapa bra och kvalitativa måltidsupplevelser så kanske det är ett argument som får barn och föräldrar att välja den kommunala skolan. Då borde väl Vänsterpartiet vara helt nöjt.

Anförande nr 401

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Herr ordförande! Vi får se om vi hinner med min kollega efter mig också – annars ska jag försöka knyta ihop debatten på något sätt. Det har varit en intressant debatt, tycker jag, med många olika intressanta inlägg.

Om man ändå ska försöka ge sig på att knyta ihop denna skolsäck kan man konstatera att det ligger fyra stycken budgetmotioner här i fullmäktige i dag. Det finns inte sju, utan fyra. Det finns en från Alliansen, en från Socialdemokraterna, en från Vänsterpartiet och en från Miljöpartiet. Jag säger detta därför att jag tror att de som har lyssnat på debatten är lite nyfikna. Ett inlägg från er sida handlade om Alliansens enighet. Jag kan säga att det är precis vad vi är; vi är väldigt eniga. Sedan vi fick väljarnas förtroende 2006 har vi som sagt genomfört och varit överens om de största skolreformerna sedan den allmänna folkskolan infördes. Det säger sig självt att det tar tid innan dessa reformer kan sätta sig och få effekt. Den nya lärarutbildningen, till exempel, har ännu inte examinerat sina första lärare. Men stora förbättringar är på gång. Stora strukturella skolreformer har nu beslutats om och måste få verkan.

Vad som är intressant i diskussionen är er splittring. Jag vet inte om ni själva vet vad som blir resultatet av den. Vi hör om Vänsterpartiets och Miljöpartiets kompakta motstånd mot kunskapsuppföljning. Vilka kunskapsuppföljningar ska ni avskaffa? Spetsklasserna har varit uppe i debatten. Kommer de elever som går i dessa fördjupningsklasser att få gå kvar? Är det någon som kan svara på det? Givet Vänsterpartiets motstånd mot valfrihet – kommer ni att säga nej till fristående skolor som startar i Stockholm? Vad händer med de tusentals eleverna och deras föräldrar och med deras rätt att välja skola vid ett S-lett styre? Jag skulle kunna fortsätta att ställa frågor.

Vi har fått många frågor men få svar. Jag tycker att en så stor splittring på ett så stort politikområde är allvarligt. Vi från Alliansen har presenterat en budget med fortsatta satsningar på lärare och på elever som behöver extra hjälp och stöd. Vi ser nu förbättrade kunskapsresultat, och vi kommer att begära mandat nästa år för att gå vidare för att fortsätta att förbättra Stockholms skolor.

Anförande nr 402

J a n V a l e s k o g (S): En sak är väldigt tydlig i oppositionen, och det är att vi är eniga om att det behövs mer resurser för att stärka skolorna och lärarna i deras

arbete med tanke på de enorma behov som finns och de försämringar som har skett de senaste åren.

Markus säger att Alliansen är enig. Då måste jag ställa samma fråga som jag ställde till Lotta Edholm som hon inte ville svara på apropå Sten Nordins lördagsintervju. Han sade att orsaken till att det gick så bra för Moderaterna var skolpolitiken i Stockholm och att Moderaterna inte själva hade ansvaret för det. Hur ska man tolka det uttalandet? Är ni inte eniga om skolpolitiken? Är det Folkpartiets fel att det går så dåligt för er?

Anförande nr 403

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Du kan vara helt lugn, Jan. Jag, Lotta, Sten och alla på den här sidan har ett väldigt gott samarbete. Det är väldigt roligt med det samarbetet. Vi har roligt ihop. Jag vet inte om du har någon sådan erfarenhet från din sida.

Vi är väldigt eniga. Vi kommer att investera nästan 800 miljoner i förbättrad skola. Alliansregeringen nationellt lägger 4 miljarder mer, om du nu vill prata siffror, än din tidigare skolminister Ibrahim Baylan gjorde under sista året 2005.

Vi satsar på skolan och vi är eniga.

Anförande nr 404

K a r i n R å g s j ö (V): Hela den här debatten har ju handlat om kunskapsuppföljning. Du säger att vi inte är intresserade, Markus. En rapport som vi gjorde och som vi släppte i april i år handlade om uppföljningen av kunskap. Man ser en extrem kunskapssegregering i Stockholm, precis som vi ser i övriga Sverige. Det är detta det handlar om: allas rätt till utbildning, allas rätt att kunna göra en klassresa. Det har ni gjort slut på, kan man säga.

Nu har möjligheterna att gå vidare från grundskolan till gymnasiet gått upp en procent. Men det är fortfarande alldeles för många unga människor som ser framtiden köra förbi i en väldigt rask takt. Det är de som sedan befinner sig i exempelvis ytterstaden. Det är de som polisen pratar om i sin rapport, det vi pratade om tidigare. Det är vad det handlar om: allas rätt till utbildning, likvärdighet och en skola som funkar inte bara för de ungar med föräldrar som har akademisk utbildning.

Anförande nr 405

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Vi pratade om betyg, fler betygsteg i fler ämnen, tidigare betyg och fler nationella prov tidigare. Det är rätt och riktigt för att kunskap ska stå i centrum i skolan. Det är också rätt och riktigt, kanske ännu mer, för att fånga upp de elever som behöver extra hjälp och extra stöd. Det kan inte vara så att du ska gå igenom årskurserna ett, två, tre, fyra, fem, sex sju och först i åttan få ett betyg och inse att du inte kan läsa tillräckligt bra, inte räkna tillräckligt bra, inte skriva tillräckligt bra. Vi måste ha kunskapsuppföljningar för att fånga upp de unga killar och tjejer som behöver extra hjälp. Ju tidigare man kan sätta in det, desto bättre.

Det går åt rätt håll i Stockholms skolor. Det finns många olika rankningar, Stockholms kommun brukar hamna högt i rankningarna.

Jag håller med om att vi ska fortsätta satsningarna på skolan, för det finns stora utmaningar. Det finns ett sådant arbete. Det är väldigt glädjande att se att det nu börjar ge resultat. Jag tror att vår prioritering av förstelärare till de skolor som har de största utmaningarna är en viktig satsning. En annan är naturligtvis att vi fortsätter att öka socioekonomiskt stöd, som redan tillhör Sveriges absolut högsta.

Anförande nr 406

P e r O l s s o n (MP): Måste man vänta till årskurs åtta, säger du, innan vi kan se om en elev klarar skolan eller inte? Jag tycker att du ska be om ursäkt till alla Stockholms lärare i årskurserna ett till åtta. Du menar att de inte har haft och inte har förmågan att tidigare se sina elever, avgöra om eleven behöver stöd eller inte, och vilket den eleven skulle behöva. Det klarar inte läraren av. I stället ska du ha politiskt styrda uppföljningsmekanismer i form av bland annat nationella prov och tidigare betyg för att klara av att se vilka elever som behöver stöd.

Det tycker jag visar på en väldigt tråkig misstro som du riktar till Stockholms lärare. Det borde du be om ursäkt för, Markus.

Vidare skulle jag vilja säga att vi ser att mobbningen ökar i Stockholms skolor. Ni har slagit er för bröstet för och sagt att ni har haft olika typer av strategier och åtgärder för att titta på mobbartaktiker – ja, skolorna har haft manualbaserade quick fix-metoder – men mobbningen ökar.

När får vi se en ny strategi från allianspartierna för att faktiskt skapa en sund skolmiljö där mobbningen kan minska?

Anförande nr 407

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Om du hade ägnat dig åt att lyssna på mig förut i stället för åt politisk pajkastning hade du hört att jag anser att lärarna är det absolut viktigaste i skolan, det är det absolut viktigaste för att nå fram till eleverna. Det är de som är i klassrummen – inte du och jag, inte politiker.

Vi satsar stort på lärarna, och vi ska fortsätta att satsa stort på lärarna, en otroligt viktig yrkesgrupp. Det finns väldigt många skickliga lärare. Den fråga som jag ställt men som du inte svarar på, Per, är: Hur ska vi kunna nå killar och tjejer utan kunskapsuppföljning? Det är de elever som behöver hjälp och stöd som vi ska följa upp och se att de faktiskt har lärt sig det de har rätt att lära sig.

Vi antog Stockholms stads skolprogram i våras. Jag ställde frågan då, för ni hade en formulering om att det inte är höga resultat som vi ska avkräva skolan. Jag fick inget riktigt bra svar då heller. Jag tror nog att du har goda intentioner, men jag tror att Miljöpartiet har en hel del att göra i att berätta varför man konsekvent är emot kunskapsuppföljning i skolan.

R VII SOCIALROTELN

**Stadsdelsnämnderna: Stöd och service till personer med funktionsnedsättning, Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri, Ekonomiskt bistånd, Socialnämnden, Överförmyndarnämnden, Servicenämnden
Punkt 4, 13, 18, 12)****Socialnämnden****Punkt 13**

Anförande nr 408

J o n a s E k l u n d (MP): Fru ordförande! Jag begärde ordet för att ge ett erkännande till vårt socialborgarråd Anna König Jerlmyr, som är mycket uppmärksam och såg en felaktighet i vårt förslag till budget, alltså Miljöpartiets förslag till budget. Vi är oroliga för att det är en alltför liten andel av orosanmälningar gällande barn till socialtjänst som utreds. Vi vill att den andelen ska öka med anledning bland annat av socialtjänstinspektörernas kritik mot detta. Men vi vill inte att alla anmälningar ska utredas, som det felaktigt står i vårt budgetförslag. Därför har alla fått ett rättelseblad, hoppas jag.

Tack så mycket, Anna, för påpekandet!

Anförande nr 409

K a j N o r d q u i s t (S): Ordförande, ledamöter, åhörare! Det är två saker jag tänkte ta upp. Jag skulle ha varit nästa talare när debatten bröts och jag försökte hitta replikläge, men det gick inte.

Jag tycker att den här staden borde vara bättre i sina relationer till handikapprörelsen. Vi har ett väldigt bra program, visst har vi det. Men jag tycker fortfarande att vi mycket oftare borde ha med de här frågorna i de upphandlingar som staden gör. Vi borde göra en betydligt större satsning när det gäller det arbetet. Det finns i Stockholmsjobben hos Socialdemokraterna. Jag tycker också att vi borde ha interna system där vi faktiskt tar hänsyn till att saker och ting ska vara tillgängliga så att man inte måste ha speciallösningar när man någon gång har en anställd med funktionsnedsättning.

Jag vill också nämna något om överförmyndarnämnden. Vi arbetar bra tillsammans i den nämnden. Det är egentligen inga politiska motsättningar. Vi har samma budget-siffror, och det är alldeles utmärkt. Vi har under många år haft en budget som har varit absurt liten. Vi kan kanske nöja oss med att konstatera att vi var snålast och effektivast i hela landet. Det går att beräkna förvaltningskostnader på ett rimligt sätt, men arvoden blir ganska absurda. Det är lagstyrt vad vi ska ha för arvoden. Här borde andra principer gälla när vi bestämmer budgeten för överförmyndarnämnden. Detta är synnerligen väsentligt.

Det har någonstans ifrån insmugit sig en idé om att de politiker som tjänstgör ska sluta med det. Jag tycker att det är ett riktigt dåligt förslag. Snarare borde det vara så att man skulle kunna ta efter det i andra nämnder. I princip kan man säga att tjänstgörande politiker klarar av typ 50 svåra samtal om dagen, tar emot x antal besökare och

attesterar massor av papper, är utmärkta företrädare och dessutom har koll på vad som händer på förvaltningen, vilket inte alltid är fallet med nämndledamöterna.